

အနှိုင်းမဲ့ ကောင်းခြင်းဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံလွန်းတဲ့ သာသနာကို ကိုးကွယ်ခွင့်ရတုန်းလေး သံသရာမှာ တစ်ခါမှ မရဖူးတဲ့ အခွင့်အရေးများရစေဖို့ ဆန္ဒပြု ဆုတောင်းမိတာက ဘဝဆိုတာ ရှိခဲ့မယ်ဆိုရင်

ပညာနဲ့ ပြည့်စုံသူ
 သတ္တဝါတွေရဲ့ အမှားကို အပြစ်မမြင်သူ
 သတ္တဝါတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေကို ဖြည့်လိုသူ
 ဖြစ်ရပါလို့၏လို့သာ

ဓမ္မအင်္ဂါပြတိုက် စုစည်းရာ (၃) | ပညာပါရမီဆရာတော် ဦးညဏဝရ

ဓမ္မအင်္ဂါပြတိုက် စုစည်းရာ (၃)

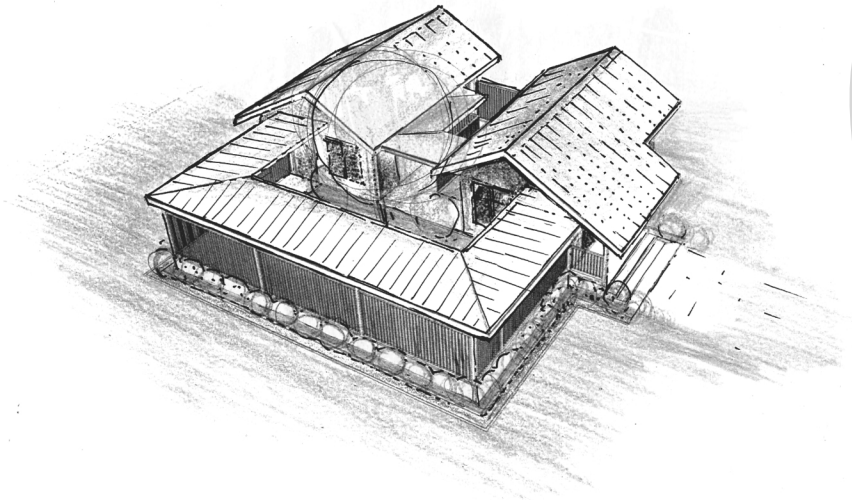
ပညာပါရမီဆရာတော်
 ဦးညဏဝရ

ပညာပါရမီဆရာတော်

ဦးညွှာဇာဝရ

ဝိမ္မာဒဂိုပတိ ဝုဇည်းရာ (၃)

သာသနာ - ၂၅၆၄

ကောဇာ - ၁၃၈၂

ခရစ် - ၂၀၂၀

ပုံနှိပ်မှုတမ်း

ပုံနှိပ်သူ

ဒေါ်ခင်အေးမော် (၀၀၂၆၀)

ဂုဏ်သီရိ ပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ်-၅၂၊ လမ်း-၃၀၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း- ၀၉-၅၀၀၂၅၇၅၊ ၀၉-၇၉၅၀၀၂၅၇၅

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါ်ခင်အေးမော်

ဂုဏ်သီရိ စာပေတိုက် (မြ-၀၂၅၆၅)

အမှတ်-၅၂၊ လမ်း-၃၀၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း- ၀၉-၄၄၅၀၀၂၅၇၅၊ ၀၉-၇၉၅၃၇၂၈၃၃

ထုတ်ဝေသည့်ခုနှစ် နှင့် အုပ်ရေ

၂၀၂၀၊ ပထမအကြိမ်၊ ၁၀၀၀အုပ်

တန်ဖိုး

ခမ္ဘဒိန်

စာရေးသူ ၏
ကိုယ်ရေးအကျဉ်း

၁၉၇၇ ခုနှစ်၊ တနင်္သာရီတိုင်း၊ ထားဝယ်တွင်
မွေးဖွားခဲ့ပြီး ဆယ်နှစ်သားအရွယ်တွင်
ရှင်သာမဏေပြုကာ၊ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်၌ ရဟန်းဖြစ်ခဲ့၊
၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် သာသနဓဇဓမ္မာစရိယဘွဲ့ကိုရရှိကာ၊
၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် KELANIYA UNIVERSITY မှ M.A ဘွဲ့နှင့်
၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် Diploma in Business Management (Singapore)၊
၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် Advanced Diploma in Business Management
(Singapore) တို့ကို ရရှိခဲ့။

မာတိကာ

၁။ လူတော်လား၊ လူကောင်းလား၊ သူတော်ကောင်းလား	၁
၂။ အလာကောင်းသူလား	၁၃
၃။ ကောင်းမွန်မှန်ကန် လှူတတ်ရန် (ဒါနပြုရာ၌ သိမှတ်ဖွယ်)	၂၀
၄။ သူတော်ကောင်း	၃၉
၅။ ငရဲ နဲ့ နိဗ္ဗာန်	၆၁
၆။ ဗုဒ္ဓသာသနာနှင့် အမျိုးသမီးများအခန်းကဏ္ဍ	၈၃
၇။ ဘဝဆိုတာရှိခဲ့ရင်	၁၀၄
၈။ ယုံကြည်မှု နှင့် သိမှု ပေါင်းစပ်ခြင်း အနုပညာ	၁၁၉
၉။ နှလုံးသားအတွက် ဆေးတစ်ခွက်	၁၄၄
၁၀။ ပါရမီ (၁၀) ပါး ဝန်းရံထား တရားတော်	၁၆၄
၁၁။ အကြောင်း နှင့် အကျိုး	၁၉၆

နိဒါန်း

ဓမ္မအရိပ်

သတ္တဝါတွေဟာ အစားအသောက်ကို အရသာခံပြီး စားတတ်ကြပါတယ်။ အကြိုက်မတူတော့ အရသာရွေးတာမျိုးတော့ ရှိမှာပေါ့။ သေချာတာကတော့ အရသာရှိတာကို ကြိုက်တယ်ဆိုတာပါပဲ။ လောကရဲ့ အရသာဟာ ဘယ်လောက်ပဲ အရသာရှိရှိ ဓမ္မအရသာကိုတော့ မမီတာအမှန်။ အစားအသောက် အရသာဆိုတာ လွန်ကဲသွားရင် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးတွေဖြစ်စေနိုင်သလို စားချင်စိတ်ကိုလည်း ကုန်သွားစေတတ်ပါတယ်။ ဒါက လောကမှာရှိတဲ့ အရသာရဲ့သဘာဝပေါ့။ ဓမ္မအရသာဆိုတာမျိုးက စားသုံးသူကို ကျေနပ်မှုအပြင် ငြိမ်းချမ်းမှုကိုပါ ပေးနိုင်စွမ်းရှိသလို စားချင်စိတ်ကိုလည်း ထပ်ဖြစ်နေစေတာမျိုး။ အလွန်အကျွံ စားသုံးမိလို့ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးရတာမျိုး မရှိတာဟာလဲ ဓမ္မအရသာရဲ့ သာလွန်တဲ့ စွမ်းဆောင်ချက်တစ်ခုပေါ့။ နောက်ဆုံး ခန္ဓာကင်းလို့ အိုမှု နာမှု သေမှုကပါ လွတ်မြောက်စေတဲ့အရသာမျိုးလေ။ ဒါကြောင့် ဓမ္မအရသာကို ဝိမုတ္တိရသလို တင်စားကြတာပေါ့။

အပူနဲ့ဆက်စပ်နေတဲ့ သတ္တဝါတွေအတွက် အရိပ်ဆိုတာလိုအပ်ပါတယ်။ အရိပ်ကောင်းလေ စိတ်ချမ်းသာလေပါပဲ။ ဒါကြောင့် လူတွေဟာ စည်းစိမ်ရိပ်၊ ပညာရိပ်၊ အာဏာရိပ်အပြင် သစ်ပင်အရိပ်နဲ့ ဆွေမျိုးများရဲ့အရိပ်ကို ခုံလှုံကြတာ မဟုတ်လား။ လောကရဲ့ အရိပ်ထဲမှာတော့ ဆွေမျိုးများရဲ့အရိပ်ဟာ အေးမြမှုကို ပေးနိုင်ဆုံးပါတဲ့။ လောကရဲ့ အရိပ်ဟာ ဘယ်လောက်ပဲ လုံခြုံတယ်၊ အေးမြတယ်ပြောပြော ခဏတာပါပဲ။ အလွန်ဆုံး တစ်ဘဝစာပေါ့။ သံသရာဆုံးထိ အကာအကွယ်ပေးနိုင်တဲ့အရိပ်မျိုးမှ မဟုတ်တာလေ။ ဒါပေမယ့် ခန္ဓာနဲ့သံသရာအတွက် စိတ်ချရတဲ့ အရိပ်ဆိုတာ လောကမှာ တကယ်ရှိနေပါတယ်။ ဒါကတော့ ဓမ္မအရိပ်ပဲပေါ့။

သုံးလောကထွဋ်ထား မြတ်စွာဘုရားဟောကြားခဲ့တဲ့ တရားတော်များကို အလျင်းသင့်သလို ဘာသာပြန်ကာ တင်ပြထားတဲ့ တရားတော်များဟာ ယုံကြည်စွာကျင့်သုံးသူများအတွက် ထာဝရအေးမြမှုပေးနိုင်တဲ့ အရိပ်စစ်ပါပဲ။ တရားစကားတစ်လုံးကို နားကြားရလို့ဖြစ်ဖြစ်၊ ဖတ်ရှုမှတ်သားရလို့ဖြစ်ဖြစ် ငါဆိုတဲ့ အတ္တနဲ့ သံသယဖြစ်စေတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာတို့ကို ကင်းပျောက်စေပါတယ်။ ခဏကင်းရင် ခဏချမ်းသာသလို၊ ကြာကြာကင်းရင် ကြာကြာချမ်းသာစေပြီး အမြစ်ပြတ်ကင်းရင် ထာဝရချမ်းသာစေပါတယ်။

စာချစ်သူများရဲ့ သဒ္ဓါနဲ့ကိုင်ပြီး ပညာနဲ့ ဖတ်ရှုလိုက်တဲ့ တရားစကားလုံးတိုင်းမှာ အရသာပြည့်ပြီး ငြိမ်းချမ်းမှုနဲ့ အရိပ်စစ်ကိုပေးနိုင်တဲ့သတ္တိတွေ ရှိနေပါတယ်။ သတ္တိကောင်းသူတစ်ယောက် ဖြစ်လောက်အောင်လည်း ဓမ္မက တာဝန်ယူနိုင်စွမ်းတာကြောင့် အရသာထဲမှာလည်း အမွန်မြတ်ဆုံးအရသာ၊ အရိပ်ထဲမှာလည်း အငြိမ်းချမ်းဆုံး အရိပ်ကို ခုံလုံနိုင်စေဖို့ ဓမ္မအရိပ်တို့စုစည်းရာ အမှတ်(၃)ကို စာချစ်သူရဲ့ လက်ထဲကို ထည့်ပေးလိုက်ပါပြီ။

ဓမ္မအရိပ်ကို ခုံလုံသူများဖြစ်ကြပါစေ။

မေတ္တာဖြင့်
ပညာပါရမီ ဆရာတော် ဦးဉာဏဝရ
ပညာပါရမီစင်္ကာပူကျောင်းတိုက်
ညောင်ကုန်းကျေးရွာ၊ မှော်ဘီမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်
(၀၅.၀၅.၂၀၂၀)

လူ့တော်လား၊ လူ့ကောင်းလား၊ သူ့တော်ကောင်းလား

လောကကြီးမှာ လူအမျိုးမျိုးရှိကြပါတယ်။ ရေမြေခြားလို့ စကားပြောခြားနားသူ၊ နေရာမတူလို့ အတွေးအခေါ်မတူသူ စသည်ဖြင့်ပေါ့။ ဘယ်လောက်ပဲ စကားမတူ လူမတူပါစေ နေရာမြေတူပြီး သောက်ရာရေလဲ တူပါတယ်။ ဖန်တီးသူရဲ့အကြိုက် နေရာကောင်းဆိုးဖြစ်ပြီး ရေပူ ရေအေးဖြစ်လာ ရတာပါ။ သဘာဝကိုဆန့်ကျင်ပြီး လိုသလို လုပ်နိုင်စွမ်းရှိတဲ့ လူတွေကြောင့်သာ အမျိုးမျိုး အထွေထွေ ပြောင်းလဲသွားရတာပါ။ ဖန်တီးနိုင်စွမ်းမရှိ တိရစ္ဆာန်လိုမျိုး သတ္တဝါတွေကတော့ အသားကိုလဲ အစိမ်းစားကြသလို ရေကိုလဲကျိုချက်ပြီး ရေပူ ရေအေးအဖြစ် ဖန်တီးပြီး မသောက်ကြပါဘူး။ တိရစ္ဆာန်စတဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ ဖန်တီးနိုင်စွမ်းမရှိလို့ သဘာဝကို သဘာဝအတိုင်း လက်ခံပြီး ဘဝကိုဖြတ်သန်းနေကြတာဖြစ်လို့ တိုးတက်မှုမရှိသလို ဆုတ်ယုတ်မှုလဲ ရှိမလာပါဘူး။

ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ လူတွေကြောင့်တော့ လောကကြီးဟာ တိုးလဲ တိုးတက်လာသလို ဆုတ်လဲဆုတ်ယုတ်သွားရပါတယ်။ တိုးတက်ခြင်းဟာ လူတော်တွေနဲ့ပတ်သက်နေတာဖြစ်ပြီး ဆုတ်ယုတ်သွားတာကတော့ မကောင်းတဲ့လူတွေကြောင့်ပါ။ ဒါကြောင့် လောကကြီးတိုးတက်ဖို့ဆိုရင် လူတော်တွေရှိဖို့ လိုအပ်သလို ဆုတ်ယုတ်မှုမရှိအောင်ဆိုရင် လူကောင်းတွေရှိဖို့လဲ လိုအပ်ပြန်ပါတယ်။

လူဆိုတဲ့ သတ္တဝါဟာ အကောင်းအဆိုးကို သိနိုင်စွမ်းရှိတဲ့အတွက် တိုးတက်အောင်ကောင်းတာကိုလုပ်ကြသလို ဆုတ်ယုတ်မှုမရှိအောင် မကောင်းတာကိုတော့ ရှောင်ကြပါတယ်။ ကောင်းတာ မကောင်းတာဆိုတာကို ကြတော့ လူတွေအတွေးနဲ့ ဆုံးဖြတ်လို့မရတော့ပါဘူး။ ကံ (အလုပ်) နဲ့ပဲ ဆုံးဖြတ်ရပါတယ်။ လူဆိုတဲ့သတ္တဝါဟာ ကိုယ်နဲ့သိရင် ဘက်လိုက်တတ်တဲ့ အကျင့်ရှိပေမယ့် ကံကတော့ ဘက်လိုက်တယ်ဆိုတာမရှိလို့ပါ။ မကောင်းတာကို လုပ်သူဟာ ကိုယ့်သား ကိုယ့်သမီးဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် လူတွေက အလွယ်တကူ ခွင့်လွှတ်တတ်ကြပေမယ့် ကံကတော့ ခွင့်လွှတ်တယ်ဆိုတာမရှိပါဘူး။ လုပ်သူ ခံရမြဲပါပဲ။ လူမှာသာ မိဘရှိပြီး ကံမှာ မိဘဆိုတာ မရှိလို့လေ။ ဒါကြောင့် ကံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အငြင်းပွားစရာမရှိပါဘူး။ လူနဲ့ပတ်သက်ပြီးသာ အငြင်းပွားစရာ ဆိုတာ ရှိတာပါ။ ကံရဲ့ သတ်မှတ်မှုအရ လူတော်လူကောင်းဆိုတာ ဘယ်လိုဟာ ကို ခေါ်ပါလိမ့် . . .

လူတော်ဆိုတာ မကောင်းတာကို မလုပ်ကြသလို ကောင်းတာကိုတော့ လုပ်နိုင်ကြပါတယ်။ လူကောင်းဆိုတာကတော့ မကောင်းတာလုပ်သူကိုတွေ့ရင် အပြစ်မမြင်တတ်သလို ကောင်းတာလုပ်သူတွေ့ရင်တော့ ချီးကျူးတတ်ပါတယ်။ လူတော်တစ်ယောက်ဖြစ်စေဖို့အတွက် မကောင်းတာ ကောင်းတာကို သိထား ရပါမယ်။ မကောင်းတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဒုစရိုက် (မကောင်းတဲ့အကျင့်) ဆယ်ပါး ရှိကြောင်း မှတ်သားရဖူးပါတယ်။ ဒါတွေကတော့

- ၁။ သက်ရှိသတ္တဝါကို သတ်ဖြတ်၊ နှိပ်စက်ခြင်း
- ၂။ ပိုင်ရှင်ရှိတဲ့ ပစ္စည်းကို မပေးဘဲ ယူခြင်း
- ၃။ သူတစ်ပါး သား၊ သမီး၊ ဇနီး၊ မယား၊ လင်ယောက်ျားနဲ့ မှားခြင်း ဆိုတဲ့ ကာယကံသုံးပါး

၁။ လိမ်မပြောခြင်း

၂။ သူများအထင်သေးစေနိုင်တဲ့ စကားကိုမပြောခြင်း

၃။ ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားကိုပြောဆို၊ ဆဲဆိုခြင်းနဲ့

၄။ အကျိုးမရှိတဲ့ စကားကိုပြောဆိုခြင်း ဆိုပြီး

နှုတ်နဲ့ပတ်သက်တာလေးပါးနဲ့

၁။ သူတစ်ပါး ပစ္စည်းဥစ္စာကို အချောင်လိုချင်တဲ့စိတ်ရှိခြင်း

၂။ သူတစ်ပါးကို နာကျင်နှိပ်စက်လိုတဲ့အတွက် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကို ဖန်တီးခြင်းနဲ့

၃။ အယူမှားခြင်းဆိုပြီး မနောက် သုံးပါးရှိပါတယ်။

ကိုယ်နဲ့ကျူးလွန်တဲ့ ကာယကံကိုဖြစ်ဖြစ်၊ နှုတ်နဲ့ကျူးလွန်တဲ့ ဝစီကံကိုဖြစ်ဖြစ်၊ စိတ်နဲ့ပြစ်မှားတဲ့ မနောကံကိုဖြစ်ဖြစ် မဖြစ်စေတာ၊ မတွေးတာ၊ မကျူးလွန်တာဟာ တော်လို့ပါပဲ။ ညံ့ဖျင်းသူ ကိုယ်ကျင့်တရားမကောင်းသူများ ကျူးလွန်တတ်တာကို ပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းကြောင့်ဖြစ်ဖြစ်၊ ပညာတတ်တစ်ယောက်လို့ သတ်မှတ်ခံထားရလို့ဖြစ်ဖြစ်၊ အသက် သိက္ခာကြောင့်ဖြစ်ဖြစ် မကျူးလွန်တာဟာ လူတော်တစ်ယောက်ဖြစ်လို့ပါ။

လူကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်လို့ မဟုတ်သေးပါဘူး။ လူကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ဆိုရင် မကောင်းတာကို လုပ်နေသူများကို အပြစ်မပြောတာပါပဲ။ ဥပမာ-သတ်ဖြတ်နေသူများ၊ ခိုးဆိုး တိုက်ခိုက်နေသူများနဲ့ပတ်သက်ပြီး အပြစ်မပြောမိတာပါပဲ။ တကယ်တော့ သတ်ဖြတ်နေတာ၊ ခိုးဆိုး တိုက်ခိုက်နေတာကို အပြစ်ပေး အရေးယူမဲ့သူက ရှိပြီးသားပါ။ ဒါဆို ဒီလိုမျိုး မကောင်းတာကို ကျူးလွန်နေမှန်းသိပါရက်နဲ့ ဒီအတိုင်း လက်ပိုက်ကြည့်နေရတော့မှာလားလို့ မေးစရာရှိလာပြန်ပါတယ်။ မကောင်းမှုကျူးလွန်သူများကို မှားနေတယ်လို့ ဝေဖန်ပိုင်ခွင့် ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်တိုင်တော့ အပြစ်ပြောခွင့် အရေးယူ

ခွင့်မရှိပါဘူး။ အပြစ်ပြောခွင့် အရေးယူခွင့်ကို နိုင်ငံတော်ရဲ့ ခိုင်မာတဲ့ ဥပဒေက အရေးယူသွားမှာဖြစ်လို့ပါ။ ဒီအတိုင်းပါပဲ မကောင်းသူများကို ကံက အပြစ်ပေး အရေးယူမှာဖြစ်လို့ ကိုယ့်အနေနဲ့ ဝင်စွက်စရာမရှိပါဘူး။

လောကကြီးမှာ လူကောင်းထက် လူတော်များပါတယ်။ လူတော်များလို့ သူတို့ကိုယ်တိုင် ဒုစရိုက်ကိုမကျူးလွန်ကြပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်တိုင် မကျူးလွန်သူတွေက ကျူးလွန်သူတွေအကြောင်းကို မကောင်းကြောင်း ပြောဆိုနေကြ ပြန်ရော။ ခေတ်ရေစီးကြောင်းက အားကောင်းလာတော့ လူအတော်များများ Social Network ဖြစ်တဲ့ Facebook ကို အသုံးများကြပါတယ်။ အပြစ်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင်လုပ်မှ အပြစ်ဖြစ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ်တိုင်လုပ်တာဖြစ်ဖြစ်၊ တိုက်တွန်းတာဖြစ်ဖြစ်၊ ချီးမွမ်းတာဖြစ်ဖြစ်၊ သဘောတူတာဖြစ်ဖြစ် ဒါဟာ အပြစ်ကို ကျူးလွန်တာပါပဲ။ အရင်က အပြစ်လုပ်သူတစ်ယောက်အကြောင်းကို တစ်ပါတ်လောက်ကြာမှ သိရနိုင်တဲ့သတင်းကို အခုဆို မိနစ်မခြား သိခွင့်ရနေပါတယ်။ သိခွင့်ရလာတာနဲ့တပြိုင်နက် အပြစ်တွေကျူးလွန်သူလဲ များလာပါတယ်။ သတင်းတစ်ခုဟာ မှားတာ မှန်တာကနောက် အရင် Share လုပ်တာ၊ Like လုပ်တာ၊ Comment ရေးတာက အရင်ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ အမုန်းပွားစေမဲ့ အရာကိုဖြစ်ဖြစ်၊ အတွေးမှားစေမဲ့အရာကိုဖြစ်ဖြစ်၊ အထင်သေး စေနိုင်တဲ့ အရာကိုဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်တိုင် Post တင်ရင်တော့ ဒုစရိုက်ကို ကိုယ်တိုင် ကျူးလွန် လိုက်တာပါပဲ။ Share လုပ်ရင်တော့ တိုက်တွန်းတာပါ။ Like လုပ်ရင် ချီးမွမ်းရာ ရောက်ပြီး Comment ရေးရင် သဘောတူရာ ရောက်ပြန်ပါတယ်။ Post ကို ကိုယ်တိုင်မတင်ပေမဲ့ တင်ထားတာကိုတော့ အပြစ်ပြောနေတာ ချီးမွမ်းနေ တာဟာ မီးလောင်ရာလေပင့်ဆိုသလို အပြစ်ကို ထပ်လုပ်ဖို့ တိုက်တွန်းနေသလို ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ ဒါတွေဟာ လူကောင်းတစ်ယောက်လုပ်ရမဲ့ အလုပ်တစ်ခု မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါက Social Network နဲ့ ပတ်သက်ပြီး နဲ့လေးသုံးသပ်ပြတာပါ။

ကာယကံကို ကိုယ်နဲ့လုပ်မှ အပြစ်ဖြစ်တယ်လို့ မထင်လိုက်ပါနဲ့။ စာနဲ့ရေးပြီး သတ်ခိုင်းရင်လဲ အပြစ်မြောက်တာပါပဲ။ ဝစီကံကိုလဲ နှုတ်နဲ့ပြောမှ အပြစ်ဖြစ် တာမဟုတ်ပါဘူး။ စာနဲ့ရေးပြီး အမှားရေးရင် မုသာဝါဒဖြစ်ပြီး၊ သူများအထင် လွဲစေနိုင်တဲ့အကြောင်းကိုရေးရင် ပိသုဏ္ဍာဝါဒ၊ ကြမ်းတမ်းတဲ့ F ပါတဲ့ စကားလုံး၊ ယပလက်ကို လုံးကြီးတင်ဆံခတ်နဲ့ရေးတဲ့စာမျိုးဟာ ဖရုသဝါဒဖြစ်ကာ၊ အကျိုး မရှိတဲ့ အဝင်းတို့ မအေးသောင်းတို့ စသည် စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးထွေလီ ပွေလီ ရေးနေတဲ့စာသားတွေဟာ သမ္ပပုလ္လာပ ဖြစ်စေပါတယ်။

ဒီလိုအပြစ်တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး လူတော်တွေကိုယ်တိုင် ကျူးလွန်နေတတ် ကြပါတယ်။ လူကောင်းများကသာ ဒီလိုအပြစ်မျိုး လွတ်အောင်ရှောင်ကြသလို အပြောအဆိုကိုလဲ ထိန်းနိုင်ကြပါတယ်။ လူတော်လို့ နာမည်ခံထားသူတွေ လူကောင်းဖြစ်ကြောင်းကို မသိတော့လဲ ခက်သား။ သူတို့ကိုယ်တိုင် အပြစ် မကျူးလွန်လို့ လူတော်ဖြစ်တာမှန်ပေမဲ့ အပြစ်ကျူးလွန်သူတွေကို နားမလည် နိုင်တာ၊ အပြစ်တွေပြောနေတာဟာ အမှားကိုကျူးလွန်နေတဲ့အတွက် လူကောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်မလာစေဘူး ဆိုတာကိုတော့ မသိလိုက်ကြပါဘူး။ ဟိုလူ့ အပြစ်ပြော၊ ဒီလူ့အပြစ်တင်နေတာဟာ ဘယ်သူမှားတယ် ဘယ်သူမှန်တယ်လို့ အငြင်းပွားနေတာနဲ့ အတူတူပါပဲ။ တကယ်က လောကကြီးမှာ ဘယ်အရာ မှန်တယ်၊ ဘယ်အရာမှားတယ်ဆိုတာကို သိအောင်လုပ်ပြီး မှားတာကို ရှောင် မှန်တာကို ဆောင်ထားဖို့ပဲရှိတာပါ။ လူမှန်ကြောင်း မှားကြောင်း အငြင်းပွား တာထက် အမှားအမှန်ကို ရှာဖွေတာက ပိုကောင်းကြောင်း လူကောင်းတွေက ပြောဆိုတတ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ဆို Discussion is better than the argument because the argument is to find out who is right and discussion is to find out what is right ပါတဲ့။ သူမှန် ငါမှန်ဆိုတာဟာ မပြီးနိုင်တဲ့အငြင်းပွားမှု တစ်ခုဖြစ်ပြီး ဘယ်ဟာမှန်တယ် ဘယ်ဟာမှားတယ်ဆိုတာ အငြင်းပွားမှုကို အဆုံး

သတ်ပေးတဲ့ အဖြေဖြစ်နေလို့ပါပဲ။ လူတော်တွေက ဘယ်သူမှန် ဘယ်သူမှားဆို တာကို ရှာဖွေကြပြီး လူကောင်းတွေက ဘယ်ဟာမှန်တယ် ဘယ်ဟာမှားတယ် ဆိုတာ ရှာဖွေကြလို့ လူတော်တွေက အငြင်းပွားနေတုန်း လူကောင်းတွေက ငြိမ်းချမ်းနေကြပါပြီ။

ပြီးတော့ တခါ လူတော်တွေက ကောင်းတာကိုလဲ လုပ်တတ်ကြပြန် ပါတယ်။ လုပ်စရာအကောင်းတွေဟာ ကာယကံနဲ့ပတ်သက်ပြီး

- ၁။ လှူဒါန်းပေးကမ်း စွန့်ကြဲကျွေးမွေးခြင်း
- ၂။ ကိုယ့်ရလာတဲ့ ကောင်းတဲ့အရာတွေကို အများနဲ့မျှဝေခြင်းနဲ့
- ၃။ သူများလုပ်တဲ့ကောင်းမှုများကို ကျေနပ်စွာခံယူခြင်းဆိုပြီး သုံးပါးရှိသလို ကာယကံ ဝစီကံနဲ့ပတ်သက်ပြီး

- ၁။ အသက်သတ်မှုစတဲ့ ငါးပါးသီလကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
- ၂။ သက်ရှိသတ္တဝါကို လေးစားခြင်းနဲ့ သက်မဲ့အရာကို စည်းကမ်းရှိစွာ အသုံး ပြုခြင်းနဲ့
- ၃။ လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ လိုက်လျောညီထွေ ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံနေထိုင်နိုင်ခြင်း ဆိုပြီး သုံးပါးနဲ့ မနောက်နဲ့ပတ်သက်ပြီး

- ၁။ စိတ်ကို တည်ငြိမ်အောင်ကြိုးစားခြင်းနဲ့ ဘဝဒုက္ခကို နားလည်အောင် ကြိုးစားခြင်း
- ၂။ အခွင့်အခါသင့်ရင် လူကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်စေမယ့် စကားကို နားထောင်ခြင်း
- ၃။ အခွင့်အခါကြုံတိုင်း လူကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်စေမယ့် စကားကို ပြောဆိုခြင်းနဲ့

၄။ ကောင်းကျိုးရစေဖို့အတွက် ကောင်းတာကိုပဲလုပ်ရမယ်ဆိုတဲ့

မှန်ကန်တဲ့အတွေးအခေါ်ရှိခြင်းဆိုပြီး လေးပါးရှိပါတယ်။

ဒီဆယ်ပါးကို ကောင်းကျိုးရစေဖို့အတွက် လုပ်ရမယ့်အရာတွေလို့ ခေါ်ပါတယ်။

၁။ ပေးကမ်းလှူဒါန်း ကျွေးမွေးတာကိုလုပ်ရင် ဘဝမှာ စားစရာ၊ နေစရာ၊ ဝတ်စရာပေါများမှာပါ။

၂။ ကိုယ့်ရလာ၊ ကိုယ့်မှာရှိတဲ့ ကောင်းတဲ့အရာတွေကို သူတစ်ပါးနဲ့ မျှဝေသုံးစွဲနေရင် မိတ်ဆွေပေါများပြီး ကိုယ့်အပေါ် သိတတ်သူ၊ လိုအပ်လာရင် ကူညီသူတွေကို ရရှိစေမှာဖြစ်ပြီး

၃။ သူတစ်ပါးလုပ်တဲ့ ကောင်းတဲ့အရာကို ကိုယ်က ကျေနပ်စွာခံယူခဲ့ရင် မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းများရပြီး ကိုယ့်အပေါ် နားလည်သူများကို ရရှိစေမှာပါ။

ပြီးတော့

၁။ အသက်သတ်မှုစတဲ့ ငါးပါးသီလကိုရှောင်ကြဉ်ရင် အသက်ရှည်တာ ကျန်းမာတာ စတဲ့ ဘဝနဲ့ပတ်သက်တဲ့အန္တရာယ်ကို မကြုံရတာမျိုးပါ။

၂။ သက်ရှိသတ္တဝါကိုလေးစားရင် ချစ်ခင်သူပေါများပြီး၊ သက်မဲ့အရာကို စည်းကမ်းရှိစွာသုံးရင် ကြာရှည်အသုံးခံပါတယ်။

၃။ လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ လိုက်လျောညီထွေနေထိုင်တတ်ရင် ရန်သူရှားပြီး မိတ်ဆွေပေါတဲ့အပြင် အရာအရာမှာ အောင်မြင်လွယ်သူဖြစ်စေပါတယ်။

ဒါ့အပြင်

၁။ စိတ်ကိုတည်ငြိမ်အောင်ကြိုးစားရင် ဘဝဟာ ငြိမ်းချမ်းပြီး ဘဝဒုက္ခကို နားလည်အောင်ကြိုးစားရင် ဘဝဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်မှာပါ။

၂။ အခွင့်အခါသင့်တဲ့အခါ လူကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်စေမဲ့ စကားကိုနားထောင်ပါများရင် လူကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး ဘဝကိုအကျိုးရှိရှိ အသုံးချနိုင်သူဖြစ်မှာပါ။

၃။ အခွင့်အခါ သင့်တိုင်း လူကောင်းဖြစ်စေမဲ့ စကားကို ပြောဆိုရင် ကောင်းမွန်တဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖန်တီးပေးရာ ရောက်ပါတယ်။

၄။ ကောင်းကျိုးရစေဖို့ ကောင်းတာကိုပဲ လုပ်ရမယ်လို့ မှန်ကန်တဲ့အတွေးရှိရင် သူများကိုအားမကိုးတော့ဘဲ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးပြီး ကောင်းတာကို လုပ်ဖို့ပဲ ကြိုးစားပါတော့တယ်။ ဒီအချက်ဆယ်ချက်ဟာ လူတော်တစ်ယောက်ဖြစ်စေတဲ့ အကြောင်းတရားတွေပါပဲ။ လူကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ဆိုရင် စိတ်ထားဖြူစင်ဖို့ လိုအပ်ပြန်ပါသေးတယ်။ ကောင်းတာလုပ်နေတာပဲ စိတ်ထားဖြူစင်စရာ လိုသေးလား၊ စိတ်ထားဖြူစင်လို့ပဲ ကောင်းတာလုပ်တာပေါ့လို့ တွေးကောင်း တွေးမှာပါ။

ကောင်းတာကိုလုပ်နေသူတိုင်း စိတ်ဖြူစင်မှု စိတ်ကောင်းရှိတာ မဖြစ် နိုင်သလို၊ စိတ်ကောင်းရှိသူတိုင်းလဲ ကောင်းတာကို လုပ်မနေကြပါဘူး။ တချို့ ကောင်းတာကို လုပ်နေကြပေမဲ့ ငါတို့က မကောင်းတာဆို လုံးဝမလုပ်ဘူး၊ ကောင်းတာပဲ လုပ်တယ်ဆိုပြီး ကိုယ်ကောင်းတာကိုလုပ်ကြောင်း ထုတ်ပြော တတ်သလို၊ သိအောင်လဲ အမူအရာနဲ့ ပြတတ်ပါတယ်။ တကယ်တော့ ကောင်း တာကို လုပ်တယ်ဆိုတာက ကိုယ့်မှာ မကောင်းတဲ့စိတ်တွေပျောက်အောင် အလုပ်ကောင်းနဲ့ အစားထိုးလိုက်တာပါ။ ဒါကြောင့် ငါလုပ်နိုင်တယ်၊ ငါလုပ် တယ်လို့ ထုတ်ပြောစရာမလိုအပ်ပါဘူး။ လူတော်တွေက မကောင်းတာကို မလုပ် ကြပေမဲ့ ကောင်းတာကိုလုပ်တဲ့အခါ လုပ်တယ်ဆိုတာကိုတော့ သိစေချင်တတ် ပါတယ်။ ပြီးတော့ မကောင်းတာကိုလုပ်တဲ့သူများကိုလဲ နားလည်မှုပေးဖို့ ခက် နေတတ်ပြန်ရော။ လူကောင်းတွေကြတော့ ကိုယ်တိုင်က ကောင်းတာကို လုပ်နေ ပြီး မကောင်းတာကို လုပ်နေသူများကိုလဲ နားလည်ပေးတတ်တဲ့အပြင် ကိုယ့်ရဲ့ ယုံကြည်ချက်ကို မပျက်စေဘဲ ကောင်းတာကို ဆက်လုပ်နိုင်ကြပါတယ်။

ခေတ်အခြေအနေပြောင်းလဲ လာတာနဲ့ အမျှ အဖြစ်အပျက်တွေကလဲ

ပြောင်းလဲမှု မြန်ဆန်လာပါတယ်။ လူတော်တွေက ခေတ်ပြောင်းလဲတာကို လက်ခံနိုင်ကြပေမဲ့ လူတွေပြောင်းလဲတတ်တာကိုတော့ လက်မခံချင်ကြပါဘူး။ ဒီလိုလူမျိုးဆို ဒါမျိုးမလုပ်သင့်ဘူး စသည်ဖြင့် ကံဆုံးဖြတ်ရမဲ့အရာကို လူတွေ ဆုံးဖြတ်တတ်ပြန်ရော။ တကယ်တော့ လူဟာ လူပါပဲ (People are people)။ သူကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်းဟာ ကိုယ်နဲ့မဆိုင်သလို ကိုယ်ကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်းသာ ကိုယ်နဲ့ဆိုင်ပါတယ်။ လူတော် အတော်များများက ကိုယ်တိုင် မကျူးလွန်တဲ့အပြစ်တွေကို သူများကျူးလွန်နေတာတွေရင် နားလည်ပေးမှုအစား အပြစ်မြင်မှုက အရင်ရောက်လာတတ်ပါတယ်။ ဆင်းရဲတဲ့သူတွေ၊ နိမ့်ကျ တဲ့သူတွေ၊ ပညာမတတ်တဲ့သူတွေ စသည်ဖြင့် အားနည်းချက်ကိုပဲ အပြစ်မြင်တတ် ပါတယ်။ လူတော်ဟာ မှားတတ်တယ်။ လူမိုက်ဟာ အမှားကို ထပ်ကျူးလွန် တတ်တယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်နားလည်ဖို့ ခက်နေတာပေါ့။

လောကီပညာတတ်လာတဲ့ အသိုင်းအဝိုင်း၊ ဥပဒေခိုင်မာတဲ့ နိုင်ငံတွေ မှာနေသူတွေအတွက် အပစာယန ခေါ်တဲ့ ရိုသေလေစားမှုဟာ မသိမသာ လျော့လာတတ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့တတ်တဲ့ပညာနဲ့ လောက မှာရှိတဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားရှိသူတွေကို လိုက်ပြီးတိုင်းတာတတ်လို့ပါပဲ။ သူတော် စင်ဆိုရင် ဒီလိုနေသင့်တာပေါ့။ ဘုန်းကြီး ရဟန်းဆိုရင် ဒီလိုနေရမှာစသည်ဖြင့် အသင်းအဖွဲ့ရဲ့ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်ကိုလွန်ပြီး ကိုယ်တိုင်ဝေဖန်နေတတ်ပြန် ပါတယ်။ ဒါဟာ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရား နည်းလာတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပါပဲ။ တကယ်တော့ ယုံကြည်မှုဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ယုံကြည်နိုင်မှ သူများကို ယုံကြည်နိုင်တာပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှု အားနည်းလာရင် သူများကိုလဲ ယုံကြည်ဖို့ခက်သွားတတ်ပါတယ်။ လောကီပညာတတ်သူတွေကတော့ သူတို့ ကိုယ်သူတို့ ယုံကြည်မှု (Self- confidence) ရှိတယ်လို့ ထင်နေတတ်ကြပါတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တကယ်ယုံကြည်သူတွေဟာ သူများကို ဘယ်တော့မှ မယုံ

မကြည်မဖြစ်သလို မလေးမစားလဲ မဆက်ဆံတတ်ပါဘူး။ သူများကိုဝေဖန်ဖို့ ဆိုရင် သူ့အလုပ်လဲ မဟုတ်တော့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ခေတ်ကြီးပြောင်းလဲလာ တာနဲ့အမျှ ဝေဖန်သံတွေညံ့လာပြီး ရှိသေလေးစားမှုတွေ နည်းသွားပါတော့ တယ်။

လောကီပညာတခေတ်ဆန်းလာပြီဆိုရင် အာဏာရှိသူ၊ လောကီပညာ တတ်သူ၊ စီးပွားရေးအောင်မြင်သူတွေကိုသာ လေးစားသမှုပြုတတ်ပြီး ကိုယ် ကျင့်တရားပိုင်းဆိုင်ရာ ကျင့်သုံးသူတွေကို မေ့ထားတတ်ပါတယ်။ တကယ်တော့ သံသရာခရီးနဲ့ယှဉ်ကြည့်လိုက်ရင် အာဏာရှိသူ၊ လောကီပညာတတ်သူ၊ စီးပွားရေးအောင်မြင်သူတွေဟာ နေမလာခင် မြက်ပင်မှာကပ်နေတဲ့ နှင်းပေါက်ရဲ့ တင့်တယ်မှုလောက်သာ တခဏသာတည်တန့်နေတဲ့ အထင်ကြီးစရာပါ။ အာဏာရသူ၊ စီးပွားရေးအောင်မြင်သူ အယောက်(၁၀၀)ထက် ငါးပါးသီလ ရှိသူတစ်ယောက်က ပိုမိုမြင့်မြတ်ပါတယ်။ ငါးပါးသီလရှိသူ အယောက် (၁၀၀) ထက် နွားနို့တစ်ညှစ်စာ သမာဓိရှိသူက ပိုမြင့်မြတ်သွားပြန်ရော။ သမာဓိရသူ အယောက် (၁၀၀) ထက် ခန္ဓာဒုက္ခသိသူ တစ်ယောက်က ပို ပိုပြီး မြင့်မြတ်သွား ပါတယ်။ ဘာကြောင့်ဆို မနက်ဖြန်ပေါင်းများစွာနဲ့တူတဲ့ ဘဝသံသရာအတွက် အာမခံချက်ပေးနိုင်ကြလို့ပါပဲ။

စီးပွားရေးအောင်မြင်သူ အယောက်(၁၀၀)ထက် သီလရှိသူ တစ် ယောက် မြင့်မြတ်တာဟာ ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ဘဝကူးကောင်းလို့ပါ။ ခေတ်ပညာ တတ်လာရင် နောက်ဘဝဆိုတာ မရှိပါဘူးလို့တောင် ထင်မြင်လာတတ်ကြ ပါတယ်။ နောက်ဘဝမရှိဘူးလို့ ပြောသူဟာ မနက်ဖြန်မရှိဘူးလို့ ငြင်းဆိုသူနဲ့ အတူတူပဲဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ နောက်ဘဝအတွက် သေချာသထက်သေချာစေတဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားသီလက ခဏတာ သာယာမှုပေးတဲ့ စည်းစိမ်ထက် သာလွန်တာ မဆန်းပါဘူး။ ဒီလိုပါပဲ အပါယ်ဘုံသားထက်မြင့်ပြီး လူ၊ နတ်ဖြစ်စေတဲ့ သီလထက်

မြင့်မြတ်တဲ့ ဗြဟ္မာဖြစ်စေတဲ့ သမာဓိက သာလွန်သလို သတ္တဝါဖြစ်စေတဲ့ ကံတရားထက် ဘဝပြတ်စေတဲ့ပညာက ပိုမိုသာလွန်လို့ အားလုံးထက် မြင့်သူ မြတ်သူဖြစ်ရတာပါ။ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် ကိုယ်ကျင့်တရားခေါင်းပါးတဲ့ ကာလ ကြီးမှာ သီလကို အမြတ်ဆုံးလို့ထင်တာ မဆန်းသလို သီလကို အမြတ်ဆုံးလို့ ထင်သူကြားမှာ စီးပွားရေးအောင်မြင်သူတစ်ယောက် နေရာရသွားတာဟာလဲ ဘာဆိုဘာမှ မဆန်းလောက်တဲ့အဖြေပါ။ သံသရာကို ကိုယ့်ကျင့်တရား ပေတံနဲ့ သာ တိုင်းကြည့်ရတာမို့ တခြားသူတွေ ကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်းဟာ ကိုယ်နဲ့ မဆိုင်ဘဲ ကိုယ်ကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်းသာ ကိုယ်နဲ့သက်ဆိုင်တာမို့ ကိုယ် ကျင့်တရားကောင်းလေ လောကနဲ့သတ္တဝါကို ရိုသေလေးစားတတ်လေပါပဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်လေလေ သူများကို ရိုသေလေးစားဖို့ လွယ်လေလေ ဖြစ်တာကြောင့် ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါက ပညာနဲ့ တွဲသွားရင် လူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်စေပါတယ်။

လူကောင်းဆိုတာ ကောင်းတဲ့သူအပေါ်မှာလဲ မုဒိတာ-ဝမ်းသာ ကျေနပ် စွာနဲ့ ပြန်လည်ကောင်းအောင်ကြိုးစားရမှာဖြစ်သလို မကောင်းတဲ့သူများ အပေါ်မှာလဲ ကရုဏာ - နားလည်စွာနဲ့ ပိုကောင်းအောင်ကြိုးစားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူကောင်းတစ်ယောက်ရယ်လို့ဖြစ်လာပြီဆိုရင် မကောင်းတဲ့ ဒုစရိုက်လုပ်နေသူများကိုလဲ အပြစ်မမြင်တော့သလို ကောင်းတဲ့အရာတွေကို လုပ်နေရင်လဲ ဝမ်းသာစွာနဲ့ ဂုဏ်ယူတတ်ပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်တော်သူ တစ်ယောက်ဖြစ်နေရင်တော့ မကောင်းတာကို ကိုယ်တိုင်လဲမလုပ်သလို သူများ လုပ်ဖို့လဲ မတိုက်တွန်း၊ ကောင်းတာကို ကိုယ်တိုင်လဲ လုပ်သလို သူများလုပ်နိုင်အောင်လဲ တိုက်တွန်းပေးတတ်ပါတယ်။ တော်လဲတော် ကောင်းလဲကောင်းသူ တစ်ယောက်ဖြစ်လာရင် ကိုယ်တိုင်မကောင်းတာ မလုပ်တာမှန်ပေမဲ့ မကောင်းတာလုပ်သူများကို တွေ့မြင်၊ ကြားသိရရင်လဲ အပြစ်မပြောဘဲ နားလည်ပေး

တတ်သလို ကောင်းတာကို ကိုယ်တိုင်လုပ်တာတောင်မှ ငါလုပ်နိုင်တယ်ဆိုပြီး လူသိအောင် မလုပ်တတ်သလို ကောင်းတာလုပ်သူများကို တွေ့ရင်လဲ ဂုဏ်ယူ လို့ မဆုံးပါဘူး။

လူတော်များပြီး လူကောင်းနည်းတဲ့ လောကကြီးမှာ လူကောင်းတွေ များလာဖို့ သိပ်လိုအပ်နေပါပြီ။ ကောင်းတယ် မကောင်းဘူးဆိုတာလဲ သူများက မှတ်ချက်ပေးစရာမလို ကိုယ်တိုင်သာ မှတ်ချက်ထုတ်ပေးရမှာဖြစ်လို့ မကောင်း သေးရင် ကောင်းအောင်ကြိုးစားရမှာပါ။ လူကောင်းမဖြစ်သေးဘဲ လူကောင်း ဖြစ်နေတယ်ထင်ရင်တော့ လူကောင်းဖြစ်အောင် လုပ်ရအခက်ဆုံးပါပဲ။ တိုး တက်ပြီး အေးချမ်းတဲ့ ကမ္ဘာတစ်ခုဖြစ်ဖို့ဆိုရင် လူတော် လူကောင်းများဖို့ပါပဲ။ လူအားလုံးတော်ပြီး ကောင်းဖို့မဖြစ်နိုင်ရင် စာဖတ်သူကိုယ်တိုင်တော့ တော်ပြီး ကောင်းအောင် လုပ်နိုင်ပါတယ်။

တကယ်တော့ နေ့တစ်နေ့ကုန်သွားတိုင်း ငါဟာ လူတော်လား၊ လူကောင်းလား၊ သူတော်ကောင်းလားလို့ သူများကိုမမေးဘဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မေးခွန်းထုတ်ကြည့်နေဖို့ပဲ လိုအပ်တာပါလေ။

(၁၅. ၀၈. ၂၀၁၈) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

အလာကောင်းသူလား

သက်ရှိသတ္တဝါတွေဟာ ကြီးပွား၊ တိုးတက်၊ အသက်ရှည်ဖို့အတွက်ဆိုရင် နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ဘာမဆိုလုပ်တတ်ကြပါတယ်။ ကောင်းတာရော၊ ဆိုးတာကိုပါပေါ့။ ကောင်းတာကို ကြိုးစားလုပ်ကိုင်ကြတာက ကောင်းမယ်ဆိုတာ သိနေလို့ပါ။ မကောင်းတာကို လုပ်နေမိတာက မကောင်းကျိုးပေးမယ်ဆိုတာကို တကယ်မသိလို့ပါ။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် အသက်ရှင်သန်နေသရွေ့တော့ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး နည်းတမျိုးမျိုးနဲ့ လုပ်နေတတ်ကြတာပဲလေ။ အသိဉာဏ်အတွေ့အကြုံလေး ရလာရင်တော့ ကောင်းတာကို ကိုယ့်အတွက်ရော အများအတွက်ပါ လုပ်တတ်ကြပါတယ်။ အများအတွက် လုပ်ကြတဲ့အခါ မကောင်းတာနဲ့ကြုံတွေ့ရရင် ဆက်မလုပ်နိုင်တော့ဘဲ ကျောခိုင်းဖို့ ဆင်ခြေအမျိုးမျိုးပေးပြီး ကောင်းတာကို ဆက်လုပ်ဖို့ ပျက်ကွက်လာပါတော့တယ်။

တကယ်တော့ အကောင်း အဆိုး လောကဓံဆိုတာ ကိုယ်ကျင့်ရမယ့် ကိုယ်ကျင့်တရား ပြည့်စုံမှု တကယ်အောင်မြင်လိုသူတစ်ယောက်အတွက် ခံနိုင်ရည်ရှိမှုကို စမ်းသပ်နေတာပါပဲ။ လူထက်ကလူ၊ နတ်ထက်နတ်မြတ်၊ ဗြဟ္မာတို့ထက်သာ အားလုံးရဲ့ အလေးပေးမှုကို ခံရတဲ့ ဂေါတမဗုဒ္ဓဖြစ်လာမဲ့ သုမေဓာရှင်ရသောဟာ လောကဓံအမျိုးမျိုးနဲ့ အစမ်းသပ်ခံခဲ့ရပါတယ်။ လူ့ဘဝရဲ့ အနှစ်

မရှိပုံကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်တွေ့လိုက်ရကတည်းက ပြောင်းလဲဖို့ ကြိုးစား
လာသူလေ။ လူ့ဘဝက ပိုင်ဆိုင်ခဲ့တဲ့ အရှိပစ္စည်းဥစ္စာအားလုံးကို စွန့်ပြီး ရသေ့
အဖြစ် ပြောင်းလဲသွားသူပေါ့။ လူဆိုတာ ဘဝရပြီဆိုတာနဲ့ လောကီပညာ၊ စီးပွား
ဥစ္စာကို အသက်နဲ့လဲပြီး အသဲအသန်ရှာကြတော့တာပါပဲ။ ဘာအတွက်ရှာတယ်
ဆိုတာ အကြောင်းပြချက် တိတိကျကျမရှိပေမယ့် အချိန်နဲ့တည်ဆောက်ထားတဲ့
အသက်ကို တရွေ့ရွေ့ကုန်ဆုံးသည်အထိ ရေဆုံးမြေဆုံးလိုက်တတ်ကြတာလေ။
သုမေဓာသူဌေးသားကတော့ အရှိပစ္စည်းဥစ္စာရဲ့ အနှစ်မရှိမှုမှာ နစ်မြောသာသာ
မနေဘဲ အသိမှာ အနှစ်ရှာသူဖြစ်လာပါတယ်။

လောကလူသားတွေက အရှိရှာတာပဲ ခက်တယ်ထင်ကြပုံရပါတယ်။
အသိရှာသူက အရှိရှာသူထက် ပိုမိုခက်ခဲတယ်ဆိုတာကို အရှိရှာသူများ
နားလည်နိုင်မယ်မထင်ပါဘူး။ အရှိရှာသူများဟာ မြင်နေရတဲ့ အရာကိုရှာရတာ
မို့ မျှော်လင့်ချက် ပျောက်ဆုံးသွားဖို့ခက်ပေမယ့် မမြင်ရတဲ့ ကုသိုလ်၊ လွတ်မြောက်
မှုစတာကို ရှာဖွေရင်တော့ မျှော်လင့်ချက် ပျောက်ဆုံးဖို့ ရာခိုင်နှုန်းများပါတယ်။
ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ လူသားတွေက အကောင်းလောကခံကို ရရှိဖို့ပဲ မျှော်
လင့်နေကြလို့ပါ။ တကယ်တော့ လူတွေဟာ အကောင်းလောကခံရဲ့ လှည့်ပတ်မှု
ကိုမရိပ်မိလို့ အဆိုးလောကခံရဲ့အကျဉ်းတန်မှုကို ကြောက်ရွံ့နေတာပါ။

သုမေဓာရှင်ရသေ့ဟာ လောကခံအမျိုးမျိုး အတွေ့အကြုံအဖုံဖုံရှိနေ
လို့ ဒီပက်ရဘုရားခြေတော်ရင်းမှာတင် တရားရနိုင်သူပါ။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်လွတ်
ရုန်းပြီး သံသရာကထွက်သွားဖို့ စိတ်ကူးတောင်မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့
သတ္တဝါအတော်များများဟာ အကောင်းကို အဆိုးထင်၊ အဆိုးကို အကောင်း
ထင်ပြီး ကောင်းတာရော ဆိုးတာကိုပါ လုပ်နေကြလို့ပါပဲ။ ဆိုးတာလုပ်ရင်
အောက်အပါယ်ရောက်သွားနိုင်သလို ကောင်းတာလုပ်ရင် ခန္ဓာကိုယ်ကို
ထမ်းပြီး ဒုက္ခခံနေရမှာကို မသိကြပါဘူး။ ဒါကြောင့်လဲပဲ ငါလို အစွမ်းအစရှိသူ

တစ်ယောက်ဖြစ်ပါလျက်နဲ့ ကိုယ်လွတ်ရုန်းသွားရင် ငါ ဘယ်တရားပျံ့မလဲ ဆိုတဲ့အတွေးနဲ့ လောကဓံရှစ်ပါးရဲ့ဒါဏ်ကို ဆက်ခံပြီး အသိပေးဖို့ဆုံးဖြတ် သွားသူက သုမေဓာရှင်ရသေ့။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓအဖြစ်ကို တောင်းဆိုတဲ့ သုမေဓာ ရှင်ရသေ့ဟာ သတ္တဝါတွေသစ္စာလေးပါးသိရဖို့အတွက် ဗောဓိဉာဏ်ရဖို့ဆိုရင် သံသရာခရီးလမ်းမှာ ဓားတောင်ကိုပဲကျော်ရကျော်ရ မီးပင်လယ်ပဲဖြတ်ရ ဖြတ်ရ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်အရောက်သွားမယ့်သူပါ။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဖြစ်လာ တဲ့အခါ သုဂတောဂုဏ်တော်နဲ့ ပြည့်စုံသူဖြစ်လာတာပေါ့။ သုဂတောဆိုတာ လာခြင်းကောင်းသူ သို့မဟုတ် လောကဓံအမျိုးမျိုးနဲ့တွေ့ကြုံရပေမယ့်လို့ နိဗ္ဗာန်အထိ မတွန့်မဆုတ် အရောက်လာသူပါတဲ့။ အဆိုးလောကဓံနဲ့တွေ့လဲ နောက်မဆုတ်ဘဲ သတိထားကောင်းကောင်းသွားသူ၊ အကောင်းလောကဓံနဲ့ တွေ့ကြုံရရင်လဲ အသိပွား ကောင်းကောင်းသွားသူကို သုဂတောလို့ခေါ်တာပေါ့။ သုဂတောကို နောက်တမျိုး အလာကောင်းသူလို့ အဓိပ္ပါယ်ပြန်ကြပါသေးတယ်။ ဒါကို အကောင်းနဲ့တွေ့ရင် ကိုယ်ကျင့်တရားပြည့်စုံမှုရှိမရှိ အဆိုးနဲ့တွေ့ရင် ခံနိုင်ရည် (ခန္တီ) ရှိမရှိ အစမ်းသပ်ခံနိုင်တယ်လို့ ပြောကြတာပေါ့။ ဒါကြောင့် သူတော်ကောင်းကြီးတွေဟာ လောကဓံကို ကျေးဇူးတင်ကြပါတယ်။ လောကဓံ သဘောတရားကို ကောင်းကောင်းသဘောပေါက်သွားတဲ့အခါ လောကမှ လွတ်မြောက်အောင်လုပ်ဖို့ လွယ်ကူတတ်လို့ပါ။

လူတွေဟာ ဘယ်နေရာသွားသွား ကိုယ့်ကို ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ကြိုဆိုစေချင်ကြပါတယ်။ ကောင်းကောင်းလာမှ ကောင်းကောင်းကြိုဆိုတတ်တဲ့ လောကသဘာဝကို နားမလည်လို့ ဒီလိုမျှော်လင့်နေတာဖြစ်မှာပါ။ လောကရဲ့ ထုံးစံကိုက ကောင်းကောင်းလာသူကိုသာ ကောင်းကောင်းကြိုဆိုတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကောင်းကောင်းကြိုဆိုစေချင်ရင် ကောင်းကောင်းလာခဲ့ဖို့တော့ လို အပ်တာပေါ့။ အင်္ဂလိပ်စကားမှာတောင် You are welcome လို့ ပြောကြတယ်

လေ။ တကယ် If you well come, you are welcome လို့ ပြောတာပါ။
ကောင်းကောင်းသာလာပါ ကောင်းကောင်းကြိုဆိုပါမယ်လို့ သတိပေးစကား
နဲ့တူနေပြန်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဖြစ်ဖို့အတွက်ဆိုရင် အကျင့်သုံးမျိုးကို ကျင့်ယူရပါတယ်။
၁။ သက်ရှိသတ္တဝါအားလုံးအတွက် ပစ္စည်းကိုစွန့်ခြင်း၊ သား သမီး၊ ဇနီးမယားနဲ့
ကိုယ်အင်္ဂါခြေလက်အပြင် အသက်ကိုပါစွန့်နိုင်ရပါတယ်။ ဒါကို လောကတ္ထစရိယ
လို့ ခေါ်တာပေါ့။

၂။ အမျိုးတူ သတ္တဝါတွေအတွက် ပစ္စည်းကိုစွန့်ခြင်း၊ သား သမီး၊ ဇနီးမယားနဲ့
ကိုယ်အင်္ဂါခြေလက်အပြင် အသက်ကိုပါ စွန့်နိုင်ရပါတယ်။ ဒါကိုကျတော့ ဉာတတ္ထ
စရိယလို့ ခေါ်ရတာပေါ့။ ပြီးတော့

၃။ ကိုယ်တိုင် ဗုဒ္ဓဘုရားဖြစ်ဖို့အတွက် ပစ္စည်းကိုစွန့်ခြင်း၊ သား သမီး၊ ဇနီးမယားနဲ့
ကိုယ်အင်္ဂါခြေလက်အပြင် အသက်ကိုပါ စွန့်နိုင်ရပါတယ်။ ဒါကိုတော့ ဗုဒ္ဓတ္ထ
စရိယလို့ ခေါ်ရတာပေါ့။

ဒီအကျင့်သုံးခုလုံးဟာ သက်ရှိသတ္တဝါအသိုင်းအဝိုင်း (Society) နဲ့
ပူးပေါင်း နေထိုင်ကျင့်သုံးယူမှ ရနိုင်တာမျိုးပါ။ ကိုယ့်တစ်ယောက်တည်းနေ
လို့ ပါရမီပြည့်သွားတယ်၊ သူတော်ကောင်းကြီးဖြစ်သွားတယ်ဆိုတာ ရှိမှမရှိပဲ။
ပါရမီပြည့်ဖို့ သူတော်ကောင်းဖြစ်ဖို့ဆိုတာ သက်ရှိသတ္တဝါဆိုတဲ့ အများနဲ့ပတ်
သက်နေတဲ့ အလုပ်တစ်ခုပါ။ အများပေါ် သည်းခံခွင့်လွတ် နားလည်ပေးနိုင်
လေလေ သူတော်ကောင်းကြီးဖြစ်ပြီး ပါရမီပြည့်မြန်လေလေပါပဲ။ သက်ရှိသတ္တဝါ
အမျိုးမျိုးနဲ့ပေါင်းမှ စရိုက်ရယ် အကြိုက်ရယ်အပြင် လောကဓံရယ်ကိုပါ ကောင်း
ကောင်းနားလည်သွားလို့ လွတ်မြောက်ခွင့်ကိုရရှိသွားတာပါ။ အကောင်းအဆိုးနဲ့
ပေါင်းစပ်ထားတဲ့ လောကဓံကိုတောင် နားမလည်ရင် လောကဆိုတဲ့ သုံးဆယ့်
တစ်ဘုံက လွတ်ဖို့ ဘယ်လွယ်ပါ့မလဲ။ ဗုဒ္ဓအလောင်းတော်တွေဟာ ပါရမီ

ဆယ်ပါးကို ဒီပုံစံသုံးမျိုးနဲ့ ပေါင်းစပ်ဖြည့်ပြီး ပါရမီပြည့်အောင် နိဗ္ဗာန်ထိ ကောင်းကောင်းရောက်အောင် သွားသူတစ်ယောက်ပါ။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကနေ ကြည့်ရင် အလာကောင်းသူတစ်ယောက်ပေါ့။ တောင်းဆုနဲ့ စိတ်ကူးကို နိဗ္ဗာန် ရသည့်အထိ လောကဓံကို သည်းခံနားလည်ခွင့်လွှတ်ပြီး အရောက်သွားခဲ့သူမို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြည့်သူတစ်ယောက်လို့လဲ ပြောလို့ရပါတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားရဲ့ တရားကိုနာရသူတွေလဲ ကိလေသာကင်းပြီး လောကမှ လွတ်မြောက်ဖို့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြပါတယ်။ ကောင်းတာကိုလဲ လုပ်ကြပါတယ်။ ကောင်းတာကို များများလုပ်ဖို့ လူ့အများရှိတဲ့ အဖွဲ့အစည်းထဲကို ဝင်ရောက်တတ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့တွေ သတိမထားမိတာက ကိလေ သာကင်းချင်ရင် လောကဓံ ခံနိုင်ရတယ်ဆိုတာကိုပါ။ တနည်းပြောရရင် ကိလေ သာကင်းချင်ရင် လုပ်မယ်လို့ရည်မှန်းထားတဲ့အရာအားလုံးကို ပြီးတဲ့အထိ သည်းခံပြီး လုပ်ရမယ်ဆိုတာကို မေ့သွားတတ်ပါတယ်။ လောကဓံကို သည်းခံ နိုင်တယ်ဆိုတာ ပါရမီဖြည့်နေတာဖြစ်သလို ကိုယ့်ရည်မှန်းချက် အပျက်မခံဘဲ ပြီးတဲ့အထိလုပ်၊ ရောက်တဲ့အထိသွားရင် အဓိဋ္ဌာန်ပြည့်တယ်ဆိုတာပါပဲ။ ပါရမီ ဖြည့်တယ်ဆိုတာ လူကောင်းအပေါ်မှာပဲ ကောင်းရတာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး မကောင်းသူအပေါ်မှာလဲ မပြောင်းတဲ့စိတ်နဲ့ ကောင်းနေရပါတယ်။ ကောင်းတာ ကိုလုပ်ဖို့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပေမယ့် ပုထုဇဉ်လူသားနဲ့ တည် ဆောက်ထားတာဖြစ်တော့ အမှန်ရှိနိုင်သလိုအမှားလဲရှိနေနိုင်တာပါပဲ။ ဒါဟာ လောကဓံရဲ့ သဘာဝတစ်ခုကို ဖော်ပြနေတာပဲလေ။

ဒါကို အမှန်မသိလို့လား သိပေမယ့် သည်းမခံနိုင်လို့လား မပြောတတ်။ အဖွဲ့အစည်းနဲ့ ကင်းကင်းနေချင်လာကြပြန်ရော။ ပါရမီကို တခြားနည်းနဲ့ ဖြည့် မယ်ပေါ့။ လက်တွေ့ကြုံနေရတဲ့ လောကဓံကိုတောင် ခံနိုင်ရည်မရှိဘဲနဲ့ မတွေ့ ရသေးတဲ့လောကဓံကို ခံနိုင်ဖို့ဆိုတာ ဘယ်လွယ်ပါ့မလဲ။ စိတ်ကူးယဉ်နဲ့ ပါရမီ

ဖြည့်လို့မရသလို အဓိဋ္ဌာန်ပြည့်အောင်လဲ လုပ်လို့မရနိုင်ပါဘူး။ အဖွဲ့အစည်းထဲ ကောင်းသူရှိရင် ကုသိုလ်ဖြစ် စေနိုင်တယ်။ မကောင်းသူရှိရင် အကုသိုလ်ဖြစ်စေ နိုင်တယ်။ ကုသိုလ်ဖြစ်ရင် သုဂတိဘဝမှာ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာဖြစ်ပြီး သံသရာ ရှည်စေတယ်။ အကုသိုလ်ဖြစ်ရင် ဒုဂ္ဂတိအပါယ်ဘုံရောက်ပြီး သံသရာရှည်စေ ပါတယ်။ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး တူညီမှုရှိတာက သံသရာရှည်စေတာပါပဲ။ သံသရာတိုချင်တဲ့စိတ်နဲ့ ပရဟိတ = အများအတွက် လုပ်နေသူတွေဟာ ကုသိုလ် ဖြစ်ရင်လဲ ဖြစ်မှန်းသိဖို့ အကုသိုလ်ဖြစ်ရင်လဲ အကုသိုလ်ဖြစ်မှန်းသိဖို့ပဲ လိုအပ် တာပါ။ လိုက်တုန့်ပြန်နေဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ အကုသိုလ်ဖြစ်သူဟာ မသိလို့ဖြစ်တာ ပါ။ ဒါကို ကိုယ်က သိပါလျက်နဲ့ သူ့ကို မကြိုက်ဘူး၊ မကြည်ဘူးဆိုရင် ဘယ်လို လုပ်ပြီး အကုသိုလ်ကင်းနိုင်ပါ့မလဲ။ အကုသိုလ်တောင် ပိုပွားဖို့ပဲရှိတာပါ။ တချို့ကျတော့ အကုသိုလ်နည်းအောင်ဆိုပြီး ရှောင်သွားတတ်ပြန်ရော။ တချို့ဟာ ကိုသာ ရှောင်သင့်ပြီး တချို့ဟာကိုတော့ ရှောင်စရာမလိုပါဘူး။ ပြင်လို့ရသမျှ သည်းခံပြင်ပေးပြီး ပြင်လို့မရရင်လဲ နားလည်ခွင့်လွှတ်လိုက်ရုံပါ။ ကိုယ်က ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ အကုသိုလ်ဖြစ်ခံစရာ မလိုအပ်ပါဘူး။

ကောင်းကောင်းသွားသူတစ်ယောက် သို့မဟုတ် အလာကောင်းသူ တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ဆိုရင် အများကိုနားလည်ခွင့်လွှတ်သည်းခံပြီး ကိုယ့်အကုသိုလ် ကို သတိနဲ့သတ်နေဖို့ပါပဲ။ ကုသိုလ်ဖြစ်နေရင်လဲ အသိနဲ့သတ်နေဖို့ လိုအပ်တာ ပဲလေ။ ဘာကြောင့်ဆို အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့အကြောင်းဟာ မောဟအကုသိုလ် ဖြစ်နေသလို ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့အကြောင်းဟာလဲ တဏှာအကုသိုလ်ဖြစ်နေလို့ ပါပဲ။ ဒါကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်မှာ အတိအလင်းဟောထားခဲ့တာပါ။ ကုသိုလ်ဖြစ်ချင်လို့ ကုသိုလ်လုပ်ချင်လို့ အဖွဲ့အစည်းထဲဝင်တယ်ဆိုကတည်းက အကုသိုလ်က ဖြစ်ပြီးသားပဲလေ။ ဒါကြောင့် အသိနဲ့ ကုသိုလ်လုပ် သတိနဲ့ အကုသိုလ်ပါးအောင် အဖွဲ့အစည်းထဲဝင်တယ်၊ လူတွေနဲ့ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ

တယ်လို့ အသိကိုပြောင်းလဲလိုက်ရင် အကုသိုလ်ဟာ ပါးသထက် ပါးသွားပါ လိမ့်မယ်။ ဒါကို ပါရမီလို့ခေါ်ပါတယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာနေရင် သတိ အသိ ရှိရှိနဲ့ သည်းခံတုန့်ပြန်နိုင်သလားဆိုတာကို သိစေချင်လို့ ကံတရားက အကောင်း အဆိုး လောကဓံတရားကို အပိုထည့်ပေးထားတာပါ။

လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲရောက်လာပြီဆိုရင် ကုသိုလ်ကိုလဲ အသက်ဆုံးထိ လုပ်သွားဖို့လိုအပ်သလို အကုသိုလ်ကိုလဲ အသက်ဆုံးထိ နားလည်သည်းခံပြီး ပယ်သွားနိုင်အောင် ကြိုးစားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ကံတရားက ကိုယ့်ကို လူ့အဖွဲ့ အစည်းထဲ ထည့်ပေးလိုက်တာဟာ ကိုယ့်ရဲ့ သတိနဲ့အသိကို စမ်းသပ်ဖို့ပါ။ မကောင်းတာနဲ့တွေ့ရင် သတိနဲ့ သည်းခံရဲ့လား ကောင်းတာနဲ့တွေ့ရင် အသိနဲ့ တုန့်ပြန်နိုင်ရဲ့လားလို့လေ။ တကယ်က လောကထဲမှာနေရင် အကောင်းသက် သက်မျှော်လင့်နေလို့တော့ မရနိုင်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်ဆို လောကဓံနဲ့ဖွဲ့ထားတဲ့ လောကကြီးဖြစ်နေလို့ပါ။ ကိလေသာကင်း ဘဝရှင်းသူဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင်တော့ နိဗ္ဗာန်အတွက် အလာကောင်းသူတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ လိုအပ်တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိရမှာက ငါဟာ အလာမကောင်းသူလား သို့မဟုတ် အလာ ကောင်းသူလားလို့ပါ။

(၂၁. ၀၈. ၂၀၁၈) အင်္ဂါနေ့

ကောင်းမွန်မှန်ကန် လှူတတ်ရန် (ဒါနပြုရာ၌ သိမှတ်ဖွယ်)

အလှူရေစက်လက်နဲ့မကွာတဲ့ မြန်မာလူမျိုးများအတွက် ကုသိုလ်လို့ ပြောလိုက်တာနဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဒါန = ပေးကမ်းလှူဒါန်းမှု၊ သီလ = ကိုယ်နဲ့နှုတ်ကို စောင့်စည်းထိမ်းသိမ်းမှုနဲ့ ဘာဝနာ = စိတ်ဖြူစင်အောင်၊ သမထ = လောဘ ဒေါသ မောဟတရားများ ခဏတာမျှ ငြိမ်သက်အောင် အားထုတ်ခြင်းနဲ့ ဝိပဿနာ = ခန္ဓာမှာဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားများကို ရုပ်နာမ်ကွဲလျက် အမှန်သိအောင်လုပ်ခြင်းဆိုတာမျိုး ပေါ်လာမှာသေချာပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ မိသားစုမှ ပေါက်ဖွားလာတဲ့ မြန်မာများအနေနဲ့ ဒါန သီလ ဘာဝနာဆိုတာလဲ တကယ့်ကို ဆွေမျိုးရင်းချာပမာ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်နေကြပါပြီ။ ဒါနလုပ်မယ်၊ သီလ ဆောက်တည်မယ် ဘာဝနာပွားကြမယ်လို့သာပြောလိုက် လက်မနှေး ကိုယ်နဲ့ ပြေးပြီး စိတ်နဲ့မဝေးအောင် လုပ်တတ်တာလဲ အကျင့်တစ်ခုလို ဖြစ်နေပြန်ရော။ ရင်းနှီးလာတဲ့ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေများအကြောင်းကို သေချာစေ့ငု မလေ့လာ တော့ပဲ အလွယ်တကူလက်ခံကာ ပြောတိုင်းလုပ် ဆွယ်တိုင်းပါတဲ့ လူမျိုးများ ဟာလဲ မြန်မာလူမျိုးများပဲ ဖြစ်နေပြန်ပါတယ်။ လူတိုင်းမဟုတ်ပေမဲ့ လူအတော် များများလို့ မှတ်ချက်ပေးရမလိုဖြစ်နေပါပြီ။ တကယ်တော့ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ရဲ့

ကေသမုတ္တိသုတ်မှာ ဟောထားတဲ့ သဘောအတိုင်းသာဆိုရင် ဘယ်ဟာကိုမှ အလွယ်တကူလက်မခံဖို့ပါပဲ။ ဘုရားရှင်ရဲ့ စကားတော်လေးကိုလဲ ခဏလောက် ကြားယောင်ကြည့်လိုက်ပါဦး။ ငါဘုရားဟောတယ်ဆိုပြီးတော့လဲ လက်မခံဖို့၊ ယုံကြည်ရတဲ့ ဆရာမိဘပြောတယ်၊ အမျိုးအဆက်ဆက်က လက်ခံယုံကြည်လာ တယ်၊ စာပေမှတ်တမ်းရှိတယ် စတဲ့သက်သေရှိရုံနဲ့ လက်မခံဖို့ တိုက်တွန်း ခဲ့ပါတယ်။

ကေသမုတ္တိရွာကို ရောက်လာတဲ့ ဘာသာရေးဆိုင်ရာဆရာများရဲ့ ငါ့အယူကိုသာ လက်ခံရမယ်၊ ငါတို့အယူသာ မှန်တယ် စတဲ့ ဆွယ်တရားများ ကြောင့် ဝေဝါးနေတဲ့ရွာသားများကြားမှာ ဘယ်ဟာကိုမှ အလွယ်တကူ လက်မခံဖို့ ပြောလာတဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့စကားဟာ တမူထူးခြား ကွဲပြားနေပါတယ်။ မှန်ကန်တဲ့အရာကိုမှ လက်ခံလိုကြတဲ့လူသားများအတွက် အမှန်ကိုရရှိနိုင်ဖို့ နည်းလမ်းဟာ ဘုရားရှင်ညွှန်ကြားထားတဲ့အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးကြည့်ဖို့ပါပဲ။ တရားဂုဏ်ခြောက်ပါးထဲမှာ ပါဝင်လာတဲ့ သန္နိဋ္ဌိက - လက်တွေ့အကျိုးကို ရရှိ စေတယ်၊ အကာလိက - အချိန်မဆိုင်းပဲအကျိုးပေးနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ တရား အားထုတ်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မဂ်တရားကြောင့် ရလာနိုင်တဲ့ လက်တွေ့အကျိုးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ဂုဏ်နှစ်ပါးနဲ့ ဧဟိပဿိက - လက်တွေ့ကျင့်ကြံကာစမ်းသပ်ဖို့ အာမခံချက်ကလဲ ထူးခြားတဲ့ တရားရဲ့ဂုဏ်တစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်နေပြန်ပါတယ်။ လက်တွေ့ကျင့်ကြံပြီးမှ အမှန်ကိုတွေ့ရှိရမှာမို့ အမြင်ကိုအခြေခံမှု - ဒဿနိက ပေဒနဲ့ အတွေးကိုအခြေခံမှု - တက္ကပေဒနဲ့တင် ကျေနပ်မနေဖို့၊ အငြင်းပွား မနေကြဖို့ တိုက်တွန်းရင်း အမှန်အတွက် အာမခံပေးခဲ့တာကလဲ တရားဂုဏ် တော်များရဲ့ ထူးခြားမှုပါပဲ။ ဘုရားရှင်ရဲ့ ညွှန်ကြားမှုနဲ့ မှန်ကန်ပြီး လက်တွေ့ကျတဲ့ ကုသိုလ်များကို အကျိုးလိုလားသူများအနေနဲ့ အကျိုးများအောင် ဘယ်လိုလုပ် ရပါမလဲ၊ လုပ်နည်းကရော ဘာတွေလဲ စတဲ့မေးခွန်းများအတွက် ဘဝပေါင်း

များစွာ ပေးဆပ်ခဲ့ပြီးမှ ကိုယ်တိုင်ကျင့် ကိုယ်တိုင်သိပြီး ဟောကြားခဲ့ နည်းလမ်း ပေးခဲ့တဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့တရားတော်က အဖြေပေးသွားပါလိမ့်မယ်။

ဒါနကို ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း၊ ကျွေးမွေးခြင်း စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဘယ်သူ့ကိုပေးပေး ဘယ်သတ္တဝါကိုကျွေးကျွေး ဒါကို ဒါန လို့ပဲ ခေါ်ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါနဆိုတဲ့ စကားတူရုံနဲ့ ပေးတဲ့အကျိုးချင်း တူမယ်လို့ တော့ မထင်လိုက်ပါနဲ့။ ဒါနရဲ့အလုပ်က ကိုယ်လုပ်တုန်းက သူများကိုပေးမှ ဒါနဖြစ်သလို ဒါနက အကျိုးအနေနဲ့ ပြန်ပေးတဲ့အချိန်မှာလဲ ပစ္စည်းအသုံး အဆောင် ပြန်ပေးဖို့လောက်ပဲ တာဝန်ယူပါတယ်။ ဆိုလိုတာက ဗာဟိရ - ခန္ဓာကိုယ်ပြင်ပမှာ သုံးရမဲ့ပစ္စည်းရအောင် လုပ်ပေးမယ်ပြောတာပါ။ ဥပမာ အစား အသောက်ပေါများတာ၊ အဝတ်အစားများကိုလဲ ခေတ်မီမိသုံးနိုင်တာ နေစရာ အနေနဲ့လဲ ဒြိုကျယ် တိုက်ကောင်း ကားအသစ်များနဲ့ နေရခြင်းမျိုးပေါ့။ ဘဝ ကောင်းလေးနဲ့ အကျိုးကောင်းကောင်း စံစားရဖို့ဆိုရင် လုပ်တဲ့ဒါနဟာလဲ တိကျဖို့ လိုအပ်လာပါတယ်။ တနည်းပြောရမယ်ဆိုရင် သုခါယ - ချမ်းသာကို ကောင်းကောင်းစံစားချင်တယ်ဆိုရင် အခြေအနေကောင်းများကို ဖန်တီးထား ဖို့ပါပဲ။ ပြီးတော့ အသိဉာဏ်နဲ့ယှဉ်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့စေတနာကို ဒါနခေါ် ကြောင်းပါ ထပ်လောင်း အသိပေးထားပါသေးတယ်။

အဘိဓမ္မာတရားတော်အရ ဒါနလုပ်တဲ့နေရာမှာ ဒါနအရှင် (ဒါနပတိ) များအနေနဲ့ ပြည့်စုံရမဲ့အချက်များကို တိတိကျကျ ညွှန်ကြားပြသထားပါတယ်။ ဒါကလဲ ဒါနအရှင်များကို လုပ်တဲ့အတိုင်း ကောင်းတဲ့အကျိုးများကို အကောင်း စားရစေချင်လို့ပါပဲ။ ဒါန = ပေးကမ်းလှူဒါန်း ကျွေးမွေးတော့မဲ့ ဒါနအရှင် တစ်ယောက်အနေနဲ့ (၁) စိတ်ပါဝင်စားမှု၊ ဝမ်းသာကြည်နူးမှု၊ ကျေနပ်သဘော ကျမှု ရှိဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ ဒီစိတ်အခြေအနေက ဘဝမှာ အကျိုးကိုပေးတော့မယ် ဆိုရင် စိတ်ဆင်းရဲပြီး ဒါနအကျိုးကို ခံစားရတာမျိုးမရှိအောင်၊ လုပ်တိုင်း ရလို့

ဘဝမှာ ကျေနပ်မှုရအောင် လုပ်ပေးမှာပါ။

စိတ်မပါတပါ ဒါနလုပ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ အကျိုးရအောင်၊ ဘဝမှာ ချမ်းသာအောင် ကြိုးစားရတာဟာ ဘယ်တော့မှ အလွယ်တကူမရနိုင်တော့ပါဘူး။ လေပူကိုရှု အပူနဲ့အတူ ဘဝကကုမု လူစဉ်မီ ဆိုတဲ့ လူ့ချမ်းသာကို ရမှာ ပါ။ စိတ်ပါဝင်စားစွာ ဒါနလုပ်ခဲ့တဲ့ လူတစ်ယောက်အတွက် မမွေးခင်က တည်းက စိတ်ချမ်းသာမှုတွေကို ဖန်တီးပေးရတာပါ။ မိဘကဆင်းရဲနေတယ် ဆိုရင်တောင် ဒါနအရှင်လေး အမေရဲ့ဝမ်းကြာတိုက်မှာ ကိန်းလာပြီဆိုတာနဲ့ ဆင်းရဲသူမိဘများမှာ စီးပွားတက်တာ ထိပေါက်တာ စတဲ့ ချမ်းသာရာ လမ်းကြောင်းများ အလိုလိုပေါ်လာခြင်းပါ။ ဒါဟာ စိတ်ပါဝင်စားစွာလုပ်ခဲ့တဲ့ ဒါနရဲ့ အစွမ်းကြောင့်ပါ။ မမွေးခင်ကတည်းက ဘဝမှာ အဆင်သင့်ဖြစ်နေချင်တယ်၊ ချမ်းသာမှုက စောင့်နေတာကို လက်ခံချင်တယ်ဆိုရင် ဒါနကို စိတ်ပါလက်ပါ လုပ်ထားဖို့ပဲ လိုတာပါ။

ဘဝရဲ့ပြည့်စုံမှုကို ဒါနက အပြည့်အဝ တာဝန်ယူဖို့ဆိုရင် ပြောပြီးတဲ့ အကြောင်းတစ်ချက်တည်းနဲ့ မပြီးသေးပါဘူး။ နောက်ထပ် အကြောင်းတရားတွေက တန်းစီနေပါသေးတယ်။ နောက်ပြည့်စုံအောင်လုပ်ရမဲ့အကြောင်းက (၂) ဒါနလုပ်တိုင်း ဉာဏ်ယှဉ်ထားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဉာဏ်ယှဉ်ဆိုတာ ကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ်ရဲ့အခြေအနေကို (က) အကျိုးပေးနိုင်တဲ့ အခြေအနေကို သိထားဖို့ (ကံအကျိုးသိ) (ခ) ကိုယ်ဘာလုပ်နေတယ်ဆိုတာကို သိနေဖို့ (အကြောင်းသိ) နဲ့ (ဂ) အကျိုးရရင် ဒုက္ခရောက်နိုင်သလို အကြောင်းကြောင့် အကျိုးရခဲ့မယ်ဆိုရင်လဲ ဒုက္ခကို ထပ်ဖန်တီးဦးမယ်ဆိုတာသိလို့ အကျိုးနဲ့အကြောင်း ကင်းရာဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခအားလုံး ကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကိုပဲ အာရုံပြု လှူဒါန်းမှုကိုဆိုလိုတာပါ။ ဉာဏ်-အသိကွာရင် အကျိုးပေးကွာခြားသလို ဘဝအခြေအနေနဲ့ အသိအတွေးအခေါ်တွေပါ ပြောင်းလဲသွားတယ်ဆိုတာကို ဗုဒ္ဓရဲ့ဓမ္မက ထပ်မံညွှန်ပြခဲ့ပါ

တယ်။ တကယ်လို့ ကံအကျိုးသိဖြစ်တဲ့ ဒါနလှူဒါန်းမှုကြောင့် လူဖြစ်ချင်မှု၊ နတ်ဖြစ်ချင်မှု လူ့ဘဝ ရောက်ခဲ့မယ်ဆိုရင်လဲ ချမ်းသာလို့မျှားဟာ အကျိုးကို မျှော်ကိုးတဲ့ ဒါနဉာဏ်ပါ။ ဒါကိုလဲ ဉာဏ်ယှဉ်တယ်လို့ပြောရပါတယ်။ ဘာဖြစ် လို့လဲဆိုတော့ ဒါနကံအကျိုးကို သိနေလို့ပါပဲ။ သိတာကို ဉာဏ်လို့ခေါ်ရတာ ကြောင့်ပါ။ ဒါပေမဲ့ ဒီဉာဏ်မျိုးကိုတော့ ပြည့်စုံတဲ့ဉာဏ်လို့ ခေါ်လို့ မရပြန်ပါဘူး။ တကယ်တော့ ဒါနဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားကိုလုပ်မှတော့ ဒါနရဲ့အကျိုးကို ရပါစေ၊ ရရပါလို့၏လို့ တောင်းဆုပြုစရာကို မလိုတော့တာပါ။ ရနိုင်တဲ့အကျိုးကို တောင်းတာဟာ လုပ်နေတဲ့ ဒါနအကြောင်းတရားအပေါ်မှာ ယုံကြည်မှု = သဒ္ဓါ အားနည်းသေးတယ်လို့ ပြောလို့ရပါတယ်။

အားနည်းတဲ့ဉာဏ်နဲ့ လုပ်ခဲ့တဲ့ဒါနတစ်ခုဟာ ပြည့်စုံတဲ့အကျိုးကို ပေးပေမဲ့ ပြည့်ဝတဲ့စိတ်ကိုတော့ ဖြည့်ပေးနိုင်စွမ်းမရှိပါဘူး။ ဒီလူဉာဏ်မျိုးနဲ့သာ ဒါနလုပ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ကံအကျိုးဖြစ်တဲ့ချတဲ့ မာန- ထောင်လွှားတက်ကြွမှု၊ ပိုမိုလိုချင်တဲ့ လောဘကြီးမှု၊ သူများပစ္စည်းကို အလွယ် တကူရလိုမှု အဘိဇ္ဈာ စတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်များနဲ့ ဘဝကိုဖြတ်သန်းသွားရတော့မှာပါ။ ဒါ့အပြင် အသိပါ ပြောင်းသူ၊ ကံကို မယုံတော့တဲ့သူပါ ဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ ဒါနအရှင်အနေနဲ့ ဒါနလုပ်တုန်းကပါလာတဲ့ ဉာဏ် - အသိဟာ အကျိုး ပေါ်မှာပဲထားခဲ့၊ အာရုံစိုက်ခဲ့လို့ပါ။ အကျိုးပေါ်မှာ အာရုံစိုက်ခဲ့တဲ့ဉာဏ်ကြောင့် ရလာတဲ့အကျိုးများဟာ ပြောပြနိုင်ပြလို့ မရအောင် များနိုင်ပေမယ့် အဲဒီ ပစ္စည်းများက ပိုင်ရှင်ကိုအသိရအောင် လုပ်ပေးနိုင်စွမ်း မရှိတော့ပါဘူး။ သူရဲ့ အသိဟာလဲ ပစ္စည်းဥစ္စာမှာပဲ အဆုံးသတ်သွားပါပြီ။ ဉာဏ်က ကံအကျိုး လောက်မှာပဲ ရပ်ခဲ့တာကိုး။

ဒါကြောင့်လဲပဲ အခုခေတ်မှာ ချမ်းသာကြွယ်ဝနေကြသူများ ကိုယ်ချမ်း သာဖို့ကိုပဲကြည့်ပြီး နောက်ဖြစ်လာမဲ့အကျိုးကို တွေးမကြည့်ပဲ ဘယ်သူသေသေ

ငတေမာရင်ပြီးရော လုပ်နေကြတာပေါ့။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်များကို ကျောင်းအစ်မ ဝိသာခါရဲ့စကားနဲ့ ပြောရရင် အဟောင်းစားလို့ပဲ ခေါ်ရတော့မှာပါ။ အတိတ်က လုပ်ခဲ့တဲ့ကံအဟောင်းကိုသာ စားနေသူများလို့ဆိုလိုတာပါ။ ဒါဆို အခု အသိ ဉာဏ်နဲ့လို့ ကံအကျိုးကိုပဲမျှော်ကိုးပြီး ဒါနလုပ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် အဟောင်းစားဖို့ ကြီးစားနေသူများလို့ ခေါ်ရတော့မှာပေါ့။ ဒါက (၂) နံပါတ်မှာပါတဲ့ (က) နံပါတ် ဉာဏ်ရဲ့ အကျိုးပေးပါ။

(ခ)နံပါတ်ဉာဏ်က ကံအကျိုးကိုသာကြည့်တဲ့ (က)နံပါတ်ဉာဏ်အကျိုး ထက် သာသွားပါတယ်။ အကျိုးရတာချင်းတူပေမဲ့ အသိချင်းတော့ ကွာသွား ပါတော့တယ်။ ချမ်းသာလွန်းလို့ အလုပ်တွေနဲ့ နပမ်းလုံးရင်း အသိရှာဖို့ အချိန်နဲ့ ပေမဲ့ ဘာသာရေးကိုင်းရှိုင်းမှုရှိတယ်။ သူတော်ကောင်းမိတ်ဆွေများပြောရင် ကြောင်းကျိုးဆက်ကို လက်ခံနိုင်တယ်။ ဒါနလဲ လက်နဲ့မကွာ လုပ်နိုင်သလို မာနလဲ ကင်းပြန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တိကျတဲ့အသိရှာဖို့ လွတ်မြောက်မှုတရား ရဖို့ကျတော့ အင်နေပြန်ရော။ အလုပ်အကြောင်းပြုရင်း ရှောင်တာ၊ တချို့ တကယ့်ကိုအလုပ်ရှုပ်လို့ အလုပ်ကိုမစွန့်နိုင်ပဲ တစ်ဘဝစာအတွက်ပဲကြည့်ပြီး အချိန်တွေကိုကုန်လွန်စေတာဟာ (ခ)နံပါတ် ဉာဏ်-အကြောင်းသိရုံနဲ့ လုပ်ခဲ့ တဲ့ဒါနရဲ့လက္ခဏာပါပဲ။

အကြောင်းသိဉာဏ်ဆိုတာ ဘာလုပ်နေတယ်ဆိုတာကို ကောင်း ကောင်းသိတာကို ဆိုလိုတာပါ။ ဥပမာ ဆွမ်းကပ်နေတဲ့ ဒါနအရှင်တစ်ယောက် အနေနဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ဉာဏ်က အခုငါတို့လုပ်နေတဲ့ဒါနဟာ အကြောင်း လုပ်နေတာပဲအကျိုးကို ဘာမျှော်ကိုးနေစရာ လိုမှာလဲ။ အကြောင်းကြောင့် အကျိုးရမှာ သေချာနေတဲ့ဥစ္စာ စတဲ့အတွေးများ လွမ်းမိုးထားခြင်းပါပဲ။ ဒီလို မျိုး ဒါနအရှင်များဟာ အကျိုးကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ ရရှိခံစားရမှာ မှန်နေပေမဲ့ ဒါနနဲ့ ထပ်ပျော်မွေ့ပြီး လွတ်မြောက်မှုတရားကို မေ့နေတတ်တာမို့ သုံးဆယ့်

တစ်ဘုံဆိုတဲ့ သံသရာကြောမှာ မျောနေရမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ရပါတယ်။ ဒီလို ဒါနပြုလုပ်ခြင်းကို ပြည့်စုံတဲ့ဒါနလုပ်ခြင်းလို့ ပြောလို့ မရပြန်ပါဘူး။

ပြည့်စုံအေးချမ်းတဲ့ ဘဝတစ်ခုကိုပိုင်ဆိုင်ပြီး ဒုက္ခကင်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ချင်တယ်ဆိုရင် တိကျတဲ့ဉာဏ်နဲ့ ဒါနကိုပြုလုပ်ဖို့ပါပဲ။ ဒီလိုဉာဏ်မျိုး ကို နံပါတ် ၂ ရဲ့(ဂ) ဉာဏ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဒီဉာဏ်ဟာ အဆင့်မြင့်ဉာဏ်တစ်ခု ဖြစ်လို့ တစ်ခါလောက် ဒါနလုပ်မိပေမဲ့ ဒုက္ခကလွတ်မြောက်တဲ့အထိ တာဝန် ယူနိုင်စွမ်း ရှိပါတယ်။ ဒီအသိဉာဏ်ရဲ့ထိုးထွင်းသိမှုက လုပ်နေတဲ့ဒါနဟာ အကြောင်းတရားပဲ၊ အကြောင်းလုပ်ရင် အကျိုးရမှာအမှန်။ အကျိုးရလာပြီ ဆိုတာနဲ့ ဒုက္ခက ကပ်ပါလာမှာ အသေအချာ။ ကောင်းတာလုပ်ခြင်းဟာ ဒုက္ခ ရောက်ချင်လို့မဟုတ်ဘူး။ ထာဝရ အေးငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်စေဖို့ပါပဲ လို့ တွေးမိအသိရှိတဲ့ဉာဏ်ပါ။ ဒီလိုဉာဏ်မျိုးနဲ့သာ ဒါနလုပ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘဝ တိုင်း ပြည့်စုံပြီးတော့ ချမ်းသာတဲ့ဘဝကြောင့် မာန်တက်တာ ဒေါသထွက်တာ သူတပါးဥစ္စာကို မတရားလိုချင်တာ လူလူချင်းမတူသလိုဆက်ဆံတာ စတဲ့ အဖြစ်များမရှိတော့သလို ပစ္စည်းဥစ္စာကြောင့် ဒုက္ခရောက်နိုင်တယ်ဆိုတာကိုပါ တွေးမိပြီး ဥစ္စာမှာစွဲလမ်းမှု သားသမီးမှာစွဲလမ်းမှု ကင်းပြီး ပြောသူမရှိပေမဲ့ အလိုလို အသိတွေရလာမှုအခြေအနေကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရတော့မှာပါ။

ဘုရားရှင်လက်ထက် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကြီးရဲ့ ဇောတိကသူဌေးလိုပေါ့။ သူ့ရဲ့ပြည့်စုံမှုကိုတော့ မြန်မာများ ကြားဖူးကြ နာဖူးကြမှာပါ။ သူ့ပစ္စည်းကို အချောင်လိုချင်တဲ့စိတ်နဲ့ စစ်အင်အားသုံးပြီး အိမ်ကိုသိမ်းပိုက်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့တဲ့ အဇာတသတ်ဘုရင်ရဲ့အခြေအနေက သူဌေးကြီးကို ရဟန်းဝတ်ဖို့ တိုက်တွန်း လိုက်သလိုပါပဲ။ ပစ္စည်းဥစ္စာပေါများလို့ သူများရဲ့တိုက်ခိုက်မှု မတရားယူလို့မှု ကို ခံရတာ၊ တကယ်လို့ ဘာမှမရှိတဲ့ ဘဝသာဆိုရင် အနှောက်အယှက်ကင်းမှာ ပဲလို့တွေးတာက ဇောတိကသူဌေးပါ။ ငါ့ပစ္စည်းကို အချောင်လိုချင်ရမလားလို့

တွေးပြီး သူများကို အမျက်မထွက်သလို ပစ္စည်းနဲ့ပတ်သက်ပြီးလဲ စိုးရိမ်မှု ကြောင့်ကြမှု မဖြစ်တော့ပါဘူး။ ရလိုက်တဲ့အသိကတော့ ဒုက္ခမရောက်ချင်ရင် ပစ္စည်းစွန့်ရမယ်ဆိုတာပါပဲ။ ထူးခြားတဲ့အသိနဲ့ ဘဝရဲ့အရှိကို လက်ခံနိုင်တာဟာ လွတ်မြောက်မှုကိုသာ မျှော်မှန်းပြီးလုပ်ခဲ့တဲ့ဉာဏ်ကြောင့်ပါ။ သူတော်ကောင်း ကြီးများရဲ့ အတွေးအမြင်နဲ့ သာမန်လူသားများရဲ့အသိ ကွာခြားတာဟာ လုပ် တုန်းက ပါခဲ့တဲ့ဉာဏ်က အဖြေထုတ်ပေးသွားခြင်းပါပဲ။

ဒါကြောင့် ဒါနလုပ်တိုင်း သိရမဲ့အရာက ဒုက္ခကင်းရာဖြစ်တဲ့နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်လို့မှုကြောင့်သာလို့ သိနိုင်တဲ့ နံပါတ် (၈) ဉာဏ်မျိုး ရှိထားဖို့ပါပဲ။ ဉာဏ် ဆိုတဲ့ စကားတူပေမယ့် အခြေအနေနဲ့ အသိကိုရစေမှုမှာတော့ ကွာလွန်းမက ကွာနေတာကို တွေ့ရမှာပါ။ ဒါကြောင့် ဒါနတစ်ခု လုပ်တဲ့အချိန်မှာ ပါဝင်စေရမဲ့ ဉာဏ်ကတော့ နံပါတ်(၈)ဉာဏ် - လွတ်မြောက်မှုကိုသာ တမ်းတတဲ့အသိပါပဲ။ ဘဝဆိုတာ တိုတိုနဲ့ရပ်တန့်သွားတာ မဟုတ်လေတော့ ရတဲ့အကျိုးများကိုလဲ ပြည့်စုံတိကျစေချင်ပါတယ်။ ဘုရားဟောတရားတော်များမှာ ညွှန်ပြထားတဲ့ အရာများကတော့ အတိအကျကို ရှိပါတယ်။ ဒါနလုပ်သူများဟာ စိတ်ပါရုံ ဉာဏ်ပါရုံနဲ့ မပြီးသေးပါဘူး။ သူများရဲ့ တိုက်တွန်းမှုမရှိပဲ ကိုယ်တိုင်လုပ်ချင် တဲ့စိတ် ပေါ်ဖို့လိုအပ်သလို ဒါနလုပ်ရာမှာ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်လုပ်ကိုင်လျှူဒါန်း ဖို့ပါ လိုအပ်ပါသေးတယ်။ ကိုယ်တိုင်ပါဝင် လုပ်ကိုင်လျှူဒါန်းခြင်းရဲ့အကျိုး တရားက ဘဝမှာ အခက်အခဲမရှိအောင် ကူညီသူများ သစ္စာသိသူများ အနစ်နာ ခံသူများနဲ့ အကျိုးမပျက်စီးအောင် အကာအကွယ်ပေးသူများ ရှိလာခြင်းပါပဲ။

ပြည့်စုံတဲ့ဘဝတစ်ခုဆိုတာ ပစ္စည်းဥစ္စာရှိရုံနဲ့ မဖြစ်သေးပါဘူး။ ရှိပြီး သားပစ္စည်းများကို မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းသူရှိဖို့ လိုအပ်သလို ဖြုန်းတီးသူများ၊ စိတ်ဆင်းရဲအောင်လုပ်သူများ မရှိဖို့လဲ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒီလို အခြေအနေအားလုံးကို ဖန်တီးပေးနိုင်တာကတော့ ဒါနလုပ်တဲ့အချိန်မှာ

ကိုယ်တိုင်ပါဝင် လုပ်ကိုင်လှူဒါန်းခြင်းပါပဲ။

ပေးကမ်းလှူဒါန်းလို့ ရလာတဲ့ပစ္စည်းကို ခံစားရုံနဲ့မပြီးသေးကြောင်း ဘုရားရှင်က အဘိဓမ္မာမှာ ဟောကြားခဲ့ပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်လုပ်ခဲ့ တဲ့ဒါနကို ဒါနရဲ့အရှင် ဖြစ်လာတဲ့အချိန် ပစ္စည်းဥစ္စာရရှိလာတဲ့အချိန်မှာ လုပ်ခဲ့ တဲ့ ဒါနအကျိုးကို သူတပါးရရှိအောင် အမျှပေးဖို့ ထပ်ဆင့် ညွှန်ကြားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလိုလုပ်ခြင်းဟာ အိမ်နီးနားချင်းများနဲ့ မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်းတစ်မျိုးပဲဖြစ်တာ မို့ ကိုယ့်ကို အနှောက်အယှက်ပေးသူ မရှိတော့ပါဘူး။

မိတ်ဆွေများဖြစ်သွားတဲ့အတွက် ရောက်လာနိုင်တဲ့အန္တရာယ်များကို ပါ အကာအကွယ် ပေးလာပါသတဲ့။ ဒါ့အပြင် ကိုယ်ရှာလို့ရလာတဲ့ပစ္စည်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကိုယ်က တရားသောအားဖြင့်ရှာခဲ့ပေမဲ့ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်က အလကားပါ မတရားလုပ်ရင်း ကြီးပွားလာသူ စတဲ့ မကောင်းစကားနဲ့ ပြောကြား ကာ ကဲ့ရဲ့တာမျိုးကိုလဲ ကြိုရတတ်ပါသေးတယ်။ ဒါဟာလဲ လောကရဲ့သဘာဝ တစ်ခုပေမို့ အလွယ်တကူ ရှောင်လို့ရတဲ့နည်းကတော့ ကိုယ်တိုင်ဒါနလုပ်ပြီး တိုင်း ကိုယ့်ရဲ့ဒါနအကျိုးကို သူများအတွက် အမျှဝေခံစားစေရုံမက သူများ လုပ်ခဲ့တဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ်များကိုလဲ ကိုယ်တိုင်ကျေနပ်သဘောကျကာ ကောင်း ကြောင်းပြောပေးဖို့ အလှူရှင်များနဲ့ထပ်တူ ဝမ်းမြောက်ပေးဖို့ (သာဓု)ပါ လိုအပ် လာပြန်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဝမ်းမြောက်နုမော် သာဓုခေါ်ပေးခဲ့တဲ့ အကျိုးကျေးဇူး ကတော့ ကိုယ်မတရားကြီးပွားတာတောင်မှ သူကံကောင်းလို့ ရတာပါလို့ အကောင်းမြင်ပေးတဲ့ အခြေအနေမျိုးကိုပါ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရပါတယ်။ ကောင်းတာနဲ့ ကြီးပွားသူ နာမည်ကြီးသူများအတွက်ဆိုရင်တော့ ပြောစရာမလိုလောက် အောင် ပြည့်စုံတယ် ဆိုရမှာပါ။

ဒါနကုသိုလ်တစ်ခုလုပ်တိုင်း ပြည့်စုံစေရမဲ့အရာထဲမှာ စေတနာသုံး တန်ကိုလဲ မေ့ထားလို့မရပါဘူး။ မလျှာခင်ဖြစ်တဲ့ လျှာချင်တဲ့စေတနာ၊ လျှာဆဲဖြစ်တဲ့

ကျေနပ်နေတဲ့စေတနာနဲ့ လှူပြီးနောက်မှာလဲ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ဘာလုပ်နေလုပ်
နေ စိတ်ဓာတ်မပျက် ခိုင်မာလျက်ရှိတဲ့ စေတနာမျိုး ရှိရပါသေးတယ်။ အဘိ
ဓမ္မာတရားတော်ကို အကျဉ်းချုံးပြီး ရေးပြနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ရှင်အနုရုဒ္ဓါကိုယ်တိုင်
သူရေးတဲ့ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း ဝီထိမုတ်ပိုင်းမှာ ဒါနကုသိုလ်လုပ်တဲ့အခါ
မှာ ယုတ် လတ် မြတ် ဖြစ်ကြောင်းများကို စေတနာသုံးတန်နဲ့ ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။
အလှူရှင်တစ်ယောက်ဟာ ရှေ့၊ လယ်၊ နောက် စေတနာသုံးတန်လုံး အမြင့်ဆုံး
အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပြီး ရတဲ့အကျိုးများဟာလဲ အများသူငါထက် သာသထက် သာပါ
သတဲ့။ ဒါပေမယ့် ရှေ့နဲ့ လယ်သာ စေတနာမှန်ပြီး နောက်စေတနာပျက်ခဲ့ရင်
တော့ မြင့်ပေမယ့် ညံ့တဲ့ စေတနာမျိုးဖြစ်တာကြောင့် အကျိုးရလာတဲ့ အခါမှာ
ပစ္စည်းများကို မသုံးရက် မစွဲရက် မပေးရက် မလှူရက်နဲ့ လူကပ်စေးကြီး ဖြစ်
လာတတ်ပါသတဲ့။ ပစ္စည်းကောင်းတွေရှိနေပေမယ့်လို့ ပစ္စည်းအစုတ်သာ သုံးပြီး
ဘဝဖြတ်သန်းသူများပေါ့။ ရှေ့ လယ်ဖြစ်တဲ့ စေတနာများပျက်ပြီး နောက်
စေတနာကောင်းရင်တော့ ညံ့ပြီး မြတ်တဲ့ စေတနာဖြစ်တာကြောင့် ဘဝအစမှာ
ရုန်းကန်ရပေမယ့် အဆုံးသတ်ကောင်းတဲ့ အိုဇာတာကောင်းသူများဖြစ်တတ်
ပါတယ်။

လှူနေဆဲကာလမှာလဲ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မှန်ကန်တဲ့ အသိဉာဏ်များပါရင်
ဝိပဿနာဖြစ်ပြီး ဝဋ်ဘဝတိုတိုနဲ့ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါတယ်။
လှူဆဲကာလမှာ မိမိရဲ့ စေတနာမပျက်ရလေအောင် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ရ
အောင်ဆိုရင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့လက်ထဲ အလှူဝတ္ထု မလှူမီ မိမိလက်ထဲ
ကိုင်ထားတုန်း စိတ်ကို တည်ငြိမ်စွာထားပြီး ဆင်ခြင်ရပါမယ်။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်
အလှူဝတ္ထု အလှူရှင်များအားလုံး မမြဲမှုအနိစ္စတရားဖြစ်သလို လက်ထဲက
ပစ္စည်းကို အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်လက်ထဲ ကပ်လိုက်တယ် ပေးလိုက်တယ်ဆိုရင်လဲ
အစက လှူဖွယ်ပစ္စည်း လက်ထဲရှိနေတယ် အခု မရှိတော့ဘူး အရာအားလုံးဟာ

မမြဲတဲ့အနိစ္စပါလားလို့ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရပါတယ်။ ဒါဆိုရင် လှူဆဲကာလမှာ စေတနာကောင်းနေသလို ဉာဏ်အသိလဲမှန်ကန်တာကြောင့် ဝဋ်ဘဝတို့တို့နဲ့ ခန္ဓာကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်တာပေါ့။ ဒါကြောင့် ပြီးပြည့်စုံတဲ့ အကျိုးတစ်ခု အတွက် သံသရာအတွက်ကောင်းမွန်ပြီး ဝဋ်ဘဝတို့ချင်တယ်ဆိုရင်တော့ မှန်ကန်ကောင်းမွန်တဲ့ စေတနာသုံးတန် မပျက်အောင် ထိန်းထားဖို့လဲ လိုအပ် ပြန်ပါတယ်။

ဘဝဆိုတာ ခက်ခဲရှုပ်ထွေးမှုနဲ့ ဖန်တီးထားတာမို့ ပြောခဲ့တဲ့ အကြောင်း ပြည့်စုံရုံနဲ့ မလုံလောက်သေးဘူးဆိုတာ သိကြမှာပါ။ ရလာတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို ကျန်းကျန်းမာမာ သုံးဆောင်နိုင်ဖို့လဲ လိုအပ်လာပြန်ပါတယ်။ အကျိုးတရား တွေဆိုတာ အကြောင်းကင်းပြီး ဖြစ်မလာတတ်တာမို့ အကျိုးပြည့်ချင်တယ် ဆိုရင် အကြောင်းကို ဖြည့်ရဦးမှာပါ။ ဒါကြောင့် ဒါနလုပ်သူတစ်ယောက်ဟာ ဒါနရဲ့အကျိုးဖြစ်တဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို ကောင်းကောင်း သုံးဆောင် ခံစားချင် တယ် ဆိုရင်တော့ သီလ - ကိုယ်ကျင့်တရားပါ ပြည့်စုံဖို့လိုအပ်လာပါပြီ။ သီလ ဆိုတာဟာလဲ ရှောင်သီလနဲ့ဆောင်သီလဆိုတာ နှစ်မျိုးရှိပြန်ပါတယ်။ ရှောင် သီလဆိုတာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း သိပြီးသားဖြစ်တဲ့ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ စတဲ့ အကျင့်များကို ရှောင်ကြဉ်ဖို့ပါပဲ။ ငါးပါးသီလကို ရှောင်ကြဉ်တဲ့ နေရာမှာလဲ အထက်ကပြောခဲ့တဲ့ အသိဉာဏ်မျိုးရှိဖို့ လိုအပ်တယ် ဆိုတာကိုပါ အပိုသိထား ဖို့ လိုပါတယ်။

အသိဉာဏ်ဆိုတာ လုံးဝကင်းလို့မရတာမို့ မရှိမဖြစ်လိုအပ်တဲ့အရာလို့ ပြောရင်လဲ ရနိုင်ပါတယ်။ သီလဆောက်တည်တဲ့နေရာမှာ အခြေခံအနေနဲ့ သိထားရမဲ့ဉာဏ်ကတော့ ပါဏာတိပါတ - သူ့အသက်ကိုသတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ် ခြင်းနဲ့ ပါဏာတိပါတရဲ့ရှေ့ပြေးဖြစ်တဲ့ ကာယကံနဲ့ တပါးသူများကို နှိပ်စက်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်မှုဆိုတာကို သိခြင်းပါပဲ။ တကယ်တော့ ငါးပါး သီလဆောက်တည်ရင်း

မကောင်းကံများကို ရှောင်ကြဉ်နေခြင်းဟာ ကိုယ့်အသက်ရှည်ဖို့ (ပါဏာတိပါတ ရှောင်ကြဉ်မှု) ကိုယ့်ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရန်သူမျိုးငါးပါး တိုက်ခိုက်မှုမှ ကင်းဝေးစေဖို့ (အဒိန္နာဒါန ရှောင်ကြဉ်မှု) စတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့အတ္တအတွက် ရှောင်ကြဉ်တာထက် သက်ရှိသတ္တဝါများ အသက်ရှည်စွာနဲ့ ရရှိလာတဲ့စည်းစိမ်များကို ကောင်းမွန်စွာ ခံစားစေချင်တဲ့ မေတ္တာပြဌာန်းတဲ့ စိတ်နဲ့ (ပရ-သူတပါးအတွက်) ရှောင်ကြဉ် ဖို့ပါ။ ဒါဟာ တကယ်မှန်ကန်တဲ့အသိနဲ့ သီလဆောက်တည်ခြင်းပါပဲ။ ငါအသက် ရှည်ဖို့ဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်နဲ့ သီလကိုဆောက်တည်ခြင်းဟာ အတ္တပြဌာန်းနေတာ မို့ ဘဝမှာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံနေရဖို့ ခံစားစံစားရဖို့ မသေချာတော့ပါဘူး။ ဒါက အကျိုးကို လိုလားတဲ့စိတ်နဲ့ သီလဆောက်တည်သူများ သိထားရမဲ့အရာပေါ့။ လွတ်မြောက်မှုအတွက် မျှော်လင့်ပြီး သီလဆောက်တည်သူများအတွက်က တော့ သမာဓိ အခြေခံကောင်းအောင်ဆိုတဲ့အသိနဲ့ ဆောက်တည်ဖို့ပါ။ သီလ ဟာ ရှောင်နေရုံနဲ့ မပြည့်စုံသေးတာမို့ ဆောင်ထားဖို့လဲ လိုအပ်လာပြန်ပါတယ်။

ဆောင်သီလဆိုတာကတော့ သိင်္ဂီလောဝါဒသုတ်မှာ ဘုရားရှင်ဟော ကြားထားတဲ့ ရဟန်းနဲ့တကာ၊ ဆရာနဲ့တပည့်၊ မိဘနဲ့သားသမီး၊ အလုပ်ရှင်နဲ့ အလုပ် သမား၊ အထက်လူကြီးနဲ့ အောက်လူငယ်များ လိုက်နာကျင့်သုံးရမဲ့ ကျင့်ဝတ်များ ကို ဆိုလိုတာပါ။ ငါးပါးသီလစတဲ့ ရှောင်သီလများကိုသာ ဆောက်တည်ထားခဲ့ မယ်ဆိုရင် တခြမ်းပဲ့သီလကို ယူထားမိတာမို့ ဘဝမှာလဲ တခြမ်းပဲ့ နေဦးမှာပါပဲ။ ဆောင်သီလကို ဆောက်တည်ခြင်းရဲ့အကျိုးကတော့ တရားကို အမြန်ရစေ ခြင်းပါ။

တခြမ်းပဲ့သီလနဲ့ အမှန်တရားကို အမြန်ရဖို့ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း သားတော် ရာဟုလာကိုပေးတဲ့ သြဝါဒလေးကိုကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။ သားတော် ရာဟု လာ ဖြည့်ကျင့်ရမဲ့သီလဖြစ်တဲ့ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို မဖြည့်ကျင့်ခဲ့ဘူး လစ်လပ်နေ ခဲ့မယ်ဆိုရင် သီလပြည့်စုံသူတစ်ယောက် မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ သီလမပြည့်စုံဘူး ဆိုရင်

ပညာမပြည့်စုံသေးတာမို့ စိတ်တည်ကြည်မှုရဖို့ဆိုတာ ခက်ခဲတယ်။ တည်ကြည်မှု မရှိတဲ့စိတ်နဲ့ အမှန်တရားဖြစ်တဲ့ သစ္စာကိုသိဖို့ဆိုတာ ခက်ခဲလွန်းတယ်လို့ မိန့်ခဲ့ တဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ဩဝါဒလေးက သီလကို ရှောင်သီလရော ဆောင်သီလပါ ပြည့် အောင်ဖြည့်ဖို့ လိုအပ်နေသေးတယ်ဆိုတာကို မီးမောင်းထိုးပြနေတာပါ။ ဒါ ကြောင့်မို့ ဒါနလုပ်မဲ့ဒါနအရှင်များဟာ သီလကိုပြည့်စုံအောင် လုပ်ထားဖို့ လိုအပ်တယ်ဆိုတာ သိသာနေပါတယ်။

ပြီးတော့ ရှောင်သီလထဲမှာ ပါဏာတိပါတ စတဲ့ ငါးပါးသီလထဲမှာ မြုပ်နေတဲ့အဓိပ္ပါယ်ကို ဉာဏ်နဲ့ဖော်ထုတ်ရင်း အသိကိုပွားအောင်လုပ်ဖို့ လိုပါ သေးတယ်။ ဒါနအလှူလုပ်မဲ့သူများ အထူးသိထားရမယ့် ရှောင်ကြဉ်စရာလေး များကို အတိအကျသိထားရပါလိမ့်မယ်။ ဒါတွေကိုတော့ ဝိရတီ - ရှောင်ကြဉ် စရာများလို့ခေါ်ပါတယ်။ ဝိရတီ - ရှောင်ကြဉ်စရာတွေကတော့ သမ္မာဝါစာ ကောင်းတဲ့စကားကိုပြောခြင်း၊ သမ္မာကမ္မန္တကောင်းတဲ့အလုပ်ကို လုပ်ခြင်းနဲ့ သမ္မာအာဇီဝ - မှန်ကန်တဲ့လုပ်ငန်းနဲ့ အသက်မွေးခြင်းတို့ပါပဲ။ တစ်ခါ သမ္မာဝါစာ ကိုဆက်ပြီး အခြေခံရမယ် ဆိုရင် ၁။ မုသာဝါဒ - မမှန်တဲ့စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။ ၂။ ပိသုဏဝါစာ - အတင်းပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ။ ၃။ ဖရုသဝါစာ - ကြမ်းတမ်းတဲ့ စကားအပြောအဆိုအသုံးအနှုံးကို သုံးခြင်း ပြော ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းနဲ့ ၄။ သမ္ပပ္ပလာပ - အရည်မရ အဖတ်မရ မကောင်း တဲ့စိတ်ကိုသာ ဖြစ်စေတတ်တဲ့စကားကို ပြောခြင်းမှရှောင်ကြဉ်ခြင်းဆိုပြီး လေးမျိုးရှိပါတယ်။

ဒါနလုပ်တာပဲ ဘာလို့များ ဒီလိုသီလတွေ ဝိရတီတွေကို ပါစေရမှာလဲ ဆောက်တည်နေရမှာလဲ စတဲ့အတွေးမျိုး ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဘုရားရှင် ဟောကြားထားတဲ့ ဓမ္မတရားတော်များဟာအကျိုးကို ဖြစ်စေတဲ့နေရာမှာ အဆက်အစပ်ရှိနေပါတယ်။ ပြီးတော့ ဒါနကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်တဲ့နေရာမှာ

အသိနဲ့သတိမရှိခဲ့ရင် မကောင်းတဲ့အကုသိုလ်ဆိုတာ ဝင်လာ နိုင်ကြောင်း၊ ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာဓမ္မာ၊ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ကေသဉ္စိ ဥပနိဿယ ပစ္စယေန ပစ္စယော ဆိုတဲ့ ပဌာန်းမှာ ဟောကြား အသိပေးခဲ့ပါတယ်။ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုလုပ်နေတုန်းမှာ အကုသိုလ် စိတ်လေးတွေ တခါတလေ ပေါ်လာတတ်ပါသတဲ့။ ရလာနိုင်တဲ့ အကျိုးရလဒ်ကို ဆက်လက် ဖတ်ကြည့်လိုက်ပါဦး။

ဒါနဆိုတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်တွေ ဝင်မလာအောင် ကာယကံအပြင် ဝစီကံကိုပါ ရှောင်ကြဉ်ဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်နေရပါတယ်။ ဒါဟာ ဒါနကောင်းမှု အကျိုးပေးတဲ့ အချိန်မှာ ကာယကံ- ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့လိုအပ်မှု၊ ဝစီကံ- နှုတ်နဲ့ နားတို့ရဲ့ လိုအပ်မှုတွေ အကောင်းတွေပဲ ဖြစ်စေပါတယ်။ တကယ်လို့ အကုသိုလ်စိတ်များ ရောပြီး ပါလာမယ်ဆိုရင် ရလာနိုင်တဲ့အကျိုးတွေကတော့ ဒါနလုပ်တဲ့အချိန်မှာ သမ္မာဝါစာထဲက (၁) မုသာဝါဒဖြစ်တဲ့ လိမ်ညာပြောဆိုမှုကို မရှောင်ခဲ့ဘူးဆိုရင် ဒါနအရှင်ဟာ နှုတ်ခမ်းမလှသလို သွားလဲမညီတော့ပါဘူး။ မကောင်းကျိုးဟာ ဒါနဲ့တင် ရပ်မသွားသေးပါဘူး။ သူပြောတဲ့စကားကိုလဲ ယုံကြည်သူနဲ့သွားသလို သူဟာ ဒါနအကျိုးဖြစ်တဲ့ စည်းစိမ်များကို ခံစားတဲ့နေရာမှာလဲ လူအလိမ်ခံရပါလိမ့်ဦးမယ်တဲ့။ ဒါတွေကို ကြိုချင်သူဆိုတာ ရှိမယ်မထင်ပါဘူး။

ပစ္စည်းမရှိလို့ ဒါမျိုးမကြုံရတာ ခံသာပေမယ့် ချမ်းသာတဲ့အချိန် ကျော်ကြားတဲ့အချိန်မှာ ဆိုရင်တော့ အညာခံ အလိမ်ခံ အယုံအကြည်မရှိ စတဲ့ အခြေအနေတွေကို ခံရတယ်ဆိုရင်တော့ မသက်သာလှပါဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ ဒါနလုပ်တဲ့အချိန်မှာ မုသားမပြောမိဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ (၂) ပိဿကဝါစာ - အတင်းပြောတာကိုပါ ရှောင်ရပါလိမ့်မယ်။ မရှောင်ခဲ့ဘူးဆိုရင် ရလာမဲ့အကျိုးကတော့ ချမ်းသာတာ နာမည်ကျော်တာတွေဟာ မကောင်းတာနဲ့ နာမည်ကျော်

ဖွဲ့ဖြစ်လာသလို ကောင်းတာနဲ့ရခဲ့ကျော်ခဲ့မယ်ဆိုရင်လဲ အကောင်းပြောသူဆိုတာ ရှိမလာပါဘူး တဲ့။

အနီးဆုံး ခံရမဲ့အခြေအနေကတော့ အိမ်သူအိမ်သားများကတောင် အကောင်းမပြောတဲ့အခြေအနေကို ပိုင်ဆိုင်လာရတတ်ပါသတဲ့။ ကိုယ်က သူ့အပေါ် ဘယ်လောက်ကောင်းကောင်း ကိုယ့်ကိုအကောင်းမမြင်တဲ့အဖြစ် လေးတွေကိုကြိုဖူးရင် ဒါနလုပ်ရာမှာ ဘာတွေကျန့်ခဲ့တယ်ဆိုတာကို သိနိုင်မှာပါ။ ပြီးတော့ (၃) ဖရူသဝါစာ- နှုတ်ကြမ်းနဲ့ စကားကြမ်းတာကိုပြောခဲ့မယ်ဆိုရင် ရလာနိုင်တဲ့အကျိုးကတော့ တွေ့ရမဲ့ မိသားစုဟာလဲ နှုတ်ကြမ်းတဲ့မိသားစုဖြစ် သလို အလုပ်ရှင်နဲ့ ကိုယ့်အထက်က အရာရှိများဟာလဲ ကြမ်းတမ်းတဲ့စကား ကိုပြောတဲ့ သူဌေးများပဲဖြစ်မှာပါ။ ဒါ့အပြင် (၄) သမ္မပ္ပလာပ- ဒါနလုပ်ဖို့ ပြင်ဆင် နေတုန်း အရည်မရ၊ အဖတ်မရစကားကိုပြောရင်း အလုပ်တွေ ဝေယျာဝစ္စ တွေကို ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးခဲ့မယ်ဆိုရင် အကျိုးရလာတဲ့အခါ ပွစိပွစိလုပ်တဲ့ မိသားစုထဲမှာ ရောက်နေတာ၊ ပွစိပွစိနဲ့လုပ်တတ်တဲ့ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပိုင်ဆိုင် ရတာမျိုးနဲ့ ကြုံရပါတော့မယ်တဲ့။ ဒီလိုအဖြစ်မျိုးတွေ ကင်းရှင်းအောင်ဆိုပြီး ပြည့်စုံတဲ့ဘဝကို ပိုင်ဆိုင်စေချင်တာမို့ ဘုရားရှင်က အဘိဓမ္မာတရားတော်မှာ ထည့်သွင်းဟောကြားခဲ့တာပေါ့။ ဒါက ဝိရတီ(၃)ပါးထဲက သမ္မာဝါစာကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းပါ။

နောက်တစ်ခု (၂) သမ္မာကမ္မန္တ - ကောင်းတာကို သာလုပ်ရမယ်တဲ့။ ဒီမှာလဲ သုံးမျိုးရှိပါတယ်။ ၁။ ပါဏာတိပါတ- သူ့အသက်သတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်မှု ပါ။ အသက်သတ်မှု ရှောင်ကြဉ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ အသက်ရှည်မှာမှန်ပေမဲ့ သတ် တာတော့ မဟုတ်ဘူး နှိပ်စက်တာမျိုးဆိုရင်တော့ ရောဂါများမယ် နေမကောင်း ခဏခဏဖြစ်မယ်ပေါ့။ ဒါနလုပ်တဲ့အချိန် ဆွမ်းကပ်တာလေးနဲ့ ဥပမာပြော ရမယ်ဆိုရင် ဆွမ်းကိုကိုယ်တိုင်မချက်ပဲ သူများကို အချက်ခိုင်းတာမျိုး၊ လုပ်ပြီး

သားကို အဆင်သင့်မှာလိုက်တာမျိုးဟာ ပါဏာတိပါတ တိုက်ရိုက် မဖြစ်ပေမဲ့ အခိုင်းခံရသူများဟာ အသက်ကိုသတ်ပြီး လတ်ဆတ်တဲ့ဟင်း စတာ မျိုးကို ဆက်ကပ်ခြင်းဟာ ပံ့ပိုးမှု - အပြစ်လွတ်တဲ့အသား မဟုတ်တဲ့အတွက် အပြစ်မကင်းနိုင်ပါဘူး။

အဒိန္နာဒါန- သူများပစ္စည်းကို ခိုးဆိုးတိုက်ခတ် မတရားယူတာမျိုး လုပ်တာမရှိပေမဲ့ သူများခိုးတာ မတရားလုပ်တာတွေ့တဲ့အချိန် ဝမ်းသာတာ၊ သဘောတူတာတွေဟာ ကိုယ့်ဥစ္စာနဲ့ပတ်သက်ရင်လဲ အကာအကွယ်မဲ့တဲ့အဖြစ် မျိုး မတရားလုပ်မှ ကြီးပွားရတဲ့အဖြစ်မျိုးနဲ့ ကြုံရတတ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရမှရှောင်ကြဉ်မှုမရှိခဲ့ဘူးဆိုရင် ကိုယ့်ရဲ့ဇနီး၊ ကိုယ့်ရဲ့ယောက်ျား တွေဟာ ကိုယ်က အလုပ်ထဲစိတ်နှစ်ပြီး အာရုံစိုက်ထားတဲ့အချိန် သူတို့က ဖောက်ပြားတာမျိုးနဲ့ ကြုံရတတ်ပါတယ်တဲ့။ နောက်တစ်ခုက (၃) သမ္မာအာဇီဝ ပါ။ ဒါကိုလဲ မတရားလုပ်လို့ရလာတဲ့ပစ္စည်းနဲ့ ဒါနလုပ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ မသန့်ရှင်းတဲ့ဒါန တစ်ခုပေမို့ ရှင်သန်ရတဲ့ဘဝဟာလဲ ဘယ်လိုမှသန့်ရှင်းစရာ အကြောင်း မရှိတော့ပဲ သူများဥစ္စာကို မတရားယူတာမျိုး စတာနဲ့ပဲဘဝကို ရှင်သန်ရတဲ့အခြေအနေနဲ့ ကြုံရတတ်ပါသတဲ့။ ဒါကြောင့် ဒါနလုပ်တဲ့အချိန်မှာ ရှောင်ရမယ့်အရာကို ရှောင်ဖြစ်အောင်ရှောင်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ကိုယ်ကျင့်တရားဟာ ရှောင်ရုံသက်သက်နဲ့ မဖြစ်သေးတာမို့ ဆောင်ဖို့ လိုအပ်တယ်ဆိုတာကို သိပြီးဖြစ်မှာပါ။ ဒါပေမဲ့ ကျန်နေသေးတဲ့ ဆောင်စရာ (၂)ခုကိုပါ သိထားရပါလိမ့်မယ်။ ဒါတွေကတော့ (၁) ကရုဏာ - သနားကြင်နာမှု နဲ့ (၂) မုဒိတာ - ဝမ်းမြောက်မှုပါရှိဖို့ လိုအပ်လာပါပြီ။

ဒါနလုပ်တဲ့ ဒါနအရှင်တစ်ယောက်ဟာ ဒါနလုပ်တဲ့အချိန်မှာ ကိုယ့်ထက် မြတ်သူ ကိုယ့်တန်းတူသူများကို ဖိတ်ခေါ်ပြီး လှူဒါန်းတဲ့အခါ ဝမ်းသာကြည်နူး နေတာကို မုဒိတာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြတ်သူနဲ့ တန်းတူအပေါ်မှာ မုဒိတာ

ထားနိုင်ပေမဲ့ အလှူလုပ်တုန်းမှာ ကိုယ့်အောက်လူ နိမ့်ကျသူများ လာရောက် အလှူခံက လှူဒါန်းနိုင်တာဟာ ကရုဏာဖြစ်ပါတယ်။ မုဒိတာနဲ့ ကရုဏာရဲ့ အကျိုးကိုခံစားရမယ့်အချိန်က ကိုယ်ကြီးပွားလေလေ အပေါင်းအသင်းနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်က ဝမ်းသာလေလေ ကြည်နူးလေလေပါပဲ။ ပြီးတော့ အလုပ်လုပ် တဲ့အချိန်မှာ ကိုယ့်အထက်လူ ရာထူးရှိသူများရဲ့ ကြည့်ရှုစောင့်မမှုကို ခံရမှာ အမှန်ပါပဲ။ ဖျက်မဲ့သူများမဟုတ်ပဲ တည့်ပေးမဲ့သူ ထည့်ပေးမဲ့သူများသာ ဖြစ်လာ ပါတယ်။ ဒါဟာ ဆောင်စရာ ကိုယ်ကျင့်တရားကို ဖြည့်ဖြစ်အောင်ဖြည့်ခဲ့တဲ့ အကျိုးကျေးဇူးပါ။

သီလမှာ ဖြည့်စရာ ကျင့်စရာက မကုန်သေးပါဘူး။ သီလရဲ့ အဆက် အနွယ်ဖြစ်တဲ့ အပစာယန-ရိုရိုသေသေ လှူဒါန်းပေးကမ်းခြင်း ဆိုတာလေးကိုပါ ထည့်သွင်းဖို့ လိုအပ်ပါသေးတယ်။ ဒီလိုထပ်ဖြည့်လိုက်တဲ့အတွက် ဒါနအကျိုး ကြောင့် ချမ်းသာလာတဲ့သူ တစ်ယောက်မှာ ပစ္စည်းဥစ္စာစာရင်းများနဲ့ ပတ်သက် ပြီး မမှန်မကန်လုပ်သူမရှိတော့သလို အိမ်သူအိမ်သားနဲ့ အလုပ်သမားများ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသူများက ရိုသေလေးစားသလို ကျော်စောသတင်းများကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရပါတယ်။ လုပ်ခဲ့တဲ့ဒါနက အကျိုးပေးပြီဆိုရင် အရွယ်မရွေးတော့ ပါဘူး။

ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နဲ့ ကျော်ကြားသူ လေးစားခံရသူ ချမ်းသာသူများကို တွေ့ဖူး ကြားဖူးကြမှာပါ။ သီလ - ကိုယ်ကျင့်တရားထဲက နောက်ဆုံးတစ်ခုဖြစ်တဲ့ ဝေယျာဝစ္စ-ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးခြင်း အကူအညီပေးခြင်းဆိုတာကိုလဲ ပါဝင်စေဖို့ မမေ့ပါနဲ့။ အလှူရှင်ပဲဆိုပြီး ပန်းကန်ဆေး အမှိုက်လှဲ စတဲ့ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ် များကို ပါဝင်လုပ်ကိုင်ထားတာမရှိဘူးဆိုရင် ဘဝမှာကြီးပွားအောင် လုပ်ရပြီ ဆိုရင် ကြီးပွားနိုင်တဲ့ အရည်အသွေးရှိပေမဲ့ ကူသူမရှိပဲ ကိုယ်တိုင်ပဲ ရအောင် ရုန်းကန်ရတဲ့ အခြေအနေမျိုးနဲ့ ကြုံရတတ်ပြန်ပါတယ်။

ဒါန - အလှူလုပ်ခဲ့လို့ ရလာတဲ့ပစ္စည်းကို သုံးစွဲသူဟာ ကျန်းမာဖို့ ရုပ်အဆင်းလှဖို့ လိုအပ်သလို ရုပ်နဲ့ပေါင်းထားတဲ့ စိတ်အလုပ်သမားဟာ စိတ်အေးချမ်းစွာနဲ့ ပစ္စည်းကို သုံးစွဲဖို့ လိုအပ်လာပြန်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆွမ်းကပ်တဲ့ ဒါနလုပ်တဲ့အချိန်မှာ ဒါနနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပြည့်စုံရမယ့်အချက်တွေ ပါဝင်စေရမှာဖြစ်သလို သီလ - ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ရှောင်မှု ဆောင်မှု များကိုပါ ပြည့်စုံစေရမှာဖြစ်သလို စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှုကို ဖြည့်ထားဖို့ လိုအပ်လာ ပြန်ပါတယ်။

အလှူလုပ်ပြီးတဲ့အချိန် တရားနာဖို့လဲ မမေ့သင့်ပါဘူး။ တရားနာခြင်း ဟာ ဘာဝနာ-အကုသိုလ်- မကောင်းတဲ့စိတ်များမဖြစ်အောင် အားထုတ်နေ တာမို့ ဘဝဟာ ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ တရားနာထားတဲ့သူများ တရားသိသူများသာ တရားကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နိုင်မှာပါ။ ဒါဟာလဲ ဘာဝနာတမျိုးပါပဲ။ ပြီးတော့ ဒါနလုပ်သူဟာ ကြောက်လို့လုပ်တာလဲ မဟုတ်ရသလို အားနာလို့ လှူရတာလဲ မဖြစ်စေရပါဘူး။ ဒါ့အပြင် အထင်ကြီးခံရအောင် သို့မဟုတ် အထင်သေးခံရမှာ စိုးလို့ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ ဒါနလုပ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဒါနဘာကြောင့်လုပ်တယ်ဆိုတာကို မသိနိုင်တော့တာမို့ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ မဖြစ်တော့ပါဘူး။ ယတြာချေခြင်း ကျန်းမာ အောင်လှူဒါန်းခြင်းဟာလဲ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ- ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်တဲ့ အယူရှိသူ တစ် ယောက် မဖြစ်နိုင်တာမို့ ဘဝဟာလဲ သံသရာလည်ရတဲ့အချိန်မှာ ဖြောင့်ဖြောင့် လည်ခွင့်မရပဲ လေတွေတဲ့လှိုင်းလို ကောက်ကောက်ကွေ့ကွေ့ အနိမ့်အမြင့်နဲ့သွား ရတော့တာပါ။ ဘယ်တော့မှလဲ ပြည့်တယ်ဆိုတာ ရှိလာမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါဟာ ပြည့်အောင် ဖြည့်ခဲ့တဲ့အဖြစ်ဆိုတာ မရှိခဲ့လို့ပါပဲ။

ဒါနတစ်ခုလုပ်ပေမဲ့လို့ မှန်ကန်တဲ့အသိရှိခဲ့မယ် အဲဒီအသိဟာလဲ နိဗ္ဗာန် ကိုသာ ရည်မျှော်တဲ့ ဉာဏ်ဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဒါနလုပ်ခြင်းဟာ သီလဆောက် တည်ခြင်းလဲဖြစ်သလို နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် အားထုတ်ခြင်း ဘာဝနာပွားနေ

ခြင်းလဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒါန တစ်ခုလုပ်တိုင်း အလှူလုပ်တဲ့အကြောင်းကို မိတ်ဆွေများကို အသိပေး အမှုဝေဖို့ လိုအပ်သလို မိတ်ဆွေများလုပ်တဲ့ကုသိုလ်ကိုလဲ ဝမ်းသာ တဲ့စိတ်နဲ့ သာဓုခေါ်နိုင်စွမ်းရှိဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါနလုပ်တဲ့အချိန်မှာ ကြည်နူး ကျေနပ်နေဖို့ နိဗ္ဗာန်ကိုရည်မှန်းပြီး ခွဲခြားသိတဲ့ဉာဏ်ရှိနေဖို့ ပြီးတော့ သူများ မခိုင်းပဲလုပ်တတ်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဒါနကြောင့်ရလာတဲ့အကျိုးကို ခံစားတဲ့အချိန်မှာ အေးချမ်းစွာ စံစားနိုင်စေဖို့ ရှောင်သီလနဲ့ ဆောင်သီလများ၊ ဝီရတီအပါအဝင် ကရုဏာ မုဒိတာခေါ်တဲ့ အပ္ပမညာနှစ်ပါး ပါဝင်စေဖို့ကိုလဲ မမေ့သင့်ပါဘူး။

စိတ်နဲ့နေတဲ့လူသားများ ပစ္စည်းဥစ္စာကြောင့် စိတ်အနှောင့်အယှက် မဖြစ်ရလေအောင် ဓမ္မဿဝန- တရားနာခြင်း၊ ဓမ္မဒေသနာ- တရားဆွေးနွေးခြင်းများဟာ စိတ်ငြိမ်းချမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို ရည်ညွှန်းနေသလို ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ- မှန်ကန်တဲ့ အယူရှိခြင်းတို့ဟာ ပစ္စုပ္ပန်မှာလဲ အေးချမ်းငြိမ်သက်တဲ့စိတ်နဲ့ စည်းစိမ်ကို ခံစား စံစားရကာ သံသရာမှလဲ အမြန်လွတ်အောင် ကူညီပေးနိုင်ပါတယ်။ တကယ် လို့ စာဖတ်သူများဟာလဲ ဒါန- အလှူတစ်ခါလုပ်တိုင်း ဒီလိုညွှန်ကြားချက်များ ပါဝင်စေကာ လှူဒါန်းခဲ့ပါက ဘုရားစတဲ့ သူတော်ကောင်းကြီးများ ရောက်ရာ ဖြစ်တဲ့နိဗ္ဗာန်ဟာ လက်တစ်ကမ်းမှာ ရှိနေတယ်ဆိုတာကို ယုံကြည်ရင် မှန်ကန်တဲ့ အသိဉာဏ်နဲ့ ဒါနလုပ်ဖို့ပါပဲ။ ။

အမှာ။ ။ သောမနဿသဟဂတံ (စိတ်ပါ) ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ (ဉာဏ်ယှဉ်) အသင်္ခါရိကံ (သူများမခိုင်း)ဆိုတဲ့ စိတ်ပိုင်းလာ မဟာကုသိုလ်စိတ်၊ သဒ္ဓါစတဲ့ သောဘနစေတသိက်များ၊ အထူးအားဖြင့် ဝီရတီ၊ အပ္ပမညာ၊ ပညာစေတသိက် များနဲ့ ဝီထိမုတ်ပိုင်းလာ ပုညကြိယာဝတ္ထု (၁၀)ပါးကို အသိတိုးပွား စေလိုတဲ့ ဆန္ဒနဲ့ သောဘနစေတသိက်ကို ရှင်းပြတုန်း အခွင့်ကြံခိုက် အသိပေးလိုက်ခြင်းပါ။

သူတော်ကောင်း

သုံးဆယ့်တစ်ဘုံဆိုတဲ့ လောကကြီးမှာ လူအမျိုးမျိုး၊ နတ်အထွေထွေ၊ သတ္တဝါအဖုံဖုံ နေထိုင်ကြပါတယ်။ သတ္တဝါများထဲမှာလဲ ကောင်းသူ၊ ဆိုးသူဆိုပြီး နှစ်မျိုးကွဲသွားပြန်တာပေါ့။ လူဆိုတဲ့သတ္တဝါထဲမှာ ကောင်းသူကို သူတော်ကောင်း လို့ သတ်မှတ်ကြပါတယ်။ လူအမျိုးမျိုး နတ်အထွေထွေရှိကြလေတော့ သူတော် ကောင်းဖြစ်ကြောင်းကို အတွေးအမျိုးမျိုးနဲ့ ပုံဖော်တတ်ကြပြန်ရော။ သတ္တဝါမှာ မာနအခံလေးပါတော့ ကိုယ်ထင်တာကို ကိုယ်ပြောသလို ကိုယ်ပြောတာကိုပဲ အမှန်လို့ထင်တတ်ကြတာလေ။ ဒါကြောင့်လဲပဲ မင်္ဂလာသဘောကို စောကြော နေကြတာ (၁၂) နှစ်တောင်ကြာသွားရတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် သတ္တဝါတွေ သူတော် ကောင်းဖြစ်ကြောင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ထင်ကြေးဘယ်လောက်ပေးပေး သတ်မှတ် ချက်စံတစ်ခုကတော့ အသေအချာရှိနေပါတယ်။ မှန်ကန်တဲ့စံကို တိကျတဲ့ဉာဏ် နဲ့ ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြစေဖို့ သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကို ပိုင်းခြားထင်ထင် ကိုယ် တော်တိုင် ထိုးထွင်းသိမြင်တော်မူတဲ့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက အတိအကျ ဟောခဲ့ပါတယ်။ သူတော်ကောင်းဆိုတဲ့စကားမှာ သူရယ်၊ တော်ရယ်၊ ကောင်းရယ်ဆိုပြီး စကား သုံးခုပါပါတယ်။ သူဆိုတာ သတ္တဝါအများထဲက လူကို ရည်ညွှန်းတာပါ။ မှန်ပါ တယ်။ သတ္တဝါအမျိုးမျိုးထဲမှာ အပါယ်လေးဘုံသားများကိုတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ

သူတော်ကောင်းအဖြစ် မရည်ညွှန်းကြပါဘူး။ နတ်၊ ဗြဟ္မာများကိုတော့ လူထက်မြင့်တဲ့ဘဝကို ရထားသူတွေမို့လို့ သူတော်ကောင်းချည်းလို့ ထင်ကြ ပြန်ရော။ နတ်ထဲမှာလဲ နတ်ယုတ်မာတွေ ရှိတာပါပဲ။ ဟုတ်မဟုတ် မာရ်နတ်ဆို တာကို ကြားဖူးရင် သိကြမှာပါ။ ဗြဟ္မာထဲမှာတော့ သူတော်ကောင်းဆိုတာ ထင်ရှားတာမှန်ပေမယ့် သူတော်ကောင်းမဟုတ်တဲ့ ဗြဟ္မာတွေလဲ ရှိနေဆဲပါပဲ။ မှားယွင်းတဲ့ အယူကိုယူပြီး မာန်တက်နေကြတဲ့ ဗြဟ္မာတွေပဲပေါ့။ လောကကြီးကို ငါဖန်ဆင်းတာ၊ လောကကြီးကို ငါအုပ်ချုပ်တာလို့ သွေးနုထင် ရောက်နေတဲ့ ဗြဟ္မာတွေလဲ ရှိကြပါတယ်။ မိစ္ဆာအယူနဲ့ ဗုဒ္ဓကို အတုလိုက်ပြိုင်တဲ့ ဗကဗြဟ္မာ ဆိုတာ အထင်အရှားရှိခဲ့တာပေါ့။ နတ်၊ ဗြဟ္မာတွေ ကောင်းတာ၊ ဆိုးတာကို မသိနိုင်တဲ့လူသားဟာ လူကောင်းတာ၊ ဆိုးတာကိုတော့ အလွယ်တကူ သိကြ ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူဆိုတာဟာ လူကို ကိုယ်စားပြုတယ်လို့ ပြောခဲ့တာပါ။

ပြီးတော့ တော်နဲ့ကောင်း။ တော်ဆိုတာ စွမ်းရည်တစ်ခုကိုပြပြီး ကောင်း ဆိုတာ ကိုယ်ကျင့်တရားကို ကိုယ်စားပြုပါတယ်။ တော်တာနဲ့ ကောင်းတာကို အမြင်၊ အကြားနဲ့ ဆုံးဖြတ်လို့မရနိုင်တာကြောင့် သူတော်ကောင်းဖြစ်ကြောင်း တရားကို ဗုဒ္ဓက ဟောကြားခဲ့တာပေါ့ သူတော်ကောင်းဖြစ်ကြောင်းတရားဟာ

၁။ သဒ္ဓါ ၂။ သီလ ၃။ သုတ ၄။ စာဂ
၅။ ပညာ ၆။ ဟိရီ နဲ့ ၇။ ဩတ္တပ္ပဆိုပြီး (၇) ပါး ရှိပါတယ်။

ဒါကို သူတော်ကောင်းတရား (၇)ပါးလို့လဲ ဆိုကြပါသေးတယ်။ ဒီတရား(၇) ပါးကို သိထားရင် သူတော်လို့ကိုယ်ကောင်းတာကို သူတော်ကောင်းခေါ်သလား၊ သူကောင်းလို့ ကိုယ်တော်တာကို သူတော်ကောင်းခေါ်သလားဆိုတာ တိတိကျကျ သိသွားတာပေါ့။ သူတော်ကောင်း ဖြစ်ဖို့ ပထမဆုံး လိုအပ်တာက . . .

၁။ သဒ္ဓါ ပါပဲ။

သဒ္ဓါကို ရတနာသုံးပါးနှင့်တကွ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးပေါ် ယုံကြည်ခြင်းလို့ ဘာသာပြန်ကြပါတယ်။ သဒ္ဓါတရားမှာ တိုးတက်ဖို့အတွက် ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုယ် ယုံရတာနဲ့ လွတ်မြောက်ဖို့အတွက် ဆရာကို ယုံရတာဆိုပြီး နှစ်ပိုင်းရှိပါတယ်။ သဒ္ဓါ= ယုံကြည်မှု ရှိတဲ့သူတွေဟာ ယုံကြည်ချက် ကင်းမဲ့နေတဲ့သူထက် အောင်မြင် ဖို့ နီးစပ်ပါတယ်။ သဒ္ဓါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘာကြောင့် ရတနာသုံးပါးယုံကြည်ရတာ လဲလို့ မေးလာနိုင်ပါတယ်။ အမေးရှိရင် အဖြေလဲ ရှိနေမှာပါ။

ခန္ဓာဆင်းရဲ သံသရာဝဋ် ဒုက္ခတွင်းမှ လွတ်မြောက်လိုသူတွေဟာ သူတို့ လွတ်မြောက်နိုင်သလားဆိုတာကို ဆန်းစစ်နိုင်ဖို့အတွက် ရှေ့ကလွတ်သွားသူ တွေကို ကြည့်တတ်ပါတယ်။ လွတ်မြောက်သွားသူများရှိခဲ့ရင် အားတက်လာပြီး ကြိုးစားချင်စိတ်တွေ အလိုလိုပေါ်လာတတ်လာလို့ပါ။ ကြိုးစားသူတွေဟာလဲ ကိုယ်ထင်ရာကျင့်သုံးတာမျိုးမဟုတ်ဘဲ မှန်ကန်တဲ့ လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း လိုက်နာ ဖို့လဲ လိုအပ်ပြန်ပါတယ်။ ဒါတင်လားဆိုတော့ ကျင့်သုံးမှုပိုင်းဆိုင်ရာမှတ်တမ်း ကို မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းသူများလဲ ရှိဖို့လိုတာပဲလေ။ ဒါကြောင့် ရတနာသုံးပါးမှာ ဘုရားရတနာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တာဟာ ကိလေသာ ကင်းစင်နေလို့ပါ။ ကိလေသာကင်းစင်သူကို ကိုးကွယ်နေမှတော့ ကိုယ်တိုင်လဲ ကိလေသာကင်းချင်လာတာပေါ့။ တရားရတနာကိုကိုးကွယ်တယ်ဆိုတာကလဲ သံသရာလွတ်ကြောင်း နည်းလမ်းများကို မှန်ကန်တိကျစွာပြနိုင်ရုံမက ကျင့်သုံး သူများကိုပါ ကိလေသာကင်းစင်စေလို့ပါ။ ကိလေသာကင်းစင်စေတဲ့အကျင့် ဆိုတာ လူပြော သူပြောနဲ့မှန်တာမဟုတ် အကျင့်နဲ့ သက်သေပြရတာမျိုးပါ။

လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း (၂၆၀၀) လောက်က ဟောခဲ့၊ ပြောခဲ့တဲ့ တရားတွေ ဟာ ထိန်းသိမ်းသူသာ မရှိခဲ့ရင် လေတိုက်ခံရတဲ့ ပန်းပွင့်လေးတွေလို့ တစ်စစီ လွင့်ပြန်ပြီး ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်တာမို့ ကိလေသာကင်းကြောင်းတရားများကို

သံဃာတော်များက ထိန်းသိမ်းခဲ့ရတာပါ။ ကိလေသာ ကင်းစင်စေကြောင်း နည်းလမ်းကောင်း နည်းလမ်းမှန်များကို ကျင့်သုံးထိန်းသိမ်းသူများဖြစ်တာကြောင့် သံဃာရတနာကို ကိုးကွယ်ကြတာပါ။ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်တယ်ဆိုတာ ပါးစပ်က ကြားကောင်းရုံ ချွတ်ဆိုတာမျိုးကို ပြောတာမဟုတ်ပါဘူး။ သဒ္ဓါဆိုတာ သံသရာဝဲဩဃကို လွတ်စေကြောင်း တရားတစ်ခုဖြစ်တာကြောင့် ကျင့်သုံးမှရတာပါ။ ဒါကြောင့် သဒ္ဓါတရားကို အခြေခံပြီး မှန်ကန်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်ရတာဖြစ်လို့ မှန်ကန်တဲ့ သဒ္ဓါက လူကောင်းဖြစ်စေတာပါ။ ယုံကြည်ပါတယ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ တလွဲလုပ်နေရင်တော့ ခန္ဓာကင်းရာ နိဗ္ဗာန်နဲ့တော့ လိုက်လေလေဝေးဖြစ်နေမှာအမှန်ပါပဲ။ ပြီးတော့ သဒ္ဓါတစ်ခုကိုပဲ လက်စွဲပြုပြီး မှန်ကန်တဲ့ကျင့်သုံးမှု မရှိခဲ့ရင် တဏှာကျွန်ပါ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ တဏှာကျွန်ဆိုတာ ဒါနလုပ်လဲ လှူနတ်ချမ်းသာ၊ သီလဆောက်တည်လဲ လှူနတ်ချမ်းသာကို တမ်းတပြီး လုပ်တာမျိုးပါ။ ဒါ့အပြင် သဒ္ဓါတရားကို ကိုယ်စားပြုပြီး ချမ်းသာချင်တဲ့ စိတ်နဲ့ ဘိုးတော်ယောင်ယောင်၊ တရားယောင်ယောင်နောက် မသိလိုက် မသိဘာသာ ပါရင်း လွဲသွားတတ်တာမျိုးကိုလဲ တဏှာကျွန်လို့ သုံးပါသေးတယ်။

သဒ္ဓါတရားက ရတနာသုံးပါးယုံကြည်နေရုံတင်မကပါဘူး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလဲ ယုံကြည်ရပါသေးတယ်။ စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေး၊ ပညာရေးစတဲ့ ရေးပေါင်းများစွာမှာ အောင်မြင်သူတစ်ယောက်ဖြစ်တာဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်လို့ပါ။ ကံနဲ့ကံရဲ့အကျိုးကို ယုံတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင် ကောင်းတာလုပ်ရင် ကောင်းတာဖြစ်မယ် မကောင်း တာလုပ်ရင် မကောင်းတာဖြစ်မယ်ဆိုတာ သိပြီး မကောင်းတာကို မလုပ် ကောင်းတာကိုပဲ လုပ်နေတာကိုပြောတာပါ။ ကုသိုလ်အကုသိုလ်သိမှ လူ နတ် ဗြဟ္မာ ဖြစ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် နာမည်အစား ကောင်းတာ ဆိုးတာ (Good and Bad) ကို သိရင်လဲ လူ နတ် ဗြဟ္မာဖြစ်နိုင်တာကြောင့်ပါပဲ။ ဗုဒ္ဓဝါဒကို ယုံကြည်လို့ လူ နတ် ဗြဟ္မာ ဖြစ်တာ

မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို သဒ္ဓါတရားက ပြလိုက်တာပါ။ ဒါဆို ဗုဒ္ဓဝါဒကိုယုံကြည်သူ အတွက်ရောလို့မေးရင် လူ နတ် ဗြဟ္မာ ဖြစ်ဖို့အတွက် ဗုဒ္ဓဝါဒယုံကြည်ရတာ မဟုတ်။ လူ နတ် ဗြဟ္မာအဖြစ်မှလွတ်ပြီး ခန္ဓာကင်းဖို့အတွက်သာ ဗုဒ္ဓဝါဒကို ယုံကြည်ရတာပါ။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ နေရာတစ်ခုအတွက် ရတနာသုံးပါး ယုံကြည်ခြင်းဆိုတာကို သဒ္ဓါရဲ့အဓိပ္ပါယ်မှာ ထည့်ဆိုကာ ဖွင့်ပြရတာပါ။ လောကစီးပွားနဲ့ ကြီးပွားရေးအတွက်ကတော့ ရတနာသုံးပါး ယုံကြည်မှ မဟုတ်ပါဘူး ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ့်ယုံကြည်ရင်လဲ အောင်မြင်နိုင်တယ်ဆိုတာကို ခေတ်ကာလကို ကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရတနာသုံးပါး (နိဗ္ဗာန် အတွက်) နဲ့ ကံ၊ ကံရဲ့အကျိုး (လောကကြီးပွားရေးအတွက်)ကို ယုံကြည်ခြင်းကို သဒ္ဓါလို့ ပြောခဲ့တာပေါ့။

သူများကိုသာ ယုံပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု အားနည်းရင် တိုးတက်ဖို့ ခက်သလို ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုလွန်ကဲပြီး ရတနာသုံးပါးမယုံကြည်ရင် လွတ်မြောက်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ သေချာတာကတော့ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်မှု မရှိသူတစ်ယောက်ဟာ ဘယ်တော့မှ မဂ်တရား ဖိုလ်တရား မရနိုင်ဘူး ဆိုတာ ပါပဲ။ အရိယာဖြစ်သူတွေဟာ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်လို့ပါ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတွေ အရိယာဖြစ်သွားတာရော ဘယ်လိုလုပ်မလဲလို့ အမှတ်မှားပြီး ပြောတတ်ပါ သေးတယ်။ အရိယာဖြစ်မယ့်သူသာမှန်ရင် ဘယ်လောက်ပဲ မိစ္ဆာအယူ ယူထား သူဖြစ်ပါစေ ဘုရားကို မယုံကြည်ဘူးဆိုရင်တောင် တရားတော်ကို နာတဲ့အချိန်မှာ တရားတော်ကို ယုံကြည်နေတာကြောင့် တရားရသွားကြတာပါ။

ရှင်သာရိပုတ္တရာ အလောင်းတော်ကိုကြည့်ရင် သိသာပါတယ်။ ရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်းတော် ဥပတိဿသတို့သားဟာ မွေးကတည်းက ဘုရားယုံကြည်သူတစ်ယောက် မဟုတ်ပါဘူး။ အမေက ဗြဟ္မဏ (ဟိန္ဒူ)ဝါဒ ယုံကြည်သူတွေမို့ပါ။ အသက်လေး ရလာလို့ အသိတိုးတဲ့အချိန် တရားရှာ တဲ့အခါမှာလဲ ဘုရားနဲ့သံဃာဆီ တန်းရောက်တာမဟုတ်ဘဲ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသူ သိဉ္ဇည်း

ဆရာကြီးဆီရောက်ရပြန်ရော။ မွေးတုန်းကလဲ မိစ္ဆာအယူကျင့်သုံးတော့လဲ မိစ္ဆာအယူနဲ့ ကြုံရသူပါ။ တရားလိုချင်လို့ လိုက်ရှာရင်း သံဃာတော်ဖြစ်တဲ့ ရှင်အဿဇိနဲ့တွေ့ပြီး တရားကို အာရုံပြုနာကြားကျင့်သုံးလို့ သောတာပန် ဖြစ်လာပါတယ်။ တရားမြင်မှတော့ ဘုရားမြင်ပြီပေါ့။ တရားမြင်ပြီးမှ ဘုရား မြင်တာမှန်ပေမယ့် အရိယာဖြစ်သွားလို့ ဘုရားဘက်တော်သားအစစ် (သံဃာ တော်အစစ်) ဖြစ်သွားရသူတွေပေါ့။ ဘုရားအရင်မြင်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု အားနည်းလို့ တရားကိုမမြင်ခဲ့ရင်တော့ ဘုရားနဲ့ဝေးသူသာဖြစ်လို့ ဘုရားကို မမြင်သူလို့ ဆိုရမှာပါ။ ရှင်ဝတ္တလိမထေရ် အလောင်းတော်ကိုလဲ ဗုဒ္ဓက ဒီအတိုင်း မိန့်ကြားတာပါပဲ။ တရားကျင့်လို့ တရားမြင်မှ ငါဘုရားမြင်ရာရောက်မယ်လို့ ပြောခဲ့တာကိုသာ ကြည့်ပေါ့။

ဒါကြောင့် အရိယာဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင် မိစ္ဆာအယူယူထားသူ ဖြစ်ပါစေ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်မှုကို ဖြစ်တာပါ။ ကြီးပွားတိုးတက်ပြီး လူ နတ် ဗြဟ္မာ ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင်တော့ သာမန်သဒ္ဓါနဲ့လဲ ရနိုင်တာပါပဲ။ သဒ္ဓါ (ယုံကြည်မှု)သာ အားကောင်းလာပြီဆိုရင် ဒါန (ပေးကမ်းလှူဒါန်း) လုပ်ဖို့လဲ မခက်တော့သလို သီလ (ကိုယ့်ကျင့်တရားနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို တာဝန်ယူနိုင်မှု) မြဲဖို့လဲ လွယ်ကူလာပါတယ်။ ဒါ့ပြင် သမာဓိခေါ်တဲ့ စိတ်တည်ငြိမ်အောင်လုပ်ဖို့နဲ့ ဝိပဿနာခေါ်တဲ့ ရုပ်နာမ်နားလည်အောင်လဲ ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ပါတော့ တယ်။ ဒါကြောင့် သဒ္ဓါဆိုတဲ့ လက်ကိုသာ သုံးနေမယ်ဆိုရင် အရာရာပြီးမြောက် နိုင်တာပေါ့။ လူကောင်းဖြစ်စေမယ့် နောက်တစ်ခုက . . .

၂။ သီလ ပါ။

အားဆိုတာ တစ်ခုတည်းစုလို့ဖြစ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ အင်အား အစုလေး တွေ စုတာများလို့သာ အားတစ်ခုဖြစ်လာတာပါ။ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ လူကောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ဆိုရင် သဒ္ဓါတစ်ခုတည်းနဲ့ မလုံလောက်သေးပါဘူး။ ဒါကြောင့်

သီလကိုထပ်ပေါင်းဖို့ လိုအပ်တာပါ။ တကယ်တော့ သီလဆိုတာ ကိုယ့်ကျင့်ရ မယ့်တရားကိုပြောတာပါ။ ကိုယ်တိုင်ကျင့်ရမယ်အရာက

၁။ ရှောင်ရင်း ကျင့်ရတာမျိုးနဲ့

၂။ ဆောင်ရင်း ကျင့်ရတာမျိုးဆိုပြီး နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။

လူကောင်းတကယ်ဖြစ်စေတာက သီလသာဖြစ်တာကြောင့် ရှောင်စရာ ရှိတာကို ရှောင်ကိုရှောင်ရပါတယ်။ ဆောင်စရာရှိတာကိုလဲ ဆောင်ကိုဆောင် ရပါတယ်။ ကားမောင်းသူတစ်ယောက်ဟာ ကားမောင်းတတ်ရုံနဲ့မရဘဲ ယာဉ် စည်းကမ်း လမ်းစည်းကမ်းလိုက်နာပြီး သတိနဲ့မောင်းရတာမျိုးပေါ့။ ရှောင်ရင်း ကျင့်ရမယ့်အရာက များများစားစား မရှိပါဘူး။ ငါးခုတည်းရှိတာပါ။ ဒါကို ငါးပါးသီလလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ဒီငါးခုကို ရှောင်ရတာလဲဆိုတာ မေးစရာ တောင်မလိုတဲ့မေးခွန်းပါ။ လောကမှာ အသက်တို၊ ရောဂါများချင်သူ၊ ဥစ္စာနည်း မျက်နှာမဲ့ချင်သူ၊ ချစ်သူနဲ့ဝေး မချစ်သူနဲ့နီးချင်သူ၊ အမှန်တရားကင်း အမှားနဲ့ ငြင်းနေရသူ၊ အသိမမှန်လို့ အမှန်ကိုအမှား အမှားကိုအမှန်လုပ်ချင်သူဆိုတာ ရှိကိုရှိမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီငါးခုကိုရှောင်ရတာပါ။ ဘုရားက ရှောင်ခိုင်း လို့ရှောင်ရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ လူကောင်းဆိုတာ ဘုရားပြောလို့ဖြစ်တာမှ မဟုတ်ဘဲ။ ကိုယ်ကျင့်ပြီး လိုက်နာလို့သာဖြစ်တာကိုး။ ဒါကြောင့် ရှောင်စရာ ထဲက

၁။ ပါဏာတိပါတ= တကယ်လို့များ လောကထဲရောက်လို့ သက်ရှည် ကျန်းမာ ချင်တယ်ဆိုရင် သက်ရှိသတ္တဝါများကို သတ်လဲမသတ်နဲ့ နှိပ်လဲမနှိပ်စက်နဲ့တဲ့။

ကိုယ်ကျ အသက်ရှည်ချင်ပြီး သူများကိုတော့ သတ်နေမယ်ဆိုရင် မတရားဘူးလေ။ ဒါကြောင့် ကိုယ်အသက်ရှည်ချင်တာ ကျန်းမာချင်တာကို ဝဲ့တာ မဟုတ်ဘဲ အသက်ရှည်ချင် ကျန်းမာချင်ကြတဲ့ သက်ရှိသတ္တဝါအားလုံးကို အသက်ရှည်ခွင့် ကျန်းမာခွင့်ပေးလိုက်တာပါပဲ။ ဒါကို ကိုယ်က ရှောင်တယ်လို့

အလွယ်သုံးလိုက်တာပါ။ ကိုယ်သာ လူကောင်းတစ်ယောက်ဆိုရင် သူများကို အသက်ရှင်ခွင့်ပေးရမှာပဲလေ။

၂။ အဒိန္နာဒါန = ပိုင်ရှင်မပေးချင်တဲ့ ပစ္စည်းများကို အတင်းမယူပါနဲ့၊ တောင်းလဲ မတောင်းပါနဲ့တဲ့။

ဒါလဲ မှန်တာပါပဲ။ မပေးချင်တဲ့ ပစ္စည်းကိုတောင်းရတာဟာ သူတောင်းစားထက် အောက်တန်းကျတယ်ဆိုရမလားပဲ။ မပေးချင်တဲ့ပစ္စည်းကို တောင်းမိရင် ပိုင်ရှင်က တောင်းသူကိုမုန်းသလို မပေးချင်တာကို တောင်းမိတဲ့အတွက် တောင်းတိုင်းမရလို့ ပိုင်ရှင်ကိုပါ တောင်းသူက မုန်းပါသတဲ့။ လောကမှာ မေတ္တာထားရမှာကို အမုန်းပွားကြတာဟာ မပေးချင်တဲ့ပစ္စည်းကို ယူမိ တောင်းမိလို့ပါ။ အဒိန္နာဒါနဆိုတာ မပေးချင်တဲ့ ပစ္စည်းကိုယူတယ်ဆိုမှတော့ အဆင့်နိမ့်သူအတွက်ဆိုရင် ခိုးတယ်ပေါ့။ ပညာတတ်သူအတွက်ဆိုရင် လာဘ်စားတယ်ဆိုရမှာပါ။ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူတွေအတွက်ဆိုရင်တော့ သိမ်းတယ်ပေါ့။ စကား သာပြောင်းသွားတာပါ။ အပြစ်ကအတူတူပါပဲ။ ကိုယ်တိုင် မပေးချင်တဲ့ပစ္စည်းကို တောင်းရင် စိတ်ဆိုးတတ်တယ်လို့သိရင် သူများလဲ မပေးချင်တဲ့ ပစ္စည်းယူရင် တောင်းရင် စိတ်ဆိုးမှာပါပဲလားလို့ နားလည်မှုပေးပြီး သူများမပေးတဲ့ ပစ္စည်းကို မယူဘဲ၊ မတောင်းဘဲ ရှောင်ကြဉ်လိုက်တာပါ။ ဒါဟာ စိတ်ကောင်းရှိတဲ့သူ နားလည်မှုပေးတတ်သူသာ လုပ်နိုင်ကြလို့ လူကောင်းလို့ ပြောရတာပေါ့။

၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ= ချစ်သူနဲ့နီးပြီး မချစ်သူနဲ့ ဝေးချင်ရင် သူတစ်ပါးရဲ့ သားမယားကို မဖျက်ဆီးရပါဘူးတဲ့။

ချစ်တဲ့သူနဲ့နေရရင် တစ်နေ့သာကုန်သွားတာ အချိန်ကုန်မြန်တယ် ထင်ရတာ။ သဘောမကျသူ မချစ်သူနဲ့နေရရင်တော့လား တခဏကို တစ်ကမ္ဘာ ထင်တာရယ်။ ချစ်တဲ့သူနဲ့ဝေးပြီး မချစ်တဲ့သူနဲ့နေရတာလောက် ဒုက္ခကြီးတာ လောကမှာရှိပါ့ဦးမလား။ ဒါကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကိုပါ ရှောင်ကြဉ်ရတာလေ။

၄။ မုသာဝါဒ = ကြီးပွားချင်၊ အောင်မြင်ချင်၊ လူယုံစေချင်ရင် မလိမ်ပါနဲ့၊ မညာ ပါနဲ့တဲ့။

မုသာဝါဒရဲ့ အသေးဆုံးအပြစ်ဟာ လူမယုံတော့တာပါပဲ။ လူမယုံ တော့မှတော့ ဘာစီးပွားရေးလုပ်ဦးမလဲ။ ကံမယုံရင်တော့ သံသရာသွားရခက်ပြီ။ လိမ်ညာသူတစ်ယောက် မှန်ကန်တဲ့သစ္စာတရားကို ရှာဖွေရင် အခက်အခဲအများ ကြီးကြုံရတတ်ပြန်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အောင်မြင်ချင်ရင် မလိမ်ပါနဲ့တဲ့လေ။ စီးပွားရေးအောင်မြင်တာအတွက်ရော ကိလေသာအောင်ဖို့အတွက်ပါ ပြောတာ။ လိမ်တာလွယ်သလောက် ယုံဖို့ခက်တယ်ဆိုတာ စီးပွားရေးလုပ်သူတွေ ကောင်းကောင်း သိကြပါတယ်။

၅။ သုရာမေရယ = မှတ်ဉာဏ်ကောင်းပြီး အမှားအမှန်ခွဲခြားနိုင်သူ တစ်ယောက် ဖြစ်ချင်ရင် မူးယစ်စေတတ်တဲ့အရာမှန်သမျှကို မသုံးပါနဲ့တဲ့။ သောက်စရာ အရက်၊ ရှုစရာ ဘိန်း၊ ယာမ၊ ဆေးခြောက်အကုန်လုံးကို ရှောင်ရမှာပါ။

အခုပြောခဲ့တဲ့ ငါးခုဟာ By law = နိုင်ငံရဲ့ ဥပဒေနဲ့လဲ ငြိနေသလို By law ကိုယ့်ရဲ့ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့လဲ တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်နေပါတယ်။ သီလဆိုတဲ့ ရှောင် ရန်၊ ဆောင်ရန်အကျင့်များဟာ နိုင်ငံအပေါ်မူတည်ပြီးလဲ ခိုင်မာမှု၊ လျော့ရဲမှု ရှိတတ်ပါတယ်။ ဥပဒေသိပ်ခိုင်မာတဲ့ နိုင်ငံတွေမှာ ပြောခဲ့ပြီး ကံငါးပါးနဲ့ ပတ် သက်ပြီး ကျူးလွန်ဖို့ သိပ်ခက်ပါတယ်။ သောက်စရာအရက်ရှိတဲ့ နိုင်ငံမှာ သောက်ခွင့်ပေးထားတယ်ဆိုဦး ဥပဒေအမျိုးမျိုးချမှတ်ပြီး ထိန်းထားပါတယ်။ လူဟာလူပဲဆိုတာကို နားလည်သူတွေဟာ နိုင်ငံနဲ့လူမျိုးအတွက် ခိုင်မာတဲ့ ဥပဒေကို ချမှတ်လေ့ရှိပါတယ်။ ဥပဒေအရေးယူခံရမှာကြောက်လို့ နိုင်ငံနေ ပြည်သူတွေလဲ ဥပဒေလိုက်နာရင်းနဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားပြည့်မှန်း မသိပြည့်မီလာ ပါတော့တယ်။ ဒါကြောင့် ဥပဒေခိုင်မာတဲ့ နိုင်ငံတွေမှာ လူဖြစ်သူတွေဟာ ရှောင်စရာဥပဒေကို သီးသန့်ရှောင်စရာမလိုဘဲ လိုက်နာပြီးသားဖြစ်လို့ သီလ

တစ်ခြမ်းလုံသူတွေလို့ ပြောလို့ရပါတယ်။ သီလ တစ်ခြမ်းလုံတာနဲ့တင် လူ နတ်ဖြစ် ဖို့ လွယ်ကူတာမို့ နိုင်ငံတိုင်း ဥပဒေခိုင်မာသင့်နေပါပြီ။ သီလ လုံးလုံး လုံ-ခံတယ် (ရှောင်သီလရော ဆောင်သီလပါ) ဆိုရင်တော့ နိဗ္ဗာန်နဲ့နီးစပ်သွားတာပေါ့။

ဆောင်သီလဆိုတာကလဲ လုပ်နေကျအလုပ်ထဲက စေတနာ မေတ္တာ လေး အပိုထည့်လိုက်တာနဲ့ ပြည့်စုံသွားပါတယ်။ မိဘဝတ္တရား၊ သားသမီးဝတ္တရား၊ ဆရာတပည့်ဝတ္တရား၊ မိတ်ဆွေဝတ္တရား၊ အုပ်ချုပ်သူဝတ္တရား၊ အပူဇော်ခံသူ (ရဟန်း) ဝတ္တရားများကို မိမိတို့ရောက်နေတဲ့နေရာ ကျရာတာဝန်ကို ကျေပွန် အောင် ရွက်ဆောင်ဖို့ပါပဲ။ ဆောင်သီလကို တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ကြည့်မယ် ဆိုရင် တာဝန်ခံမှု တာဝန်ယူမှု အပြည့်ရှိရမယ်ဆိုတာပါပဲ။ တာဝန်တော့ ယူတယ် တာဝန်မခံလို့မရဘူးပေါ့။ လောကကြီးမှာ တာဝန်ယူသူတွေရှိပြီး တာဝန်ခံသူတွေ နည်းလာတာဟာ လူကောင်းနည်းလာတယ်ဆိုတာကို သာကေပြနေတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ရှောင်သီလနဲ့ ဆောင်သီလဟာလဲပဲ လူကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်စေ တဲ့ အကြောင်းတရားတစ်ခုပါပဲ။ ပြီးတော့ . . .

၃။ သုတ ပေါ့။

သုတဆိုတာ အကြားအမြင်များတာ၊ ကြားထား မြင်ထားတာကို လက်တွေ့အဖြစ်အသုံးချတာကိုပြောတာပါ။ သီစနဲ့ပတ်သက်ရင် သိပ္ပပညာ (ဈေးကလီးယားပညာဖြစ်ပါစေ) ကိုလဲ သိအောင်လုပ်ထားရပါတယ်။ ဒါကြောင့် မင်္ဂလာတရားတော်မှာ ဗဟုဿစ္စစ္စ သိပ္ပဉ္စ= လောကအတတ်ပညာဖြစ်တဲ့ ဝိဇ္ဇာ (ဗဟုသုတ) သိပ္ပံ (သိပ္ပ) အတတ်များကို တတ်နေခြင်းဟာလဲ မင်္ဂလာ တရားပါပဲလို့ ဟောခဲ့တာပေါ့။ သုတနဲ့ပတ်သက်ပြီး အမြင်ကို ကန့်ထားလို့မရ ပါဘူး။ လောကအမြင်နဲ့ကြည့်ရင် စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေးနဲ့ ပညာရေးများဟာ ဘဝမှာမဖြစ်မနေ လုပ်ရမယ့်အရာတွေမို့လို့ အချိန်တိုင်းကြိုးစားနေရပါတယ်။ ဘယ်လောက်ထိ တွေးရမလဲဆိုရင် စီးပွားရေးလုပ်နေသူတစ်ယောက်ဟာ

ငါဘယ်တော့မှ မသေဘူးဆိုတဲ့ အတွေးနဲ့ ကြီးစားအားထုတ်ရပါတယ်။ ဒါမှသာ တိုးတက်သထက်တိုးတက်အောင်၊ ကြီးပွားသထက်ကြီးပွားအောင် လုပ်နိုင်မှာပါ။ အောင်မြင်လာရင်လဲ ကောင်းတယ်ဆိုတာလက်ခံပြီး ဘဝမှာ ကောင်းတာ ခံစားဖို့ လိုအပ်သလို ချမ်းသာတယ်ဆိုတာကိုတွေးနေမှ ဆင်းရဲကို ပယ်ဖျောက်နိုင်မှာပါ။ ဒါကို ဓမ္မအမြင်နဲ့ ကြည့်ရင် လူ့ဘဝခဏလေးရတာကို စီးပွားရေးနဲ့ အချိန်ကုန်ရင် လူ့ဖြစ်ရိုးတာပေါ့ လို့ ပြောလာနိုင်ပါတယ်။ အမြင်တစ်ခုကို ရောက်နေတဲ့နေရာနဲ့ ရောက်နေတဲ့သူကပဲ ဆုံးဖြတ်သင့်ပါတယ်။ စီးပွားရေးသာမရှိရင် လူ့ဖြစ်ပြီး တောင်းစားနေရမှာလားလို့ စီးပွားရေးသမားကမေးရင် ဘာသာရေးသမား ဘယ်လိုဖြေမလဲ မပြောတတ်။ လူဆိုတာ တစ်ဖက်မှာပဲ ရပ်နေရတာမျိုးမဟုတ် ပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ လူဟာ သူတော်ကောင်းဖြစ်ဖို့လိုအပ်နေလို့ပါပဲ။

သူတ ဆိုတာ လူတစ်ယောက်ကို တော်စေပါတယ်။ တော်မှပဲ တိုးတက် မှာပါ။ တော်သူမရှိဘဲ ကောင်းသူသာရှိတဲ့နိုင်ငံမှာ ငြိမ်းချမ်းကောင်းငြိမ်းချမ်း နိုင်ပေ မယ့် တိုးတက်မှုတော့မရှိနိုင်ပါဘူး။ တော်သူသက်သက်ရှိပြီး ကောင်းသူမရှိ ပြန်ရင်လဲ တိုးတက်ပြီး မငြိမ်းချမ်းနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် တိုးတက်စေချင်တယ်ဆိုရင် လူတော်တွေ အမြောက်အမြားရှိဖို့လိုအပ်သလို ငြိမ်းချမ်းစေချင်တယ်ဆိုရင်တော့ လူကောင်းတွေ အမြောက်အမြားလိုအပ်နေပြန်ရော။ လူတော်သီးသန့် လူကောင်းသီးသန့်ဖြစ်လို့တော့ မရနိုင်ပါဘူး။ လူတော်လဲ လူကောင်း၊ လူကောင်း လဲ လူတော်ဖြစ်မှ သူတော်ကောင်းဖြစ်မှာပါ။ သူတက လူတော်ဖြစ်စေတယ်ဆိုရင် သဒ္ဓါနဲ့ သီလက လူကောင်းဖြစ်စေမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် တိုးတက်စေချင်တယ်ဆိုရင် လူတော်များအောင်လုပ်ပါ။ ငြိမ်းချမ်းစေချင်တယ်ဆိုရင် လူကောင်းများအောင် လုပ်ပါ။ လူတော် လူကောင်းဆိုတာ ပါးစပ်နဲ့ပြောနေလို့ရတဲ့အရာမဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ်တိုင်ကျင့်သုံးမှ ရမှာပါ။ တိုးတက်ငြိမ်းချမ်းတဲ့နိုင်ငံ ဖြစ်စေချင်တယ်ဆိုရင် စာတတ်ပေတော် လူငယ် လူရွယ်များများရှိဖို့နဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းသူတွေ

ကို မွေးထုတ်ပေးဖို့ပါပဲ။ သုတရှိလို့ လူတော်ဖြစ်ကာ တိုးတက်နေပြီ၊ သဒ္ဓါနဲ့ သီလရှိလို့ လူကောင်းဖြစ်လာပြီဆိုရင်

၄။ စာဂ = သူတော်ကောင်းဖြစ်ကြောင်း သတ်မှတ်စေတဲ့ စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းမှုကိုလဲ လုပ်ရပါမယ်တဲ့။

ကံမတူ လူသားနဲ့ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ အားလုံး လူတော် မဖြစ်နိုင်သလဲ အားလုံးဟာလဲ လူကောင်းဖြစ်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ လူတော်ဖြစ် တဲ့သူက မတော်သူတွေကို တော်အောင် တာဝန်ယူဖို့လိုအပ်သလို လူကောင်း ဖြစ်တဲ့ သူကလဲ မကောင်းသူများကို ကောင်းအောင်တာဝန်ယူရမှာပါ။ ပစ္စည်းဥစ္စာ စွန့်ကြဲပေးတာသက်သက်ကို စာဂ = စွန့်ကြဲ ပေးကမ်းတယ်လို့ မယူဆပဲ မတော် သူများကို တော်အောင် သင်ပေး ပြပေး မျှပေးတာဟာလဲ အတတ်ပညာကို စွန့်တာ ပေးတာပါပဲ။ ကောင်းသူများက မကောင်းသူများကို ကောင်းအောင် ပြောပေး ဟောပေးတာဟာလဲ အသိကို စွန့်တာ ပေးတာပါပဲ။ အသိနဲ့ အကျင့် ဆိုတာ တစ်ကန့်စီထားရမယ့်အရာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ သိတာကို ကျင့်မှ ကျင့်လို့ သိရမှာပါ။ ဒါကြောင့် သဒ္ဓါ၊ သီလနဲ့ သုတကို ကိုယ့်အတွက်သာကြည့်ပြီး ဖြည့်မ နေဘဲ အတတ်မရှိသူကို အတတ်၊ အသိမရှိသူကို အသိပေးဖို့လိုအပ်တာကြောင့် လူကောင်းအစစ်ဖြစ်စေတဲ့ စာဂကို ထပ်ထည့်ပေးရတာပါ။ ကိုယ်တတ်ထားတဲ့ အတတ်ပညာ၊ ကိုယ်သိတဲ့အသိကို ပေးချင်တိုင်းမပေးဘဲနဲ့ ပေးသင့်တဲ့အချိန်မှာ ပေးရမှာဖြစ်သလို ကိုယ်ကျင့်တဲ့တရားတွေ မြင့်မားလာတယ်ဆိုတာကို စံအဖြစ် တိုင်းတာပေးတာကတော့ . .

၅။ ပညာ ပါပဲ။

ပညာဆိုတာ လောကီပညာ၊ လောကုတ္တရာပညာ အကုန်ပါပါတယ်။ လောကီပညာဆိုတာ လောကကြီး ကြီးပွားတိုးတက်ပြီး ငြိမ်းချမ်းစေဖို့၊ လောကုတ္တရာဆိုတာ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက်တရားများတိုးတက်ပြီး ခန္ဓာငြိမ်းစေ

ဖို့ပါ။ လှေကားဆိုတာ တဆင့်စီ၊ တထစ်စီသာ တက်ရတာမို့ အဆင့်မကျော် သင့်ပါဘူး။ လောကီပညာအတွက် အနည်းဆုံး အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာ မတတ်မနေရ တတ်ကိုတတ်နေရပါမယ်။ ဘွဲ့ရတာဟာ ထမင်းဝချင်မှဝမှာဖြစ် ပေမယ့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာကတော့ စား၊ ဝတ်၊ နေရေးကို ပြေလည် စေမှာပါ။ စားဝတ်နေရေး ပြေလည်မှသာ

၁။ သဒ္ဓါကိုသုံးပြီး

၂။ သီလကိုထိန်းနိုင်မယ်

၃။ အသိတိုးအောင်လုပ်ပြီး

၄။ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲနိုင်မှာပေါ့။ စားဝတ်၊ နေရေးမှ အဆင်မပြေရင် ဘယ်လောက် တိုးတက်တဲ့နိုင်ငံဖြစ်ပါစေ ဒုစရိုက်မကင်းနိုင်ပါဘူး။ ဆိုလိုတာက ရှောင်သီလ၊ ဆောင်သီလကို မထိန်းဘူးပေါ့။ ဒါကြောင့် အူမတောင့်မှ သီလစောင့်လို့ ပြောကြတာပါ။ ထမင်းအငတ်ခံပြီး သီလစောင့်သူတစ်ယောက်ကို ဥပမာပေးပြီး ဟောပြောနေလို့ကတော့ ပုံပြင်မှာ ယုံထင်အောင်လုပ်နေသလို ဖြစ်နေမှာပါပဲ။ ဘဝဆိုတာ လက်တွေ့နဲ့ ပေါင်းစပ်ထားတာမို့လို့ လောကီအတွက်ဆိုရင် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာတတ်ဖို့လိုအပ်တာပေါ့။

အစာလဲဝ၊ ဝတ်စရာလဲပြည့်စုံ၊ နေစရာလဲရှိတဲ့ သူတစ်ယောက်အတွက် လောကုတ္တရာပညာရှာဖို့ မခက်ပါဘူး။ လူဆိုတာ လုပ်စရာမရှိရင် ရှိတာလုပ် တတ်ပါတယ်။ စားဝတ်နေရေး မပြည့်စုံသူတစ်ယောက် သံသရာအရေးတွေးပြီး ခန္ဓာကင်းအောင်လုပ်ဖို့ဆိုတာ အိပ်မက်ထဲက ပုံပြင်တစ်ပုဒ်ဖြစ်နိုင်တာကြောင့် လောကုတ္တရာပညာဆိုတာ နောက်တဆင့်မှ သိရမယ့် ပညာမျိုးပါ။ သီလဆိုတဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားမှ မပြည့်စုံဘဲ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ လောကုတ္တရာပညာနား ကပ်လို့ မရဘူးဆိုတာ ကျင့်ဖူးသူတိုင်းသိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အခြေခံသာ ပြည့်စုံနေ မယ်ဆိုရင် အထက်တန်းများကို အောင်မြင်ဖို့လွယ်ကူပါတယ်။ ပစ္စည်းဥစ္စာ

မရှိသူမှာ ရှိဒုက္ခဆိုတာကို မသိနိုင်တာမို့ ရှိပြီးမှ သိရင် တရားရလွယ်တာအမှန်။ တကယ်က မရှိဒုက္ခထက် ရှိဒုက္ခပိုတယ်ဆိုတာ ရှိသူတွေသာ သိတာပါ။ မရှိသူမှာ မရှိဒုက္ခပဲရှိပြီး ရှိသူမှာတော့ ရှိဒုက္ခရော၊ သိမ်းထားရတဲ့ ဒုက္ခရော ဒုက္ခတွေ ပိုနေပါတယ်။ ဒုက္ခများသူ ဒုက္ခကင်းချင်တာ ဘာဆန်းတာမှတ်လို့၊ ပညာကတော့ လူတော်ရော လူကောင်းပါ ဖြစ်စေတဲ့ အကြောင်းတရားတစ်ခုပါ။ သဒ္ဓါ၊ သီလာ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာခေါ်တဲ့ သူတော်ကောင်း တရားတွေရှိ၊ မရှိစမ်းသပ်ပေးတဲ့ တရားက နှစ်ပါးရှိပါတယ်။ တရားဆိုတာ သူများက စမ်းသပ်ပေးတာမျိုးမဟုတ်ဘဲ ကိုယ့်ဟာကို သိရတာမျိုးပါ။ ငါဟာ သူတော်ကောင်းဖြစ်ပြီးလားလို့ ဆန်းစစ်ပေးတဲ့ တရားနှစ်ပါးကတော့

၆။ ဟိရီ နဲ့

၇။ ဩတ္တပ္ပ တို့ပါ။

ဟိရီဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ့်ကို သိပ်ဂရုစိုက်စေတဲ့တရား တစ်ခုပါ။ ချွတ်ယွင်းချက် တစ်ခုမှ မရှိရလေအောင် ကိုယ့်ဟာကို ပြန်စစ်နေရတဲ့ တရားမျိုးပါ။ ဟိရီကို အရှက်လို့ ဘာသာပြန်ပါတယ်။ သူတော်ကောင်းအစစ်ဖြစ်ဖို့ဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ့်ကို ရှက်တတ်ဖို့သိပ်လိုအပ်ပါတယ်။ မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်တရားဆိုတာ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်တာမို့ ဘယ်သူမှ မမြင်နိုင်၊ မသိနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အကုသိုလ်ဖြစ်သူကတော့ သိပါတယ်။ သိတယ်ဆိုတာကလဲ ပညာဆိုတဲ့ သူတော်ကောင်းဖြစ်စေတဲ့ တရားရှိနေလို့ပါ။ ပညာသာမရှိရင်တော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ရှက်ရမှန်းကိုမသိတော့တာမျိုး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တန်ဖိုးထားရင် ဟိရီ = အရှက်ရှိကို ရှိရပါတယ်။ အဘိဓမ္မာတရားတော်မှာ ဟိရီကို ဥပမာ ပေးထားတာ အမျိုးကောင်းသမီး နဲ့ ပေးထားပါတယ်။ အမျိုးကောင်းသမီးဆိုတာ သူများကဲ့ရဲ့တာကနောက် ကိုယ့်ကိုယ့်ကို အပြစ်ဖြစ်တာကို သိရမှာက အရင်။ အမျိုးကောင်းသမီးတွေက အပြစ်ဖြစ်တာကို သိပ်ရှက်တတ်တယ်တဲ့လေ။ ဒါပေမယ့် မှန်ကန်တဲ့ ပညာသာ

မရှိရင် ဟိရီ = အရှက်ရှိမှန်း လုံးဝမသိနိုင်ပါဘူး။

ဒါကြောင့်ပဲ ခေတ်ကို အပြစ်ပုံပြီး ခေတ်မီတယ်ဆိုတဲ့ စကားနောက် လိုက်ရင်း အရှက်မဲ့စေတဲ့ အဝတ်ကိုဝတ်၊ အလုပ်များကိုလုပ်ပြီး အပြောမှာကိုလဲ ပြောနေကြတာပေါ့။ သူတော်ကောင်းဆိုတာ အဝတ်အစားကအစ သတိထား ရတာမျိုး။ ငါ့အဝတ်နဲ့ ငါဝတ်တာ ဘယ်သူ့ ဂရုစိုက်ရမှာလဲလို့ ခေတ်လူတွေ ပြောတတ်ပါတယ်။ ဘယ်သူမှ ဂရုမစိုက်ရင် ဘာမှ ဝတ်စရာမလိုပါဘူး။ ဂရုစိုက် ခံချင်လို့ ဝတ်လာတယ်၊ သူများက အပြစ်ပြောမှ ဂရုမစိုက်ဘူးပြောရင် အရှက်မဲ့ လွန်းရာကျပါတယ်။ အချို့က အနောက်နိုင်ငံတွေကို အတုယူပြီး လူ့အခွင့် အရေးနဲ့ ပုံချတတ်ပါတယ်။ သူတို့ပြောတဲ့လူ့အခွင့်အရေးဆိုတာကို သေသေ ချာချာနားလည်မှ လူ့အခွင့်အရေးလို့ ပြောသင့်ပါတယ်။ တကယ်လို့သာ သူတို့ပြောတဲ့ လူ့အခွင့်အရေးရှိမရှိ သိချင်တယ်ဆိုရင် နိုင်ငံကြီးတစ်ခုရဲ့ ပြည်ဝင် ခွင့် ဗီဇာကို လျှောက်ကြည့်လိုက်ပါ။ လွယ်လွယ်ပေးမယ်ထင်ပါသလား။

၁။ ပိုင်ဆိုင်မှု မြေဂရံ ၂။ ပိုင်ဆိုင်မှု ဘဏ်အပ်ငွေများကို မေးပါလိမ့်မယ်။ မတူညီတဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကို လွယ်လွယ်နဲ့ လူ့အခွင့်အရေးလို့ မပြောလိုက်ပါနဲ့။ လောကမှာ လူ့ချမ်းသာအတွက်သာ လူ့အခွင့်အရေးများတတ်တယ်ဆိုတာကို သိထားရင် လူ့အခွင့်အရေးဆိုတာကြီးကို တစ်သက်လုံးပြောဖြစ်မှာမဟုတ်တော့။ ပြီးတော့ အနောက်နိုင်ငံတွေမှာ ဟိရီ= ကိုယ့်ကိုယ်ကိုရှက်ပြီး တန်ဖိုးထားရမယ့် အရာမျိုး ကို သင်မပေးပါဘူး။ အရွယ်အလိုက် အဆင့်ရှိရှိ နေတတ်ဖို့တော့ သင်ပေးကောင်း သင်ပေးမှာ မှန်ပေမယ့် အမျိုးသမီးအရေး အမျိုးသားအရေးနဲ့ ပတ်သက်ရင်တော့ ရှက်နေမယ်ထင်ပါနဲ့။ အချိန်မရွေး နေရာမရွေး အတူနေ (Living together) ဖို့က အလွယ်လေး။ ဟောလိဝုဒ် မင်းသမီးတစ်ယောက် ပြောတာ လေးကိုကြားဖူးပါတယ်။ ဟောလိဝုဒ်ရဲ့သရုပ်ဆောင်ကြေးဆိုတာ သရုပ်ဆောင်ခအတွက် ဆယ်ဒေါ်လာပေးပြီး အပေါ် အချွတ်အတွက် ဒေါ်လာ

ငါးရာပေးတာမျိုးတဲ့။ ဒါကို မွေးကတည်းက အရှက်နဲ့ လူလုပ်တဲ့သူတွေက နာမည်ရဖို့အတွက် အရှက်မဲ့စရာလားပေါ့။ သူတော်ကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်တယ် ဆိုတာကို ကိုယ့်ကိုယ်ကိုရှက်မှု ဟိရီနဲ့ တိုင်းပြပါတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုမှ တန်ဖိုးထားဘူး ဆိုရင် ဘယ်သူ့ကမှ တန်ဖိုးထားမှာ မဟုတ်လို့ . .

- ၁။ မိဘဆွေမျိုးများ
- ၂။ အပေါင်းအသင်းမိတ်ဆွေများ
- ၃။ ကိုးကွယ်ရာဘာသာနဲ့
- ၄။ နိုင်ငံနဲ့လူမျိုးတို့ကိုပါ အထင်သေးစေရာ ရောက်တတ်ပါတယ်။ သူတော်ကောင်းဆိုတာ သူ့ကိုယ်တိုင်လဲ သူ့ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိန်းသလို သူနဲ့ပတ်သက်သူများကိုလဲ ဂုဏ်သိက္ခာတက်စေပါတယ်။ ရှက်တတ် သူတွေဟာ အလုပ်ဆိုရင်လဲ ဟုတ်တာပဲ လုပ်တတ်တာရယ်။ ပစ္စုပ္ပန်မှာ နာမည် မပျက်ဖို့ သံသရာမှာ ဒုက္ခမများဖို့ တွေးမိတာကြောင့်ပါ။ အရှက်ကင်းသွားရင်တော့ မိသားစုအတွက်လို့ နာမည်တပ်ပြီး မဟုတ်တာအကုန်လုပ်ပါရော။ တကယ့် တကယ်နာမည်ပျက်တာက ကိုယ်တိုင်ပါပဲ။ မိသားစု ဆွေမျိုးဆိုတာ အဖျားခတ်ရုံ နာမည်ပျက်တာပါ။

သံသရာအတွက်တော့ သူတို့တွေ ဒုက္ခမရောက်နိုင်ပါဘူး။ ပြီးတော့ အရှက်ရှိပြီး လူကောင်းတစ်ယောက်ရယ်လို့ဖြစ်လာပြီဆိုရင် ပြောသင့်တာပဲ ပြောရပါတော့တယ်။ ပြောချင်တာပြောခွင့် မရှိတော့ပါဘူး။ ပြောချင်တာသာ ပြောနေရင် စိတ်မနှံ့တဲ့အရူးနဲ့ မခြားတော့တာကြောင့် ကံတရားက ကိုယ့်ကို လှောင်နေတော့မှာ။ မကြာခင် အပြစ်ပေးတော့မဲ့သဘော။ ဒါကြောင့် မိသားစု အတွက် ဘာအတွက်ဆိုတဲ့ ဆင်ခြေနဲ့ မဟုတ်တာမလုပ်ကြဖို့ မမှန်တာမပြောကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။ အပြစ်မပေးခင် ကြီးပွားရင် အများသုံးစားနိုင်ပေမယ့် အပြစ်ပေးလို့ ဒုက္ခရောက်ရင် မိဘ မကူ ဆွေမျိုးတွေမထူလို့ ကိုယ်တစ်ယောက်ပဲ ဒုက္ခနဲ့ အပူမိတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ရှက်တတ်ဖို့၊ တန်ဖိုးထား တတ်ဖို့ဆိုရင် ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလဲ ဂရုစိုက်ရပါတယ်။ ဒါကို သြတ္တပ္ပလို့ ခေါ်တာ

ပေါ့။ ပတ်ဝန်းကျင်က အပြစ်ပြောတာ ရှုပ်ချတာများရှိခဲ့ရင် ၁။ ငါ့နာမည် ထိခိုက်မယ် ၂။ ငါ့မိဘက မဆုံးမလို့ ဆိုပြီး အပြစ်ပြောလာမယ် ၃။ မိတ်ဆွေ အပေါင်းအသင်း မကောင်းလို့ဆိုပြီး ထိခိုက်လာနိုင်တယ်။ ကိုယ့်ကို တော်တယ် ကိုယ်ကောင်းတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင်သတ်မှတ်လို့ ဖြစ်တဲ့အရာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ ပတ်ဝန်းကျင်က သတ်မှတ်ပေးတာပါ။ ဒါကိုမှ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဂရုမစိုက်ဘူးဆိုရင် ကိုယ်တိုင်ဘာဖြစ်သွားလဲဆိုတာသာ စဉ်းစားကြည့်။ တိရစ္ဆာန်ဆိုတဲ့ သတ္တဝါဟာ သူတို့ဖြစ်ချင်တာပဲ သိတယ် ပတ်ဝန်းကျင်ကို လုံးဝဂရုမစိုက်တာ။ ဒါကြောင့်ပဲ လူကြီးလူကောင်းဆိုတာမသိဘဲ မရိုမသေ ရှေ့ကဖြတ်လိုဖြတ်၊ လူမြင်ကွင်းမှာ Sexual အပြုအမူကို လုပ်လိုလုပ်နဲ့။ နိုင်ငံတစ်ခုရဲ့ ဥပဒေခိုင်မာစေချင်တယ် ဆိုရင် အရှက်မရှိသူ (ဟိရီကင်းသူ)များကို အကြောက်တရား (ဩတ္တပ္ပ)နဲ့ ပြန်လည်ထိန်းမတ်ရပါတယ်။ အပြစ်ကျူးလွန်ရင် အပြစ်ကျူးလွန်သူကို ကျောသား ရင်သား မခွဲခြားဘဲ အပြစ်ပေးတာမျိုးပေါ့။

ကြားဖူးလို့မှတ်မိနေတာလေးတစ်ခု။ ရတနာပုံခေတ်မှာပါ။ မင်းတုန်း မင်းကြီးမှာ ယုံကြည်အားကိုးရတဲ့ လူယုံတော် (ဘုန်းကြီးလူထွက်) ဦးရန်ဝေးဆိုတဲ့ အမတ်တစ်ယောက်ရှိပါသတဲ့။ လူယုံတော်ဆိုတော့ ဟိရီဩတ္တပ္ပအပြင် သူတော် ကောင်းတရားကို ကောင်းကောင်း သိနေတော့ ကျောသားရင်သား မခွဲခြားဘဲ အပြစ်ပေးလေ့ရှိပါသတဲ့။ လွှတ်တော်မှာလဲ မင်းတုန်းမင်းရဲ့ ကိုယ်ရေး ကိုယ်တာ၊ မိဖုရားများရဲ့ ဝင်စွက်မှုများရှိခဲ့ရင် လွှတ်တော်ဆိုတာ ပြည်သူအတွက် လုပ်ထား တာ တစ်ဦးတစ်ယောက်အတွက် လုပ်ထားတာ မဟုတ်ဘူးလို့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ တုံ့ပြန် တတ်တဲ့အမတ်မျိုးရယ်။ အရှက်မရှိလို့ လာဘ်စားထားတဲ့ အမတ်တွေရဲ့ ကတော်များကို ကြောက်သွားအောင် အပြစ်ပေးပုံလေးက မှတ်သားစရာ။ တစ်ရက်။ မန္တလေးနန်းတော်နား ကျောက်တော်ကြီးဘုရား ဘုရားပွဲကျင်းပတဲ့နေ့။ အမတ်ကတော်များဟာ သူထက်ငါ အပြိုင်အဆိုင် ဝတ်စားပြီး လှည်းယာဉ်များနဲ့

ပွဲကြည့်သွားပါသတဲ့။ ဒါကိုနန်းရင်ပြင်ကနေ ကြည့်နေသူက လူပျံတော် ဦးရန်ဝေး။

အမြင်မတော်တာကို တွေ့လို့ကတော့ မှတ်လောက်သားလောက် ကြောက်အောင် အပြစ်ပေးတတ်သူလေ။ ဒဏ်ခတ်တတ်သူများကိုခေါ်ပြီး လှည်း ယာဉ်စီးပြီး ကျော့မော့နေတဲ့ အမတ်များရဲ့ကတော်များကို ထားဝယ်ကြိမ်နဲ့ လိုက်ရိုက်ခိုင်းပါသတဲ့။ ဒါကို မကျေနပ်သူများက အမတ်များရဲ့ကတော်။ သူတို့ အရာရှိကတော်များကို ရိုက်ခိုင်းတာ ဘယ်သူမို့တုန်း။ ငါတို့အကြောင်း သိစေရ မယ်ပေါ့။ အမတ်ယောက်ျားအားကိုးနဲ့ ကြိမ်းဝါးကြသည်ပေါ့။ အိမ်ရောက်လို့ ယောက်ျားများကို တိုင်ပြောတော့ ရှက်ဒေါသထွက်ရပေမယ့်လို့ တစ်လုံးမှ မဟရဲကြတာက အမတ်များ။ လူပျံတော်အမတ် ဦးရန်ဝေးလက်ချက်မှန်း သိကြ တာကိုး။ မနက်ပိုင်း ညီလာခံရောက်တော့ သတိပေးခံရသူများက အမတ်ကြီး များ။ အမတ်ယောက်ျားတစ်ယောက် တစ်လရတဲ့လခ ဘယ်လောက်ဆိုတာ လူတိုင်းသိနေတာကို ကတော်များက ဒီလိုဝတ်စားပြီး ကြွားပြနေတော့ နင်တို့ စားထား မျိုထားတာကို လူသိ ရှင်ကြား ထုတ်ကြွားကြတာလားလို့ မိန့်လိုက်တော့ အမတ်များ တုတ်တုတ်မျှမလှုပ်။ ဟုတ်နေသည်ကိုး။ ကြွားတတ်တဲ့ ကတော်များ ကြောင့် အမတ်များ လာဘ်စားတာကို အသိပေးသလိုဖြစ်နေတော့ ဘယ်ပြန် ပြောရဲ့ပဲ။ ကတော်များ တရားစွဲရဖို့ နေနေသာသာ အရှက်ပါ ကွဲပါရောလား။ အရှက်မရှိသူ (ဟိရီမရှိသူ)ကို ဒီလိုမျိုး အကြောက်တရားနဲ့ သတိပေးခြောက် လှန့်ခဲ့တဲ့အဖြစ်ဟာ ရတနာပုံခေတ်မှာ ရှိခဲ့တယ်ဆိုတာ မှတ်သားစရာပါ။

နိုင်ငံမှာနေသူတွေ ဥပဒေလေးစားလိုက်နာတတ်ဖို့ (ရှောင်သီလနဲ့ ဆောင်သီလပြည့်စုံဖို့) ဆိုရင် အစိုးရအရာရှိများ၊ အစိုးရဝန်ထမ်းများအပါအဝင် ပြည်သူများအားလုံး မှားနေသူကို ပြင်ပေးဖို့၊ မရှက်သူကို အကြောက်နဲ့ထိန်းဖို့ တကယ်လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါဟာ အားလုံးနဲ့ ဆိုင်တဲ့ အဖြစ်တစ်ခုပဲ။ တိုးတက် ငြိမ်းချမ်းတဲ့ မိသားစု၊ နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင် အားလုံးမှာ တာဝန်ရှိသည်

ပေါ့။ အာရှကျားတစ်ကောင်အဖြစ်တင်စားခံရတဲ့ စင်္ကာပူနိုင်ငံမှာတော့ အပြစ် အမျိုးမျိုးနဲ့ ပြည်သူတွေ အရှက်ရှိအောင် အကြောက်နဲ့ ထိန်းထားတာရယ်။ ဆောင်စရာသီလထဲက အမှိုက်ကို အမှိုက်နေရာပစ်ရမှာကို တွေ့ကရာ ပစ်လိုက် လို့ကတော့ အပြစ်ပေးသူက အဆင်သင့်။ ပစ်သူက ဘယ်သူတိုင်မှန်းတောင် မသိလိုက်။ အပြစ်ပေးပြီးသား။

ကျောင်းတက်တုန်းက ဆွစ်ဇာလန်က ဆရာတစ်ယောက် သတိပေး ဖူးတယ်။ ဆေးလိပ်ကို တွေ့ကရာမသောက်ဖို့ရယ်၊ ပြီးတော့ အမှိုက်ကိုထင် သလိုမပစ်ဖို့ရယ်ပါ။ သူလဲ ဆေးလိပ်ကို မသောက်ရ နေရာမှာ သောက်မိလို့ အပြစ်ပေးခံရကြောင်း၊ ဘယ်သူတိုင်လိုက်မှန်းကို မသိလိုက်ကြောင်း ပြောပြ ပါတယ်။ စင်္ကာပူနိုင်ငံမှာ ဆေးလိပ်ကို မသောက်ရ မတားထားပါဘူး။ ဒါပေမယ့် မသောက်ရမယ့်နေရာများကိုတော့ သတ်မှတ်ပေးထားပါတယ်။ လူအများ ရှိတဲ့နေရာဆို လုံးဝမသောက်ရတာ။ မြန်မာပြည်လို တွေ့ကရာသောက် နေလို့ကတော့ အပြစ်နဲ့လွတ်နေစရာအကြောင်းမရှိ။ လမ်း ဘေးလဲသောက်၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်လဲသောက်၊ သောက်ချင်တဲ့နေရာသောက်နေကြတာကိုး။ သွားပြောရင် ငါ့ပိုက်ဆံနဲ့ ဝယ်သောက်တာ မင်းအပူလားလို့ တောင် အပြောခံရနိုင်ပါတယ်။ မြင်သူ သိသူများလဲပဲ ငါတို့နဲ့ မဆိုင်ဆိုပြီး မတိုင် ကြလေတော့ စည်းကမ်းမဲ့သူ (သီလပျက်သူ) များလာတာပေါ့။

တကယ်က အားလုံးမှာ တာဝန်ရှိတာပါ။ အပြစ်ကျူးလွန်သူရှိရင် မြင်သူ ကြားသူ သိသူများက ငါနဲ့မဆိုင်လို့ မနေဘဲ တိုင်သင့်ရင်တိုင်ရပါတယ်။ သက်ဆိုင် ရာကလဲ ဘယ်သူ တိုင်တယ်ဆိုတာကို လျှို့ဝှက်ပေးထားဖို့လိုအပ် တာပေါ့။ ဒါမှ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်လဲ ရှက်ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလဲ ဂရုစိုက်မှာ။ နို့မို့လို့ကတော့ သူတော် ကောင်းလက္ခဏာတွေ ကြက်ပျောက် ငှက်ပျောက် ပျောက်သွားမှာ သေချာပါ တယ်။ အမှိုက်ပစ်သူများ၊ ကွမ်းတံတွေးထွေးသူများ၊ စည်းကမ်းမဲ့သူများကိုလဲ

နိုင်ငံရဲ့ ဥပဒေနဲ့ တင်းကြပ်စွာအရေးယူ အပြစ်ပေးသင့်ပါတယ်။ အာဏာရှိသူနဲ့ ပြည်သူများ ရှက်ရမှန်းမသိရင်တော့ ဥပဒေနဲ့ကြောက်အောင်တော့ လုပ်ပေးရမှာလေ။ ဒါကြောင့် စာပေမှာ ဟိရီ၊ ဩတ္တပ္ပ (အရှက်၊ အကြောက်) နှစ်ပါးကို လောကပါလ (လောကကြီး သာယာလှပ၊ ငြိမ်းချမ်းအောင် စောင့်ရှောက်တဲ့) တရားလို့ ဟောထားတာပေါ့။ လူတော်များပြီး လူကောင်းနည်းလာရင်တော့ အရှက်နဲ့ အကြောက်ကို ငွေနဲ့အလိုက်ပေးပြီး လိုက်ရှာဝယ်ရမလိုဖြစ်နေမှာ။ တကယ်လို့ အရှက်နဲ့အကြောက်သာ မရှိခဲ့ရင် လူတွေဟာ အမှားတွေ လုပ်ကြတော့မှာပါ။ အမှားတွေလုပ်မိလို့ရလာမဲ့အရာကတော့ အကောင်းတစ်ခုမှ မရှိပါဘူး။ အဆိုးလေးမျိုးနဲ့ ကြုံရတော့မှာပါ။ အဆိုးလေးမျိုးကတော့

- ၁။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အပြစ်မြင်တဲ့ဘေး (အတ္တာနုဝါဒဘေး)
- ၂။ သူများက အပြစ်ပြောလာမယ့်ဘေး (ပရာနုဝါဒဘေး)
- ၃။ ဥပဒေရဲ့ အပြစ်ပေးခံရမှုဘေး (ဒဏ္ဍာဘေး) နဲ့
- ၄။ ကွယ်လွန်ပြီးနောက် မကောင်းတဲ့ဘုံရောက်တဲ့ဘေး (ဒုဂ္ဂတိဘေး) တို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။

အရှက်(ဟိရီ)သာမရှိခဲ့ရင် တစ်ချိန်ချိန်မှာတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အပြစ်မြင်လာမှာသေချာပါတယ်။ အပြစ်မြင်တဲ့အခါ တန့်န့်နဲ့ခံစားနေရလို့ ပျော်ရွှင် နှစ်သက်စရာနေ့ရက်တွေ ပျောက်ဆုံးသလိုခံစားရတတ်ပါတယ်။ အရှက်မရှိလုပ်ခဲ့တဲ့အရာတွေက ကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်တဲ့အခါမှာ အရိပ်လို ခြောက်လှန့်နေတတ်တာရယ်။ အထူးအားဖြင့် စိတ်ကိုထိန်းပြီး တရားမှတ်တဲ့ အခါမျိုးပေါ့ (ပရာနုဝါဒဘေးက ဒဏ်ခတ်)။ အကြောက်အလန့်မရှိ (ဩတ္တပ္ပ)တဲ့ မရှိတဲ့ သူကိုကျတော့ လူတွေက ကိုယ့်ကို ဘယ်တော့မှ အကောင်းပြော လာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါဟာ ပရာနုဝါဒဘေးကို ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရတဲ့အခြေအနေပါ။ လူဆိုတာ အကောင်းမပြောရင်နေ မကောင်းပြောတာကိုတော့ ခံနိုင်ရည်

မရှိကြပါဘူး။ အထူးအားဖြင့် ဂုဏ်ရှိ သိက္ခာရှိသူတွေရဲ့ အပြစ်ပြောမှုကိုပေါ့။ လူ့မိုက်တစ်ထောင်ချီးမွမ်းတာကို ခံရအောင်လုပ်မယ့်အစား သူတော်ကောင်း တစ်ယောက် အပြစ်မပြောရအောင် နေတတ်ပါမှ တန်ကာကျတာ။ ဘာကြောင့် လဲဆိုတော့ လူ့မိုက်တစ်ထောင်ရဲ့ချီးမွမ်းမှုဟာ နောက်ဘဝအတွက် ကောင်းရာ ရောက်ဖို့အာမခံချက်မရှိပေမယ့် သူတော်ကောင်းတစ်ယောက်ရဲ့ ချီးမွမ်းမှုက ကောင်းရာဘဝရောက်ဖို့ သေချာစေလို့ပါ။ ဒါကြောင့် အရှက် အကြောက် မရှိ တာဟာ အတ္တာနုဝါဒဘေး၊ ပရာနုဝါဒဘေးအပြင် ဒုဂ္ဂတိဘေး (သေပြီးနောက် အပါယ်ဘုံရောက်) ကိုပါ ထပ်ဆင့်ပေးနိုင်ပါတယ်။ အရှက်အကြောက်မရှိသူ တွေအတွက် ဥပဒေ (ဒဏ္ဍဘေး)ကပါ အပြစ်ပေးဖို့ စောင့် ကိနေလေရဲ့။ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပဟာ အရေးကြီးလေစွ။

နိုင်ငံနဲ့ လူမျိုးတိုးတက် ငြိမ်းချမ်းဖို့ဆိုရင် တော်သူ ကောင်းသူတွေ တကယ့်ကို လိုအပ်နေပါပြီ။ ပညာရေးစနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ လိုအပ်သလို အကျင့်ပိုင်းဆိုင်ရာမှာလဲ လက်တွေ့လုပ်ကိုင် ကျင့်သုံးဖို့ လိုအပ်နေတယ်ဆိုတာ မြင်သူ ကြားသူ သိသူအားလုံး သတိထားမိမှာပါ။ တိုးတက်စေရမယ်၊ ငြိမ်းချမ်း စေရမယ်လို့ ကြွေးကြော်နေရုံနဲ့ တိုးတက်မလာနိုင်သလို ငြိမ်းချမ်းမှုလဲ မရနိုင်ပါ ဘူး။ နိုင်ငံသားတိုင်း တော်တတ်ပြီး ကောင်းမွန်အောင် ကြိုးစားအားထုတ် ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ်ဖို့ လိုအပ်နေပါပြီ။ ဒါကြောင့် လူတော်ဖြစ်တဲ့ သုတနဲ့ ပညာပြည့်စုံပြီး လူကောင်းဖြစ်စေတဲ့ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ စာဂ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပပြည့်စုံအောင် အားလုံး ပါဝင်ကြိုးစားကြဖို့ပါ။ အပြောနဲ့မဟုတ် အလုပ်နဲ့သက်သေပြမှသာ တိုးတက်မှု နဲ့ ငြိမ်းချမ်းမှုကို မြင်ရနိုင်၊ ခံစားရနိုင်မှာမို့ နိုင်ငံနဲ့လူမျိုး အားလုံးမှာတာဝန် ကိုယ်စီရှိနေကြပါပြီ။ တစ်ယောက်တော် တစ်ယောက်ကောင်းနဲ့ တိုးတက် ငြိမ်း ချမ်းတဲ့ မိသားစု၊ နိုင်ငံတော်ကို တည်ဆောက်လို့မရနိုင်တာကြောင့် အားလုံး ပါဝင်ရတော့မှာပါ။ ပြိုင်တူတွန်းရင် ရွှေနိုင်တယ်ဆိုတာကို သိနေရင် ဘာဖြစ်လို့

သူတော်ကောင်းဖြစ်အောင် မလုပ်နိုင်ရမှာလဲ။ ရောမမြို့တော်ကို တစ်ရက်တည်း နဲ့ တည်ဆောက်လို့မရ (Rome can not be build in a day) စကားပုံလို တစ်ရက်တည်းမရနိုင်ပေမယ့် ရက်များစွာဆိုရင်တော့ ရနိုင်ပါတယ်။ နိုင်ငံနဲ့ လူမျိုးအတွက်လို့ အပြောနဲ့အလုပ် ညီချင်တယ်ဆိုရင်တော့ သူတော်ကောင်း တရား (၇)ပါးနဲ့အညီနေထိုင်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဘယ်တရား ကိုယ့်မှာ မရှိတာ လဲဆိုတာကို စိစစ်ပြီး၊ လိုအပ်တာကိုဖြည့်ရင်း တိုးတက်၊ ကောင်းမွန်တဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို ထူထောင်စေချင်စမ်းပါဘိ။ ငါဟာ တော်သူလား ကောင်းသူလား ဆိုတာကို ဆန်းစစ်ပြီး တော်ရင် ကောင်းအောင်ကြိုးစားရင်း၊ ကောင်းနေရင် တော်အောင်ကြိုးစားပြီး သူတော်ကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်အောင် နေထိုင်လိုက်ပါလား။ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ မျက်နှာပန်းလှပြီး ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် တရားများကို လွယ်ကူစွာအားထုတ်ရင်း ဒုက္ခကင်းရာကို အမြန်ရောက်စေဖို့ ပေါ့။ သင်ဟာလဲ လူသားထဲက လူသားတစ်ယောက်ပဲမို့ ကြိုးစားအားထုတ်ရင် သူတော်ကောင်း ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတာ မမေ့ပါနဲ့။ သူတော်ကောင်းတရားများဖြင့် တိုးတက်စည်ပင်၊ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို ကိုယ်တိုင်ပါဝင် တည်ဆောက်နိုင်ကြပါစေ။

(၁၇. ၀၉. ၂၀၁၈) တနင်္လာနေ့

ခရဲ နဲ့ နိဗ္ဗာန်

လူအမျိုးမျိုး နတ်အဖုံဖုံရှိတာကြောင့် ကိုးကွယ်မှုတွေလဲ အဖြာဖြာရှိလာပါတယ်။ ကိုးကွယ်စရာဘာသာဆိုတာ မပေါ်ခင် လူတွေမှာ ဘာကိုမှ ထူးထူးခြားခြား ကိုးကွယ်တာမရှိပေမယ့် လူတွေရဲ့စိတ်ထဲကို ကြောက်စိတ်တွေ ဘဝထဲ ဝင်လာတဲ့အချိန်ကစလို့ တောတွေ၊ တောင်တွေကို စကိုးကွယ်ကြတာလို့ မှတ်သားရဖူးပါတယ်။ နောက်တော့လဲ သူတို့ဘဝမှာ အခက်အခဲကြုံတဲ့အခါ အကူအညီပေါ်လာတိုင်း အဲဒါတွေကိုပဲ ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာအဖြစ် ယူဆကြတော့တယ်တဲ့။ ဥပမာ တောထဲသွားရင်း မြွေဟောက်အန္တရာယ်နဲ့တွေ့ရလို့ ကြောက်စိတ်ဝင်လာတုန်း မထင်မှတ်ဘဲ သိန်းငှက်က မြွေကိုထိုးသုတ်သွားတော့ လူတွေက သူတို့ရဲ့ အသက်သခင်ကျေးဇူးရှင်အဖြစ် ကိုးကွယ်ကြပါရောတဲ့။ ဒါနဲ့ ကိုးကွယ်စရာတွေက များသထက်များလာရတော့တာပေါ့။ မိုးခေါင် ရေရှားလို့ လယ်လုပ်ရတာအဆင်မပြေသူတွေက မိုးကိုတမ်းတနေတုန်း မိုးရွာခဲ့ရင် မိုးနတ်ကိုဖန်တီးပြီး ကိုးကွယ်ကြနဲ့ ကိုးကွယ်ခံတွေလဲ မရှိရာကနေ ရှိသလို လိုနဲ့ တည်မြဲလာတော့တာပေါ့။

ခေတ်ဆိုတာ တသမတ်တည်းတည်ရှိနေတာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ လူတွေရဲ့ ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယပေါ်မှာ မူတည်ပြီးခေတ်တွေလဲ ပြောင်းလဲလာတာပါ။

ကျောက်ခေတ်၊ သံခေတ် စသည်ဖြင့်ပေါ့။ အခုဆို နျူကလီးယားခေတ် (IT) ခေတ်တောင် ရောက်နေပါရော့လား။ ခေတ်တွေ ဘယ်လောက်ပြောင်းပြောင်း လူတွေရဲ့စိတ်ထဲမှာ မပြောင်းလဲဘဲ တည်ရှိဆဲ ဖြစ်နေတာကတော့ ကြောက်စိတ် ပါပဲ။ အဲဒီကြောက်စိတ်ဟာ အရာရာကို စိတ်ကူးနဲ့မွေးဖွားပေးတတ်ပါတယ်။ အသိဉာဏ်ရှိသူတွေ လောကမှာပေါ်လာတဲ့အချိန်မှာ ဖန်တီးယူမှုတွေနဲ့ လူတွေ ရဲ့ကြောက်စိတ်ကို ဖယ်ရှားဖို့ကြိုးစားပါတော့တယ်။ တချို့ကျတော့လဲ ကြောက် စိတ်ကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ခြောက်လှန့်ဖို့ ဖန်တီးတာလဲပါတာပေါ့။ ဒီလိုနဲ့ပဲ လောကမှာ ဖန်ဆင်းရှင်ဆိုတာ ပေါ်လာတော့တာပါပဲ။ အစောဆုံးပေါ်တာက တော့ နတ်ကိုးကွယ်မှုပေါ့။ နတ်ဆိုတာကို ဘယ်သူမှ မမြင်ဖူးဘဲနဲ့ ဖန်တီးယူ တာမျိုးပေါ့။

ဗုဒ္ဓဝါဒမှာ ဖန်ဆင်းရှင်ပေါ်ပေါက်လာပုံကို ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် ဗြဟ္မဇာလ သုတ်မှာ အကျယ်တဝင့် ဟောပြထားပါတယ်။ အရင်က ဖန်ဆင်းရှင်ဝါဒကို ယူဆသူတွေဟာ သာမညပုဂ္ဂိုလ်တွေတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သာသနာပကာလမှာ တရားကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်ကျင့်သုံးသူတွေပေါ့။ တရားကျင့်သုံးမှုကြောင့် စိတ် တွေတည်ကြည်ပြီး ဘဝတွေကိုမြင်တဲ့အထိ တိုးတက်လာကြပါတယ်။ တစ်ဘဝ ကနေ ဘဝပေါင်းသိန်းဂဏန်းထိ မြင်သည့်အပြင် သက်တမ်းရှည်ဗြဟ္မာတွေရဲ့ ကမ္ဘာနဲ့ ဗြဟ္မာတို့ရဲ့သက်တမ်းကိုပါ သိနိုင်ကြပါတယ်။ သာမာန် သမာဓိကြောင့် ရတဲ့ဈာန်နဲ့ ကွယ်လွန်ပြီးနောက် နိမ့်ကျတဲ့ဗြဟ္မာဘုံ ရောက်သွားပါရော။ အရင် ရောက်နှင့်နေတဲ့ဗြဟ္မာကြီးကလဲ တစ်ယောက်ယောက် ရောက်လာရင် ကောင်း မှာပဲလို့တွေ့ခိုက် လူ့ပြည်က ဈာန်နဲ့သေခဲ့တဲ့သူ ရောက်လာတာကြုံတော့ ထန်းသီးကြွေခိုက် ကျီးနင်းခိုက်ဖြစ်ရော။ ရောက်စ ဗြဟ္မာအသစ်လေးကလဲ အရင် ဗြဟ္မာကြီးဖန်ဆင်းပေးလိုက်လို့ ငါတို့ဖြစ်ရတယ်ထင်၊ အရင်ရောက်နှင့် နေတဲ့ မဟာဗြဟ္မာကြီးကလဲ ငါဖန်ဆင်းလို့ရောက်လာတာလို့ ထင်ကြရင်း

နေထိုင်လာရာက နောက်ရောက်တဲ့ ဗြဟ္မာအသစ်ဟာ ဈာန်သမာဓိ အားနည်းမှုနဲ့ရောက်လာတာကြောင့် အရင်သေရပါရော။ လူ့ပြည်ရောက်တဲ့ အခါမှာလဲ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကဆင်းလာတဲ့ကံလေးပါလာတာကြောင့် တရားကျင့်ရင်း ဈာန်ပြန်ရပါရောလား။ ဈာန်ရရုံမက ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ် (အတိတ်က နေဖူးတဲ့ဘဝကို ပြန်မြင်တဲ့ဉာဏ်)ပါရတော့ သူဟာ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကသေပြီး လူ့ပြည် မှာဖြစ်လာတာ၊ လူ့ပြည်ကသေတော့လဲ ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်သွားရတာ။ ဒါပေမယ့် အရင်ရောက်နေတဲ့ ဗြဟ္မာကြီးဟာ အခုထိမသေသေးဘူး။ သက်တမ်းလဲ ရှည် တဲ့အပြင် ရုပ်ကပါပိုလှတော့ ဒါဟာ ငါတို့ကိုဖန်ဆင်းတဲ့ဗြဟ္မာကြီးပဲလို့ သဿတ ဝါဒကို စယူပါလေရော။ ငါတို့သာသေတာ ငါတို့ကို ဖန်ဆင်းတဲ့ဗြဟ္မာကြီးက ဘယ်တော့မှမသေဘူးလို့ အထင်နဲ့ပြောကြဆိုကြရင်း ဖန်ဆင်းရှင်ဟာ ထာဝရ အသက်ရှိသူ ဖြစ်သွားရပါရော။

ထာဝရဖန်ဆင်းရှင်ဝါဒကို သူတစ်ယောက်တည်းမဟုတ်ဘဲ လူတွေကို ပါ ဆွယ်တရားဟောပါရော။ ငါတို့ကို ဖန်ဆင်းတာ ဗြဟ္မာကြီးရှိတယ်။ ဘယ်မှာ နေတာလဲ စသည်ဖြင့် လူတွေကမေးတဲ့အခါ ကောင်းကင်မှာပေါ့၊ စသည်ဖြင့် အပေါ်ကိုညွှန်ပြရင်း ထာဝရဖန်ဆင်းရှင်ဆိုတာ ကောင်းကင်ဘုံမှာ အမြဲနေတာ ပါလားလို့ ယူဆကြမိတော့တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဖန်ဆင်းရှင်ဝါဒကို စယူယူချင်း တော့ အကျင့်က သမ္မာဒိဋ္ဌိလို့ပြောလို့မရပေမယ့် ဈာန်တရားကို ရအောင် အားထုတ်ရတာမို့လို့ သမထလမ်းစဉ်ဆိုတော့ မဆိုးသေးဘူးပြောရမှာပါ။ ဒါပေမယ့် ခေတ်ကာလကြာလာတာနဲ့အမျှ ကျင့်သုံးသူတွေ လျော့တိလျော့ရဲ ဖြစ်လာရာကနေ ထာဝရဖန်ဆင်းရှင်ကိုယုံကြ၊ ယုံကြည်သူတွေဟာ ဘယ် တော့မှ မသေဘူး စသည်ဖြင့် အပြောအဆို အဟောအပြောကိုပါ ပြောင်းရင်း လွဲလာတော့တာပေါ့။ ဗြဟ္မာတွေရဲ့သက်တမ်းနဲ့ ရုပ်ရည်မတူတာကို အတိအကျ ဖော်ပြထားတာရှိပါတယ်။ သိချင်တယ်ဆိုရင်တော့ အလွယ်ဆုံးက အဘိဓမ္မာ

(ရိုးရိုးတန်း) မှာသင်ကြားတဲ့ ဝီထိမုတ်ပိုင်းခေါ်တဲ့ ဘုံပိုင်းကို လေ့လာကြည့်ရုံပါ။ လေ့လာမှုအားနည်းတာကစပြီး အပြောအဆို အဟောအပြော လွဲသွားတာလို့ ပြောရင်လဲ မမှားလောက်ပါဘူး။ ဒီလိုနဲ့ ဖန်ဆင်းရှင်ဝါဒ အားကောင်းလာရာ ကနေ ဘာသာတွေအမျိုးမျိုး ပေါ်ထွက်လာကြပါရော။ တကယ်က ဘာသာတိုင်း မှာ မကောင်းတာကိုလုပ်ရင် မကောင်းတဲ့ဘုံရောက်တယ်ဆိုတဲ့ ဟောပြောချက် ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နောက်လူတွေဟာ အသိဉာဏ်အားနည်းမှု၊ သမာဓိ အားနည်းမှုကစပြီး မကောင်းတဲ့ဘုံရောက်ရတာဟာ မကောင်းကံကြောင့်ဆိုတာ ကို မပြောတော့ဘဲ ဘုရားသခင် မယုံကြည်ရင် ငရဲရောက်မယ်၊ ယုံကြည်ရင် ထာဝရမသေရာ ကောင်းကင်ဘုံရောက်မယ်လို့ ပြောလာတော့တာပေါ့။ လေ့ ကျင့်မှုအားနည်းရာကစပြီး ဟောပြောမှုပါ လွဲသွားတဲ့သဘောပါပဲ။

ယုံကြည်ပါလို့ ပြောတာကို အလွယ်တကူလက်ခံသူတွေဟာ များသော အားဖြင့် အသိဉာဏ်နည်းတာရယ်နဲ့ အတွေ့အကြုံနည်းတာရယ်ကြောင့်လို့ ယေဘုယျသတ်မှတ်လို့ ရပါတယ်။ အသိဉာဏ်နည်းတာမှာ ပညာလုံးဝမတတ် တာလဲပါတာပေါ့။ ပညာလုံးဝမတတ်သူတွေဟာ ယုံလွယ်တတ်တာကိုး။ အသိ ဉာဏ်လေးရှိလာသူတွေကြတော့ အတွေ့အကြုံမရှိလို့ ယုံကြရပြန်ရော။ ဒါကြောင့် လောကီပညာတတ် ဘွဲ့ရတွေတောင် အသိလွဲနေတာပေါ့။ မှန်ကန်တဲ့ ကိုးကွယ်ရာကို ရှာဖွေ ယုံကြည်ဖို့ဆိုတာ တက္ကသိုလ်နဲ့ ကျောင်းက ပေးတဲ့ပညာ ရှိရုံနဲ့မရပါဘူး။ တက္ကသိုလ်ကဘွဲ့တွေရပြီး လက်တွေ့ဖန်တီးနေသူတွေကို ဖန်ဆင်းရှင်ရှိပါတယ်ပြောရင် ယုံဖို့ခက်ခဲလာတာ တွေ့ကြရမှာပါ။ လူသားနဲ့ အခြားအခြားသောအရာများကို ဘုရားသခင်ဖန်တီးတယ်လို့ ပြောဟောမှု ရှိနေ တုန်း တိရစ္ဆာန်ကိုယ်ပွား(Clone) ကိုဖန်တီးလိုက်တော့ ဖန်ဆင်းရှင်ဘုရားဆိုတာ မရှိပါဘူးလို့ ပြောလာကြတော့တာပေါ့။ လေ့ကျင့်မှုအားနည်းတဲ့ ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်တွေဟာလဲ သူတို့ကိုယ်တိုင်မတွေ့ရတာကို ပြောပြ ဟောပြနေရ

တော့ ယုံကြည်မှုတွေကျရှုံးကုန်မှာစိုးလို့ ယုံကြည်ရင် ကောင်းကင်ဘုံနဲ့မြောက်ပြီး မယုံသူကို ငရဲနဲ့ ခြောက်တော့တာပါပဲ။ ဒါဟာ အသိဉာဏ်ကို ဦးစားပေးပြီး ကျင့်သုံးသူတွေအတွက် အသုံးဝင်တဲ့လက်နက် မဟုတ်ပေမယ့် အသိဉာဏ်အားနည်းပြီး ကြောက်တတ်သူတွေအတွက်တော့ တကယ့်ကိုအသုံးဝင်တဲ့ လက်နက်တစ်ခု ဖြစ်လာပါတယ်။ လောကကြီးမှာ ကြောက်တတ်သူကများတော့ ဒီဝါဒတွေ လွှမ်းမိုးမှုအားကောင်းလာသလို ကိုးကွယ်သူတွေလဲ တိုးပွားလာတာ မဆန်းပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘာသာဆိုတဲ့ စကားတူလို့ ဗုဒ္ဓဝါဒကိုလဲ ဖန်ဆင်းရှင် ဝါဒလို့ ယူဆပြီး ဗုဒ္ဓကရော သူ့ကိုမယုံရင် ငရဲကျမယ်လို့ ပြောပါသလားလို့ မေးသူတွေ ပေါ်လာပါရော။

ဗုဒ္ဓဝါဒကို ဘာသာတစ်ခုအဖြစ် အသိကြွယ်သူတွေက လက်ခံထားပါဘူး။ သူတို့ပြောတာလေးကို ကြားဖူးရင်နားလည်မှာပါ။ Religious (which means who believe into God) is like opium but Buddhism is not a Religious and it is philosophy တဲ့။ ဘာသာဆိုတာ (ဖန်ဆင်းရှင်ကို ယုံကြည်သူများ ကိုးကွယ်သည့်ဝါဒ) မူးယစ်ဆေးဝါး ဘိန်းလိုပါပဲတဲ့။ (ဆိုလိုတာက လူကိုကြိုက်အောင်လုပ်ပြီး အကြောက်တရားနဲ့ခြောက်ကာ စွဲနေအောင် လုပ်တတ်လို့ပါတဲ့လေ)။ ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓဝါဒကိုတော့ ဘာသာအဖြစ် အသိအမှတ်မပြုပါဘူးတဲ့။ ဘာကြောင့်ဆို အတွေးအခေါ် အယူအဆကို အခြေခံထားလို့ပါတဲ့။ ဒါက သူတို့သိသလောက်ပြောတဲ့စကားပါ။ တကယ်က ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုတာ ကိုယ်ကျင့်တရားကိုအခြေခံပြီး အမှားကိုရှောင်၊ အမှန်ကိုဆောင်ပြီး စိတ်ကို ဖြူစင်အောင်ထားရင်း လောကမှ လွတ်မြောက်အောင် လမ်းပြတဲ့ ဝါဒတစ်ခုပါလို့ ပြောသင့်တာပါ။

ပြီးတော့ တခြားဘာသာနဲ့ ဗုဒ္ဓဝါဒ ကွာခြားတာက တခြားဘာသာက သူတို့ကို ယုံဖို့ပြောနေတဲ့အချိန်မှာ ဗုဒ္ဓဝါဒက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံပြီး အကောင်း

လုပ်၊ အကောင်းပြော၊ အကောင်းကြံဖို့ တိုက်တွန်းနေတာပါပဲ။ ဒါဟာ အဓိက ကွဲပြားသွားတဲ့အခြေခံတစ်ခုပါ။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဝါဒက သူများဝါဒလို ငရဲပဲ ရှိတယ်လို့ မပြောဘဲ အပါယ်လေးဘုံရှိကြောင်း အတိအလင်းပြော ဟောခဲ့တာ ပေါ့။ အပါယ်ဆိုတာ မကောင်းတာကြံပြီး မကောင်းတာကိုလုပ်သူ၊ မကောင်း တာပြောသူတွေ ရောက်ရတဲ့နေရာပါ။

ဗုဒ္ဓက သူနဲ့ သူ့တရားအပြင် သူ့တပည့်တွေကို မယုံရင် ငရဲရောက်မယ် လို့ မပြောခဲ့တဲ့အပြင် စာထဲမှာပါတယ်၊ ရိုးရာဖြစ်တယ်၊ ဆရာပြောတယ်၊ ယုံကြည်သူပြောတယ် စသည်ဖြင့် ယုံကြည်စရာတွေ အမျိုးမျိုးရှိတာတောင် မယုံပါနဲ့ဦးတဲ့။ ကိုယ်တိုင်ကျင့်သုံးကြည့်တဲ့အခါ ကိုယ့်အတွက်စိတ်ငြိမ်းချမ်းပြီး အများကို မထိခိုက်မှ မှန်တာမျိုးကိုမှ ယုံပါတဲ့။ ဆိုလိုတာက သူများပါးစပ်ဖျား မှာ ကိုယ့်ဘဝကို မပုံအပ်ဘဲ မှန်ကန်ကောင်းမွန်တဲ့ ကိုယ့်အကျင့်မှာပဲ ဘဝကို မြှုပ်နှံဖို့ ပြောခဲ့တာပါ။ ပြီးတော့ အပါယ်လေးဘုံကျရောက်တယ်ဆိုတာဟာလဲ ဗုဒ္ဓ၊ ဓမ္မနဲ့ သံဃာတော်များ၊ ရဟန်းများကို မယုံကြည်လို့ ကျရောက်ရတာ မဟုတ်ဘဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှုအားနည်းရာကစပြီး မဟုတ်တာလုပ်၊ မဟုတ်တာပြော၊ မဟုတ်တာကြံလို့ ရောက်ရကြောင်းကိုပါ အကြောင်းအကျိုး ဆက်ပုံကို ပြသခဲ့ပါတယ်။ လူတိုင်းမှာ ကိုယ်ပိုင်အခွင့်အရေးဆိုတာရှိပါတယ်။ မယုံကြည်ဘဲ နေခွင့်ရှိသလို မယုံကြည်ကြောင်း ပြောခွင့်လဲရှိပါတယ်။ ဒီလိုပါပဲ မကြိုက်ခွင့်လဲရှိသလို မကြိုက်ကြောင်းပြောခွင့်လဲရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်ပိုင် အခွင့်အရေးကိုကျော်ပြီး မယုံကြည်တာ၊ မကြိုက်တာကိုအခြေခံပြီး သူများ ယုံကြည်တာ၊ သူများကြိုက်တာကို စော်ကားခွင့်၊ ထိခိုက်ခွင့်၊ ပုတ်ခတ်ခွင့်တော့ မရှိပါဘူး။ အသိမဲ့တိရစ္ဆာန်မဟုတ်တဲ့ လူသားတွေဟာ အခြားသတ္တဝါတွေထက် ပိုမိုထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်း ရှိသင့်ပါတယ်။ ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီး သူများကို စော်ကားထိခိုက်ပုတ်ခတ်ရင်တော့ ယုံကြည်ရာ ဘုရားကိုစော်ကားမှ အပြစ်

ပေးခံရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သာမန်လူကိုစော်ကားတယ်ဆိုရင်တောင် အပြစ်က ပေးခံရမှာပါ။ အစော်ကားခံရသူရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ရာထူးအလိုက်တော့ အပြစ် အကြီးအသေး ကွာသွားမှာပေါ့။ နိုင်ငံမှာနေသူတွေဟာ နိုင်ငံရဲ့ဥပဒေကို မယုံခွင့်လဲရှိသလို လူတွေကိုလဲ မယုံခွင့်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဥပဒေကို မယုံ ဘူးဆိုတဲ့စကားနဲ့ စော်ကားခဲ့ရင် စော်ကားတဲ့အပြစ်ခံရတာ၊ လူကိုစော်ကား လို့ အပြစ်ခံရတာဟာ မယုံလို့မဟုတ်ဘဲ ဥပဒေကိုချိုးဖောက်လို့ လူကို စော်ကား လို့သာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိထားသင့်ပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်ယုံကြည်ခွင့်ကို မယုံရဘူး လို့ ပြောလာရင် ဒါဟာ ကိုယ်ပိုင်ယုံကြည်ခွင့်ကို ကျူးကျော်တာပါပဲ။ ဗုဒ္ဓဝါဒ ကတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြိုက်တာကိုယုံကြည်လို့ရတယ် ဒါပေမယ့် ဘယ် အရာကိုမှ ကိုယ် နှုတ် စိတ်နဲ့ မပြစ်မှားမိစေနဲ့ မစော်ကားမိစေနဲ့လို့ သတိပေး အသိပေးခဲ့ပါတယ်။ အမိန့်ပေးခဲ့တာမဟုတ်ပါဘူး။ ဥပဒေက အရေးယူမှာ၊ သဘာဝတရားက ဒါဏ်ခတ်မှာကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ဘယ်အမိန့်နဲ့ တားမှာတဲ့လဲ။ အရေးအယူမခံရအောင်သာ နည်းလမ်းပေးဖို့ တတ်နိုင်တာပါလေ။ ဒါကြောင့် အပြစ်ကျူးလွန်သူတွေ ပြစ်ဒါဏ်ခံရပုံ (အပါယ်လေးဘုံ) နဲ့ လူ့ကျင့်ဝတ်လိုက်နာ သူတွေ အပြစ်ကင်းပုံ(လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာဖြစ်ပုံ) များကို အကြောင်းသင့် အကျိုး သင့်ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဝါဒမှာ ကျင့်သုံးဖို့အတွက် အဓိက သင်ကြားမှာကြားတာက

- ၁။ သီလ = ကိုယ်တိုင်ကျင့်သုံးရမယ့်တရား
- ၂။ သမာဓိ = စိတ်ကိုတည်ငြိမ်အောင်လုပ်ရမယ့်တရားနဲ့
- ၃။ ပညာ = စိတ်ကိုသန့်ရှင်းအောင်ထားပြီး ဘဝကိုနားလည်အောင် လုပ်ရ မယ့် တရားရယ်လို့ သုံးမျိုးပြည့်စုံအောင်ပါ။ မပြည့်စုံတဲ့အတွက် ရလာမယ့်အပြစ် ကိုပါ တွဲပြထားပါတယ်။

သတ္တဝါအများအကြောင်းကို မပြောဘဲ လူသားအကြောင်းပဲ ပြောရ

မယ်ဆိုရင် လူဟာ လူပီဖို့ သိပ်လိုအပ်ပါတယ်။ လူဆိုတာကောင်းတဲ့စိတ်ကို မွေးမြူပြီး ဘဝကိုတိုးတက်အောင်ကြိုးစားသူကို ခေါ်တာပါ။ ကောင်းတဲ့စိတ် ဆိုတဲ့ ဝိသေသနလေးက လူပီသစေပါတယ်။ လူဟာ စိတ်ကောင်းမရှိတော့ ဘူးဆိုရင် လုပ်သင့်တာ မလုပ်၊ ပြောသင့်တာ မပြော၊ တွေးသင့်တာ မတွေးဘဲ လုပ်ချင်တာလုပ်၊ ပြောချင်တာပြော၊ တွေးချင်တာတွေး ဖြစ်လာပါတော့တယ်။ ဒါဟာ ပြဿနာရဲ့ အစပါပဲ။

စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေး၊ မိသားစုရေးအကြောင်းပြုပြီး လူဟာ လုပ် ချင်တာလုပ်လာပြီဆိုရင် အမှန်ထက် အမှားများလာပါတော့တယ်။ လိုချင်မှု နောက်လိုက်သူမှာ လုပ်ချင်တာများလာတဲ့အတွက် ပြောသင့်တာလဲ မပြော တော့သလို တွေးသင့်တာလဲ မတွေးတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် လူ့အချင်းချင်း ဆက်ဆံရေးမှာ စော်ကားမှု မတရားမှုတွေ ပါလာပါတော့တယ်။ လူဟာ လုပ်ချင်တာ မလုပ်ရရင်၊ လိုချင်တာ မရရင် . .

၁။ ပါဏာတိပါတ = သတ်တာ၊ ဖြတ်တာ၊ နှိပ်စက်တာ၊ ဖမ်းဆီးတာ၊ ချုပ်နှောင်တာတွေ လုပ်လာပါတော့တယ်။

ဒါဟာ လူသားအတွက် ကာကွယ်ထားတဲ့ ဥပဒေကို ချိုးဖောက်လိုက် တာမို့ ကျူးလွန်သူကို ဥပဒေကအပြစ်ပေးရတော့သလို သူလုပ်တဲ့အလုပ် (ကံ) ကလဲ သူ့ကို တန်ပြန် အပြစ်ပေးပါတော့တယ်။ ရလာတဲ့မကောင်းကျိုးကတော့ ဖမ်းဆီးခံရတာ၊ ရန်သူများတာအပြင် စိတ်ဓာတ်တွေကျလာတာ၊ ပျော်ရွှင်မှု ပျောက်ဆုံးတာတွေ ဘဝထဲဝင်လာပြီး ဘဝဆိုတာ ပျော်စရာမရှိတော့ဘူးလို့ တွေးမိပါတော့တယ်။ ဒါ့အပြင် အပြစ်ကို ကျူးလွန်ထားတာဖြစ်လို့ ဘဝကို လုံခြုံတယ်လို့လဲ မခံစားရတော့ပါဘူး။ နေ့နေ့ညည စိုးရိမ်မှုများကြောက်ရွံ့မှု များနဲ့ ဖြတ်သန်းနေရပါတော့တယ်။ ဒါဟာ မသေခင်ကတည်းက လူ့ဇာတိ ကျနေ တဲ့ အဖြစ်ပါ။

သေပြီးရင်တော့ ဒေါသအလိုက် နှိပ်စက်စော်ကားခဲ့တဲ့အတွက် ဒေါသအပြစ် ပေးရာ ငရဲကိုကျရောက်ရတော့တာပါ။ ဒါတောင် မနာလိုတာ၊ ဝန်တိုတာ၊ နောင်တရတာတွေရဲ့ အပြစ်ပေးတာမပါသေးဘူး။ ဒီအပြစ်တွေသာ အပိုထပ် ပေါင်းလိုက်ရင် ငရဲဘဝဟာ ဘယ်လောက်မလွယ်သလဲဆိုတာ မှန်းကြည့်လို့ ရပါတယ်။ အပြစ်ကျူးလွန်သူဟာ သေပြီး ငရဲရောက်တာ မရောက်တာ မသေချာဘူး မသေခင် အပြစ်ပေးခံရမှာ သေချာနေပါတယ်။ ပြီးတော့

၂။ အဒိန္နာဒါန = ပိုင်ရှင်သဘောမတူဘဲ သူများပစ္စည်းကို ယူတာ၊ သိမ်းယူတာ၊ လာဘ်စားတာ၊ ခိုးတာ၊ အလစ်သုတ်တာ၊ ခါးပိုက်နှိုက်တာ၊ မတရားယူတာ စတာတွေဟာ မလုပ်သင့်တာကိုလုပ်တဲ့အတွက် အပြစ်ကျူးလွန်တာပါပဲ။ အပြစ်မှာ ဆင်ခြေမရှိပါဘူး။ ကျနော်တို့ စားစရာမရှိလို့ လုပ်မိပါတယ်လို့ ငိုယိုပြီးတောင်းပန်လဲ အပြစ်ကတော့ ပေးရတာပါပဲ။ ဒါတွေဟာ သေပြီးမှ ပေးရမယ့်အပြစ်မျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ မသေခင်ကတည်းက ပေးရတဲ့အပြစ်ဖြစ်သလို လူမှန်းလဲများပါတယ်။ သေပြီးနောက်ဘဝမှာလဲ ရန်သူမျိုးငါးပါးဖြစ်တဲ့ ၁။ ရေကြီးတာကြုံရတာ ၂။ မီးလောင်လို့ ပစ္စည်းဥစ္စာဆုံးရှုံးရတာ ၃။ အုပ်ချုပ်မှုညံ့ဖျင်းသူများနဲ့တွေ့ကြုံရပြီး မတရားခံရတာ ၄။ သူခိုး ဂျပိုး လုံခြုံမှုမရှိတဲ့နေရာမှာနေရတာနဲ့ ၅။ သားဆိုး သမီးဆိုးများရတဲ့အပြင် မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းနဲ့ မတွေ့ရတတ်ပါဘူး။ ဒါက လူပြန်ဖြစ်ရင် ကြုံရမယ့်အရာတွေပေါ့။ ကောင်းကံ လုံးဝမပါရင် အပါယ်ကလွဲပြီး သွားစရာနေရာ မရှိပြန်ပါဘူး။ ပြီးတော့ . . .

၃။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ = စိတ်အလိုလိုက်ပြီး ပျော်ရွှင်မှုရှာရင်း မထိန်းနိုင်မသိမ်းနိုင်ဖြစ်ပြီး သူတပါး သားမယားများကို ပြစ်မှား ကျူးလွန်တာပါပဲ။ ဒီဘဝမှာ ငွေပေါလို့ အပျော်လိုက်သူများကတော့ အဖော်ရှာတယ်ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ ကံကို ပြည်ဖုံးကာချနေကြပေမယ့် ငွေရှား သိက္ခာရှားတဲ့သူတွေ စိတ်မထိန်း

နိုင်လို့ အပြစ်ကျူးလွန်ရင် မုဒိန်းမှုပါတဲ့။ ဘယ်သူကျူးလွန် ကျူးလွန် လူတွေ လက်မခံတဲ့အမှုကိုကျူးလွန်လို့ အပြစ်ကိုတော့ခံရမှာပါပဲ။ သေလို့ရှိရင်လဲ ငရဲရောက်ပြီး ငရဲကပြန်လာရလို့ လူဖြစ်တဲ့အခါမှာလဲ ယောက်ျားမစစ် မိန်းမ မစစ် ဖြစ်ပြီး လူချစ်လူခင်နည်းသလို သစ္စာရှိသူကိုလဲ မတွေ့ရတတ်ပြန်ပါဘူး။ ပြီးတော့ . . .

၄။ မုသာဝါဒ = စီးပွားရေးအတွက်ဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံရေးအတွက်ဖြစ်ဖြစ်၊ လူမှုရေးအတွက်ဖြစ်ဖြစ်၊ အပျော်ဖြစ်ဖြစ် လိမ်ညာလှည့်ဖျားတာဟာလဲ လူ့ကျင့် ဝတ်ကိုဖျက်ဆီးတာဖြစ်လို့ အပြစ်ပေးခံရတာပါပဲ။ မုသာဝါဒ = လိမ်ညာသူ တွေ ချက်ချင်းရတဲ့အကျိုးကတော့ ယုံကြည်သူမရှိတော့တာပါပဲ။ အကျိုး ဆက်များကတော့ အမှန်စကားကြားခွင့်မရနိုင်သလို လူချင်လူခင်လဲ ရှားတော့ တာပါ။ စကားလဲမပီ၊ သွားလဲမညီတဲ့အပြစ်တွေကတော့ အပိုထည့်ပေးထား တာပေါ့။ မုသာဝါဒ လိမ်ညာမှုအပြင် လူတွေဟာ ၁။ သူများအတင်းကိုပြော တတ်တာ ၂။ ဆဲတတ်တာ (စကားကြမ်းတာလဲပါ) ၃။ အကျိုးမရှိတဲ့ စကား ပြောတာလဲပါတာပေါ့။ သူများအတင်းပြောတာ သူများမကောင်းကြောင်း ပြော တာ သူများကိုအထင်သေးအောင်ပြောတာတွေဟာ ဘဝရတဲ့အခါ ကိုယ် ဘယ်လောက်ပဲ ကောင်းအောင်နေနေ နေရင်းထိုင်ရင်း အပြစ်ပြောခံရတာ၊ ချစ်သူတွေက ကိုယ့်ကိုယ်မယုံကြည်လို့ ထားခဲ့တာမျိုးလဲ ကြုံရတတ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ စကားကို ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ပြောတတ်တဲ့သူတွေကတော့ နူးညံ့တဲ့စကားများကို ကြားခွင့်မရှိလောက်အောင်ကို ကြမ်းတမ်းတဲ့ ပတ်ဝန်း ကျင်မှာ မွေးဖွားလာပြီး လူယဉ်ကျေးတစ်ယောက် ဖြစ်မလာနိုင်တော့ပါဘူး။ ဒါ့အပြင် အကျိုးမရှိတဲ့ စကားကိုပြောခဲ့တဲ့အတွက် အကျိုးရှိရာ အကျိုးရှိကြောင်း၊ ဘဝတိုးတက်ကြောင်း၊ ပညာတတ်သင့်ကြောင်း စသည်ဖြင့် အကျိုးရှိတဲ့စကား ပြောတတ်တဲ့ မိဘ၊ မိတ်ဆွေ၊ သူငယ်ချင်းများနဲ့ ဆုံခွင့် ကြုံခွင့်မရတော့လို့

ဘဝသာရလာတာ အဓိပ္ပါယ်မဲ့စွာနဲ့ ဘဝကိုဖြတ်သန်းရင်း သေဆုံးရပြန်တော့ တာပေါ့။ သေပြီးနောက်မှာလဲ ကောင်းတဲ့ဘုံမရောက်ရဘဲ မကောင်းတဲ့ အပါယ်ဘုံရောက်ရပြန်တာပေါ့။ ပြီးတော့ . . .

၅။ သုရာမေရိယ = အပျော်ဖြစ်ဖြစ်၊ အပျက်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဆင်းရဲရဲ၊ ချမ်းသာသာ ဆင်ခြင်ဉာဏ်မဲ့ပြီး မူးယစ်ဆေးဝါးကိုသုံးစွဲတဲ့အပြစ်ပါ။ မူးယစ်ဆေးဝါးလို့ ပြောလိုက်တာနဲ့ ဘိန်းတို့ကို ပြေးမြင်ယောင်တတ်ပါတယ်။ မူးယစ်ဆေးဆိုတာ မူးစေတတ် ယစ်စေတတ်တဲ့ အရာကိုပြောတာပါ။ ဘာမှမဟုတ်ဘူးလို့ ပြောနေ တဲ့ ဘီယာမှာတောင် Alcohol ပါဝင်မှုနှုန်းဟာ ၄ . ၅% ရာခိုင်နှုန်းရှိပါတယ်။ ဒါဟာ အနည်းဆုံးပမာဏပေါ့။ ဝိုင်မှာဆိုရင်လဲ ၁၂% ရာခိုင်နှုန်းကနေ ၁၅% ရာခိုင်နှုန်းထိ ပါဝင်တာမို့ မူးယစ်စေတတ်တဲ့အရာမှာ ဆင်ခြေမရှိလောက် အောင်ကို အပြစ်တွေပါဝင်နေတာပါ။ မူးယစ်စေတတ်တဲ့အရာကို သုံးစွဲသူ တွေဟာ မကျူးလွန်နိုင်တဲ့အပြစ်ဆိုတာ မရှိဘူးတဲ့။ အပြစ်မကျူးလွန်ဘူးဆိုရင် တောင် အဖြစ်ရှိတဲ့သူတစ်ယောက်မဖြစ်လာတဲ့အတွက် ကံက ပေးတဲ့အခါမှာ သေရင် ငရဲကျရသလို ငရဲကလွတ်လို့ လူနဲ့ အခြားသတ္တဝါဖြစ်ရင် စိတ်မနှံ့တာ၊ ရူးနှမ်းတာဖြစ်ရလို့ လူစဉ်မမီတော့တဲ့အတွက် အမှားအမှန် မသိတော့ပါဘူး။ အကျိုးဆက်ကတော့ အပြစ်ကို ထပ်ကျူးလွန်တော့တာပဲပေါ့။

ဒီလို အကျိုးဆိုးတွေကိုရတာ၊ အပါယ်ကျတာ၊ ငရဲကျတာတွေဟာ ဖန်ဆင်းရှင်ကြောင့် မဟုတ်သလို၊ မိဘ အပေါင်းအသင်း မိတ်ဆွေများကြောင့် လဲ မဟုတ်ပါဘူး။ လူဖြစ်လာပြီး လူလိုမနေဘဲ ကိုယ်ကျင့်တရားပျက်ပြားလို့ ကြုံတွေ့ရတဲ့ ဆိုးကျိုးတွေပါ။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက (၄၄) ဝါမြောက် ပါဠိလိပုတ်နေပြည်တော်ရောက်တုန်း ပြောခဲ့တဲ့စကားထဲမှာ သတ္တဝါတွေ သေပြီးနောက် ငရဲကျရောက်ရတာဟာ လူဖြစ်ပြီး ရှောင်စရာသီလနဲ့ဆောင် စရာသီလ အကျင့်များကို ကျင့်သုံးလိုက်နာမှုမရှိဘဲ ကိုယ်နေချင်သလို နေခဲ့တဲ့

အတွက် အပြစ်ခံကြရကြောင်း ဟောခဲ့တာပေါ့။ သီလပျက်စီးသူတွေ တွေ့ကြုံရမယ့် အကျိုးငါးမျိုးရှိကြောင်းကိုလဲ ထပ်ဆင့်ဟောကြားပါသေးတယ်။ လူဟာ လူမပီသဘဲ ကိုယ်ကျင့်တရားပျက်ပြားခဲ့ရင်

၁။ ပစ္စည်းဥစ္စာဆုတ်ယုတ်ခြင်း

၂။ မကောင်းသတင်းထွက်ခြင်း

၃။ အကျင့်ပြည့်သူ ပညာရှင်များကြား မသွားရဲ မလာရဲဖြစ်ခြင်း

၄။ သေခါနီးရောက်တဲ့အခါမှာလဲ မကောင်းတဲ့နိမိတ်များထင်ပြီး

တွေတွေဝေဝေ သေရကာ

၅။ သေပြီးနောက် ငရဲရောက်ရခြင်း မကောင်းကျိုးငါးမျိုးကိုပါ ရတတ်ပါသတဲ့။

အပါယ်ကျရောက်တာ၊ ငရဲကျရောက်တာဟာ ဗုဒ္ဓကိုမယုံလို့လဲ မဟုတ်သလို၊ ဖန်ဆင်းရှင်ကို မယုံလို့လဲမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု ကင်းမဲ့ပြီး လူသားမဆန်လို့ သူကျူးလွန်ခဲ့တဲ့အပြစ်က ဒါဏ်ခတ်လိုက်တယ်ဆိုတာကို ဟောပြောပြသခဲ့တာပါ။ သီလပျက်လို့ ရလာတဲ့ဆိုးကျိုးတွေကို စာနဲ့ရေးပြရင် ကုန်နိုင်မယ်တောင် မထင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် လူသားတစ်ယောက်အနေနဲ့ လူသားလိုနေတတ်ပြီး လူသားနဲ့ သက်ရှိသတ္တဝါများအပေါ်မှာ စိတ်ထားကောင်းစွာနဲ့ပြုမူ ပြောဆိုဆက်ဆံတတ်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ငရဲအပြင် အပါယ်လေးဘုံရောက်ရခြင်းအကြောင်းကို သာ ဟောပြောပြသခဲ့တာ မဟုတ်သေးပါဘူး။ လူသားဟာ တာဝန်ဝတ္တရား ပြည့်စုံပြီး လူသားဆန်စွာ ကိုယ်ကျင့်တရားပြည့်စုံပြီး ပေးသင့်တာပေး ကျွေးသင့်တာကျွေးခဲ့ရင် . . .

၁။ ပေးကမ်းမှုနဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရားစောင့်ထိန်းမှု အားနည်းခဲ့မယ်ဆိုရင် လူသား ပြန်ဖြစ်ပြီး

၂။ ပေးကမ်းမှု ကိုယ်ကျင့်တရားကို ပြည့်စုံစွာထိန်းသိမ်းနိုင်မှုအား ကောင်းခဲ့

မယ်ဆိုရင် နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် ရောက်နိုင်ကြောင်းကိုပါ ဟောပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါတင်မကပါဘူး။ လူသားဟာ လူသားဆန်ရုံမက ငြိမ်းချမ်းစွာနေပြီး အေးဆေးမှန်ကန်စွာ ကျင့်သုံးခဲ့လို့ စွာန်လို့ခေါ်တဲ့ စိတ်အခြေအနေတစ်ခု တိုးတက်သွားခဲ့မယ်ဆိုရင်

၃။ ဘာသာတရားအတော်များများပြောနေတဲ့ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကိုပါ ရောက်နိုင်ပါတယ်။ ဗြဟ္မာ့ပြည်(Heaven) ကိုရောက်ဖို့ဆိုတာ ယုံကြည်နေရုံနဲ့ မရနိုင်တာ လုံးဝသေချာပါတယ်။ ကျင့်သုံးမှသာ ရနိုင်တာပါ။ ကျင့်ပုံနည်းစနစ်ကို တိတိကျကျ ညွှန်ပြခဲ့သလို ကျင့်ရမယ့် နည်းတွေကလဲ အမျိုးအစားပေါင်း (၄၀) တောင်ရှိပါတယ်။

လောကမှာ မလုပ်ဘဲ ရတယ်ဆိုတာ လုံးဝမရှိနိုင်ဘူးဆိုတာကို ပညာတတ်တဲ့လူတိုင်း သိပါတယ်။ ဘယ်အရာကိုဖြစ်ဖြစ် တစ်ခုပေးမှ တစ်ခုရတာပါ။ ဆိုလိုတာက စားပွဲပေါ်က စားစရာကို စားချင်တယ်ဆိုရင် ကိုယ်တိုင် သွားစားရတာမျိုးပါ။ ကိုယ့်အစား သူငယ်ချင်းမိတ်ဆွေကို စားခိုင်းရင် သူငယ်ချင်းမိတ်ဆွေများသာ ဗိုက်ဝသွားပြီး ကိုယ်တိုင်ကတော့ ငတ်မြ ငတ်နေဆဲ ဖြစ်နေမှာပါ။ တကယ်တော့ လူသားတွေဟာ ကောင်းတာကို တကယ်ကြိုက်ပါတယ်။ မကောင်းတာကိုတော့ လုံးဝမကြိုက်ပါဘူး။ ကောင်းတာ မကောင်းတာကို သိနေတဲ့အတွက် ဘဝထဲမှာ ဒီလိုအဖြစ်တွေရှိနေတာ အဆန်းမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် လူတွေဟာ အကောင်းကို လိုချင်ကြပေမယ့် ကောင်းကောင်း မလုပ်ချင်ဘဲ အချောင်လိုချင်တဲ့စိတ်ရှိတာကတော့ ပြဿနာဖြစ်နေပါတယ်။ လိုချင်တယ် ဒါပေမယ့် မလုပ်ချင်ဘူး။ ဒီလို အချောင်သမားတွေအတွက်ကတော့ ယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက်ပေးထားတာဟာ အကောင်းဆုံးလက်နက်တစ်ခု ဖြစ်ပြန်ရော။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကတော့ ရှင်းပါတယ်။ ကိုယ်လုပ်မှ ကိုယ်ရတာလို့ အပြတ်

ပြောပြီးသား။ ကိုယ်တိုင်မလုပ်ချင်တဲ့သူတွေကတော့ ယုံကြည်မှုနဲ့ လမ်းဆုံးနေ ချိန်မှာ ကိုယ်တိုင်လိုချင်တဲ့သူတွေကတော့ ကိုယ်တိုင်ကျင့်ရတာမို့ သိအောင် လုပ်ပြီး ကျင့်ရတဲ့အတွက် သူများထက်သာတဲ့ ဘဝကိုပိုင်ဆိုင်သွားကြတာပါ။ တချို့က ပြောပါလိမ့်မယ်။ ကမ္ဘာမှာ ယုံကြည်မှုနဲ့တည်ဆောက်ထားတဲ့ ဘာသာ ရေးယုံကြည်သူတွေ တိုးတက်ချမ်းသာနေတာကရော ဘယ်လိုရှင်းမလဲလို့။ ဒီကမ္ဘာမှာသာ မဟုတ်ပါဘူး ဘယ်ကမ္ဘာမှာဖြစ်ဖြစ် မလုပ်ဘဲချမ်းသာတာ တိုးတက်တာ လုံးဝ(လုံးဝ)ကို မရှိတာပါ။ လူဆိုတဲ့ သတ္တဝါဟာ တိုးတက်ရေး အတွက် ကိုယ်တိုင်ကြိုးစားကြပေမယ့် လွတ်မြောက်ရေးအတွက်ကိုတော့ ပုံအပ် လို့ ယုံမှတ်လိုက်တာဟာ အမှားပါပဲ။ တိုးတက်ရေးအတွက် ကိုယ်တိုင် ကြိုးစား ရတယ်ဆိုရင် လွတ်မြောက်ရေးအတွက်လဲ ကိုယ်တိုင်ပဲ ကြိုးစားရတော့မှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဘာသာရေးယုံကြည်မှုက အံ့ဩစရာတော့ ကောင်းသား။ ဈေးထဲက ပစ္စည်းကိုဝယ်တဲ့အခါ ပစ္စည်းကို အသေအချာရွေးချယ်ပြီးမှ တန်တာကို ဝယ်ကြ ပေမယ့် ဘဝအတွက်တော့ ဘာဆိုဘာမှ မစဉ်းစား မရွေးချယ်တော့ဘဲ မျက်စိ မှိတ် ယုံလိုက်တော့တာပါပဲ။ ဒါဟာ ဘာကိုပြသလဲဆိုရင် လောကမှာ အမှန်သိ သူနဲ့ အမှန်မသိသူ ဘယ်လောက်များနေတယ်ဆိုတာကို ချိန်ထိုးပြ လိုက်တာပါ။

ဒါလဲ မှန်တာပါပဲလေ။ တန်ဖိုးရှိတဲ့ရတနာဆိုတာ ရှားပါးတဲ့ပစ္စည်း တစ်ခုဖြစ်နေပေမယ့် တန်ဖိုးသိသူအတွက်တော့ မရှားသလိုပေါ့။ ဒါကြောင့် လူသားတွေဟာ ဘဝကိုပေးဆပ်ရတော့မယ်ဆိုရင် သေသေချာချာစဉ်းစား သင့်ပါတယ်။ စဉ်းစားပြီးမှ ဆုံးဖြတ်၊ ဆုံးဖြတ်ပြီးမှ လေ့လာသင်ယူပြီး ကျင့်သုံး သင့်ပါတယ်။ ဒါကို ဝိဇ္ဇာ = သိအောင်လုပ်ပြီးမှ စရဏ = ကျင့်တယ်လို့ ပြောတာ ပါ။ မှန်ကန်တဲ့အကျင့်ကို အထပ်ထပ်ကျင့်ရင် သမ္မန္တံ = ပြည့်စုံသူဖြစ်လာ တာကြောင့် ဝိဇ္ဇာ စရဏ သမ္မန္တံလို့ သုံးရတာပေါ့။

ဗုဒ္ဓဝါဒမှာ ၁။ အပါယ်လေးဘုံ ၂။ လူ့ဘုံ ၃။ နတ်ဘုံနဲ့ ၄။ ဗြဟ္မာ့ဘုံ

ကိုသာ ဟောပြောခဲ့တာ မဟုတ်သေးပါဘူး။ လူတွေ ပြောပြောနေတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ကိုပါ ဟောထား ပြောထားပါသေးတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ နိဗ္ဗာန်ကိုဟောရသလဲ ဆိုတော့ မှန်ကန်တဲ့သဘောတရားဟာ ဖြစ်ပြီးပျက်သာ ရှိတာမဟုတ်ဘူး မဖြစ် မပျက်တတ်တဲ့ သဘောလဲရှိသေးတယ်ဆိုတာကို သိစေချင်လို့ပါ။ ဗုဒ္ဓဟာ မသိတဲ့တရားကို မရှိတဲ့အကျင့်ကို ဟောကိုမဟောခဲ့ပါဘူး။ သိတဲ့တရားရှိတဲ့ အကျင့်ကိုသာ ဟောခဲ့သူပါ။ အပြောနဲ့မဟုတ် အကျင့်နဲ့သက်သေပြသူမို့ မယုံ ပါဘူး ပြောသူတွေလဲ တချက်လောက်တော့ ကျင့်ကြည့်သင့်တယ်။ မှန်ကန် ကောင်းမွန်စွာကျင့်ပါရက်နဲ့ မရဘူးဆိုမှ မရှိပါဘူးပြောရင် နည်းလမ်းကျတာ ပေါ့။

နိဗ္ဗာန်နဲ့ပတ်သက်ပြီး လူတွေ သိပ်သိချင်ကြပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်မှာ ဘာရှိလဲ၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘယ်လိုမျိုးလဲပေါ့။ မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိနဲ့နေတဲ့ ကာမသတ္တဝါ တွေအတွက်ကတော့ မြင်စရာ ကြားစရာ စတဲ့အရာရှိမှ ရှိတယ်လို့ ထင်တာဟာ မဆန်းပါဘူးလေ။ ဒါကြောင့်လဲပဲ သူတို့ဟာ မြင်ချင်၊ ကြားချင် ထိချင်ကြတာပေါ့။ တကယ်တော့ တဏှာများသူဟာ နိဗ္ဗာန်စကားကို နားမလည်နိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းအကျင့်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်ဘာသာမှ မဟော နိုင်တာပေါ့။ တကယ်တော့ နိဗ္ဗာန်မရှိလို့ မဟောနိုင်ကြ မပြောနိုင်ကြတာ မဟုတ် ပါဘူး။ တဏှာနဲ့ အမှားများနေတဲ့အပြင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို သိကိုမသိလို့ပါပဲ။

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာကိုက နိက မရှိတာ၊ ဗာနက တဏှာလေ။ တဏှာဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကိုတောင်မသိဘဲနဲ့ နိဗ္ဗာန်အဓိပ္ပါယ်သိဖို့ဆိုတာ ဖြစ်မှမဖြစ်နိုင်တဲ့ သဘာဝကိုး။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့အတွက် နားလည်ရမယ့် အမှန်တရားလေးခုရှိပါ တယ်။

၁။ ဒုက္ခသစ္စာ = ခန္ဓာကိုယ်ရှိတဲ့ လူတိုင်းမှာ သက်မဲ့အသား၊ အသွေး၊

အရိုး၊ အကြောများနဲ့ သက်ရှိ ရှိစိတ်ဆိုတာဟာ ကိုယ့်သဘောအတိုင်းမဟုတ်ဘဲ သူ့သဘောအတိုင်းဖြစ်ပြီး အချိန်ကြာလာတာနဲ့အမျှ အိုလာတာ၊ အချိန်တိုင်း နာနေတာ၊ သေချိန်တန်တန် မတန်တန် သေသွားရတာတွေဟာ အမြဲမှန်နေတဲ့ သဘာဝမို့ ဒုက္ခသစ္စာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဘာလို့ ဒုက္ခ(ဆင်းရဲ) သစ္စာ(အမှန်)လို့ ပြောရတာလဲဆိုတော့ ဘယ်သတ္တဝါဖြစ်ဖြစ် မအိုချင်ကြပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဖြစ်ပြီးပျက် ပေါ်ပြီးပျောက်နေတဲ့ သဘာဝတွေက သူ့သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်နေ တာမို့ ကိုယ့်သဘောမလိုက်ဘဲ သတ္တဝါရဲ့ခန္ဓာဟာ အိုလာရတာပါ။ ရုပ်ခန္ဓာ အိုလာတာနဲ့ အမျှ စိတ်ခန္ဓာကြီးပါ အိုလာတာမို့ စိတ်ဆိုရင် မလန်းတော့ဘူး၊ အရင်ကလို မှတ်ဉာဏ်တွေမကောင်းတော့ဘူး၊ အရင်ကလို ဘာမဆို ချက်ချင်း မတွေးနိုင်တော့ဘူးလေ။ ရုပ်အိုနဲ့စိတ်အို ပေါင်းလိုက်တော့ လူဖြစ်ဖြစ် ဘယ် သတ္တဝါဖြစ်ဖြစ် သွားသွားလာလာ နှေးကွေးသွားရတော့တာပေါ့။ ဒါတွေဟာ ဘယ်သူမှ မဖြစ်ချင်ဘဲ သူ့အလိုလိုဖြစ်နေတဲ့အပြင် ဖြစ်နေတဲ့အရာတွေက နှစ်သက်စရာမရှိတာကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာလို့ခေါ်တာပေါ့။

ပြီးတော့ နာတာပေါ့။ နာတာ၊ ကျင်တာ၊ ကိုက်တာ၊ ခဲတာ၊ ရောဂါဖြစ် တာကို ဘယ်သူမှ မလိုချင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် နာနေရတာပဲလေ။ ဒါ့တင်လား ဆိုတော့ သေခြင်းတရားပေါ့။ လူတွေ မလိုချင်ဆုံးအရာကတော့ သေခြင်းတရား ပါ။ မိဘသေတာကို သားသမီးမလိုချင် သားသမီးသေတာကို မိဘမလိုချင်ဘူး ဆိုရင် သေခြင်းတရားကို ဘုရား သခင်ဖန်တီးတယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ပါဦးမလား။ မိဘသေတာကို သားသမီးမလိုချင်မှန်းသိပါရက်နဲ့ ဘုရားသခင်အလိုကျ ဖြစ် တယ်ဆိုရင် ဘုရားသခင်ဟာ လူသားတွေအပေါ် ရက်စက်လွန်းရာ ကျမနေ ဘူးလား။ သူများလိုချင်တာကိုသာ ပေးရမှာကိုမလိုချင်တာပဲ ပေးနေတယ်ဆိုရင် လဲ ဘုရားသခင်တော့ မဟုတ်တန် ရာဘူး။ တကယ်တော့ အိုတာ၊ နာတာ၊ သေတာဟာ ဘုရားသခင် အလိုကျကြောင့် မဟုတ်သလို ဘာသာကြောင့်လဲ

မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါတွေဟာ ခန္ဓာကြောင့် သာ ဖြစ်ပါတယ်။

၂။ သမုဒယသစ္စာ = ဒီသစ္စာကတော့ အိုတာ၊ နာတာ၊ သေတာကို မြင်လဲမြင်၊ ကြားလဲကြားပါရက်နဲ့ ဒီခန္ဓာကိုသဘောကျပြီး မအိုဘူးအထင်နဲ့ စီးပွားကို အသက်နဲ့လဲပြီးရှာကြတာ၊ အပျော်ကို ငွေနဲ့လဲပြီးရှာနေတာ၊ နာတတ်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို နောက်ထပ်မနာစေတဲ့အကျင့်ကို မကျင့်ဘဲ ဆေးစားဖို့ ဆေးခန်းသွားဖို့ ဆရာဝန်ကို အားကိုးဖို့ လုပ်နေတာ၊ မသေဘူးအထင်နဲ့ ဘဝမှာ အပျော်ပဲရှာပြီး အချိန်ကိုဖြုန်းနေတာတွေဟာ ဘဝကိုတပ်မက်တဲ့ စွဲလမ်းမှု တဏှာကြောင့်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ တပ်မက်မှု စွဲလမ်းမှု တမ်းတမှု တဏှာကို သမုဒယလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ အို၊ နာ၊ သေနဲ့ ပေါင်းစပ်ထားတာမို့ မကောင်းပါဘူးဆိုတာကို အကောင်းထင်နေတာကိုက သမုဒယဖြစ်နေလို့ပေါ့။ ဒီသဘောတရားတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လောက်ရှင်းပြ ရှင်းပြ အကျင့်မပြည့်သေးသရွေ့ ပြောတုန်းခဏ မုန်းသလိုလို သံဝေဂရသလိုလို ဖြစ်နေပေမယ့် ပြောလဲပြီးရော မေ့လျော့ပြီး အိုတတ်တာ၊ နာတတ်တာ၊ သေတတ်တာကိုမေ့ပြီး အပျော်နောက်ပါ ခန္ဓာအလိုလိုက်နေမိတာဟာ သမုဒယ သစ္စာရဲ့ အမှန်တရားတွေပေါ့။

၃။ နိရောဓသစ္စာ = လောကမှာ အမှားရှိရင် အမှန်ရှိပါတယ်။ အိုတာ၊ နာတာ၊ သေတာရှိရင် မအိုတာ၊ မနာတာ၊ မသေတာ ရှိကိုရှိပါတယ်။ အိုတာ၊ နာတာ၊ သေတာကိုပဲတွေ့ပြီး မှန်ကန်တဲ့အကျင့်ကို မတွေ့တဲ့သူတွေကတော့ မအိုတာ၊ မနာတာ၊ မသေတာ (နိဗ္ဗာန်) ရှိတယ်ပြောရင် ဘယ်ယုံလိမ့်မလဲ။ အိုတာ၊ နာတာ၊ သေတာကို အကျင့်မှန် အသိဉာဏ်နဲ့တွေ့မှ မအိုတာ၊ မနာတာ၊ မသေတာကိုလဲ အသိဉာဏ်နဲ့တွေ့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန် တရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နိဗ္ဗာန်ဆိုတာဘယ်လို စသည်ဖြင့် သိလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ကို ဟောသလိုမျိုး ကျယ်လွန်းမက ကျယ်လွန်းစွာ မဟောပါဘူး။ နိဗ္ဗာန်ရဲ့

သဘောတရားကို နားလည်ရှုံ့လောက်တော့ ဟောထားပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့
လဲဆိုတော့ နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်ချင်သူတွေ ဒုက္ခသစ္စာကို တိတိကျကျသိပြီး ကျင့်
နည်းကိုသာ အကျယ်တဝင့် ဟောခဲ့ပြောခဲ့ပြီးသား ဖြစ်နေလို့ပါ။ ပန်းသီးရဲ့
အရသာကို စားဖူးသူသာ သိနိုင်ပါတယ်။ အရသာကို ဖော်ပြတာဟာ သာမန်
လောက်ဖော်ပြပြီး ပန်းသီးဆိုတဲ့နာမည်၊ ဘာနဲ့ဝယ်ရမယ်၊ ဘယ်မှာဝယ်ရမယ်
ဆိုတာကိုတော့ အတိအကျ ရှင်းပြဖို့လိုအပ်တာမို့ပါ။ နိဗ္ဗာန်ကိုသွားရာ လမ်း
ကြောင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အတိအကျ အကျယ်တဝင့်ရေးပြတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း
ကြီးကတော့ နိဗ္ဗာန်အကြောင်းကို အကျယ်တဝင့် မဖော်ပြပါဘူး။ နိဗ္ဗာန်
ရောက်ကြောင်း သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကိုသာ အကျယ်ရေးပြ ဟောပြပါတယ်။
ဗုဒ္ဓဝါဒ ယူပါတယ်ဆိုတဲ့ သူတွေတောင် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ရှိသယောင် မရှိသယောင်
ပြောနေတတ်သေးတော့ ဘာသာခြားတွေဆို မရှိဘူးပိုပြောရောပေါ့။

တကယ် က နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ

- ၁။ သေဆုံးမှုမရှိတဲ့ သဘောတရား
- ၂။ စုတိဆိုတဲ့ သေဆုံးခြင်းမှ လွန်မြောက်တဲ့ သဘောတရား
- ၃။ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရဆိုတဲ့ သဘောတရားတစ်ခုမှ ပြုပြင်စရာ
ပါဝင်စရာမလိုတဲ့ သဘောတရား
- ၄။ သူ့ထက်သာလွန်တဲ့ သဘောတရားမရှိတဲ့သဘော
- ၅။ မှန်ကန်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိပြီးတဲ့ အရိယာတွေသာ ရောက်သင့်၊
သိသင့်၊ မြင်သင့်တဲ့ သဘောတရားလေ။

ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်အာရုံဆိုတာ မြင်စရာအဆင်း၊ ကြားစရာအသံ၊ နံ
စရာ အနံ့အမျိုးမျိုး၊ စားစရာ အရသာနဲ့ ထိစရာ အတွေ့အထိ လုံးဝမရှိတဲ့
အတွက် ခံစားမှုဝေဒနာ မပေါ်နိုင်ပါဘူး။ ခံစားမှုဝေဒနာ မပေါ်တဲ့အတွက်
လောဘစတဲ့ ကိလေသာမဖြစ်လို့ နိရောဓသစ္စာလို့ခေါ်တာပေါ့။ လောကီစိတ်

လောကီအာရုံဆိုတာက ခံစားမှုဝေဒနာပါတဲ့အတွက် လောဘစတဲ့ တဏှာ (သမုဒယသစ္စာ) ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒုက္ခက(ဒုက္ခသစ္စာ)ထပ်ဖြစ်ရတာပေါ့။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ခံစားမှုကင်းတဲ့ (ဝေဒယိတသုခ မရှိတဲ့) ငြိမ်းချမ်းမှု သက်သက်သာဖြစ်တဲ့ သန္တိသုခသာရှိတဲ့အရာပါ။ သမုဒယသစ္စာ တပ်မက်မှုနဲ့ ဒုက္ခကို မီးထွန်းရှာနေတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေကတော့ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ သန္တိသုခနိဗ္ဗာန်ကို ဘယ်ကြိုက်ပါ့မလဲလေ။ တကယ်က နိဗ္ဗာန် နိရောဓသစ္စာကို မြင်လို သိလိုသူ များဟာ-

၄။ မဂ္ဂသစ္စာကို ကျင့်သုံးရပါတယ်။ မဂ္ဂသစ္စာ = မှန်ကန်တဲ့နိဗ္ဗာန် သွားရာလမ်းကို အချက်(၈)ချက်နဲ့ ဖွဲ့စည်းထားပါတယ်။

၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ = ဒုက္ခနဲ့ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ ငါ သူတပါး ယောက်ျား မိန်းမ သားသမီး ပစ္စည်းဥစ္စာဆိုတာမရှိ သက်ရှိ သက်မဲ့တွေကို ရုပ်(မသိတတ် တဲ့သဘာဝ)နဲ့ နာမ်(သိတတ်တဲ့သဘာဝ)သာ ပေါင်းစည်းထားတယ် ဆိုတာကို မှန်ကန်စွာခွဲခြားနိုင်မှု

၂။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ = ဒုက္ခနဲ့ဖွဲ့စည်းထားသမျှအရာအားလုံးဟာ ရုပ်၊ နာမ်ကလွဲပြီး ဘာဆိုဘာမှ မရှိဘူးဆိုတာကို တွေးတိုင်း၊ အာရုံယူမိတိုင်း သိနေတာ။ ဒီ သဘောတရားနှစ်ခုကိုတော့ အသိကိုအခြေခံရတာမို့ ပညာမဂ္ဂင်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီသဘောတရားနှစ်ခုကို မှန်မှန်ကန်ကန် တိတိကျကျသိဖို့ လိုအပ်တဲ့ အခြေခံသဘောတရားတွေကတော့

၃။ သမ္မာဝါစာ = ကိုယ့်ပါးစပ်လေးကို သုံးပြီး စကားပြောတဲ့အခါ

၁။ မှန်မှန်ကန်ကန်ပြောဖို့

၂။ သူများနားဝင်အောင်ပြောဖို့

၃။ နူးနူးညံ့ညံ့ပြောဖို့ နဲ့

၄။ အကျိုးရှိတာကိုပြောဖို့ လိုအပ်တာပါတယ်။ ပြီးတော့

၄။ သမ္မာကမ္မန္တ = ဘဝရသူတိုင်း တန်းဖိုးထားတတ်တဲ့

၁။ သူများအသက် မသတ်ဖို့၊ သူများကို မနှိပ်စက်ဖို့၊ ငွေကြေးအာဏာ အသုံးပြုပြီး အနိုင်မယူဖို့

၂။ သူများပိုင်ဆိုင်တဲ့ ပစ္စည်းများကို ဘယ်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ဖြစ် ခိုးတာ၊ ယူတာ၊ လာဘ်စားတာ၊ သိမ်းတာ၊ ခါးပိုက်နှိုက်တာ၊ ကျူးကျော်တာ မလုပ်ဖို့ နဲ့

၃။ ကိုယ့်ရဲ့သွေးသားလိုအပ်မှုဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက်တစ်ခုနဲ့ သူများရဲ့ သား၊ မယား၊ သမီးများကို မဖျက်ဆီး အနိုင်မယူဖို့ပါ။ ပြီးတော့

၅။ စား၊ ဝတ်၊ နေရေး အတွက် ပစ္စည်း၊ ဥစ္စာ၊ ငွေ၊ အာဏာများကို မတရား အရမယူဖို့ အရေးကြီးပြန်ရော။

ဒီသဘောတရား သုံးခုကိုတော့ ဘဝရှင်သန်စဉ်ကာလ ကိုယ်ရဲ့ ကာယ ကံ၊ ဝစီကံကို အကောင်းဆုံးထိန်းထားဖို့ ညွှန်ပြခဲ့တဲ့အရာတွေပါ။ ဒါဟာလဲ မှန်ကန်တဲ့ ညွှန်ကြားမှု တစ်ခုပါပဲ။ အရှုပ်ထဲမှာနေတဲ့အခါ ရှင်းသန့်စွာနေတတ်ဖို့ သင်ကြားပြသပေးတာပါပဲ။ ဘာသာအယူနဲ့မဆိုင်ဘဲ လူသားနဲ့အသိသာ အရေး ကြီးတာကို ပြတာပါ။ ဒီသဘောတရားသုံးခုကိုတော့ သီလမဂ္ဂင်လို့ ခေါ်ရပါတယ်။ ဒါ့အပြင်

၆။ ကိုယ့်ရဲ့ကြိုးစားအားထုတ်မှုဟာ ငြိမ်းချမ်းမှုအတွက်ပဲ ဖြစ်သင့်သလို

၇။ ငြိမ်းချမ်းအောင်ကြိုးစားနေသူ တစ်ယောက်အနေနဲ့ သတိကို ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ့်ခန္ဓာမှာပဲ ကပ်ထားဖို့ လိုအပ်ပြန်ပါတယ်။ ဒီလိုမျိုး ကြိုးစားရင်း သတိကို ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ့်ခန္ဓာမှာပဲ ကပ်ထားရင်

၈။ စိတ်တွေဟာ တည်ငြိမ်လာပါတော့တယ်။ စိတ်တည်ငြိမ်သူတစ်ယောက် ဟာ ဘာလုပ်သင့်တယ်ဆိုတာကို တိတိကျကျ သိရသလို ကိုယ့်ရဲ့ ရုပ်နဲ့ စိတ်မှာ ဘာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကိုပါ သိရပါတော့တယ်။ ဒီသဘောတရား သုံးခု

ကတော့ သမာဓိမဂ္ဂင်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီလိုမျိုး

၁။ သီလမဂ္ဂင်သုံးပါးကို သွားလာ၊ စားသောက်၊ နေထိုင်၊ အိပ်ရာ
ဝင်တိုင်းမှာ အသုံးပြုနေတယ်ဆိုရင်

၂။ ဘဝဟာ အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝလာသလို သမာဓိမဂ္ဂင်သုံးပါးပါ ပြည့်စုံ
လာတဲ့ အတွက်

၃။ ကိုယ့်ခန္ဓာသဘာဝဟာ ဘယ်လိုလဲဆိုတာကို ကောင်းကောင်းကြီး
သဘောပေါက်လာတဲ့အပြင် ခန္ဓာဆိုတာ ကိုယ်ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေတာ မဟုတ်
ဘဲ သူဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေတာပါလား။ ဒါကြောင့် အိုတာ၊ နာတာ၊ သေတာဟာ
သူ့သဘောသူဆောင်နေတဲ့ သဘာဝရားတွေပါပဲလေလို့ သဘောပေါက်သွား
ရင် အိုတတ်၊ နာတတ်၊ သေတတ်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို (ဒုက္ခသစ္စာမှန်း သိသွား
လို့) တပ်မက်စိတ် တဏှာတွေ (သမုဒယသစ္စာ) မရှိတော့တဲ့အတွက် ဘဝဟာ
လွတ်မြောက်သွားပါတော့တယ်။ ဒါကို နိရောဓသစ္စာ (နိဗ္ဗာန်) လို့ ခေါ်ပါတယ်။

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ မဂ္ဂင်တရားတွေပြည့်စုံသူမှသာ
ရနိုင်တဲ့အရာမို့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာမရှိသူများကတော့ နိဗ္ဗာန်မရှိဘူးလို့
ငြင်းဆန်နေဦးမှာပါပဲ။ နိဗ္ဗာန်ရှိတယ်လို့ လက်ခံထားတယ်ဆိုရင်တောင် မကျင့်
ဘဲ အလကားလိုချင်နေတယ်ဆိုရင်တော့ နိဗ္ဗာန်နဲ့ ဝေးနေဦးမှာပါပဲ။ နိဗ္ဗာန်နဲ့
ဝေးနေသရွေ့ အိုရပါလိမ့်မယ်၊ နာရပါလိမ့်မယ်၊ နောက်ဆုံး မသေချင်ဘဲ သေရ
ပါလိမ့်ဦးမယ်။ မအိုအောင်၊ မနာအောင်၊ မသေအောင်လုပ်ခွင့်ဟာ ကိုယ့်လက်
ထဲမှာရှိပါရက်နဲ့ သိအောင်မလုပ်ရအောင် မကျင့်သေးဘူးဆိုရင်တော့ ကိုယ့်ဘဝ
ကို သူများလက်ထဲအပ်ပြီး သေခြင်းတရားဆိုတာ ဘုရားသခင် အလိုကျပါလို့
ပြောနေဦးမှာပါပဲ။

ဗုဒ္ဓဝါဒကတော့ အောက်ဆုံးက ငရဲ အလယ်မှာ ဗြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်၊
တိရစ္ဆာန်၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာအပြင် အထက်ဆုံးက နိဗ္ဗာန်အထိ ဟောပြခဲ့ပါတယ်။

ကျန်တာကတော့ ကိုယ့်ရဲ့ ရွေးချယ်မှုအပေါ်မှာ မူတည်နေပါတယ်။ နောက်ထပ် အို၊ နာ၊ သေချင်သေးတယ်ဆိုရင်တော့ မှန်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်ကျင့်၊ မှားတဲ့ အကျင့် ကိုကျင့်ကျင့်၊ ဒီအတိုင်းနေနေ ကြုံကြုံကြုံရမှာပါ။ မအိုချင်ဘူး၊ မနာချင် ဘူး၊ မသေချင်ဘူးဆိုရင်တော့ လေ့လာသင့်တာကိုလေ့လာပြီး ကျင့်သင့်တာကို အသေမဦးခင် အသိဦးအောင် ကြိုးစားထားဖို့ပါပဲ။ ကြိုးစားရင် ရနိုင်ခွင့်ဟာ ကိုယ့်လက်ထဲမှာရှိနေပါရက်နဲ့ အချိန်ကိုဖြုန်း ငွေကိုသုံးနေရင်း ကိုယ့်အသက်ကို ကြီးစေတော့မှာလား။ အသက်ကို အသိနဲ့မသုံး အသိမဲ့သာ သုံးနေမယ်ဆိုရင် တော့ ငရဲဟာ ကိုယ့်အတွက်ဖြစ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ဟာ ကျင့်သူအတွက်သာ ဖြစ်နေပါ လိမ့်မယ်။

ငရဲနဲ့နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘာသာကြောင့် ပေါ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ခန္ဓာအသိ ရှိခြင်းနဲ့ မရှိခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်နေတာမို့လို့ မအိုရာ၊ မနာရာ၊ မသေရာကို မြည်စမ်းကြည့်ရအောင် အသက်ရှင်တုန်းလေး ကြိုးစားကြည့်လိုက်ပါလား။ အရှုံးမရှိစေရပါဘူး။ တကယ်လို့သာ ဒီအတိုင်းနေသွားရင် . . ငရဲသားနဲ့နိဗ္ဗာန်စကားဟာ ဝေးနေဦးမှာပါပဲလေ. . .

(၂၀. ၁၁. ၂၀၁၈) အင်္ဂါနေ့

ဗုဒ္ဓသာသနာနှင့် အမျိုးသမီးများအခန်းကဏ္ဍ

သတ္တဝါတွေကောင်းကျိုး ရစေဖို့ သမ္မာဆန္ဒတစ်ခုတည်းနဲ့ ပါရမီဖြည့်ကြသူတွေဟာ ဘုရားအလောင်းတော်များပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နုနယ်လွန်းစဉ်ကာလမှာ အများအတွက်စဉ်းစားဖို့ မေ့ကောင်းမေ့နေနိုင်ပေမယ့် ပါရမီရင့်ကျက်လို့ အရိယာဖြစ်တော့မယ့်အချိန်မှ ဉာဏ်တွေရင့်သန်လာလို့ အများအတွက်တွေးပြီး ဘုရားဖြစ်ပါစေကြောင်း ဆုမွန်ကောင်းများကို ပန်ကြပါတော့တယ်။ ခန္ဓာဆင်းရဲသံသရာဆင်းရဲမှ ကိုယ်တိုင်လွတ်သလို အများကိုလဲ လွတ်စေချင်တဲ့ဆန္ဒ၊ သံသရာဝဲဩဃထဲမှ ကိုယ်တိုင်ကူးမြောက်သလို အများကိုလဲ ကူးမြောက် စေချင်တဲ့ မေတ္တာ၊ သစ္စာလေးပါးကို ကိုယ်တိုင်သိသလို အများကိုလဲ သိစေချင်တဲ့ စေတနာတွေကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်မယ့်အခွင့်အရေးကိုလက်လွှတ်ပြီး အများအတွက် ထည့်တွက်ပေးခဲ့သူများကတော့ ဘုရားအလောင်းတော်များပါပဲ။ ဘုရားဆုပန်တယ်ဆိုတာ အပြောမဟုတ် အလုပ်နဲ့သက်သေပြရတာမျိုး။ ပေးတတ်သူရဲ့နှလုံးသားမှာသာ ကိန်းဝပ်တတ်တဲ့ မဟာကရုဏာများကြောင့်သာ ဒုက္ခကိုထမ်း သေမင်းကိုအန်တုပြီး ပါရမီတော်များကို အနည်းဆုံး လေးအသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်းကြာ ဖြည့်ခဲ့ရတာလေ။ ဘုရားအလောင်းတော်များရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က ကမ္ဘာကိုဖန်တီးပြီး သတ္တဝါတွေကို ဖန်ဆင်းဖို့မဟုတ်ပါဘူး။

ခန္ဓာကို ဖန်တီးပေးနေတဲ့ တဏှာကို ဉာဏ်နဲ့သိပြီး မဂ်နဲ့ သတ်နိုင်စေဖို့ပါပဲ။

လေးအသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်းပါရမီဖြည့်ပြီးတဲ့နောက် သစ္စာလေးပါးကိုသိပြီး သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဖြစ်လာသူက သိဒ္ဓတ္ထဂေါတမ။ ကိုယ်တိုင်သိခဲ့တဲ့ သစ္စာလေးပါးမြတ်တရားကို တဆင့်ပြန်လည်မျှဝေတာ အောင်မြင်မှု တကယ်ရပါတယ်။ သစ္စာလေးပါးတရားတော်မြတ်ကို ဓမ္မစကြာအနေနဲ့ ဟောကြားပေးလိုက်လို့ လူသားထဲက အရိယာဖြစ်သွားသူတွေက ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦး။ နတ်ဗြဟ္မာတွေကတော့ အမြောက်အမြားပေါ့။ အဲဒီအချိန်ကစလို့ သစ္စာခရီးကို စတင်ခဲ့တာ သက်တော် ရှစ်ဆယ်အထိပါပဲ။ ဗာရဏသီ မိဂဒါဝုန်တောမှာ ပထမဝါဆိုပြီး နောက် ဥရုဝေလတောဖက် သာသနာပြုပြန်ကြွရင်း တရားအသိကို မျှဝေခဲ့ပေါ့။ ဥရုဝေလသာသနာပြုခရီး အောင်မြင်ပြီးတာနဲ့ ပေးခဲ့တဲ့ကတိကို အကောင်အထည်ဖော်တဲ့အနေနဲ့ ပထမဆုံးကြွတဲ့ နေရာက မြို့ရာဇဂြိုဟ်လေ။ ရာဇဂြိုဟ်မြို့အဝင်လှခဲ့တယ် ပြောရမယ်ထင်ပါ။ ဘုရင်ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးအပါအဝင် သူဌေးများ သစ္စာတရားကို သုံးစားခွင့်ရပြီး အရိယာတွေ ဖြစ်သွားကြလို့ပါ။ ရာဇဂြိုဟ်မြို့တော်ရောက်ပြီးနောက် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်မှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ချမှတ်ပေးခဲ့တာက သာသနာသုံးရပ်ပါ။ သံသရာခရီးသွားသူ၊ သံသရာခရီးဖြတ်သူများ လုပ်သင့်တာနဲ့ မလုပ်သင့်တာကို စတင်အသိပေးတယ်ပြောရမှာပေါ့။

ဒါကလဲ လုပ်သင့်တဲ့အလုပ်တစ်ခုပါ။ ဘယ်နေရာသွားသွား ဘယ်မှာနေနေ ဘယ်သူ့ကို ပေါင်းပေါင်း လုပ်သင့်တာနဲ့ မလုပ်သင့်တာကို သိကိုသိထားရမှာက လူသားပဲလေ။ ဒါမှသာ အပြစ်ကင်းပြီး လွတ်လပ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်မှာပေါ့။ မလုပ်သင့်တာကို ဗုဒ္ဓက ပထမဆုံး အသိပေးခဲ့ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ လုပ်သင့်တာကို မလုပ်လို့ ဘာမှ မဖြစ်နိုင်ပေမယ့် မလုပ်သင့်တာကို လုပ်ခဲ့ရင် အရေးယူခံရနိုင်တာကြောင့်ပါ။ သံသရာခရီးသွားသူများ ငြိမ်းချမ်းစွာ သွားလိုရင် မလုပ်သင့်တာကို ဗုဒ္ဓက ဒီလိုမိန့်ကြားခဲ့ပါတယ်။

၁။ သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ ။ ။ ဘယ်လို မကောင်းမှုမျိုးကိုမှ စိတ်နဲ့မတွေးနဲ့ နှုတ်နဲ့မပြောနဲ့ ကိုယ်နဲ့မလုပ်နဲ့ လို့ အသိပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ ဗုဒ္ဓဝါဒယူသူ ဗုဒ္ဓကို ကိုးကွယ်သူတွေပဲ သိသင့်တဲ့အရာ ရှောင်ကြဉ်သင့်တဲ့အရာမဟုတ်ပါဘူး။ မကောင်းကျိုးကို မလိုလားသူ သတ္တဝါအားလုံး လိုက်နာသင့်တဲ့အရာပါ။ လိုက်နာသင့်တာကို လိုက်နာနိုင်စေဖို့ ပြောပြဆုံးမတဲ့စကားကို ပါဠိလို သာသနာ လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓရဲ့အဆုံးအမမို့ ဗုဒ္ဓသာသနာလို့ ခေါ်ရတာပါ။

လူသားတစ်ယောက်အနေနဲ့ မသိနိုင်လို့ ဗုဒ္ဓက မလုပ်နဲ့လို့ ပြောလိုက်ရ တာလားဆိုတော့ အဲဒီလိုလဲမဟုတ်ပါဘူး။ လူသားက မလုပ်သင့်တာကို သိသင့် သလောက်တော့ သိတာမှန်ပေမယ့် ဗုဒ္ဓလောက်မသိနိုင်လို့ အတွေ့အကြုံများ တဲ့ ဗုဒ္ဓက အသိပေးလိုက်ရတာပါ။ ဥပမာပြောရရင် နိုင်ငံတိုင်းမှာ ကိုယ်ပိုင် ဥပဒေဆိုတာရှိပေမယ့် နိုင်ငံတိုင်းတော့ မတူညီနိုင်ပါဘူး။ မြန်မာနိုင်ငံသား တစ် ယောက်အနေနဲ့ မြန်မာပြည်ဥပဒေကို ထုံးလိုမွှေ ရေလိုနောက်အောင် ကျွမ်း ကျင်အောင်သိနေနိုင်ပေမယ့် အခြားနိုင်ငံရဲ့ ဥပဒေများကို မသိနိုင်ပါဘူး။ အထူး အားဖြင့် တမလွန်ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ သတ္တဝါအားလုံးအတွက် ကံချမှတ် ထားတဲ့ ဥပဒေကို သိဖို့တော့ တကယ်ကို မဖြစ်နိုင်တော့တာပါ။ လူဟာ လူချမှတ် ထားတဲ့ ဥပဒေကိုသိနိုင်ပေမယ့် သတ္တဝါတွေအတွက် ကံချမှတ်ထားတဲ့ ဥပဒေကို တော့ မသိနိုင်လို့ပါ။ ဒီလိုမျိုးမသိကြလို့ပဲ သတ္တဝါတွေလုပ်ချင်တာ လုပ်ခဲ့ကြလို့ မဖြစ်ချင်တဲ့ ဘဝ၊ မကြံ့ချင်တဲ့ ဒုက္ခတွေကို ကြုံနေကြရတာပေါ့။ ဘဝရတာ ဒုက္ခကံတာဟာ ဘာသာအယူနဲ့ လားလားမှမဆိုင်ပါဘူး။ ဖြစ်ချင်တဲ့ တဏှာဦးစီး ခဲ့လို့ ဘဝရပြီး လုပ်ချင်တဲ့အကုသိုလ် ဦးစီးခဲ့လို့ ဒုက္ခကြုံရတာပါ။ သတ္တဝါရယ် လို့ဖြစ်ရင် ဘယ်သတ္တဝါမှ ဒုက္ခကိုမကြုံချင်ကြပါဘူး။ ဒါဟာ သတ္တဝါတိုင်းရဲ့ ဆန္ဒပါ။ ဒါပေမယ့် ဘာကြောင့် ဒုက္ခကြုံရတယ်ဆိုတာကို မသိလေတော့ ဒုက္ခကြုံ လဲ မကောင်းတာကိုလုပ်၊ သုခကြုံလဲ မကောင်းတာကို လုပ်နေတော့ ဒုက္ခကို

လက်ယပ်ခေါ်သလို ဖြစ်နေတာပေါ့။ ကမ္ဘာမှာ သတ္တဝါတွေ မကြုံချင်တဲ့ ရာသီ ဥတုဖောက်ပြန်မှု၊ စစ်မက်ဖြစ်မှု၊ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှု၊ အဆင်မပြေမှုတွေ မကြုံချင်ဘဲ ကြုံနေရတာဟာ ၁။ အတိတ်က မကောင်းတာကို လုပ်ခဲ့လို့ ။ ဒီဘဝမှာလဲ လုပ်ချင်တာကို လုပ်နေကြလို့ပါပဲ။ မကောင်းတာဆိုရင် မလုပ်ပါနဲ့ ပြောတာတောင်မှ လုပ်တတ်တဲ့အကျင့်ရှိနေတဲ့ သတ္တဝါတွေကို မကောင်းတာကို မလုပ်သင့်ကြောင်း အရင်ဆုံး သတိပေးရတာပေါ့။ မလုပ်သင့်တဲ့ မကောင်းတဲ့ အရာတွေဆိုတာ ဘာပါလိမ့်။

၁။ သတ္တဝါအားလုံးဟာ အသက်ရှည်ချင်ကြပါတယ်။ ပြီးတော့ ရောဂါလဲ မဖြစ်ချင်တော့ ကျန်းမာရေးကောင်းဖို့ပါ တမ်းတတတ်ကြပါရော။ ဒါပေမယ့် အသက်တိုကြရတယ်၊ ရောဂါဖြစ်ကြရတယ်။ အသက်တိုခြင်း၊ ရောဂါဖြစ်ခြင်းဆိုတာ ကောင်းတဲ့အကျိုးတွေမဟုတ်တော့ မကောင်းတာကိုလုပ်ခဲ့လို့ ရလာတဲ့ ရလာဒ်တစ်ခုဆိုတာ သေချာနေပါတယ်။ အသက်တိုသူတွေဟာ အရင်က အသက်ရှိတဲ့သတ္တဝါတွေကို သတ်ဖြတ်ခဲ့လို့ပါပဲ။ အပျော်သတ်တာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်လိုကြောင့် သတ်တာပဲဖြစ်ဖြစ် အသတ်ခံရတဲ့ သတ္တဝါ သက်တမ်း စေ့နေခွင့်မရလိုက်သလို သတ်သူဟာလဲ သက်တမ်းစေ့နေခွင့်မရပါဘူး။ သတ်တာတော့မဟုတ်ဘူး နှိပ်စက်မယ် ဒုက္ခပေးမယ်ဆိုရင်တော့ ရောဂါဖြစ်မယ် ဒုက္ခရောက်မယ်ပေါ့။ သတ္တဝါတွေဟာ နောက်ကြုံရမယ့် အနာဂတ် နေ့ရက်နဲ့ ဘဝတွေကို မမြင်မသိကြလေတော့ လက်ရှိရှင်သန်နေတဲ့အချိန်မှာ လုပ်သင့် မလုပ်သင့်မသိလို့ လုပ်ချင်တာကိုလုပ်ရင်း မှားမှန်းမသိ မှားကုန်ကြတာပါ။ တချို့ကြတော့

၂။ ကိုယ်ပိုင်တိုင်ပစ္စည်းကို ဘယ်သူမှ ယူတာ၊ သိမ်းတာကို မကြိုက်ကြပါဘူး။ ပင်ပန်းခံရှာဖွေထားတဲ့ ပစ္စည်းများကို လုံခြုံစေချင်ခဲ့တာ။ ဒါပေမယ့် အာဏာ ရှိသူတွေက မတရားသိမ်းသွားတာ၊ ပစ္စည်းမဲ့သူ ဂုဏ်သိက္ခာမရှိသူများက ခိုး

ယူတာ၊ သဘာတရားဖြစ်တဲ့ ရေဘေး၊ မီးဘေးတွေ့ရတာ၊ ဆုံးမရခက်တဲ့ သားသမီးတွေရလာတာဟာလဲ ကောင်းတဲ့အကျိုးတွေမဟုတ်ပါဘူး။ အတိတ်က သူများမပေးချင်တဲ့ ပစ္စည်းကို မတရားယူခဲ့တဲ့အတွက် အကျိုးခံရတာပါ။ ကိုယ်ယူတုန်းက ပြုံးနိုင်ခဲ့သမျှ မကောင်းတာကြုံရရင် ငိုရတဲ့အဖြစ်တွေ ဘဝထဲမှာရှိနေတာကို ကြုံဖူးကြမှာပါ။ တချို့က

၃။ ကိုယ်ချစ်သူနဲ့ မခွဲမခွဲနေချင်တာ၊ ယောက်ျားစစ်စစ်၊ မိန်းမစစ်စစ် ဖြစ်ချင်တာရယ်။ ဒါပေမယ့် ချစ်သူနဲ့ဝေးရသလို မုန်းသူနဲ့လဲ နီးရပြန်ပါတယ်။ ယောက်ျားဖြစ်ရက်နဲ့ ယောက်ျားစိတ်မပေါက်၊ မိန်းမဖြစ်ရက်နဲ့ မိန်းမစိတ်မပေါက်ဘဲ မဖြစ်ချင်တာတွေ ဖြစ်နေကြပြန်ရော။ ဒါတွေဟာ အပျော်အပါး လိုက်စားတဲ့သူတွေရတဲ့ အပြစ်တွေပါ။ ငွေရှိသူကလဲ ပျော်ချင်လို့၊ ငွေမရှိသူကလဲ စိတ်အလိုလိုက်မိလို့ဆိုတဲ့ ဆင်ခြေတွေနဲ့ မှားမှန်းမသိ မှားကြပြန်ရော။ တချို့ကြတော့

၄။ အလိမ် အညာမခံချင်ကြဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘဝမှာ အမြဲတမ်း အလိမ် အညာ ခံနေရတယ်။ ဒါ့အပြင် အမှန်တရားဆိုတာ ချို့နဲ့လားလို့ မေးရလောက်အောင် သူ့ဘဝမှာ မှန်တာမတွေ့ အမှားပဲတွေ့နေမိရပြန်ရော။ ဒါတွေဟာ အပျော်ကြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ စနောက်ချင်လို့ပဲဖြစ်ဖြစ် ပြောခဲ့မိတဲ့ မုသားစကား ကြောင့်ပါပဲ။ တချို့ကြတော့

၅။ သူများထက် ဉာဏ်ကောင်းချင်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်ဟာကို မှတ်မှတ် မမှတ်မိပြန်ဘူး။ စာဆိုလဲ ကျက်မရ၊ အရာဝတ္ထုဆိုလဲ မမှတ်မိနဲ့ ဘဝကိုဖြတ်သန်းရတာ ခက်ခဲလိုက်တာ။ သူများနဲ့ယှဉ်လိုက်တိုင်း အောက်ကျ နောက်ကျ အဖြစ်တွေက ဘဝထဲမှာ တပုံတပင်။ ကြုံချင်လို့မဟုတ်ပေမယ့် လက်ခံထား ရတဲ့အခြေအနေ။ ဒါတွေဟာ အပျော်အပျက် မူးယစ်စေတတ်တဲ့အရာကို သုံးစွဲမိခဲ့တာ၊ ရောင်းမိခဲ့တာတွေကြောင့် ရလာတဲ့ရလဒ်တွေပါပဲ။

ဒီအကျိုးငါးမျိုးက အကျိုးဆက်သက်သက်မျှသာရှိသေးတယ်။ ကျူးလွန် သူတွေဟာ ကျူးလွန်ပြီးနောက်ဘဝမှာ ထိုက်သင့်သလို ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်ဘဝတွေကို ကြုံခဲ့ရပါသေးတယ်။ အဲဒီဘဝတွေက လွတ်ပြီးမှ မကြုံချင်တဲ့ဒုက္ခ၊ မလိုချင်တဲ့ အခက်အခဲတွေကို အပိုလက်ဆောင်အဖြစ် ထည့်ပေးလိုက်တာပါ။ ဒါတွေ ကြုံရမယ်ဆိုတာကို မသိလေတော့ မကောင်းတာ ကို သိသလိုတမျိုး၊ မသိသလိုတဖုံ ကျူးလွန်မိကြတာပေါ့။ အပြစ်ကျူးလွန်လို့ အရေးယူမှ မျက်နှာငယ်လေးနဲ့ မသိလို့ပါလို့ တောင်းပန်ရမယ့်အဖြစ်တွေမရှိ စေဖို့ မကျူးလွန်ခင်ကတည်းက ရှောင်ကြဉ်သင့်တဲ့အရာအနေနဲ့ ဗုဒ္ဓက ညွှန်ကြား ခဲ့တာပေါ့။ ကံရဲ့အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို ဗုဒ္ဓသိသလို သတ္တဝါတွေသာ သိကြမယ် ဆိုရင် ဒုက္ခဆိုတာ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ကြုံစရာရှိမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘဝ ဆိုတာ အဆင်မပြေမှုတွေနဲ့ ဖန်တီးထားတာပါကွာလို့ အားငယ်သံနဲ့ ပြောသူများ ကို ကြားနေရဦးမှာ အမှန်ပါပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ဆို လူတွေက အသိကိုယူပြီး ကောင်း အောင်ကျင့်ဖို့ထက် အရှိကိုယူပြီး ကူမယ်ဆိုတဲ့သူကိုပဲ ကိုးကွယ်ချင်ကြလို့ပါပဲ။

ဖန်ဆင်းရှင်ယုံကြည်လို့ မကောင်းတာကိုလုပ်ခဲ့တဲ့သူတစ်ယောက် ဒုက္ခကြုံရင် ဖန်ဆင်းရှင်မခံဘဲ ကိုယ်တိုင်ခံရတယ်ဆိုတာကို နားလည်ရင် မကောင်းတာကို လုပ်ရဲကြမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါဆို သတ္တဝါတွေ မကောင်းတာကို ဘာကြောင့်လုပ်ကြပါလိမ့်။ သတ္တဝါတွေ မကောင်းတာကို လုပ်ကြတာဟာ ကိုယ်ကျင့်ရမယ့် ကိုယ်ကျင့်တရားကို တကယ်မသိကြလို့ပါပဲ။ တနည်းပြောရ မယ်ဆိုရင် ရှောင်သင့်တာကို တကယ်မရှောင်ခဲ့ကြလို့ပါပဲ။ သတ္တဝါတွေ သူများ အသက်သတ်တာ၊ သူများ ပစ္စည်းယူတာစတဲ့ မကောင်းတာကို လုပ်နေကြတာ ဟာ ရှောင်သင့်တဲ့ တရားသုံးပါးကို မရှောင်နိုင်ကြလို့ပါ။ ရှောင်ရမယ်ဆိုတာကို မသိလို့လဲပါတာပေါ့။ ရှောင်သင့်တဲ့အရာသုံးခုက

၁။ မုသာဝါဒ= မဟုတ်တာကို အဟုတ်လုပ်ပြီး လိမ်ညာမပြောရ။ တကယ်လို့

ပြောမိခဲ့ရင် အလိမ်အညာခံရတဲ့အပြင် မှန်ကန်တဲ့အရာကို သိခွင့်မရှိပါဘူး။

၂။ ပိသုဏဝါစာ = ကိုယ်ပြောတဲ့စကား ဘယ်လောက်မှန်နေပါစေ ကိုယ့်စကား ကြောင့် သူများအကျိုးမရှိတဲ့အပြင် အထင်သေးခံရတာ၊ အပြစ်မြင်ပြီး အချစ် တွေကင်းသွားစေတဲ့ စကားမျိုးကို မပြောရပါဘူး။ ခေတ်စကားနဲ့ ပြောရင် အတင်း မပြောရပေ။ မှန်ပေမယ့် မပြောသင့်တာကိုပြောခဲ့ရင် ရလာမယ့်ရလဒ်က ဂုဏ် သိက္ခာမဲ့မယ်၊ အရှက်ခွဲခံရတတ်တယ်၊ ယုံကြည်ရသူမရှိဖြစ်တတ်ပါတယ်။

၃။ ဖရူသဝါစာ = စကားကို ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းမပြောရ၊ မဆဲ မဆိုရ။ တကယ် လို့ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ပြောခဲ့မယ် ဆဲဆိုခဲ့မယ်ဆိုရင် ကိုယ် ဘယ်လောက်ပဲ ကောင်းနေပါစေ အဆဲအဆိုခံရတဲ့အပြင် အပြစ်ပဲ ပြောခံရတတ်ပါတယ်။

ပြီးတော့

၄။ သမ္မပ္ပလာပ = အကျိုးမရှိ တောင်စင် ရေမရ စကားတွေမပြောရပါဘူး။ တကယ်လို့ ပြောခဲ့တယ်ဆိုရင် ရလာမယ့်အကျိုးက

၁။ မိဘတွေကိုယ်တိုင်က တိုးတက်ကောင်းမွန်တဲ့လမ်းကို မပြုနိုင်ပါဘူး။

၂။ ဆရာတွေကလဲ အတတ်ပညာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ထူးချွန်အောင် လမ်းမပြုနိုင်သလို

၃။ သူဌေးတွေကလဲ ချမ်းသာအောင် မထောက်ပံ့ကြတဲ့အပြင်

၄။ သူငယ်ချင်း အပေါင်းအသင်းများကလဲ လမ်းမှန်းမခေါ်ဘဲ လမ်းမှား ကိုရောက်အောင် ဆွဲခေါ်သွားတတ်တာမျိုး ကြုံရတတ်ပါတယ်။

ဒီနှုတ်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ မကောင်းတဲ့အရာများကိုရှောင်ကြဉ်တာကို သမ္မာဝါစာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ရှောင်စရာက ဒါပဲရှိတာ မဟုတ်ပါသေးပါဘူး။ ကိုယ်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ မကောင်းတဲ့အရာများကိုလဲ ရှောင်ဖို့လိုအပ်ပါသေးတယ်။ ဒါတွေကတော့ . .

၁။ ပါဏာတိပါတ = အကောင်သေးသေး ကြီးကြီး၊ ဘယ်သတ္တဝါဖြစ်ဖြစ် သက်ရှိ သတ္တဝါတွေကို မသတ်ရပါဘူး။ တကယ်လို့ သတ်ခဲ့ရင် အသက်တိုရမှာပါ။

နှိပ်စက် ညှင်းပန်းရင် ရောဂါများမှာပါ။

၂။ အဒိန္နာဒါန = ပိုင်ရှင်မပေးတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို ခိုးလဲမခိုးရပါဘူး။ လာဘ်လဲ မစားရသလို သိမ်းလဲ မသိမ်းရပါဘူး။ ခိုးခဲ့၊ လာဘ်စားခဲ့၊ သိမ်းခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘဝရတဲ့အခါ ရန်သူမျိုးငါးပါးနဲ့ မကြုံချင်လဲ ကြုံကြုံကြုံရမှာပါ။ လုပ်ခဲ့တုန်းက ကျေနပ်ခဲ့ရသလောက် ခံရတဲ့အချိန်မှာ ဝမ်းနည်းစရာတွေပဲ ကြုံတွေ့ရမယ်ဆိုတာ ကို သိထားရင် မလုပ်ဖြစ်မှာသေချာပါတယ်။

၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ = ကိုယ့်ရဲ့ပျော်ပါးချင်တဲ့စိတ်ကို မထိန်းဘဲ သူတစ်ပါး သားမယားများအပေါ် မှားယွင်းစွာကျူးလွန်မှုကို မလုပ်သင့် မလုပ်ထိုက်ပါဘူး။ တကယ်လို့ ကျူးလွန်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဒု၊ သ၊ န၊ သော တို့လို့ ငရဲကျရောက်ရပြီးတော့ ပြန်လွတ်လာတဲ့အခါမှာလဲ ယောက်ျားမစစ်၊ မိန်းမစစ်ဖြစ်ပြီး လူအများအထင် သေးခံရမှာဖြစ်သလို ချစ်သူ ခင်သူ ရှားပါးတတ်ပါသေးတယ်။ ဒါတွေကို ရှောင် ကြဉ်တာကိုကျတော့ သမ္မာကမ္မန္တလို့ခေါ်ပါတယ်။

ပြီးတော့ ထမင်းတစ်လုပ်စားရဖို့ ဘဝတစ်ခုရှင်သန်နိုင်ဖို့ဆိုပြီး ရေးခဲ့ပြီး ဖြစ်တဲ့ ဝစီဒုစရိုက်လေးပါး၊ ကာယဒုစရိုက်သုံးပါးတို့ကို ကျူးလွန်တာမျိုးကို မသန့်ရှင်းတဲ့ အသက်ရှင်သန်မှုဖြစ်လို့ မလုပ်သင့် မလုပ်ထိုက်ကြောင်း အသိပေး ခဲ့ပါတယ်။ တကယ်လို့ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး မကောင်းတာကို လုပ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ကျူးလွန်သူများဟာ ဘဝရတဲ့အခါတိုင်းမှာ ကောင်းမွန်စွာ အသက်မွေးခွင့်မရဘဲ မကောင်းတာကိုလုပ်ပြီးမှ ထမင်းစားရ၊ ဘဝရှင်သန်ရသူ တွေ ဖြစ်ရတော့မှာပါ။ မှန်ကန်တဲ့အလုပ်နဲ့ ဘဝကိုဖြတ်သန်းတာကို သမ္မာ အာဇီဝလို့ခေါ်ပါတယ်။

ဒီတရားသုံးမျိုးကို ဝိရတီ = ကောင်းကျိုးလိုလားသူများ ရှောင်ကြဉ်သင့် ရှောင် ကြဉ်ထိုက်တဲ့ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်များလို့ ဟောခဲ့ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓက ဒီတရားသုံးပါး ကို မလုပ်ရဘူးလို့ အသိပေးခဲ့တာဟာ သူ့ကိုယ့်ကြည်လာအောင် ဗုဒ္ဓဝါဒ

တိုးပွားလာအောင် ဟောခဲ့ ပြောခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့ကို ကိုးကွယ်တာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ယုံကြည်တာပဲဖြစ်ဖြစ် ဆန့်ကျင်တာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မယုံကြည်တာပဲဖြစ်ဖြစ် သတ္တဝါတွေ မကောင်းကျိုးကို ကြုံတွေ့ရမှာစိုးတာကြောင့် ပြောခဲ့တဲ့စကားများ ပဲဖြစ်ပါတယ်။ မကောင်းမှု ရှောင်သူများဟာ မကောင်းကျိုးကို မရတော့တာ ကြောင့် စိတ်ဆင်းရဲစရာ အကြောင်းမရှိတော့တဲ့အတွက် ဘဝတစ်ခြမ်းစာ ကျေနပ်စရာ ကြုံရတာနဲ့အတူတူပါပဲ။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက မလုပ်သင့်တာကိုပဲ ဟောခဲ့ ပြောခဲ့ အသိပေးခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ လုပ်သင့် လုပ်ထိုက် လိုက်နာသင့် လိုက်နာထိုက်တာမျိုးကိုပါ မျှဝေခဲ့ပါတယ်။ လုပ်သင့်တာကို လုပ်နေသူတစ်ယောက်အနေနဲ့ ဆုတ်ယုတ်စရာ အကြောင်းမရှိ တိုးတက်ဖို့ရာပဲရှိတာကြောင့် နည်းပေးလမ်းပြလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်တဲ့အလုပ်များကို လုပ်သူများဟာ စိတ်တည်ငြိမ်သူများပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မှန်ပါတယ်။ စိတ်တွေလွင့်နေမယ်၊ စိတ်တွေ ကယောက်ကယက် ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် ကောင်းတာကို လုပ်စရာအကြောင်းကို မရှိတော့ပါဘူး။ စိတ်ထားတည်ငြိမ်သူတွေဟာ

- ၁။ ဒါန = ပေးကမ်းတတ်၊ ကျွေးမွေးတတ်၊ လှူတတ်ပါတယ်။
- ၂။ သီလ = ဆောင်စရာများကိုလဲ ဆောင်ဖြစ်အောင်လုပ်တတ်ပါတယ်။
(ရှောင်စရာများကို ဝိရတီသုံးပါးမှာ ရေးခဲ့ပြီးပါပြီ)
- ၃။ ဘာဝနာ = မှန်ကန်တဲ့အသိတွေရပြီး ကောင်းမွန်တဲ့အလုပ်တွေလုပ်နိုင်ဖို့ တရားနာတာ၊ ကောင်းတဲ့စကားကိုနားထောင်တာ၊ ကောင်းတဲ့စကားကို ပြောတာ၊ မှန်ကန်တဲ့ အသိနဲ့ ကောင်းမွန်တဲ့အလုပ်ကို လုပ်ဖို့လိုအပ်တာကို လုပ်ကို လုပ်လေ့ရှိပါတယ်။

လုပ်သင့်တဲ့ ဒါနကိုလုပ်ခဲ့တာဖြစ်လို့ ဘဝမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ အပြင် အပေါင်းအသင်းအလဲပေါပါတယ်။ ကျင့်သင့်တဲ့ သီလကို ကျင့်ခဲ့ရင်

ဂုဏ်သိက္ခာရှိသူ၊ ကျော်ကြားသူ၊ လူ နတ် ချစ်ခံရသူ၊ မကောင်းတာကို မကြုံရသူဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ မှန်ကန်တဲ့အသိနဲ့ ကောင်းမွန်တဲ့အလုပ်ကို လုပ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် စိတ်ဆင်းရဲစရာကို ဘယ်တော့မှ ကြုံရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ လုပ်သင့်တာကိုလုပ်တာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက

၂။ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ = ကုသိုလ်ကောင်းမှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး မမေ့မလျော့လုပ်နေဖို့ အသိပေးခဲ့တာပါ။ ဒါကို ကောင်းမှုဆောင်လို့လဲ မှတ်သားကြပါသေးတယ်။ မမြဲမှုတွေ၊ စိတ်အလိုအတိုင်းမဖြစ်တတ်တဲ့ လောကကြီးမှာ ကောင်းတာတွေ အမြဲကြုံတွေ့နေရစေဖို့အတွက် ကောင်းတာကို အမြဲလုပ်နေဖို့ အကြံပြုခဲ့တာပါ။ မှန်ပါတယ်။ ဒါန ပေးကမ်းတတ်သူကို မကြိုက်တဲ့သူ လောကမှာ ဘယ်ရှိပါ့မလဲ။ ဒါကြောင့် ပေးကမ်းခြင်းသည် အောင်မြင်ရာ၏လို့ ပြောကြတယ် ထင်ပါရဲ့။ ကောင်းတာကိုလုပ်သူများဟာ

၁။ သမ္မာဝါယာမ = ကုသိုလ်ကောင်းမှုဖြစ်တဲ့ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာများကို ဘဝအာမခံချက်ရရှိရလေအောင် စွမ်းစွမ်းတမံ မှန်မှန်ကန်ကန် ကြိုးစားဖို့လိုအပ်သလို

၂။ သမ္မာသတိ = ကောင်းမှုကို မှန်မှန်ကန်ကန်ပြုလုပ်နေပေမယ့် သတိမထားရင် မှားတတ်တာကြောင့် သတိထားပြီးလုပ်ဖို့ပါ အသိပေးခဲ့တာပါ။ သတိတွေဘယ်လောက်ထားထား စိတ်ထားတည်ငြိမ်မှုမရှိရင် အကုသိုလ်ဝင်လာနိုင်တာကြောင့်

၃။ သမ္မာသမာဓိ = စိတ်ကို တည်ငြိမ်အောင်ထားပြီး ကုသိုလ်လုပ်ရမယ်လို့ နည်းလမ်းပေးခဲ့ပြန်ပါတယ်။

မကောင်းတာမကြုံရ၊ ကောင်းတာစံရလို့ ကျေနပ်ပျော်ရွှင်နေတတ်ကြပေမယ့် စိတ်ဆင်းရဲမှုဆိုတာ ဘဝထဲ မသိမသာ ဝင်ရောက်လာတတ်တာမို့လို့ လောကဓံကို ခံနိုင်ရည်ရှိရလေအောင် ဗုဒ္ဓက နည်းလမ်းကို ပြခဲ့ပါသေးတယ်။ ဒီနည်းလမ်းကတော့

၃။ သစိတ္တ ပရိယောဒပနံ = စိတ်ကိုဖြူစင်အောင်ထားဖို့ပါ။ ဒါကျတော့ အဆင့် မြင့် အရိယာထိဖြစ်အောင် ကျင့်သုံးနေထိုင်သွားဖို့ အသိပေးခဲ့တာပါ။ ဟုတ်ပါတယ်။ မကောင်းမှုကိုရှောင်ပါလို့ ပြောတာဟာ ဒုက္ခကင်းစေဖို့ အပါယ်မကျ စေဖို့ပါ။ ကောင်းမှုဆောင်လို့ ပြောတာဟာ သုခပြည့်စေဖို့ သုဂတိရောက်စေဖို့ပါ။ စိတ်ကိုဖြူအောင်ထားပါလို့ ပြောတာဟာ သံသရာမလည် ခန္ဓာမရစေတဲ့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်တဲ့ အရိယာဖြစ်အောင်ထိ ကြိုးစားနေထိုင်ဖို့ ဟောပြောခဲ့တာပါ။ စိတ်ထားဖြူစင် အရိယာဖြစ်ဖို့အတွက်ဆိုရင်

၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ = လူကို လူလိုမြင်၊ သတ္တဝါကို သတ္တဝါလို့ မြင်တာထက် မြင့်မားပြီး ရုပ် နဲ့ နာမ်သာရှိတာပါလားလို့ အသိဉာဏ်ကို အဆင့်မြှင့် မြင်နိုင်စေဖို့နဲ့

၂။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ = သက်ရှိသတ္တဝါ သက်မဲ့အရာအားလုံးဟာ ရုပ်နဲ့ နာမ်သာ ရှိတယ်ဆိုတာ အမြင်နဲ့သာ မဟုတ် မမြင်ရတဲ့အတွေးထဲပါ မလွဲတဲ့ အသိရှိနေစေရပါတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ ပထမဝါ တပို့တွဲလပြည့်နေ့ သံဃာ့အစည်းအဝေးမှာ မိန့်ကြားခဲ့တဲ့

- ၁။ မကောင်းမှုရှောင် (သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ)
- ၂။ ကောင်းမှုဆောင် (ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ)
- ၃။ ဖြူအောင်စိတ်ကိုထား (သစိတ္တ ပရိယောဒပနံ)

စကားတော်သုံးခွန်းကို သြဝါဒပါတိမောက်လို့လဲခေါ်သလို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ အဆုံးအမဖြစ်တာကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာလို့လဲခေါ်ပါတယ်။ ဒါကို သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သုံးပါးနဲ့တွဲလိုက်ရင် သာသနာသုံးရပ်ဖြစ်သွားတာပေါ့။ သီလပြည့် ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းသူတွေဟာ မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကို မလုပ်ဘဲရှောင်ကြဉ်ကြသလို စိတ်ထားတည်ကြည် စိတ်ထားပြည့်ဝတဲ့သူတွေဟာ (သမာဓိရှိသူ) ကောင်းတာကိုလုပ်ဖို့ပဲ စိတ်ကူးလေ့ရှိပြီး ပညာပြည့်ဝ နှလုံးလှသူများကတော့

စိတ်ကိုဖြူအောင်ထားပြီး အကောင်းအဆိုး လောကဓံကို ခံစားလေ့မရှိတော့ဘူး ငြိမ်းချမ်းစွာနေပါတော့တယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ အဆုံးအမ သာသနာသုံးရပ်ကို လူမျိုးမရွေး ဘာသာမရွေး ကျားမ မရွေး ကျင့်သုံးနိုင်ပါတယ်။ မကောင်းကျိုးကို မလိုလား ကောင်းကျိုးကိုလိုလားပြီး လောကဓံကို ခံနိုင်ရည်ရှိအောင်ကျင့်လို သူအားလုံးနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့အကျင့်မို့လို့ အငြင်းပွားစရာမရှိ ကျင့်သုံးရုံနဲ့ အကျိုး ရစေမယ့် နည်းလမ်းတွေပါပဲ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာပထမဝါ ဝေဠုဝန်ကျောင်း တပို့တွဲ လပြည့်နေ့မှာ ပေးခဲ့တဲ့ သြဝါဒနာခံသူများဟာ ဧဟိဘိက္ခု အရိယာသက်သက် သာ ဖြစ်တာကြောင့် ဗုဒ္ဓရဲ့ဆိုလိုချက် သာသနာသုံးရပ်ကို အသေအချာ နားလည် ကြပြီး အသက်နဲ့ရင်းပြီး လိုက်နာကြမယ့်သူတွေဖြစ်နေပါတယ်။

ခေတ်တွေကြာညောင်း ကာလတွေပြောင်းလဲပြီး လူတွေစိတ်ဓာတ် မပြည့်ဝတဲ့အချိန်မှာ သာသနာသုံးရပ်ကို ပြန်လည်ကြားမိကြရပေမယ့် အပြည့် အဝနားမလည်နိုင်ကြတော့ပါဘူး။ အာရုံတွေများလို့ ဉာဏ်မပွားနိုင်တာလဲ ပါ တာပေါ့။ ဒါကြောင့် တပိုင်တနိုင်လေး နားလည်သလို ဘာသာပြန်ကြပြီး မကောင်းတာဆိုရင်လဲ ကိုယ်မကြိုက်တာမလုပ်ပေမယ့် ကြိုက်တာလေး လုပ်နေ ကြပြန်ရော။ ကောင်းတာဆိုရင်လဲ ကောင်းတာမှန်သမျှ မလုပ်ကြတော့ပဲ ကိုယ့် အတွက် အကျိုးရှိမယ့် အကောင်းလေးတွေကို ရွေးပြီးလုပ်နေကြကာ စိတ်ထား ဆိုရင်လဲ ချစ်သူခင်သူအပေါ်မှာပဲ ဖြူစင်ချင်တော့တဲ့ အခြေအနေ။ သာသနာ သုံးရပ်က အပြောင်းအလဲမရှိပေမယ့် လက်ခံထားသူ ကျင့်သုံးသူများဟာ ကိလေ သာများလာလို့ အပြောင်းအလဲလေးတွေနဲ့ ကျင့်သုံးချင်တာလေးကိုပဲ ရွေးကျင့် တဲ့အဆင့်ရောက်သွားရတာပါ။ ဒါကြောင့်လဲပဲ ဗုဒ္ဓဟောကြား မြတ်တရားထဲက ကိုယ်ကြိုက်တာကို ရွေးယူပြီး ကိုယ်ထင်ရာ ပြောရင်း အငြင်းပွားတဲ့ခေတ်ကို ရောက်လာတော့တာပေါ့။

ကိလေသာကင်းသူ ဗဟုသုတများတာဟာ အများအတွက် အကျိုးရှိနိုင်

ပေမယ့် ကိလေသာများသူ ဗဟုသုတများတာဟာ ကိုယ့်အတွက်တောင် အကျိုး
ယုတ်စေတတ်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုတာ ကိုယ်လိုရာဆွဲတွေးရတဲ့အရာ
မဟုတ်ပါဘူး။ ဗုဒ္ဓတရားတော်ဟာ ကေဝလ ပရိပုဏ္ဏ = ပိုလို့ထုတ်စရာမရှိ၊
လိုနေလို့ဖြည့်စရာမရှိ လုံးဝပြည့်စုံနေတဲ့ တရားပါ။ ယဉ်ကျေးမှုတွေရဲ့ ရောထွေးမှု
ကြောင့်ပဲလား၊ ကိုယ်တိုင်ကပဲ ဗုဒ္ဓစာပေကို အပြည့်အစုံ မလေ့လာမိလို့ပဲလား
မပြောတတ် သူများစကားနဲ့ ဗုဒ္ဓတရားကို နှိုင်းယှဉ်ပြလာကြပါရော။ ကမ္ဘာကြီး
ကလူတွေ လူ့အခွင့်အရေး (Human Right) ပြောနေတဲ့အချိန်မှာ ဗုဒ္ဓက
အမျိုးသမီးတွေကို အမျိုးသားနဲ့တန်းတူ အခွင့်အရေးပေးရဲ့လား စသည်ဖြင့်
မေးခွန်းတွေ ရောက်လာတတ်ပါတယ်။ တကယ်တော့ ဗုဒ္ဓသာသနာဆိုတာ
အခွင့်အရေးယူဖို့ ဖြစ်လာတာမဟုတ်ပါဘူး အခွင့်အရေးယူတတ်တဲ့စိတ်တွေကို
စွန့်လွှတ်နိုင်တဲ့အထိ ကျင့်သုံးဖို့ပါ။

ဗုဒ္ဓဝါဒမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာကို ကျင့်သုံးသူ စောင့်ရှောက်သူ လေးမျိုးရှိ
ကြောင်း ပြဆိုထားပါတယ်။

- ၁။ ဘိက္ခု = ရဟန်းယောက်ျား
- ၂။ ဘိက္ခုနီ = ရဟန်းမ
- ၃။ ဥပသကာ = သရဏဂုံသုံးပါးနဲ့ ငါးပါးသီလမြဲတဲ့ ဒါယကာ နဲ့
- ၄။ ဥပါသိကာ = သရဏဂုံသုံးပါးနဲ့ ငါးပါးသီလမြဲတဲ့ ဒါယိကာမတို့ပါပဲ။ ဒီလေး
ယောက်ကသာ ဗုဒ္ဓရဲ့သာသနာသုံးရပ်ကို မကောင်းမှုရှောင်၊ ကောင်းမှုဆောင်၊
ဖြူအောင်စိတ်ကိုထားပြီး စောက်ရှောက်မယ့်သူများပါ။ သာသနာသုံးရပ်ကို
တကယ်ကျင့်သုံးနေသူကြားထဲမှာ အငြင်းပွားစရာမရှိပေမယ့် ကျင့်သုံးမှု
အားနည်းသူ၊ ကျင့်သုံးမှုမရှိသူကြားထဲမှာတော့ အခွင့်အရေးညီမျှမှုမရှိဘူး
ခွဲခြားတယ်ဆိုတဲ့ စကားဟာ တဖြေးဖြေးနဲ့ ကားလာပါတော့တယ်။ ဒါဆို
ဗုဒ္ဓသာသနာနဲ့ အမျိုးသမီးများရဲ့ အခန်းကဏ္ဍက ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော် အခါနဲ့

အခုအချိန် ဘာတွေကွာခြားသွားပြီလဲ။ တကယ်ရော ကွာခြားနေသလား၊ တကယ်ပဲ ကွာခြားမှုမရှိ ရပိုင်ခွင့်ဟာ အတူတူပဲရှိနေတာလားဆိုတာကို ပြန်ကြည့် ရမယ်ဆိုရင်--။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟာ သစ္စာလေးပါးသိလို့ ဘုရားဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် ဥပသကာ ဖြစ်တဲ့ တပုဿနဲ့ ဘလ္လိကာတို့ကို အရင်တွေ့ရပြီး သူတို့လျှာတဲ့ မုန့်ကို အလျှာခံကာ ဘုဉ်းပေးခဲ့ရပါတယ်။ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက် ဗုဒ္ဓံသရဏံဂစ္ဆာမိနဲ့ ဓမ္မံသရဏံ ဂစ္ဆာမိဆိုပြီး သရဏဂုံနှစ်ပါးနဲ့ သာသနာတော်မှာ ပထမဆုံး ဥပသကာတွေ ဖြစ်လာပါတယ်။ ဘုရားဖြစ်ပြီးနောက် ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှာ ဓမ္မစကြာတရားတော် ကို ဟောကြားခဲ့တဲ့အတွက် အရှင်ကောဏ္ဍည ရဟန်းဖြစ်ပြီး ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ငါးရက်နေ့မှာ ပဉ္စဝဂ္ဂိငါးဦးလုံး ရဟန္တာဖြစ်လာတဲ့အတွက် သံဃာရတနာ စတင် ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနောက် ဝါတွင်းကာလမှာပဲ ယသသူဌေးသားနဲ့ သူ့အဖေကို တရားရစေပြီး နောက်နေ့ ဆွမ်းစားကြွရာက သူဖာတာသူဌေးသမီးနဲ့ ချွေးမတို့ သရဏဂုံသုံးပါးကို ခံယူဆောက်တည်ပြီး အမျိုးသမီးထဲမှ ပထမဆုံး ဥပါသိကာ သရဏဂုံတည်သူတို့ဖြစ်လာပါတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပဉ္စမဝါကို ဝေသာလီပြည် မဟာ ဝုန်တောမှာ ဝါကပ်တော်မူပါတယ်။ ပဉ္စမဝါကပ်တော်မူတဲ့အချိန်မှာပဲ မိထွေး တော် ဂေါတမီကို

၁။ ဝါ (၁၀၀) ရ ရဟန်းမဖြစ်ပါစေ ဒီနေ့မှ ဖြစ်လာတဲ့ ရဟန်းသစ်ကို ရှိခိုးရမယ်၊ ခရီးဦးကြိုရမယ်၊ အရိုအသေပေးရမယ်။

၂။ ရဟန်းမသည် ရဟန်းတို့နဲ့ ဝေးတဲ့ကျောင်းမှာ ဝါမကပ်ရ၊ ဝါမဆိုရ။

၃။ ရဟန်းမသည် လခွဲတစ်ကြိမ် ရဟန်းသံဃာထံမှ (က) ဥပုသ်မေးခြင်း
(ခ) အဆုံးအမခံယူရန် ကပ်ရောက်ရမည်။

၄။ ရဟန်းမသည် ဝါလကင်းလွတ် သီတင်းကျွတ်တဲ့အခါ ဘိက္ခုသံဃာ၊ ဘိက္ခုနီ သံဃာတို့အထံ ပဝါရဏာပြုရမည်။

၅။ သံဃာဒိသိသ်အပြစ်သို့ရောက်သော ရဟန်းမသည် ဘိက္ခုသံဃာ၊ ဘိက္ခုနီ သံဃာ နှစ်ဖက်မှာ ဆယ့်ငါ့ရက်ကြာ မာနတ်ကျင့်ရမည်။

၆။ ရဟန်းမသည် မိမိထံမှာ ခြောက်နှစ်တိတိ သိက္ခာပုဒ်ခြောက်ပါးတို့၌ မကျိုး မပေါက် မကျားမပြောက်ရအောင် ကျင့်သုံးပြီးသော သိက္ခာရှိသော သိက္ခ မာန်အား ဘိက္ခုသံဃာ၊ ဘိက္ခုနီသံဃာ နှစ်ဖက်၌ ရဟန်းမပြုပေးရန် ကြိုးစား ပေးရမည်။

၇။ ရဟန်းမသည် ရဟန်းကို တစ်စုံတစ်ရာသော အကြောင်းမျှဖြင့် မဆဲရေးရ၊ မရေရွတ်ရ။

၈။ ဒီနေ့ကစပြီး ရဟန်းမများက ရဟန်းယောက်ျားတို့အား သြဝါဒမပေးရ လို့ ဂရုဓံ ရှစ်ပါးချမှတ်ပြီး ရဟန်းမအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ သာသနာတော်ကြီးမှာ ပရိသတ်လေးပါး ပြည့်စုံသွားစေတာပါပဲ။

ပရိသတ်လေးပါး ပြည့်စုံစွာနဲ့ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ လာခဲ့ပေမယ့် မမျှော်လင့်ဘဲ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကြောင့် ဘိက္ခုနီသံဃာဟာ ပျောက်ကွယ်မှန်းမသိ ပျောက်ကွယ်သွားပါတော့တယ်။ တကယ်တော့ ဘိက္ခုနီ ရဟန်းတစ်ပါးဖြစ်ဖို့ဆိုရင် ဂရုဓံ နံပါတ်ခြောက် စည်းကမ်းအရ သိက္ခမာန်တစ် ယောက်အား ၁။ ရဟန်းယောက်ျားဖက်မှာ သိမ်ဝင်ရဟန်းခံပြီး

၂။ ရဟန်းမိန်းမဖက်မှာ တစ်ခါ သိမ်ဝင်ရဟန်းခံမှသာ ရဟန်းတစ်ပါးဖြစ်တာပါ။ ရဟန်းယောက်ျားနဲ့ မတူတဲ့အချက်တစ်ချက်ပေါ့။ သာသနာမှာ ရဟန်းပြုပေး မယ့် ဘိက္ခုနီ = ရဟန်းမ မရှိလေတော့ ဘိက္ခု = ရဟန်းယောက်ျား ဘယ်လောက် များများ ရဟန်းပြုပေးခွင့် မရှိတော့ပါဘူး။ ပြုပေးလဲ ရဟန်းမဖြစ်ပါဘူး။ ဗုဒ္ဓဝိနည်းတော်ဟာ အာဏာဒေသနာဖြစ်တဲ့အတွက် လျော့ပေါ့လို့မရတာပါ။

ဝိနည်းစည်းကမ်းကို တကယ်မသိဘဲ အရှေ့အရှုနိုင်ငံတွေမှာ ဘိက္ခုနီ (ကြာ) = ရဟန်းမတွေကိုတွေ့ပြီး သူတို့တောင် (မဟာယာန) ဘိက္ခုနီရဟန်းမ

ရှိသေးတာ ထေရဝါဒမှာလဲ ရဟန်းမ ရှိသင့်တာပေါ့လို့ ဆင်ခြေ ဆင်လက်တွေ တက်ပြီး ဗုဒ္ဓဝိနည်းကို ပြင်ချင်လာပါတော့တယ်။ ထေရဝါဒဆိုတာ ဗုဒ္ဓတရား တော်ထဲ လိုတာထည့် ပိုတာကိုထုတ်ပြီး သမုတ်ကြစို့ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ် မပါဘဲ ဗုဒ္ဓဟောကြား မြတ်တရားတရား အတိုင်းထားကြစို့လို့ ဆုံးဖြတ်ကြတဲ့ ရှင်မဟာကဿပစတဲ့ မထေရ်ကြီးများရဲ့အလိုအတိုင်း လိုက်နာနေသူများကို ခေါ်တာပါ။ ဒါပေမယ့် ခေတ်လူတွေက လူ့အခွင့်အရေးနဲ့တိုင်းပြီး သာသနာမှာ တန်းတူအခွင့်အရေးရှိရမှာပေါ့လို့ ပြောဆိုပြီး ဗုဒ္ဓဟာ ယောက်ျား မိန်းမ ခွဲခြားသူ အဖြစ် ဂရုမံတရားရှစ်ပါးထဲက နံပါတ်တစ်ကိုအကြောင်းပြုပြီး အပြစ်တင်လာ ပါတော့တယ်။

ဝါ (၁၀၀) ရ ရဟန်းမဖြစ်ပါစေ ဒီနေ့မှ ဖြစ်လာတဲ့ ရဟန်းသစ်ကို ရှိခိုး ရမယ်၊ ခရီးဦးကြိုရမယ်၊ အရိုအသေပေးရမယ် ဆိုတဲ့ စည်းကမ်းချက်ကို ဘာ ကြောင့် ချမှတ်ခဲ့သလဲဆိုတာကို ဂယနဏမသိရင်တော့ ဗုဒ္ဓကိုအပြစ်တင်ကြ မှာပါ။ ဗုဒ္ဓခေတ်က ဗြဟ္မဏဝါဒလွှမ်းမိုးခဲ့တဲ့ အချိန်ကို စောင်းဒဲ့လို့ပြန်ကြည့်ရင် ဗုဒ္ဓချမှတ်ခဲ့တဲ့စည်းကမ်းကို နားလည်ပေးနိုင်မှာ သေချာပါတယ်။ မဇ္ဈိမဒေသ ထဲပါတဲ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံကြီးဟာ ဇာတ်နိမ့် ဇာတ်မြင့်နဲ့ ဇာတ်ဝါဒကို ပုံဖော်ထားသလို မိန်းမတွေကိုလဲ နိမ့်ကျသူများ၊ ယောက်ျား အလုပ်အကျွေးအဆင့်ရှိသူအဖြစ်သာ သတ်မှတ်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ရဲ့ ထုံးစံက ယောက်ျားလေးပဲ မွေးချင် ကြပြီး မိန်းကလေး မမွေးချင်ကြပါဘူး။ ဒီအဖြစ်မျိုးဟာ ကောသလမင်းကြီး ကိုယ်တိုင် ခံစားခဲ့ဖူးထဲ အဖြစ်ရယ်ပါ။

တစ်ရက်။ ကောသလမင်းကြီး မျက်နှာမသာမယာနဲ့ ဇေတဝန်ကျောင်း ရောက် လာပါတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရှေ့ရောက်တဲ့အထိ မျက်နှာမပြင်နိုင်သေးတော့ မြတ်စွာဘုရားက အကျိုးအကြောင်းမေးပါတယ်။ အရှင်ဘုရားရယ် တပည့်တော် မှာ သမီးလေးမွေးလို့ စိတ်ညစ်နေရတယ်ဆိုတာကို ကောသလမင်းကြီး ပြန်ဖြေ

တော့ မင်းကြီး သမီးမွေးခြင်း သားမွေးခြင်းက မြတ်တယ် ယုတ်တယ်ဆိုတာ မဖြစ်ပါဘူး။ မကောင်းမှုအကုသိုလ်လုပ်ခြင်း ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုလုပ်ခြင်းကသာ လူတစ်ယောက်ကို မြတ်စေ ယုတ်စေတာပါ။ ယောက်ျားဖြစ်ပေမယ့် ယုတ်မာတဲ့ အကုသိုလ်တွေကို လုပ်နေရင် ယုတ်ညံ့တာပဲ မိန်းမဖြစ်ပေမယ့် ကောင်းမွန်တဲ့ ကုသိုလ်ကိုပြုလုပ်နေရင် မြင့်မြတ်တာပဲလို့ ဗုဒ္ဓက မိန့်ကြားတော့မှ ကျေနပ်သွား ရတာပါ။ ဒါကို ကြည့်သောအားဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်ကတည်းက အမျိုးသမီးများကို နှိမ်တဲ့ဝါဒလွှမ်းမိုးခဲ့တာ သေချာပါတယ်။ အနှိမ်ခံဘဝနဲ့နေ ရတဲ့ အမျိုးသမီးများ သာသနာထဲဝင်ပြီး ငါတို့က ဝါကြီးတယ်စသည်ဖြင့် ဝါကို အကြောင်းပြုပြီး မကျေနပ်ချက်များကို သာသနာထဲဝင်ရောက်ပြီး ပြုလုပ်နေ မယ်ဆိုရင် ကိလေသာကင်းအောင် ကျင့်ရမယ့်သာသနာတော်ဟာ ကိလေ သာများစေမယ့်အဖြစ်နဲ့ ကြုံရမှာ အသေအချာပါပဲ။

လူတိုင်း လူတိုင်းဟာ သဒ္ဓါတရားရှိလို့ သာသနာထဲဝင်လာကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သဒ္ဓါတရားကြောင့် သာသနာထဲဝင်လာသူရှိသလို ကြောက်လို့ ဝင်လာသူ ချောင်လို့ဝင်လာသူတွေလဲ ရှိပါတယ်။ သဒ္ဓါတရားနဲ့ဝင်လာသူအနေနဲ့ သာသနာကို ကောင်းကောင်းကျင့်ကြံမှာမှန်ပေမယ့် ရည်ရွယ်ချက်မှားစွာနဲ့ ဝင် လာသူသာဖြစ်နေရင် သာသနာတော်ကြီးညစ်နွမ်းသွားမှာ သေချာပါတယ်။ တတိယသံဂါယနာ တင်ရခြင်းရဲ့ အကြောင်းလေးကို လေ့လာလိုက်ရုံနဲ့ သိသာတဲ့ အချက်ပါ။ ဒီလို ညစ်နွမ်းစရာအကြောင်းများကို ကြိုမြင်ထားတဲ့ ဗုဒ္ဓက ဂရုဓံ ရှစ်ပါးနဲ့ တားထားရတာပါ။ မိထွေးတော်ဂေါတမီတော့ အမှားမလုပ်နိုင်ပေမယ့် နောက်နောင် သာသနာထဲ ဝင်လာသူများအနေနဲ့ မဟုတ်တာလုပ်ခဲ့ရင် ပြဿနာ က ပိုကြီးလာနိုင်တာမို့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားတဲ့သဘောပါပဲ။ ကြိုတင်ကာကွယ် ခြင်းသည် ကုသခြင်းထက် ပိုထိရောက်၏ ဆိုတဲ့ စကားအတိုင်းပေါ့။ အရိုအသေ ပေးတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရဟန်းမက ရဟန်းတွေထက် စောင့်ထိန်းရတဲ့သိက္ခာ

ပုဒ်များလို့ ရဟန်းတွေကသာ ရှိသေသင့်တာပေါ့လို့ တွေးနိုင်ပါသေးတယ်။ ရဟန်းမများမှာ ရဟန်းတွေထက် သိက္ခာပုဒ်များတာဟာ တခြားကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ အမျိုးသမီးဆိုတာ အမျိုးသားနဲ့ မတူတဲ့အချက်တွေက အမြောက်အမြား ရှိပါတယ်။ အထူးအားဖြင့် အမျိုးသမီးများဟာ အားနဲ့သူများသာဖြစ်တာကြောင့် သူတို့အနေနဲ့အပြစ်ကို ကျူးလွန်ဖို့ဆိုတာထက် သူတို့ကိုယ်တိုင် အပြစ်ကျူးလွန်ခံရဖို့က များပါတယ်။ ယောက်ျားဆိုတာမျိုးက ပြုလုပ်သူ (Subject) ဖြစ်နေလို့ အပြစ်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင်ကျူးလွန်မှဖြစ်တာပါ။ အမျိုးသမီးများကြတော့ (Object) ဖြစ်နေလို့ကို ပိုရှောင်ရတာပါ။

ရဟန်းများအတွက် ရဟန်းမဖြစ်တော့တဲ့ အပြစ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး လေးခုပဲ ရှိပေမယ့် ရဟန်းမများအတွက်တော့ သိက္ခာပုဒ်က ရှစ်ခုတောင်ရှိနေပြန်ရော။ ယောက်ျားဆိုတဲ့လူမျိုးဟာ အမျိုးသမီးများကို အစာအဖြစ်မြင်လာရင် ရန်ရှာတတ်ပါတယ်။ ရန်ပြုလာရင် တွန်းလှန်ဖို့အားမရှိဘဲ အနှုံးပေးလိုက်ရတတ်တာက အမျိုးသမီးပဲဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိသာပါတယ်။ ဒီလို အကျူးလွန်ခံရပြီဆိုရင် သီလဖြည့်ချင်လို့ သီလပြည့်စေတဲ့ ရဟန်းမဝတ်ခါမှ ကျူးလွန်ခံရလို့ သီလအားလုံးပျက်စီးရတယ်ဆိုရင် အနှုံးကြီးရှုံးရမှာက အမျိုးသမီးများပါပဲ။ တန်းတူအခွင့်အရေးဆိုတာ ယူသင့်မှ ယူရတယ်ဆိုတာကို နားလည်ထားရင် လုံလောက်ပါတယ်။ တကယ်တော့ ဗုဒ္ဓက ယောက်ျား မိန်းမခွဲခြား ဆက်ဆံခဲ့တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကွဲပြားနေတာကို ခွဲခြားပြလိုက်တာလေးပဲ ရှိတာပါ။ လူတွေအသုံးပြုနေတဲ့ အိမ်သာကို ကျား မ ခွဲခြားထားတာ တခြားကြောင့်မဟုတ်ပါဘူး။ ကွဲပြားနေတာကို သိစေချင်တာရယ်ကြောင့်ပါ။ ပြီးတော့ ကျားအိမ်သာမှာ မ မတက်ရလို့ တက်ခွင့်မပေးတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တက်ခွင့်ပေးလို့ရပေမယ့် ရတဲ့အခွင့်အရေး ထက် ဆုံးရှုံးရနိုင်တဲ့အပြစ်နဲ့ ပြဿနာက ပိုမိုကြီးမားနေလို့ ခွဲခြားထားလိုက်တာပါ။ ဒါကို သာမန်လူတစ်ယောက်တောင် နားလည်နိုင်ပါတယ်လေ။

ဒါ့အပြင် ဂရုဓံတရား ရှစ်ပါးထဲမှာ ရဟန်းတော်များကို အလေးပေး သလိုဖြစ်နေတဲ့ သတ်မှတ်ချက်တွေပါနေလေတော့ ပြေရှင်းချက်သေးသေးလေးနဲ့ ကျေနပ်နိုင်ကြမှာမဟုတ်ပါဘူး။ အနှိမ်ခံဘဝနဲ့ နေခဲ့ရတဲ့အမျိုးသမီးတွေ သာသနာထဲဝင်လာပြီး ကလဲ့စားချေသလိုလုပ်ခဲ့ရင် ကောင်းကျိုးထက် ဆိုးကျိုး ပိုများလာနိုင်ပါတယ်။ ဒါဆို သာသနာရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဟာ ပျောက်ပျက်သွားနိုင် ပါတယ်။ ရဟန်းတော်များဟာ မုဒု = စိတ်ထားနူးညံ့ရမယ်၊ အနတိမာနိ = မာန လုံးဝကင်းနေရမယ်တဲ့။ စိတ်ထားကြမ်းတမ်းနေရင်၊ မာနထားနေရင် ရဟန်းရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဟာ ရေမှာ အရုပ်ရေးသလို ကွယ်ပျောက်သွားရမှာပါ။ သံသရာ လွတ် ကြောင်း ခန္ဓာဒုက္ခကင်းကြောင်း တရားများလဲမရတဲ့အပြင် အရှုံးကို ရင်မှာပိုက် သွားရနိုင်တဲ့ အခြေအနေပါ။

ပြီးတော့ မဟာယာနမှာကျတော့ ဘိက္ခုနီ = ရဟန်းမကို ခွင့်ပြုပြီး ထေရဝါဒမှာကျ ခွင့်မပြုတာ လက်ဝါးကြီးအုပ်ချင်လို့ ဖန်တီးထားသလို ထင်ကြ ပြန်ရော။ ထေရဝါဒရဟန်းတော်များက ရဟန်းမအဖြစ်ကို ခွင့်မပြုချင်လို့ ခွင့် မပြုတာမဟုတ်ပါဘူး။ ခွင့်ပြုလို့မရလို့ကို ခွင့်မပြုခဲ့တာပါ။ ရဟန်းပြုခွင့် သာသနာဆိုတာ ရဟန်း သံဃာတွေရဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ လုပ်လို့ရတဲ့အရာ မဟုတ် ပါဘူး။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့အမိန့်နဲ့သာ လုပ်နေရတာပါ။ လူဖန်တီးတဲ့ဥပဒေကို လူတွေ ပြင်လို့ရပေမယ့် ဗုဒ္ဓရဲ့ ဥပဒေကိုတော့ ဘယ်သူမှ ပြင်ခွင့်မရှိပါဘူး။ သာသနာ့ ဝန်ထမ်း ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို မကြိုက်တော့ရင် ဗုဒ္ဓကို အပြစ်ပြောနေမယ့်အစား လူဝတ်လဲလိုက်ရုံပါပဲ။ ရဟန်းဝတ်ပြီး ဗုဒ္ဓကိုအပြစ်ပြောနေမယ်၊ ရဟန်းမ မလုပ်ရလို့ သာသနာကို အပြစ်တင်နေရင် အပြစ်တင်သူမှာသာ အပြစ်တွေ ထင်ကျန်နေခဲ့မှာပါ။

အခွင့်အရေးအကြောင်း ပြောနေသူတွေကို ဘာဖြစ်လို့များ အခွင့်အရေး လိုချင်နေတာလဲမေးရင် ဘယ်လိုများ ပြန်ဖြေမှာပါလိမ့်။ သိချင်စမ်းပါဘိ။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဟာ သီလ သမာဓိ ပညာနဲ့ တည်ဆောက်ထားတာပါ။ သီလ သမာဓိ ပညာကို ကျင့်သုံးသူဟာ ယောက်ျားဖြစ်ဖြစ်၊ မိန်းမဖြစ်ဖြစ်၊ လူဖြစ်ဖြစ်၊ ရဟန်းဖြစ်ဖြစ်၊ ကလေးဖြစ်ဖြစ်၊ လူကြီးဖြစ်ဖြစ် အရိယာဖြစ်ခွင့်ရှိတာချင်း အတူတူပါပဲ။ ဘယ်သူမှ ပိုတယ်ဆိုတာ မရှိပါဘူး။ အရိယာဖြစ်ခြင်းဆိုတဲ့ အခွင့် အရေးထက် သာလွန်တဲ့အခွင့်အရေးဆိုတာ ဘယ်မှာရှိနိုင်ပါ့မလဲ။ အရိယာ ဖြစ် ခွင့်ထက် ရဟန်းဖြစ်ခွင့်က ပိုမြတ်တယ်လို့များ တွေးနေရောသလား။ ဗုဒ္ဓမြတ် စွာလက်ထက်မှ ယနေ့အချိန်ထိ အရိယာဖြစ်သူတွေဟာ ရဟန်းသက်သက် မဟုတ်ပါဘူး။ သာမန်လူတွေလဲ ပါပါတယ်။ ပါလဲပါခဲ့ပါတယ်။ နောင်လဲ ပါ နေဦးမှာပါပဲ။ အခွင့်အရေးလေး လိုချင်ရုံသက်သက်နဲ့တော့ ရဟန်းမ မဖြစ်ချင် တာဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အမြတ်ထက်အရှုံးက များ လွန်းလို့ပါ။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဆိုတဲ့ သာသနာသုံးရပ်ဟာ လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ ကျား မ မရွေးကျင့်သုံးခဲ့ရင် အခွင့်အရေးတန်းတူရစေပါတယ်။ အခွင့် အရေးတူတူ ရနိုင်ပါ့မလားလို့ တွေးမိနေမယ်ဆိုရင် တွေဝေမနေဘဲ ဗုဒ္ဓရဲ့ အကျင့် များကို သင်ကြည့်ပါ။ ပြီးတော့ ကျင့်ကြည့်ပါ။ အထပ်ထပ် အားထုတ် ကြည့်ပါ။ ထပ်တူအကျိုး ရစေတယ်ဆိုတာကို ကောင်းကောင်းကြီး သိလာပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် လောကလူသားတွေ ပြောနေတဲ့အခွင့်အရေးဆိုတဲ့စကားကို ပြော နေမယ့်အစား ဗုဒ္ဓဟောကြားတဲ့ တရားတစ်ခုလောက်ကိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်တိုင် ကျင့်သုံးကြည့်လိုက်ပါလို့ ဖိတ်ခေါ်ချင်လိုက်ချင်ပါဘိ။ ထပ်တူအကျိုးရပြီး အရိယာဖြစ်သွားတဲ့ အမျိုးသမီးတွေ၊ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုသွားတွေ အမျိုးသမီး တွေ အများကြီးရှိတယ်ဆိုတာကို ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားတော်ဖြစ်တဲ့ ထေရီအပါဒါန်လေး ကို ဖတ်ရှုပူဇော်လိုက်ရင် ကျေနပ်သွားမှာပါ။

တကယ်တော့ ဗုဒ္ဓသာသနာနဲ့ အမျိုးသမီးများအခန်းကဏ္ဍဆိုတာ ခွဲခြားထားတာမဟုတ်ဘဲ တသားတည်းဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သီလ သမာဓိ ပညာ က သက်သေပြနေပါပြီလေ . . .

(၂၁. ၀၈. ၂၀၁၉) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

ဘဝဆိုတာရှိခဲ့ရင်

သုံးဆယ့်တစ်ဘုံဆိုတဲ့ သြကာသလောကကြီးမှာ သက်ရှိသတ္တဝါအဖြစ် ဖြစ်ပေါ်လာစေတာကတော့ တဏှာဆိုတဲ့လက်သည်ပါပဲ။ တဏှာဟာ သတ္တဝါကို ဖန်တီးပေးပေးမယ့် သတ္တဝါရဲ့လိုအပ်ချက်ကိုတော့ မဖြည့်ဆည်းပေးပါဘူး ဒါကို မသိတဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ တဏှာနောက် တကောက်ကောက်လိုက်ရင်း ဘဝတွေ ထပ်ရလာပြန်ရော။ ဘဝရလာသူအားလုံး မကြုံချင်ဘဲ ကြုံရတာတွေကတော့ အိုခြင်း သေခြင်းများပါပဲ။ ဒါ့အပြင် စိုးရိမ်မှု၊ ငိုကြွေးမှု၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲမှုနဲ့ စိတ်ဓာတ်ကျမှုများကိုပါ အပိုထပ်ဆောင်း ထည့်ပေးလိုက်ပါသေးတယ်။ ဒါတွေကြုံရတိုင်း ဘဝဆိုတာ ဒုက္ခများလိုက်တာလို့ သတ္တဝါတွေ ငြီးတွားတတ် ပါတယ်။ အဆင်ပြေမှုလေးတွေ ဘဝထဲမှာရှိလို့ကတော့ ငြီးသံဆိုတာကို ကြားချင်လို့ ငွေနဲ့ဝယ်ပြီး နားထောင်ရမယ့်ပုံရယ်။ အဆင်ပြေမှုမှာ တဏှာနဲ့ သတ္တဝါတွေပျော်မွေ့နေလေတော့ ငြီးဖို့လဲ မေ့နေတာပေါ့။ တကယ်တော့ ခန္ဓာဆိုတာ ဒုက္ခသာဖြစ်ကြောင်း ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးလုံး ဟာ ဒုက္ခပါပဲ) လို့ ဓမ္မစကြာတရားတော်မှာ ဟောကြားခဲ့တာပဲ မဟုတ်လား။

အလုပ်များလို့ မေ့နေတယ်လို့ ဆင်ခြေပေးနေသူတွေကို တဏှာက ဘဝကို ဖန်တီးပေးနေဦးမှာပါပဲ။ တဏှာဖန်တီးလို့ ဘဝရတဲ့အတွက် ဒုက္ခကြုံ

တာဟာ မဆန်းပေမယ့် ဒုက္ခခံရသက်သာအောင် နည်းလမ်းသိထားရင်တော့ ကောင်းတာပေါ့။ မသွားမဖြစ်လို့ အန္တရာယ်များတဲ့ခရီးကို သွားကိုသွားရမယ့် သူတစ်ယောက်အနေနဲ့ကြုံတွေ့ရနိုင်တဲ့ အန္တရာယ်ကို သိထားရင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်လို့ရတာပေါ့။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရင် အန္တရာယ်ကြုံတယ်ဆိုပေမယ့် သက်တောင့်သက်သာဖြစ်ကျော်သွားနိုင်မှာပဲလေ။ ဘဝခရီးလမ်းကို လျှောက်လှမ်းဖူးသူတွေက ဒုက္ခမှတ်တမ်းလေးကိုတင်ထားပြီး သတ္တဝါတွေ အကျိုးမျှော်ကိုးကာ ပြန်လည်လို့ မျှဝေခဲ့မယ်ဆိုရင် ရှောင်စရာဆိုရင်လဲ ရှောင်၊ ဆောင်စရာဆိုရင်လဲ ဆောင်လို့ရတာပေါ့။ ဒီအလုပ်မျိုးကို လုပ်သူကလဲ ဘုရားတစ်ဆူပဲရှိတယ်။ ဘုရားလောင်းများဟာ သတ္တဝါအကျိုးရွက်သယ်ပိုးဖို့ ပါရမီများကို ဖြည့်ရတာဖြစ်လို့ သံသရာက ထင်တာထက် ရှည်လျားပါတယ်။ သံသရာကြော သတ္တဝါအဖြစ်မျောရတဲ့အချိန်များမှာ ကြုံရတတ်တဲ့ အခြေအနေများကို သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဖြစ်ပြီးနောက် တရားအဖြစ်ပြန်လည် ဟောပြောပြသခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို ဟောပြောသနိုင်တာဟာလဲ ဗုဒ္ဓမဖြစ်ခင်လေး ဖြတ်ကျော်ခဲ့ရတဲ့ အတိတ်ဘဝများစွာကို ပြန်မြင်ယောင်တဲ့ ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿဉာဏ်ကို ရထားလို့ပါပဲ။ မြတ်ဗုဒ္ဓက အတွေ့အကြုံနဲ့ရင်းပြီး ရလာတဲ့အခြေအနေများကို ဘယ်လောက်ပဲဟောဟော ကြိုက်မှ ယူတတ်တာ သတ္တဝါရဲ့ သဘာဝဖြစ်နေပါပေါ့။

လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်အသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်းအထက် ရှင်သာရိပုတ္တရာ ဖြစ်ဖို့ဆုပန်မဲ့ သရဒလုလင်ဟာ အနာမဒဿီမြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့တရားတော်ကို နာကြားရတဲ့အခါ အားကျမိတဲ့ လက်ျာရံမထေရ်တစ်ပါးကို စိတ်ထဲ ထည့်ထားမိတာကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာသဘောကို နားမဝင်ဘူးဖြစ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ သူ့တပည့်တွေ ရဟန္တာဖြစ်သွားတာတောင် သူက သာမန်ပုထုဇဉ်ဘဝနဲ့ ကျန်ခဲ့တာပေါ့။ သတ္တဝါဆိုတာ ကြိုက်တာကိုသာ နာတတ် ယူတတ်တယ်ဆိုတာကို ရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်းတော် သရဒရသေ့က ပြသွားပေးပါတယ်။ တကယ်

ဆိုရင် ဘဝရသူတွေအားလုံး ဒုက္ခကြုံရနိုင်တယ်ဆိုတာကို သရဒရသေ့ တွေးမိ
တယ်ဆိုရင် ဘုရားတစ်ဆူဆူလက်ထက်မှာ အဂ္ဂသာဝက လက်ျာရံဖြစ်ရပါလို့
ကြောင်း ဆုတောင်းမိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆုတောင်းခဲ့တယ်ဆိုရင်လဲ ဘဝရတဲ့
အခါ မဆိုင်တဲ့ဒုက္ခတွေ၊ ပြဿနာတွေ မကြုံရပါစေနဲ့လို့ အပိုဆုလေး တောင်း
မိမှာ အမှန်ပါပဲ။ အခုတော့--

ဘဝရလာတဲ့ သတ္တဝါတွေ ဒုက္ခကြုံရတယ်ဆိုတာ ကြုံချင်လို့ ကြုံရတာ
မှမဟုတ်ဘဲ ဒုက္ခကြုံရကြောင်း ကံတွေကို မသိလို့တမျိုး သိသိနဲ့ တဖုံလုပ်မိ
ကြလို့ ဒုက္ခတွေ ပြဿနာတွေက မီးခွက်ထွန်းရှာစရာမလိုဘဲ ဘဝထဲ တန်းတန်း
ကြီး ဝင်လာကြပါရော။ ရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်းတော်ဟာ တစ်အသချေနဲ့
ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်စဉ်ကာလအတွင်း မမျှော်လင့်ဘဲ ပြဿနာတွေ
ကြုံခဲ့ပါတယ်။ ဒုက္ခတွေလဲ တကယ်ကြီးမားခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပြဿနာ တစ်ခု
ကြုံတိုင်း ဒုက္ခတစ်ခုတိုးနေတာမို့လို့ ဒုက္ခသက်သာပါစေကြောင်း ရည်ရွယ်ပြီး
ရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်းတော် အဓိဋ္ဌာန်ခဲ့တဲ့ အရာများကတော့

၁။ ဣဿာဖြစ်မိလို့ ပူလောင်တဲ့အခြေအနေကို ပိုင်ဆိုင်လိုက်ရတဲ့အတွက်
အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ရတဲ့ အထိ ဣဿာ ဘယ်တော့မှ မဖြစ်ရပါလိုလို့
အဓိဋ္ဌာန်ပြုခဲ့ရတယ်။

၂။ အချစ်ကြီးသူတွေဟာ သူများထက် ပိုမိုပူလောင်တယ်ဆိုတာကိုမသိခင်
အချစ်မရှိရင် မနေတတ်၊ အချစ်ရှိမှ ကျေနပ်ခဲ့ဖူးပေမယ့် အချစ်ကြောင့်
သောကရောက်၊ အချစ်ကြောင့် ဒုက္ခရောက်ခဲ့ရတာကို သိလိုက်ရတဲ့အတွက်
အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ရတဲ့အထိ ဘယ်သူ့ကိုမှ မချစ်ပါရစေနဲ့လို့
အဓိဋ္ဌာန်ပြုခဲ့ရပြန်ရော။

၃။ လူဆိုတဲ့ သတ္တဝါဟာ ပျော်ရင်လဲ ပျော်တဲ့အလိုက် အပျော်ရှာပြီး မူးယစ်
စေတတ်တဲ့အရာကို သုံးစွဲတတ်ကြသလို အဆင်မပြေရင်လဲ အဆင်မပြေတဲ့

အလိုက် မေ့ပျောက်ပါစေတော့ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ သုံးစွဲတတ်ကြပြန်ပါတယ်။ မူးယစ်စေတတ်တဲ့အရာကိုသုံးစွဲလို့ ကောင်းကျိုးဆိုတာ လုံးဝမရှိဘဲ ဆိုးကျိုးများကိုသာ ထုတ်လုပ်ပေးတယ်လို့ သိလိုက်ရတဲ့အချိန်ကစလို့ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ရတဲ့အထိ မူးယစ်စေတတ်တဲ့အရာများကိုမသုံးပါဘူးလို့ အဓိဋ္ဌာန် ခဲ့ရပြန်ပါတယ်။ အတွေ့အကြုံပေါ် အခြေခံပြီး ဒီအချက်သုံးချက်ကို မကျူးလွန် လိုကြောင်းမဖြစ်ပါစေကြောင်း အဓိဋ္ဌာန်ခဲ့ရသလို

၄။ ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်လောက်တဲ့အထိ ဈာန်တရားများကို ပွားများခဲ့လို့ စိတ် မကျေနပ်မှု ဒေါသလဲ ဘယ်တော့မှမဖြစ်တော့ဘူးတဲ့။ အလောင်းတော်ကြီးများ တောင် ဘဝရတဲ့အခြေအနေတွေမှ ပြဿနာပေါင်း သောင်းခြောက်ထောင်မက တွေ့ကြုံရသေးတယ်ဆိုရင် သာမန်လူသား၊ သာမန်သတ္တဝါတွေဆို ပြောလို့ မကုန်နိုင်တဲ့ ပြဿနာတွေ ဒုနဲ့ဒေးရှိုနေမှာ အသေအချာပါပဲ။ အတိတ်က လုပ်ခဲ့တဲ့ ကံကိုမေ့တတ်တဲ့ ဝေဒနာ၊ အနာဂတ်မှာ ကြုံရမယ့်ပြဿနာကို မသိတတ်တဲ့ ဉာဏ်၊ လက်ရှိလုပ်နေတဲ့အခြေအနေကို သတိမထားမိတဲ့မောဟတွေကြောင့် ဘဝက ကြမ်းသထက် ကြမ်းလာပါတော့တယ်။ တကယ်လို့များ ဘဝဆိုတာ ရှိနေခဲ့မယ်ဆိုရင် တောင်းဆုလေးတွေပြု၊ အဓိဋ္ဌာန်နဲ့ ကုသိုလ်လေးတွေကိုတော့ စုသွားချင်ရဲ့။ ဗုဒ္ဓအလောင်းတော်များ၊ အဂ္ဂသာဝကအလောင်းတော်များရဲ့ အမှားများကို သင်္ခန်းစာယူပြီး နောက်ထပ်မမှားရအောင်၊ ဒုက္ခတွေမတိုးရအောင် ကုသိုလ်တွေပြု ပါရမီတွေ စုရတော့မှာ။ ဘဝဆိုတာ ရှိခဲ့ဦးမယ်ဆိုရင်

၁။ ပညာနဲ့ပြည့်စုံသူ

၂။ သတ္တဝါတွေရဲ့အမှားကို အပြစ်မမြင်သူ

၃။ သတ္တဝါတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်လိုသူ ဖြစ်ရပါလို့၏၊ လို့သာ တောင်းဆုပြု ချင်ရဲ့။

၁။ ဘဝရထားသူတွေ ဘဝတွေဆက်နေတာ ဒုက္ခတွေထပ်နေတာဟာ ပညာ ပြည့်စုံမှုမရှိလို့ပါပဲ။ ပညာမှာလဲ လောကပညာ ၊ ဓမ္မပညာဆိုပြီး နှစ်မျိုး ကွဲပြား ပြန်ပါတယ်။ လောကပညာမတတ်လေတော့ စီးပွားဥစ္စာရှာတဲ့အခါ အခက်အခဲ အများကြီးတွေ့ရသလို၊ လူမှုအပေါင်းအသင်းလဲ ညံ့တတ်ပါတယ်။ လူတွေရဲ့ နေထိုင်မှု၊ လူတွေရဲ့ဖြတ်သန်းမှုကို အသေအချာမသိတာဟာ လောက ပညာ မတတ်မှုရဲ့ အကျိုးဆက်ပါပဲ။ ဒါကြောင့် သတ္တဝါရယ်လို့ ဖြစ်လာရင်တော့ လောကပညာတတ်ကို တတ်မှဖြစ်ပါမယ် (ဗာဟုဿဉ္စမင်္ဂလာနဲ့ သိပ္ပမင်္ဂလာ)။ လောကပညာတတ်တော့ လောကမှာ အောင်မြင်သူတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ လွယ် တာပေါ့။ လောကပညာတတ်လို့ အောင်မြင်သူအဖြစ် ကျော်ကြားသူအဖြစ် လောကမှာ ဘယ်လောက်ပဲထင်ပေါ်ပေါ် လောကဓံ တရားကတော့ ကိုယ့်ကို စိန်ခေါ်နေမှာပါပဲ။ အကောင်းလောကဓံကြုံလို့ ပျော်ခဲ့ရသမျှ အဆိုးလောကဓံ ကြုံရတဲ့အခါ ပျက်စီးရတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အကောင်း အဆိုးကို သိနိုင်တဲ့ ဓမ္မပညာသိဖို့နဲ့ ကျင့်ဖို့ပါ လိုအပ်လာပြန်ပါတယ်။

ဓမ္မပညာဆိုတာ ဒါဟာ မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်ဖြစ်လို့ မကောင်းတဲ့ အကျိုးပေးနိုင်တယ်၊ ဒါက ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်ဖြစ်လို့ ကောင်းတဲ့အကျိုးပေး နိုင်တဲ့အပြင် ဘဝလွတ်မြောက်မှုအတွက် ကြီးစားရင် ကြီးစားသလို လွတ်မြောက် ခွင့် ရနိုင်တယ်ဆိုတာကို သိစေပါတယ်။ အကုသိုလ်ပါလို့တောင် သိနိုင်တဲ့ ဉာဏ် အသိပညာ မပါခဲ့ရင် မရှိခဲ့ရင် အကုသိုလ် မကောင်းမှုကလွဲပြီး ဘာမှလုပ်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ အကုသိုလ်မကောင်းမှု လုပ်လေလေ မကောင်းတာ ကြုံလေ လေဆိုတော့ ဒုက္ခကိုလက်ကမ်းကြိုသလို ဖြစ်ကုန်မှာ။ ဘဝရှိလို့ ခန္ဓာ ဒုက္ခကြုံ ရတာက တစ်မျိုး၊ အကုသိုလ်ပြည့်လို့ ဘဝဒုက္ခကြုံရတာက တဖုံဆိုရင် ဘယ်လို များ အသက်ရှင်ရပါ့မလဲ။ လောကပညာတတ်တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပေမယ့် ဓမ္မပညာရဲ့အသက်ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်လေးတောင် မသိခဲ့ရင် လုပ်ခဲ့တဲ့

အကုသိုလ်တွေကြောင့် ရောက်ရမှာက အပါယ်လေးပါးပါပဲ။ လူ့ဘဝမှာ ဒုက္ခတွေ အသက်ငင်အောင်ကြုံရပါစေ လွတ်မြောက်ခွင့်ရနိုင်ပါသေးတယ်။ အပါယ်ဒုက္ခ ရောက်သွားရင်တော့ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ လွတ်ဖို့မလွယ်တော့ပါဘူး။

ပြီးတော့ ဒါက ကုသိုလ်ပါလို့ သိနိုင်တဲ့ပညာ မပါလာပြန်တော့လဲ ကောင်းမှုလို့ ထင်သမျှအရာကို လုပ်နေမိတော့မှာ။ ကုသိုလ်ဆိုတာ ထင်ရာ လုပ်လို့ ရတာမဟုတ်ပါဘူး။ သိပြီးမှ လုပ်ရတဲ့အရာမျိုးပါ။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ် အမျိုးအစားကို ဖော်ပြတဲ့အခါ (ကာမကုသိုလ်) ပညာပါတဲ့ (ဉာဏ်ယှဉ်) ကုသိုလ်နဲ့ ပညာမပါတဲ့ (ဉာဏ်မယှဉ်) ကုသိုလ်ရယ်လို့ နှစ်မျိုးပြထားပါတယ်။ ပညာပါတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတောင် ကိုယ်သိတဲ့ ပညာလောက်ပဲ အကျိုးပေးတာ။ ကိုယ်က ၁။ အကျိုးရရှိလေး သိထားတဲ့ ပညာသမားဆိုရင် အကျိုးမျှော်ကိုးတဲ့ပညာနဲ့ ကုသိုလ်လုပ်မိပြန်ရော။ ရလာတဲ့ရလာဒ်ကတော့ ဘဝရရင် ကြီးပွားချမ်းသာ မှာတော့ အမှန်ပဲ။ ဒါပေမယ့် ကြီးပွားချမ်းသာမှုကို အကြောင်းပြုပြီး ဒုစရိုက် တွေလုပ်မယ်။ ကောင်းတာတွေစိတ်မဝင်စားတော့ဘဲ မကောင်းတာတွေပဲ လုပ်တော့တာကြောင့်တစ်နပ်စား (တစ်ဘဝစား) သမားဖြစ်ပြီး ဒုက္ခတွေကို ဖိတ်ခေါ်သလို ဖြစ်ဦးမှာသေချာတယ်။ အဲလိုမဟုတ်ဘဲ . .

၂။ အခုကြုံတွေ့ရ ခံစားရတဲ့ ကောင်းတဲ့အရာအားလုံးဟာ အတိတ်က ကုသိုလ် ကောင်းမှုဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားကြောင့်သာ ဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အကြောင်းကင်းရင် ကြီးပွားချမ်းသာမှု အကျိုးကင်းလိမ့်မယ်ဆိုတာကိုသိပြီး ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်တိုင်း ပစ္စည်းဥစ္စာများ ကောင်းအောင်လုပ်ဖို့ထက် စိတ်ထားကောင်းအောင်၊ အကုသိုလ်ကင်းအောင် ကြိုးစားပါတော့တယ်။ ဒီလိုမျိုးအခြေအနေနဲ့ ကုသိုလ်လုပ်တယ်ဆိုရင် သံသရာက မလွတ်သေးဘူး ဆိုရင်တော့ ဘဝရတဲ့အခါတိုင်း ဒုက္ခသက်သာပါတယ်။ အဆိုးလောကခံနဲ့ ကြုံတွေ့ရတယ်ဆိုရင်တောင် စိတ်ဓာတ်မကျဘဲ အောင်မြင်အောင် ဆက်ကြိုးစား

သူ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘဝဒုက္ခကင်းသူတစ်ယောက်တော့ မဖြစ်နိုင်သေး
ပါဘူး။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ဘဲ ဘဝဆိုတာ ဒုက္ခရဲ့သင်္ကေတပေါလားလို့ သိလိုက်ရင်
၃။ ဘဝဒုက္ခကင်းအောင်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတော်မြတ်
နဲ့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို အသက်ထက်ဆုံး ကျင့်သုံးပါတော့တယ်။ အလုပ်ဆိုတာ
မလုပ်ရင် အောင်မြင်မှုဆိုတာ မရနိုင်သလို တရားမကျင့်ရင်လဲ ခန္ဓာကင်းရာ
နိဗ္ဗာန် မရောက်နိုင်ပါဘူး။ ဒါဟာ ပညာကွာလို့ အကျိုးကွာသွားပုံကို အဘိဓမ္မာ
တရားတော်က ပြပေးတဲ့အရာတွေပါ။ လောကပညာ၊ ဓမ္မပညာမပြည့်စုံရင် ဘဝ
အခက်အခဲတွေတိုးလာသလို ဒုက္ခက ကင်းလွတ်ဖို့လဲ အကြောင်းမမြင်တာ
ကြောင့် ဘဝရခဲရင် ပညာနဲ့ ပြည့်စုံသူသာဖြစ်ပါစေလို့---။

ကိုယ်တိုင် ပညာပြည့်စုံမှသာ သူတစ်ပါးကို ကြီးပွားတိုးတက်ကြောင်း၊
ဒုက္ခလွတ်မြောက်ကြောင်းတွေကို ပြနိုင်မှာပါ။ ကိုယ့်မှာမရှိတဲ့အရာကို တစ်ပါး
သူကိုပေးဖို့ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်တဲ့အရာမှ မဟုတ်တာလေ။ သတ္တဝါတွေကို ကြီးပွား
အောင်မြင်ပြီး ကောင်းစေချင်လို့၊ ဒုက္ခကင်းပြီး ခန္ဓာမရစေချင်လို့ ပညာနဲ့ ပြည့်စုံ
သူဖြစ်ချင်တာ။ ဒီထက်ပိုတာ ဘာမှမရှိပါဘူး။ လူဆိုတဲ့ သတ္တဝါမှမဟုတ် သက်ရှိ
သတ္တဝါအားလုံးလိုလို ကိုယ့်အမှားထက် သူများရဲ့အမှားကို ပိုမြင်တတ်ပါတယ်။
သူများမျက်ချေးသာမြင်တယ် ကိုယ့်မျက်ချေး ကိုယ်မမြင်ကြဘူးဆိုတဲ့ စကား
အတိုင်းပေါ့လေ။ ကိုယ့်အမှားမမြင်ဘဲ သူများရဲ့အမှားကိုသာ မြင်နေသရွေ့
လူကောင်းတစ်ယောက် ဘယ်တော့မှ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူများရဲ့အမှား
ကို အပြစ်မြင်တယ်ဆိုတာ

၁။ အဲဒီလူ၊ အဲဒီသတ္တဝါကို မကြိုက်လို့(ဒေါသ)ပါ။ တနည်းအားဖြင့်
ပြောရမယ်ဆိုရင် ကိုယ့်မှာ မေတ္တာအားနည်းနေလို့ပါ။ မေတ္တာအစေး ခမ်း
ခြောက်သွားရင် အပြစ်သာမြင်နေတော့တာမို့ ကိုယ်ချမ်းသာပေမယ့် စိတ်ငြိမ်း
ချမ်းသာဖို့ မလွယ်တော့ပါဘူး။ စိတ်ငြိမ်းမှု မရှိတဲ့သူတစ်ယောက်ဟာ ဒုက္ခပုံထဲ

ခုန်ချသလိုဖြစ်တာကြောင့် ချမ်းသာစရာ၊ ဒုက္ခလွတ်စရာအကြောင်း မရှိတော့ ပြန်ဘူး။ တဏှာအကြောင်း မသိလို့ ဘဝရထားတာကို မေတ္တာအကြောင်းနား မလည်လို့ အပူထပ်ရမယ်ဆိုရင် ဘယ်သက်သာပါ့မလဲ။ ဘဝဒုက္ခကို အလွယ် တကူဖြေရှင်းနိုင်အောင်သူများကို အပြစ်မမြင်ချင်တာပါ။ ခေတ်တွေ တိုးတက် လာလေလေ မေတ္တာခမ်းခြောက်လာလေလေ။ မေတ္တာခမ်းခြောက်လေလေ သူများအပြစ်ပြောမိလေလေပါပဲ။ ဘဝရနေသေးသရွေ့ ဘယ်သူ ဘယ်သတ္တဝါ ရဲ့အပြစ်ကိုမှ မမြင်ချင်ပါဘူး။ ပင်ပန်းလွန်းလို့ပါ။ အပြစ်အမြင်မခံရအောင် နေသူတစ်ယောက်တော့ မဖြစ်ချင်ဘူး။ သတ္တဝါဆိုတာကိလေသာနဲ့ တည် ဆောက်ထားတာမို့ အပြစ်မမြင်အောင်နေလဲ မြင်တဲ့သူက ရှိလာမှာပါပဲ။

ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာလောက် အပြစ်ကင်းစင်သူ လောကမှာ ရှိပါဦးမလား။ ဒါပေမယ့် အပြစ်တွေ အမျိုးမျိုး အပြောခံခဲ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် အပြစ်ကင်းအောင် ဘယ်လောက်နေနေ အပြစ်အပြောခံရနိုင်တာမို့လို့ အပြစ်မကင်းသူ သတ္တဝါ အားလုံးကို အပြစ်မမြင်သူတစ်ယောက်သာ ဖြစ်ချင်ခဲ့တာပါ။ သူများအမြင်ကို ပြောင်းရခက် ပေမယ့် ကိုယ့်အမြင်ကိုတော့ ပြောင်းရလွယ်တယ်လေ။ တကယ်လို့ သူများက အပြစ် မြင်လာခဲ့မယ်၊ အပြစ်ပြောလာခဲ့မယ်ဆိုရင်လဲ မတုန်ပြန်ဘဲနဲ့ သည်းခံနိုင်သူ ဖြစ်ချင်ပါသေးတယ်။ အပြစ်မြင်ရုံမက အပြစ်တွေတင်ပြီး ကျိတ်မနိုင်ခဲမရ အာယာတတွေထားခဲ့မယ်ဆိုရင်လဲ သူ့အပြစ်ကို မေ့ဖျောက်ပြီး တော့ ခွင့်လွတ် နိုင်သူပါဖြစ်ချင်တာ။ အပြစ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး မြူလေးတစ်မှုန် လောက်တောင် အပြစ်မမြင်ချင်တော့ပါဘူး။ အတိတ်ဘဝတွေက မပြည့်ဝခဲ့လို့ အခက်အခဲပေါင်း များစွာနဲ့ ကြုံနေရတဲ့ပစ္စုပ္ပန်အခြေအနေကို သင်ခန်းစာမယူဘဲ ထပ်မှားမယ် ဆိုရင် ကိုယ့်ထက်မိုက်သူ လောကမှာရှိမှာမဟုတ်တော့ပါဘူး။ ဒါ့အပြင်

၂။ သူများကို အပြစ်မြင်တယ်ဆိုတာ ကိုယ့်ထက်သာနေလို့လဲ (ဣဿာဖြစ်) ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ကိုယ့်ထက်သာတဲ့သူတွေ လောကမှာ အမြောက်အမြားရှိနေ ပေမယ့် သူ့ကိုမှ အပြစ်မြင်နေတာဟာ သူနဲ့အနေနီးတာရယ်၊ သူနဲ့ပတ်သက်မှု ရှိနေတာရယ်ကြောင့်ပါ။ မသိသူတစ်ယောက် ကြီးပွားချမ်းသာတာကို ကြားရ သိရလို့ ဘယ်သူမှ မနာလို မဖြစ်ကြပါဘူး။ သိသူ၊ နီးသူ ကြီးပွားတာကို ကြားရ သိရမှသာ အပြစ်ဆိုတာ မြင်လာတတ်တာပါ။ မနာလိုမှု(ဣဿာ) ဟာ စိတ်ထား မပြည့်ဝတဲ့သူတွေမှာသာ ဖြစ်တတ်တာ။ မပြည့်ဝတဲ့စိတ်ထားနဲ့ သံသရာကို ဘယ်လိုများဖြတ်ကျော်ရမှာပါလိမ့်။ လောကကြီးမှာ ကိုယ့်ထက်သာသူတွေ သာရှိပါစေ။ ဘယ်အရာနဲ့ဖြစ်ဖြစ် သာလွန်သူသာ ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် သတ္တဝါတွေ စိတ်ချမ်းသာကြမှာ အမှန်ပါပဲ။ တွေ့ရတဲ့သူတိုင်း ပစ္စည်း၊ ဥစ္စာ၊ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ကိုယ့်ထက်သာပါစေ၊ သူတို့အားလုံးထက်သာတာဟာ စိတ်ထားမြင့်မြတ်မှု တစ်ခုဖြစ်မယ်ဆိုရင် ကျေနပ်ပါပြီ။ လူတစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် သတ္တဝါ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး အပြစ်မြင်တာဟာ ဒီလောက်နဲ့ ပြီးမသွားသေးပါဘူး။

၃။ ကိုယ့်အောက်နိမ့်နေသူများကို စာနာမှု၊ နားလည်မှု မပေးနိုင်ရင်လဲ အပြစ် ဆိုတာ မြင်တတ်ပါသေးတယ်။ ဒါကတော့ မစ္ဆရိယရဲ့ သင်္ကေတပေါ့။ ကိုယ့်မှာနေရာရှိပါရက်နဲ့ နေရာမရှိသူကို နေရာမပေးချင်တာ၊ ကိုယ်ချစ်ရသူကို ကိုယ်ကသာ ဂရုစိုက်ချင်တာ သို့မဟုတ် ကိုယ့်ချစ်သူကပဲ ကိုယ့်ကို ဂရုစိုက်စေချင် တာ၊ ကိုယ်ပိုင်တဲ့ပစ္စည်းများကို ဘယ်သူမှ မပတ်သက်စေချင်တာ သို့မဟုတ် ပေးကမ်းချင်စိတ်ပျောက်နေတာ၊ သူများ ဂုဏ်သိက္ခာတက်သွားမှာကို စိုး ကြောက်နေတာ သို့မဟုတ် သူများတော်တာ တတ်တာကို အသိအမှတ်မပြု နိုင်တာ၊ ကိုယ်သိ ကိုယ်တတ်တာကို သူများကို မသိစေချင်လို့ လျှို့ဝှက်တာ တွေဟာလဲ သူများကို အပြစ်မြင်ပြီး ကိုယ့်ဘဝကို မပြင်ရခြင်းတွေရဲ့ အကြောင်း တရားတွေပါ။ သတ္တဝါတွေဟာ တစ်ဦး တစ်ယောက်ကို အပြစ်မြင်နေပြီဆိုရင်

ကိုယ်သာ နေရာရချင်တာ၊ ကိုယ်သာ သူ့အခင်ဆုံး၊ အချစ်ဆုံးတစ်ယောက် ဖြစ်ချင်ပြီး ဘယ်သူနဲ့မှ မပတ်သက်စေချင်တာ၊ ကိုယ်ပဲ အဆင်ပြေချင် ချမ်းသာချင်တာ၊ ကိုယ်သာ နာမည်ကြီးချင် ထင်ပေါ်ချင်တာ၊ ကိုယ်သာအတော်ဆုံး ကိုယ်သာ အတတ်ဆုံးဖြစ်ချင်တာတွေ ဖြစ်လာပါတော့တယ်။ စိတ်ထားမပြည့်ဝလို့ ကုသောဖြစ်ရသလို စိတ်ထားယုတ်ညံ့ရင်လဲ မစ္ဆရိယဖြစ်ရပြန်ပါတယ်။ ဒါတွေဟာ သူများအပေါ် အပြစ်မြင်လို့ ဖြစ်လာတာချည်းပါပဲ။ စိတ်ထားယုတ်ညံ့ စိတ်ထားမပြည့်ဝရင် သူများကို အပြစ်တင် အပြစ်မြင်တတ်ပြီး ယုံကြည်မှုတွေ လျော့နေရင်တော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အပြစ်မြင်တတ်ပါတယ်။ သူများကို အပြစ်မြင်ရင် ဒေါသ၊ ကုသော၊ မစ္ဆရိယစိတ်တွေဖြစ်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို အပြစ်မြင်ရင် ကုက္ကုစ္စဖြစ်တတ်ပါတယ်။ စိတ်ထားပြည့်ဝသူများ စိတ်ထား မြင့်မြတ်သူများနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုရှိတဲ့သူများကြတော့ သူများလဲအပြစ်မတင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလဲ အပြစ်မမြင်တော့ဘဲ ခန္ဓာကို ချယ်လှယ်နေတဲ့ ကိလေသာကိုပဲ အပြစ်မြင်ပါတော့တယ်။ စိတ်ထားပြည့်ဝမှုရှိချင်လို့ ဘယ်သူ့ရဲ့အမှားကိုမှ အပြစ်မမြင် အပြစ်မတင်ချင်တော့တာပါ။ မှားခဲ့ဖူးတဲ့ အမှားတစ်ခုကို ထပ်မမှားပါရစေနဲ့တော့။ အမှားကင်းရုံ အပြစ်မမြင်ရုံနဲ့ လူတော်လူကောင်းတစ်ယောက် မဖြစ်နိုင်သေးပါဘူး။ သတ္တဝါတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်နိုင်မှသာ လူတော်လူကောင်းဖြစ်နိုင်မှာပါ။

သတ္တဝါတွေဆိုတာ ဆာလောင်မှု၊ လိုအပ်မှုများနဲ့ ဘဝကိုဖြတ်သန်းနေကြတာပါ။ မျက်စိက အဆင်းရုပ်ကိုဆာတော့ မြင်စရာကိုရှာရတဲ့ဒုက္ခ၊ နားက အသံရုပ်ကိုဆာတော့ ကြားစရာကိုရှာရတဲ့ ခက်ခဲမှုစတဲ့ ပြဿနာတွေ ပတ်လည်ဝိုင်းနေလို့ ပုထုဇဉ်ဆိုတဲ့ သတ္တဝါဟာ အပူမီးဝိုင်းသူဖြစ်နေရပါတယ်။ ပုထုဇဉ်ဆိုတဲ့သတ္တဝါဟာ မလိုချင်တာလဲ ဘာမှမရှိ လိုတာရပြီးသွားရင်လဲ ရတာနဲ့ ကျေနပ်တယ်ဆိုတာ မရှိလေတော့ ပြည့်ဝသူတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။

သူတို့ရဲ့ လိုအပ်ချက်များကို တဖက်တလမ်းက ဖြည့်ပေးချင်လို့ လိုအပ်ချက်များကိုဖြည့်ပေးသူ ဖြစ်ချင်တာပါ။ သတ္တဝါအတော်များများဟာ ပေးတတ်ကမ်းတတ် ကျွေးတတ် မွေးတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လိုအပ်တာကို ပေးတာထက် ပေးချင်တာကို ပေးလိုက်တာက များပါတယ်။ တချို့ကြတော့ ပေးရကောင်းမှန်းကိုမသိကြဘူး။ ကိုယ်ရှာလာတဲ့ပစ္စည်း ကိုယ်ပဲ့သုံးမှာပေါ့လို့များ တွေးထားလား မပြောတတ်ပါဘူး။ အများနဲ့နေရတဲ့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ လက်ကို ပေးတတ်အောင် လေ့ကျင့်ထားဖို့လိုပါတယ်။ ရှင်သန်တုန်းက မပေးတတ်လို့ ဆုပ်ကိုင်ထားတဲ့ အရာအားလုံး သေဆုံးလို့ ဘဝကူးတဲ့အခါ ယူသွားစရာမရှိဘဲ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ တဏှာနဲ့ဆုပ်ကိုင်ထားတဲ့ လက်ကို သဒ္ဓါ၊ ပညာနဲ့ ဖြန့်ထားဖို့လိုပါတယ်။

သက်ရှိသတ္တဝါအဖြစ်နဲ့ လောကမှာ ရှင်သန်နေသူတချို့ တွေ့ဖူးတယ်။ နေထွက်ကနေ နေသာဝင်သွားတယ် စားစရာလေးတစ်ခု သုံးစရာလေးတစ်ခုကို ပေးလိုက်တယ်ဆိုတာ လုံးဝမရှိဘူး။ ဗုဒ္ဓဝါဒအမြင်နဲ့ ပြောရမယ်ဆိုရင် တနေ့သာ ကုန်သွားတယ် ဒါနကုသိုလ်တစ်ခါလေးတောင် မဖြစ်လိုက်တဲ့ လူတွေအမြောက်အမြားရယ်။ သူတို့ရဲ့ဘဝကို ဓမ္မအမြင်နဲ့ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ သံသခရီးသွားတဲ့အခါ ဒုက္ခကိုလက်ယပ်ခေါ်နေကြသလို၊ အဆင်မပြေမှုတွေကို ဘဝထဲ သိပ်ထည့်နေသလို မြင်မိတယ်။ သေရင် သယ်သွားလို့မရ အကုန်ထားခဲ့ရမယ့်ပစ္စည်းကို ဘယ်လိုများထင်နေလဲမသိ။ သိတတ်တဲ့ အရွယ်ကရှာတာ သေတဲ့အထိ။ ပစ္စည်းပိုင်တယ်၊ အိမ်ပိုင်တယ်၊ မြေပိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာတစ်ခုမှ ယူသွားလို့မရ။ သေရင်ထားခဲ့ရမယ့်ပစ္စည်းကို သုံးလဲသုံး ပေးလဲပေးတတ်အောင် စိတ်ကောင်းမွေးပြီး လက်ကိုလေ့ကျင့်ပေးထားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ နောက်ဘဝ မရှိဘူးလို့များ ထင်ထားလေသလား သို့မဟုတ် ပေးရမှာ နှမြောနေလို့လား သို့မဟုတ် ပေးရမှန်းကို မသိလို့လား မပြောတတ် ပေးကမ်းမှုနဲ့လက် ကင်းကွာနေသူတွေကိုတော့ တွေ့နေရတယ်။ ပေးကမ်းရမှာ ကြောက်နေသူတွေကို အသိရော

အရှိပါ အကြွင်းမဲ့ ပေးလိုက်ချင်စမ်းပါဘိ . .

တချို့ကြတော့ ပေးကြပါတယ်။ လိုအပ်နေတာကို ပေးတာမဟုတ်ဘဲ ပေးချင်တာကို ပေးနေကြတာပါ။ ဒီလို လူတွေက သံသရာအကြောင်း သိသူလဲ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ် သဒ္ဓါတရားရှိသူလဲ ဖြစ်ချင်ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ လိုအပ်တာကိုပေးသူ မဟုတ်လေတော့ ပညာပြည့်သူတစ်ယောက်တော့ မဟုတ်သေးဘူးဆိုရမှာပါ။ ဒါပေမယ့် မပေးဘဲ လက်ကိုဆုပ်ထားသူနဲ့ ယှဉ်ရင်တော့ မိုးနဲ့မြေလောက် ကွာခြားပါတယ်။ လက်ကိုဆုပ်ကိုင်ထားသူက သံသရာခရီးမှာ လက်ဆုပ် လက်ကိုင်ပြုစရာ ပစ္စည်းဥစ္စာမရှိဘဲ လက်ချည်းဗလာနဲ့ ဘဝထဲဝင်လာပြီး လက်ချည်းဗလာနဲ့ ဘဝထဲကထွက်ခွါသွားရမယ့်သူတွေပါ။ လက်ကို ဖြန့်ကာ ဒါနလုပ်သူများကတော့ လက်ကို ဖြန့်ထားတာဖြစ်လို့ လိုတာကို ယူခွင့် သုံးခွင့် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိကြလို့ သံသရာခရီးလမ်း ဖြောင့်တန်းသူများလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။

သဒ္ဓါသက်သက်ရှိသူက ပစ္စည်းအပြစ်ကိုမမြင်လို့ ဘဝအတွက် ဒုက္ခကြုံမှာ ကြောက်လို့ ဒါနကိုလုပ်ရင်း ကြွယ်ဝမှုကို တမ်းတနေပေမယ့် သဒ္ဓါ ပညာ တွဲမိ သွားသူကတော့ ပစ္စည်းကို တွယ်တာမိတာ တဏှာဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သိတဲ့ အချိန်ကစပြီး တဏှာအသေးရော၊ တဏှာအကြီးကိုပါ ဖြတ်ဖို့ ကြိုးစားပါတော့တယ်။ တဏှာအသေးဖြတ်တယ်ဆိုတာ ကိုယ်သုံးနေတဲ့ ပစ္စည်းများကို လိုအပ်နေသူများအတွက်ပေးအပ်လိုက်တာ၊ လှူဒါန်းလိုက်တာကို ဆိုလိုတာပါ။ တဏှာအစွဲသာရှိနေရင် ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ပစ္စည်းကို စွန့်ဖို့မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ တဏှာ အကြီးကို သတ်တယ်ဆိုတာက ခန္ဓာကိုယ်ကို စွဲနေတဲ့ ကိလေသာတဏှာကို ဝိပဿနာအကျင့်နဲ့ ဖြတ်တာကို ပြောတာပါ။ တဏှာအကြီးဖြစ်တဲ့ ကိလေသာကို မသတ်နိုင်သေးရင် တဏှာအသေးနဲ့ စွဲနေတဲ့ပစ္စည်းများကို လိုအပ်သူများအတွက် လိုအပ်တဲ့အရာကို ပေးလိုက်ချင်တာပါ။ ဒါကို ဒါနပါရမီလို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဘုရားအလောင်းတော် သုမေဓာသူဌေးသားဟာ အဖို့ အဖွား မိ ဘတွေ

ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို ကြည့်ပြီး ငါ့ရဲ့အမျိုးတွေ လူသာသေသွားကြတယ် သူတို့ရှာထားတဲ့ ပစ္စည်းကို တစ်ယောက်မှ ယူမသွားကြဘူး။ ငါ့အလှည့်မှာတော့ ဒါမျိုး အဖြစ်မခံနိုင်ဘူး။ ရှိသမျှ ပိုင်ဆိုင်သမျှကို စွန့်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်နဲ့ ဓနပရိစ္ဆာဂ = အိမ်မှာရှိတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို ကြိုက်သူယူပါလို့ နိုင်ငံအဝှမ်းမှာ ကြေညာ လေတော့ ယူသူများစိတ်ချမ်းသာရပြီပေါ့။ သူတို့လိုချင်တာရသွားတာကိုး။ တဏှာအုပ်ချုပ်ထားတဲ့ ခန္ဓာပိုင်ရှင်တွေဟာ အလကားရတဲ့ ပစ္စည်းဖြစ်နေပါစေ ကိုယ်လိုချင်တာလေးပဲ ရချင်တာ။ ပေးတာကို ယူရတယ်ဆိုရင်တောင် လိုချင် တာလေး ဖြစ်မှ ကျေနပ်တာမျိုး။ ဒါကြောင့် အလှူတွေမှာ ကိုယ်ကြိုက်တာလေးကို ရွေးစားကြတာပေါ့။ ပစ္စည်းပေးရင်လဲ ဟိုဟာလေး ပေးလို့မရဘူးလား၊ ဒီ အရောင်လေးဆို ငါနဲ့ လိုက်တယ်၊ ဒါလေးတော့ ငါ့သားအတွက် သင့်တော်မယ် စသည်ဖြင့် ရွေးယူနေတာတွေဖူးမှာပါ။ ရွေးသူ ယူသူကို အပြစ်မမြင်လိုက်ပါနဲ့။ ယူသူဆိုတာ ဝယ်ယူသူနဲ့ အတူတူပါပဲ။ ရွေးချယ်ခွင့် ရှိတယ်လေ။ ပေးတာယူ ကျွေးတာစား ချေး(ဂျီး)မများနဲ့လို့ အမိန့်တော့ မပေးလိုက်ပါနဲ့။ အလှူလုပ်နေ တာပါ။ အနိုင်ကျင့်နေတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တနည်းပြောရမယ်ဆိုရင် ကိုယ့်ရဲ့ တဏှာအသေးကို သတ်နေတာပါ။ ပညာမပါဘဲ ကုသိုလ်မလုပ်မိပါစေနဲ့။ ယူသူ ရွေးသူ အားလုံးဟာ ကိုယ့်မှာ တဏှာကျန်သေးလား မေတ္တာပြည့်ရဲ့လားလို့ လာစမ်းသပ်သူတွေမို့ အစမ်းသပ်ခံနိုင်မှ တဏှာကို သတ်လို့ရတာပါ။

မညီမျှတဲ့လောကကြီးမှာ သတ္တဝါ အတန်းစုံရှိပါတယ်။ တောင်းစားရသူ၊ ဆင်းရဲသူ၊ အလတ်တန်းစားလူ၊ ချမ်းသာသူ စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိပါတယ်။ သူတို့အားလုံးဟာ တဏှာက ဂုတ်ခွစီးထားလို့ လိုချင်နေသူ လိုအပ်နေသူတွေ ချည်းပါပဲ။ လိုအပ်နေသူက နည်းနည်းယူပေမယ့် လိုချင်သူကတော့ များများ ယူမှာပါ။ သူတို့ရဲ့ ပိုင်ဆိုင်ထားတဲ့ ဘဝအခြေအနေနဲ့ မဆိုင်ပါဘူး။ သူတို့မှာ ဖြစ်နေတဲ့ စိတ်အခြေအနေနဲ့ပဲ ဆိုင်တာပါ။ သူတို့အားလုံးရဲ့ လိုအပ်ချက်နဲ့

လိုချင်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေးချင်လို့ ဘဝရှိခဲ့ရင် ချမ်းသာကြွယ်ဝပြည့်စုံသူ ဖြစ်ချင်တာပါ။ သူတို့လိုချင်တာ မရနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ စကားလေးတောင် မပြောမိ ချင်ပါဘူး။ လိုချင်တာကို ပြည့်သွားအောင် ဖြည့်ပေးချင်တာ။ တဏှာအကြီး မသတ်နိုင်ခင်လေး ပစ္စည်းစွဲတဲ့ တဏှာအသေးလေးကို မသေခင် သတ်ခဲ့ပါရစေ။ ကိုယ့်တဏှာအသေးလဲသေ လိုချင်သူများလဲ ဆန္ဒပြည့်ဝပေါ့။

အရင်ဘဝတွေက ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ပစ္စည်းတွေကို လိုတာယူလို့ ပေးနိုင်ခဲ့တဲ့ အခြေအနေမရှိဘူးဆိုတာ အခုကြုံနေရတဲ့အဖြစ်နဲ့ ခန့်မှန်းနိုင်ပါတယ်။ လေး အသချေ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ဖြည့်မှ ဘုရားတစ်ဆူဖြစ်ပြီး ဘုရားဖြစ်မှသာ သာသနာ ပေါ်ပေါက်နိုင်ပါတယ်။ သာသနာရှိမှသာ တရားအစစ် တရားအမှန်ကို နာယူခွင့် ကျင့်သုံးခွင့် ရနိုင်ပါ တယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာနဲ့ကြုံတုန်း သိခွင့်ရတဲ့အသိ၊ ကျင့်ခွင့်ရ တဲ့အကျင့်များနဲ့ ဗုဒ္ဓအဆုံးအမအတိုင်း တဏှာအသေးကိုသတ်ဖို့ လိုချင်တဲ့ပစ္စည်း ကို ပေးနိုင်သူ ဖြစ်ချင်တာ၊ တဏှာအကြီးကိုသတ်ဖို့ ကိလေသာကို အနိုင်ယူ နိုင်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်သူဖြစ်ချင်တာ။ တဏှာအသေးကို မသတ်နိုင်ဘဲ တဏှာ အကြီးကို သတ် နိုင်သူ ဘယ်ဖြစ်ပါ့မလဲလေ။ ကံကောင်းထောက်မစွာ

၁။ သာသနာနဲ့ ကြုံတွေ့ခွင့်ရတယ်။

၂။ လူသားဖြစ်နေတယ်။

၃။ လူထဲမှာတောင် သဒ္ဓါတရားနဲ့ပတ်သက်ပြီး သိခွင့်ရထားသူမို့ သဒ္ဓါတရားလဲ အထိုက်အလျောက် ရှိနေတယ်။

၄။ သက်မဲ့ပစ္စည်းကိုစွန့် သက်ရှိမိသားစုကို စွန့်ပြီးနေရတဲ့ ရဟန်းဘဝ ရနေ ပြန်တယ်။

၅။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင် ကျင့်ခဲ့ သိခဲ့တဲ့ တရားများကို ကျင့်ခွင့် သိခွင့် ရနေပြန်တယ်။ ဒါတွေဟာ တကယ့်ကိုရှားပါးတဲ့ မဟာအခွင့်အရေးကြီးပါပဲ။ အရိမေတ္တယျဗုဒ္ဓမြတ်စွာပွင့်ပြီးတဲ့နောက် ဘုရားငါးဆူပွင့်တဲ့ ဘဏ္ဍကမ္ဘာ

ပျက်ပြီးရင် နောက်ထပ် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတိတိ ဘုရားမပွင့်တော့ပါဘူးတဲ့။ ဘုရား မပွင့်တော့ဘူးဆိုတော့ သာသနာနဲ့ကြုံဖို့ အခက်ကြီးခက်သွားသလို လူဖြစ်ရင် တောင်မှ သဒ္ဓါတရားရှိဖို့ ခက်ခဲသွားပါပြီ။ သဒ္ဓါမရှိသူမှာ ပညာမပြည့် လေတာ ကြောင့် သက်မဲ့ပစ္စည်းနဲ့ သက်ရှိပစ္စည်းကိုစွန့်ဖို့ဆိုတာ ဘယ်ဖြစ်နိုင်ပါတော့ မလဲ။ တဏှာအသေး တဏှာအကြီးကို သတ်ဖို့ နည်းလမ်းပေးတဲ့ သူတော် ကောင်းတရားကို နာဖို့ဆိုတာ ဝေလာဝေးတဲ့ အဖြစ်ရယ်။ သူတော်ကောင်းတရား နာကြားခွင့်မရမှတော့ ဒုက္ခလွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ကျင့်ဖို့မပြောနဲ့ ကြားတောင် ကြားဖူးရမှာမဟုတ်တော့ပါဘူး။

ကောင်းခြင်းဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့ သာသနာကို ကိုးကွယ်ခွင့်ရတုန်း လေး သံသရာမှာ တစ်ခါမှမရဖူးတဲ့ အခွင့်အရေးများရစေဖို့ ဆန္ဒပြုဆုတောင်း မိတာကတော့ ဘဝဆိုတာ ရှိခဲ့မယ်ဆိုရင်

- ၁။ ပညာနဲ့ပြည့်စုံသူ
- ၂။ သတ္တဝါတွေရဲ့အမှားကို အပြစ်မမြင်သူ
- ၃။ သတ္တဝါတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်လိုသူ ဖြစ်ရပါလိ၏လို့သာ . . .

(၁၁. ၀၉. ၂၀၁၉) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

ယုံကြည်မှုနှင့်သိမှု ပေါင်းစပ်ခြင်း အနုပညာ

ဘဝတစ်ခုကို လွယ်ကူစွာဖြတ်သန်းနိုင်ဖို့ဆိုတာ လွယ်ကူတဲ့ ကိစ္စတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အောင်မြင်ဖို့ လွတ်မြောက်ဖို့ဆိုရင် ပိုတောင် မလွယ်တဲ့ကိစ္စ။ ဒါပေမယ့် ဘဝကို လွယ်ကူစွာဖြတ်သန်းသူတွေ၊ အောင်မြင်မှုရရှိသူတွေ၊ လွတ်မြောက်သွားသူတွေရှိနေပြန်တော့ မဖြစ်နိုင်တဲ့ ကိစ္စတစ်ခု မဟုတ်ဘူးဆိုတာ နားလည်မိလာတယ်။ ကြိုးစားအားထုတ်ရင် ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့အခြေအနေ ပေါ့။ ဒါဆိုရင် လွယ်ကူစွာ ဖြတ်သန်းနိုင်ဖို့ အောင်မြင်မှုတစ်ခုရဖို့ လွတ်မြောက်ခွင့် ရဖို့ဆိုတာ ဘယ်လိုအကြောင်းတရားတွေနဲ့ ပြည့်စုံမှ ဖြစ်နိုင်မှာပါလိမ့်။

လူအမျိုးမျိုး နတ်အဖုံဖုံရှိလေတော့ အမြင်လဲ ကွဲပြားကြမှာပါ။ အမြင်မတူသူတွေကြားထဲမှာ အောင်မြင်သူတစ်ယောက်ယောက်က အတွေ့အကြုံကို ချပြလာရင် လွယ်ကူစွာလက်ခံတတ်တာဟာ သဘာဝပါပဲ။ အတွေ့အကြုံများသူတွေထဲမှာ အတွေ့အကြုံအများဆုံးနဲ့ အရာအားလုံးကို မှတ်မိနိုင်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာပါပဲ။ သတ္တဝါတွေ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းလွန်းလို့ ဘယ်လောက်ပဲ မှတ်မိနိုင်တယ်ပြောပြော ကမ္ဘာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ထက်တော့ ပိုသိသူ ပိုမြင်ရသူ မရှိနိုင်ပါဘူး။ ဒီလိုမျိုး မမြင်ရအောင် မသိရအောင် လုပ်ပေးတတ်တဲ့ သဘောတရားလဲ ရှိနေသေးတာကိုး။ အများနဲ့မတူ ထူးဆန်းစွာ

ပိုသိနိုင်သူကတော့ ပါရမီများကိုဖြည့်ပြီး အသိတရားပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာပါပဲ။ ပိုပြီး ဂုဏ်တင်တယ်လို့ထင်ကောင်း ထင်မိကြပါလိမ့်မယ်။ ဂုဏ်တင်စရာမလိုလောက်အောင်ကို ဂုဏ်တွေက ထင်ပြီးသားဆိုတာ အမှန် တရား ကျင့်သုံးနေသူတွေ အသိဆုံးပါပဲ။ ဆယ်တန်းကို နှစ်ချင်းပေါက် အောင်မြင် အောင် အသဲအသန်ကြိုးစားနေရတဲ့အချိန်မှာ ခြောက်ဘာသာ ဂုဏ်ထူးရှင် တွေ ရှိနေသလိုပေါ့။ ကိုယ့်အတွက် မဖြစ်နိုင်ဘူးထင်ရတဲ့အရာတွေဟာ ကြိုးစားခဲ့သူတွေအတွက်တော့ ဖြစ်နိုင်တာချည်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဘဝကိုလွယ် ကူစွာ ဖြတ်သန်းနိုင်တဲ့နည်းလမ်းများကို ဘာကြောင့် ဖြတ်ကျော်နိုင်ခဲ့တယ် ဆိုတာကို ဗုဒ္ဓအမြင်နဲ့ တင်ပြချင်ပါတယ်။

ဘယ်နေရာသွားသွား ဘာတွေလုပ်လုပ် ယုံကြည်မှုက ဘဝအတွက် အခရာကျပါတယ်။ ယုံကြည်မှုမရှိသူဟာ အောင်မြင်ဖို့ မဖြစ်နိုင်သလို ယုံကြည် မှုနဲ့သူဟာ အောင်မြင်ဖို့ခက်ပြန်ပါတယ်။ ယုံကြည်မှုခိုင်မာလေလေ အောင်မြင် ဖို့ ရေရာလေလေပါပဲ။ အောင်မြင်သူတစ်ယောက်ရဲ့ ဘဝခရီးလမ်းဟာ ပြော သလောက် မကြမ်းတော့ပါဘူး။ ယုံကြည်မှုဆိုတာကို ဗုဒ္ဓက သဒ္ဓါဆိုတဲ့ စကား လုံးနဲ့ ပြဆိုခဲ့ပါတယ်။ သဒ္ဓါဆိုတာ ဗုဒ္ဓကို ယုံကြည်သူတို့အတွက်

၁။ ရတနာသုံးပါး

၂။ ကံနဲ့ ကံရဲ့အကြောင်းအကျိုးများကို ယုံကြည်ခြင်းပါ။

ဗုဒ္ဓဝါဒ မဟုတ်သူတို့အတွက်တော့ ကံနဲ့ ကံရဲ့အကြောင်း အကျိုးကို ယုံခြင်းပေါ့။ ဗုဒ္ဓဝါဒယူသူတွေအနေနဲ့ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်တာဟာ ကံကောင်းရုံသက်သက်မဟုတ်ဘဲ ကံပြောင်းအောင် ကံပျောက်အောင် ကြိုးစား ကြဖို့ပါ။ ရတနာသုံးပါးမှာ ဘုရားရတနာကို ယုံကြည်တာဟာ ရုပ်တုတို့၊ စေတီတို့ သစ်ပင်တို့ကို ကြည့်ပြီး ယုံနေကြတာမဟုတ်ပါဘူး။ ရုပ်တု၊ စေတီ၊ သစ်ပင်က သတိပေးလိုက်တဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ အရဟံ = လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကင်းခြင်း

ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ကို ယုံတာပါ။ ဒီလိုပါပဲ တရားကို ယုံတယ်ဆိုတာလဲ ပိဋကတ်စာအုပ်ကို အသေဖက်တွယ်ပြီး ယုံနေတာမဟုတ်ပါဘူး။ ပိဋကတ်စာပေထဲမှာ ပေးထားတဲ့ နည်းလမ်းတွေကို ကျင့်သုံးပြီးမှ ယုံမိတာပါ။ သံဃာကိုယုံတဲ့နေရာမှာလဲ သင်္ကန်းနဲ့ သင်္ကန်းဝတ်ဘုန်းကြီးကြည့်ပြီး မျက်စိမှိတ်ယုံနေတာမဟုတ်ပါဘူး။ လောဘစတဲ့အပြစ်ကင်းစေတဲ့ သင်္ကန်းနဲ့ လောဘစတဲ့ ကိလေသာကင်းအောင် ကျင့်ပြီး အပူဇော်ခံထိုက်တဲ့အထိ မှန်ကန်စွာကျင့်သုံးနေသူများကို ယုံတာပါ။ ရတနာသုံးပါးဟာ မှန်ကန်တဲ့အသိကို ပေးတာဖြစ်လို့ ဗုဒ္ဓဝါဒယူသူတွေရဲ့ ယုံကြည်မှုနဲ့ အခြားသူတွေရဲ့ ယုံကြည်မှုဟာ ပုံစံတူ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အများသူငါ ယုံကြည်တဲ့ ယုံကြည်မှုလေးကိုပဲ အရင်ပြောပါရစေ။

အလုပ်လုပ်တော့မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ထားတဲ့ သူတစ်ယောက်ဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်ဖို့ မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါတယ်။ ပြီးမှ ကျန်တာယုံပေါ့။ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါဆိုတာ ကံကို ယုံတာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒုတိယအနေနဲ့ ကိုယ်လုပ်မယ့်အလုပ်ကိုယုံဖို့ လိုအပ်လာပြန်ပါတယ်။ ကံဆိုတာ ကိုယ်နဲ့လုပ်တဲ့အလုပ်၊ နှုတ်နဲ့ ပြောတဲ့စကား၊ စိတ်နဲ့တွေးတဲ့အရာကို ပြောတာဖြစ်လို့ ကောင်းကောင်း ဆိုးဆိုး ကံလို့ပဲခေါ်ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ယုံကြည်ဆိုတဲ့ သဒ္ဓါစကားလုံးနဲ့ တွဲရင်တော့ ဟုတ်တာလုပ်၊ မှန်တာပြော၊ ကောင်းတာကြံဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကံကိုယုံတဲ့သဒ္ဓါဆိုတာ ဗုဒ္ဓဝါဒစာပေမှာ သောဘနသာဓာရဏ = ကောင်းတာနဲ့သာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံတဲ့ သဘောတရားလို့ ဖော်ပြထားလို့ပါ။ ဒါဆိုရင် အောင်မြင်ချင်တဲ့သူတစ်ယောက်အနေနဲ့ ကောင်းတာကို လုပ်ကိုလုပ် ရတော့မှာပါ။ ဗုဒ္ဓဘာသာအမြင်နဲ့ကြည့်ရင် အနောက်နိုင်ငံသားတွေဟာ ကံမယုံသူတွေအဖြစ် မြင်ကောင်း မြင်နိုင်ပါတယ်။ မိမိတို့ လက်ခံ ယုံကြည်ထားတာ ကံဆိုတာ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံမျိုး ဖြစ်နေလို့ပါ။ အဘိဓမ္မာသဘာဝနဲ့ စစ်ကြည့်လိုက်ရင် ကံဆိုတာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ပြောတယ်ဆိုတာ ငြင်းမရ

ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဆိုတဲ့ ကံ သဘောကို ပေါ်လွင်အောင် ကိုယ်နဲ့လုပ်၊ နှုတ်နဲ့ပြော၊ စိတ်နဲ့ တွေးရတာပါ။ ဒါကြောင့် ကောင်းမှု (ကုသိုလ်) မကောင်းမှု(အကုသိုလ်)သဘောကို လူတိုင်းနားလည်အောင် ဒုစရိုက်နဲ့ သုစရိုက် အပြင် ပုညကြိယာဝတ္ထုအကြောင်းကိုပါ သိအောင်ပြခဲ့ရတာ မဟုတ်လား။

ဒါဆိုရင် ကံမယုံပါဘူးလို့ ထင်ထားတဲ့ အနောက်နိုင်ငံသားတွေလဲ ဒုစရိုက်(Crime) ကိုသိလို့ ရှောင်ကြဉ်နေကြသလို သုစရိုက်နဲ့ ပုညကြိယာ (Good deeds) များကိုလုပ်နေကြလို့ ကံယုံသူများလို့ပဲ ခေါ်ရမှာပါ။ သူတို့လဲ ကောင်း တာလုပ်ရင် ကောင်းတာဖြစ်တယ်၊ မကောင်းတာလုပ်ရင် မကောင်းတာ ဖြစ်တယ် ဆိုတာကို သိနေတာပါပဲ။ သေပြီးနောက်မှာ ဖြစ်ရတဲ့ဘဝနဲ့ပတ်သက်ပြီးသာ အယူအဆတွေကွဲသွားတာပါ။ နေထိုင်ရှင်သန်စဉ်ကာလမှာတော့ မကောင်း တာကို ကြောက်လို့ ဥပဒေလိုက်နာတာ၊ ကောင်းတာကို ကြိုက်လို့ ဥပဒေအတိုင်း လုပ်နေတာတွေဟာ ကံတွေပဲပေါ့။

ကောင်းတာလုပ်ပြီး ကြိုးစားရင် ဘာမဆိုဖြစ်တယ် (Nothing is impossible) လို့တွေးပြီး ဥပဒေနဲ့ မဆန့်ကျင်ဘဲကြိုးစားကြလို့ နိုင်ငံနဲ့လူမျိုး တိုးတက်သွားကြပါရော။ တိုးတက်တယ်ဆိုတာ ကောင်းကျိုးသာဖြစ်လို့ သူတို့ရဲ့ ကံယုံမှုဟာလဲ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အကျိုးပေးတာပါပဲ။ ဒါကို ကံ မယုံဘူးလို့ ပြောမလား။ ကံ ဆိုတဲ့ စကားနဲ့မရင်းနှီးလို့သာ ကံလို့ မသုံးရင်နေမယ် ဟုတ်တာလုပ်၊ မှန်တာပြော၊ ကောင်းတာကို ကြံသင့်တယ်လို့တော့ သူတို့လဲ သိကြပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ ကံကိုယုံကြည်မှုက ကြိုးစားမှု ဝီရိယ၊ သည်းခံမှု အဒေါသ၊ ဇွဲကောင်းမှု ဆန္ဒာဓိပတိ၊ စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲသုံးစွဲမှုတွေနဲ့ ပေါင်းစပ်လိုက်တော့ အောင်မြင်ပြီပေါ့။ ကံကို ယုံတယ်လို့ သူတို့ကိုယ်သူတို့ သိသိ မသိသိ ကောင်းကံ အတိုင်းလုပ်နေရင်တော့ အောင်မြင်မှာအမှန်ပါပဲ။ သူတို့က အနာဂတ်ဘဝ ရနိုင် မယ့်အကျိုးကို မယုံပေမယ့် ဒီဘဝ ကောင်းကောင်းကြိုးစားရင် အောင်မြင်နိုင်

တယ် ဆိုတာကိုတော့ ယုံနေတာမို့ ကံက မျက်နှာမလိုက်ဘဲ ကောင်းကျိုးပေး တာပေါ့။

ဒါကြောင့် စစ်ဖြစ်ခဲ့တာချင်းတူတူ သူပုန်ရိုခဲ့တာချင်းလဲတူတူ မကောင်းတာကိုရပ်ပြီး ကောင်းတာကို လုပ်မှဖြစ်မယ်ဆိုတဲ့ မှန်ကန်တဲ့အတွေးက အောင်မြင်မှုလမ်းကြောင်းပေါ်ရောက်စေတာပါပဲ။ စစ်ကို ကြိုက်ခဲ့ကြတဲ့ အင်္ဂလန်၊ ဂျာမဏီ၊ အီတလီတို့ဟာ စစ်ဟာမကောင်းဘူး စစ်ကိုရပ်ပြီးကောင်းတာကို ကြိုးစားမှ ဖြစ်မယ်ဆိုတဲ့အတွေးဟာ ကောင်းတဲ့ မနောကံသာ ဖြစ်လို့ သူတို့တွေ ကာယကံနဲ့ကြိုးစား၊ ဝစီကံနဲ့ ဆက်သွယ်ကြလို့ အောင်မြင်ကြီးပွားတဲ့ နိုင်ငံတွေ ဖြစ်နေပြီ။ ဘယ်လောက်ထိ တိုးတက်အောင်မြင်ကြီးပွားနေပြီလဲဆိုရင် မြန်မာတွေ ဘောလုံးကို အပျင်းပြေကစားနေတုန်းရှိသေး သူတို့ကတော့ စီးပွားဖြစ်ပါ ကစား နေကြပြီ။ ကြီးပွားချမ်းသာသူ အောင်မြင်သူများကို ကံ ကောင်းတယ်လို့ ပြောရင် အနောက်နိုင်ငံကသူတွေလဲ ကောင်းကံကို ကောင်းကောင်းအသုံးချလို့ ကံ ကောင်းနေကြပြီလေ။ ကောင်းတာကိုလုပ်မှ ကြီးပွားအောင်မြင်မယ်ဆိုတာကို သိနေတာဟာ ကံကို မယုံဘူးလို့ ပြောနေဦးမှာလား။ သူတို့တွေကြီးပွား အောင်မြင်နေတာဟာ ကံအကြောင်းကို အပြည့်အစုံဟောထားတဲ့ ဗုဒ္ဓတရား အတိုင်း လေ့ကျင့်နေကြလို့ပါလို့ ပြောရင် ယုံဖို့များ ခက်နေမလား။

ဗုဒ္ဓဘုရားလက်ထက် ဒီဃာဇာဏုမင်းသားက ဘုရားရှင်ကို ပစ္စုပ္ပန် တမလွန် နှစ်တန်ချမ်းသာနိုင်သော တရားကောင်းများ တပည့်တော်အား ဟောကြားပါ လျှောက်ထားလို့ ဘုရားရှင်ဟောထားတဲ့တရား ရှိပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန် ချမ်းသာကြောင်းကို ဗုဒ္ဓက အရင်ဟောကြားပါတယ်။ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဖြစ် အောင်မြင်ချမ်းသာချင်ရင် . .

၁။ ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ = အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအလုပ်ဖြစ်တဲ့ လယ်လုပ်ခြင်း ကုန်သွယ်ခြင်း နွားကျောင်းခြင်း မင်းမှုထမ်းခြင်း အခြားသောအလုပ်များကို

လုပ်ခြင်းစတဲ့အလုပ်များကို ကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွမ်းကျင်အောင် အားထုတ်ရမယ်။ ပျင်းရိတာ၊ ငြီးငွေ့တာ မဖြစ်စေရ။ ကိုယ်လုပ်ထားတဲ့အလုပ်ကို စုံးစမ်းတတ်ရမယ်။ လုပ်နိုင်စွမ်းရမယ်။ စီမံနိုင်ရမယ်တဲ့။ ဒါကို လုံ့လ ဝီရိယနဲ့ ပြည့်စုံတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

၂။ အာရက္ခသမ္ပဒါ = ကြီးစားလို့ရလာတဲ့ ပစ္စည်းများကို ယိုကျမှု ဆုံးရှုံးမှုမရှိ အောင် စောင့်ရှောက်ရမယ်။ ကိုယ့်ဥစ္စာများကို ရန်သူများငါးပါး နှောက်ယှက်လို့ မရအောင် ဉာဏ်နဲ့လွှမ်းခြုံပြီး ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်ရမယ်။ ဒါကို ရရှိထားတဲ့ ပစ္စည်းများ မပျက်စီးရန်၊ စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းနိုင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

၃။ ကလျာဏမိတ္တသမ္ပဒါ = လူကြီးဖြစ်ဖြစ် လူငယ်ဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်ကျင့်တရား ရှိရမယ်။ သဒ္ဓါတရားရှိရမယ်၊ သီလရှိရမယ်၊ ပေးကမ်းတတ်ရမယ်၊ အသိပညာ ရှိရမယ်။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းလို့ခေါ်ရတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ ပေါင်းသင်းတတ်ရမယ်။ ပြီးတော့ . .

၄။ သမဇီဝိတသမ္ပဒါ = ကိုယ့်ပစ္စည်းဥစ္စာ တိုးပွားမှု၊ ဆုတ်ယုတ်မှုကို သိပြီး ဒီလိုသုံးစွဲရင် တိုးပွားမယ်၊ ဒီလိုသုံးရင်တော့ ဆုတ်ယုတ်လိမ့်မယ်ဆိုတာကို သိပြီး အဝင်အထွက်မျှတအောင်လုပ်ပြီး အသက်မွေးမြူရမယ်လို့ ပြည့်စုံစေရမယ့် အကြောင်းတရားလေးပါးကို ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ ဒီအကြောင်းတရား လေးပါး ကို လူမျိုး ဘာသာမရွေး လိုက်နာကျင့်သုံးမယ်ဆိုရင် ပစ္စုပ္ပန်မှာတင် ကောင်းကျိုး ရပြီး အောင်မြင်မှာသေချာပါတယ်။ ကံကိုမယုံဘူးလို့အပြောခံရတဲ့ အနောက် နိုင်ငံသားတွေ ဒီအကြောင်းတရားလေးပါးနဲ့ ပြည့်စုံလို့ တိုးတက်အောင်မြင် ကြီးပွားနေတာပါ။ ကလျာဏမိတ္တသမ္ပဒါ ဆိုတဲ့ ပြည့်စုံမှုကို နားမလည်ပေမယ့် အောင်မြင်လိုသူတစ်ယောက်ဟာ ပညာတတ်ကိုတတ်ရမယ်၊ ကိုယ်လုပ်တဲ့ အလုပ်ကို ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းရမယ် စနစ်ကျရမယ်လို့ သိထားသူများနဲ့ ပေါင်းပြီး ကြီးစားကြလို့ တိုးတက်အောင်မြင်သွားတာပါ။ ဒါတွေဟာ ကောင်းတာတွေကို

လုပ်နေတာဖြစ်လို့ ကံကောင်းပြီး အောင်မြင်သွားတယ်ဆိုရင် မှားတယ်လို့ မြင်မလား။ သူတို့ဟာ ကံကိုမယုံပေမယ့် ကောင်းတာကို ရအောင်ကြိုးစား အားထုတ်ရမယ်ဆိုတာကို သိပြီး ဝီရိယနဲ့ သဒ္ဓါထည့်လိုက်တော့ အောင်မြင် သွားတာပေါ့။ ကံကို ဘယ်လောက် ယုံယုံ ဝီရိယနဲ့သဒ္ဓါ ထည့်မပေါင်းသေး သရွေ့ ပြည့်စုံစေရမယ့် အကြောင်းတရားလေးပါး မပြည့်သရွေ့ အောင်မြင်မှု ချမ်းသာမှုနဲ့ ဝေးနေဦးမှာပါပဲ။ ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓက အနာဂတ် တမလွန် ကောင်းကျိုး နဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြည့်စုံစေရမယ့် အကောင်းတရားလေးပါးကိုပါ ဆက်ဟောပါ တယ်။

၁။ သဒ္ဓါသမ္ပဒါ = ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ခြင်း (အထူးအားဖြင့် သံသရာလွတ် လိုသူများအတွက် ရည်ရွယ်တာပါ)နဲ့ ကောင်းတာလုပ်ရင် ကောင်းကျိုးရမယ် မကောင်းတာလုပ်ရင် မကောင်းကျိုးရမယ်လို့ ယုံကြည်ခြင်း

၂။ သီလသမ္ပဒါ = ငါးပါးသီလ စသော သီလနဲ့ပြည့်စုံခြင်း

၃။ စာဂသမ္ပဒါ = ပေးကမ်း ကျွေးမွေး စွန့်ကြဲမှုနဲ့ ပြည့်စုံခြင်း

၄။ ပညာသမ္ပဒါ = ဘဝအောင်မြင်ဖို့အတွက် ပညာအရည်အသွေးနဲ့ပြည့်စုံခြင်း၊ လွတ်မြောက်လိုသူများအတွက် ရုပ်နာမ်သဘောကို နားလည်ပြီး ခန္ဓာကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်များကို သိနိုင်ခြင်းတို့ပါပဲ။

ဘယ်ဘာသာကို ယုံကြည်သူဖြစ်ဖြစ် ကောင်းတာကိုလုပ်ရင် ကောင်းတဲ့ အကျိုးရနိုင်တယ်ဆိုတာကိုတော့ သိကြပါတယ်။ ကောင်းတာကို သတ်မှတ်တဲ့ နေရာမှာတော့ အနဲ အများ ကွဲပြားမှုတော့ ရှိမှာပါ။ တချို့က ပါဏာတိပါတ= အသက်သတ်တာနဲ့ပတ်သက်ပြီး သတ်သင့်တဲ့သတ္တဝါကိုတော့ သတ်လို့ရတယ်၊ မသတ်သင့်တာကိုတော့ မသတ်ရဘူးလို့ယူတဲ့ ဝါဒရှိသလို၊ တချို့က မူးယစ်စေ တတ်တဲ့အရာကို လုံးဝခွင့်မပြုထားသလို တချို့ဝါဒကျတော့ အရက် ဘီယာ ဝိုင်ကိုတော့ ခွင့်ပြုထားတာမျိုး၊ တချို့ဝါဒမှာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကို ခွင့်ပြု

ထားတာမျိုးရှိသလို တချို့ကြတွေ့ တစ်လင် တစ်မယားစနစ်ကိုသာ လက်ခံ
တာမျိုးရှိပေမယ့် သူတို့ဝါဒအားလုံးဟာ သူများပစ္စည်းကို မပေးဘဲယူတဲ့
အဒိဏာဒါနနဲ့ လိမ်ညာတဲ့ မုသာဝါဒကို လုံးဝခွင့်မပြုပါဘူး။ ဗုဒ္ဓကတွေ့ သံသရာ
အရေးကို မြင်ထားလို့ ငါးပါးသီလ လုံကိုလုံရမယ်လို့ ဟောထားပါတယ်။
ဒါကလဲ ဗုဒ္ဓကို ယုံကြည်လာဖို့ထက် ဘဝကူးတဲ့အခါ ကိုယ့်ကံကို ကိုယ်တိုင်
ယုံကြည်ရအောင် ဟောခဲ့တာပါ။ ယုံကြည်မှု အနဲအများပေါ်မူတည်ပြီး ကျန်တဲ့
သီလစောင့်ထိန်းမှု၊ ပေးကမ်းလှူဒါန်းမှုနဲ့ အသိတွေက ကွာသွားတာပါပဲ။

ကောင်းတာလုပ်ရင် ကောင်းတာဖြစ်တယ်လို့ ဘယ်လောက်ပဲ သိသိ
ဘယ်လောက်ပဲ ယုံကြည်နေနေ ယုံကြည်မှုအနဲအများလိုက် ကိုယ်ကျင့်တရား
(သီလ) စောင့်ထိန်းမှုဟာလဲ ကွာသွားပါတယ်။ ဗုဒ္ဓကို ကိုးကွယ်ပါတယ်ဆိုတဲ့
သူတွေတောင် ငါးပါးသီလမမြဲတာ တွေ့ရမှာပါ။ တခြားဝါဒယုံကြည်သူတွေက
သူတို့ဘုရားက ဒါကိုတွေ့ မလုပ်ရလို့ ပြောထားရင် တကယ့်ကို မလုပ်တော့တာ။
ဥပမာ အရက်မသောက်ရ မူးယစ်ဆေးဝါးမသုံးရလို့ သတ်မှတ်ချက်များရှိရင်
အဲဒီသတ်မှတ်ချက်ကို ရအောင်လိုက်နာပါတယ်။ ဖောက်ဖျက်သူမရှိနိုင်ဘူးလား
မေးရင် ရှိနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အတော်လေးကို အနဲစုပဲ ရှိနိုင်ပါတယ်။
မေတ္တာထားရမယ် ကူညီရမယ်လို့ လမ်းပြထားရင် မေတ္တာဖြစ်အောင်ထား
တတ်သလို ရအောင်လဲ ကူညီတတ်ပြန်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓကို ယုံပါတယ်ဆိုတဲ့ သူတွေ
ထဲမှာ အချို့ (အများစု)က ငါးပါးသီလကိုတောင် လုံအောင်ထိန်းဖို့ ခက်နေ
ကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါဟာ ဘုရားကိုယုံကြည်ပါတယ်လို့ပြောရင် ဘယ်လိုများ
ယုံရမလဲ မပြောတတ်တော့။ တချို့ အယူဝါတွေမှာ ဒါကို မယုံရပြောထားရင်
ယုံကို မယုံတော့တာ။ ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓကို ယုံပါတယ်ဆိုတဲ့သူတွေကျတော့
တွေ့ကရာ ယုံနေတတ်ပါရော။ ဒါတွေဟာ ယုံ ကြည်မှုအားနဲတာကို ပြပါတယ်။
ကိုယ်ကိုးကွယ်သူကို ကိုယ်တိုင် ယုံကြည်မှုလျော့နေရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်လဲယုံဖို့

ခက်လာတတ်ပါတယ်။ ဒါဆိုရင် အောင်မြင်မှုနဲ့ ဝေးမှန်းမသိ ဝေးလာတော့မှာပါ။

ယုံကြည်မှုလျော့လာသူတွေဟာ ဘယ်ဘာသာကို ယုံကြည်တယ် ပြောပြော လိုက်နာမှုကတော့ အလိုလိုလျော့လာတတ်တာဟာ ထုံးစံပါ။ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါ လျော့လာလို့ ကိုယ်ကျင့်တရား(သီလ)ကျင့်သုံးမှုမှာပါ လျော့မှန်း မသိလျော့လာပါတော့တယ်။ ယုံကြည်မှုရော ကိုယ်ကျင့်တရားပါ လျော့လာရင် စာဂသမ္ပဒါ = ပေးကမ်းစွန့်ကြဲလှူဒါန်းမှုက အလိုလိုကို လျော့သွားပါရော။ ပညာသမ္ပဒါ အသိပြည့်စုံမှုကတော့ လုံးဝကို မရှိတော့တဲ့အခြေအနေ ရောက် သွားရပါတော့တယ်။ သမ္ပဒါ (ပြည့်စုံရမယ့်အကြောင်း)လေးပါးမှာ အစက ယုံကြည်မှု(သဒ္ဓါ)နဲ့စပြီး ပညာနဲ့ အဆုံးသတ်ထားပါတယ်။ ဒီလိုပါပဲ လူကောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့အတွက် သဒ္ဓါနဲ့စရင် ဖြူစင်သူ (အရိယာ) ဖြစ်ဖို့အတွက် ပညာနဲ့ အဆုံးသတ်ရမယ်ဆိုတာကို သိစေချင်လို့ အဘိဓမ္မာတရားတော်မှာ စေတသိက် (၅၂) ပါးကို ပြဆိုရာမှာ သောဘနစေတသိက် (ကောင်းတဲ့ စိတ်ကိုဖြစ်စေနိုင်တဲ့ သဘောတရား) (၂၅) ပါးရှိရာမှာလဲ သဒ္ဓါနဲ့ စပြီး ပညာနဲ့အဆုံးသတ်ထားပါတယ်။ ဒါဟာ ပုထုဇဉ်သူတော်ကောင်းနဲ့ အရိယာသူတော်ကောင်းကို ခွဲပြတဲ့သဘော ဆိုလဲ မှားမယ်မထင်ပါဘူး။

ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်တယ်၊ ကံကို ယုံကြည်တယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ သဒ္ဓါတရားရှိတယ်ဆိုတာကတော့ သေချာပါတယ်။ ပညာ ပါမပါ ဆိုတာကတော့ သူတို့ရဲ့အလုပ်၊ အပြောနဲ့ အတွေးပေါ်မှာ အခြေခံပါတယ်။ တကယ်က ရတနာ သုံးပါးကို ယုံကြည်ရတာဟာ

၁။ ကံ ကောင်းအောင်

၂။ ကံ ပြောင်းအောင်

၃။ ကံ ပျောက်အောင် ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ပါ။

တနည်းအားဖြင့် ဗုဒ္ဓဝါဒလို့ နာမည်ခံလိုက်တာဟာ သဒ္ဓါ ယုံကြည်မှုနဲ့

ပညာ မှန်ကန်တဲ့အသိရှိမှုတို့က အချိုးညီညီ အသုံးချတတ်ဖို့အတွက်ပါပဲ။
ဗုဒ္ဓဝါဒကို ထဲထဲဝင်ဝင် မလေ့လာဘဲ မိဘရဲ့ ရိုးရာအတိုင်း အမြင် အကြားပေါ်
အခြေခံပြီး ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်တယ်ဆိုရင်တော့ သာမန် ဗုဒ္ဓဝါဒယူသူ
တစ်ယောက်သာ ဖြစ်လာမှာပါ။ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို ကြည့်ပြီး ဗုဒ္ဓဝါဒ
ယုံကြည်သူများကို ခွဲလိုက်ရင်

၁။ နာမည်ခံရုံ ဘာသာဝင်

၂။ ကောင်းကံ မကောင်းကံ သိလို့ ကံကိုပြင်ချင်လို့ အဆင့်မြင့်ချင်တဲ့ ဘာသာဝင်
၃။ လောကအခြေအနေကိုနားလည်လာလို့ စိတ်ငြိမ်းချမ်းချင်တဲ့ စိတ်ဓာတ်မြင့်
ဘာသာဝင်နဲ့

၄။ ခန္ဓာဒုက္ခသိလို့ သံသရာက လွတ်ချင်တဲ့ ဘာသာဝင်ဆိုပြီး လေးမျိုးခွဲရမယ်
ထင်ပါတယ်။ (မိမိအမြင်ဖြင့် ခွဲပြခြင်းမျှသာ)

၁။ နာမည်ခံရုံ ဘာသာဝင်တွေဟာ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ကြသလို
ဓာတ် နတ်ဗေဒင် စတာတွေကိုလဲ ယုံကြည်သူများပါ။ သူတို့ရဲ့ ရတနာသုံးပါး
အပေါ် ယုံကြည်မှုဟာ ၂၀% ရာခိုင်နှုန်းလောက်ပဲရှိပါတယ်။ အဓိကကတော့
ဒီဘဝချမ်းသာရေး ပျော်ရွှင်ရေးကိုသာ ရှေးရှုတာဖြစ်လို့ ချမ်းသာမယ် ပျော်ရွှင်
ရမယ်ဆိုရင် ဘယ်သူ့ကို ကိုးကွယ်ရ ကိုးကွယ်ရ အပြေးကလေး အရောက်သွားဖို့
ဝန်မလေးသူတွေပါ။ သူတို့ဟာ ရတနာသုံးပါးနဲ့ ကံကို ယုံကြည်သူတွေ ဖြစ်တာ
ကြောင့် သီလကိုလဲ ခပ်ပါးပါး ဒါနကိုလဲ ခပ်ကြွားကြွားလေး လုပ်တတ်ပါတယ်။
သူတို့တတွေဟာ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဆိုတာကို တကယ်မသိဘဲ ကောင်းတာ
လုပ်ရင် ကောင်းတာရမယ် မကောင်းတာလုပ်ရင် မကောင်းတာရမယ် ဆိုတဲ့
အတွေးနဲ့ ကောင်းတာတွေကို ပျော်ပါးစွာလုပ်တတ်ပါတယ်။

သူတို့လုပ်တဲ့ အလှူတွေမှာ အထင်ကြီးစရာ ပျော်ပါးစရာများဖြစ်တဲ့
မဏ္ဍပ်ကြီးကြီး ဆိုင်းဝိုင်း ကောင်းကောင်း နာမည်ကျော် ဇာတ်ပွဲတွေထည့်ပြီး

လှူတတ်တာမျိုး။ အဘိဓမ္မာ သင်ဖူးသူတစ်ယောက်အနေနဲ့ ကြည့်ရင်တောင် နောက်ဘဝချမ်းသာချင်တဲ့ လောဘ၊ လူ့အထင်ကြီးခံချင်တဲ့ မာနနဲ့ အမှားကို အမှားမှန်းမသိတဲ့ ဒိဋ္ဌိတွေနဲ့ ကုသိုလ်လုပ်ကြပါရော။ သူတို့တော့ ထင်မှာပေါ့။ ကုသိုလ်က ပြည့်စုံလွန်းတယ်လို့။ ကုသိုလ်ဆိုတာ အလုပ်ကိုပြောတာမဟုတ်ဘူး စိတ်ကိုပြောတယ်ဆိုတာ မသိသေးသရွေ့ အလုပ်ကို ကောင်းအောင်ပဲ လုပ်နေ ဦးမှာပါပဲ။ အလုပ်ကို ဂရုစိုက်လွန်းတော့ သီလမြစေဖို့ လောဘနဲ့စေဖို့ဆိုတာကို မသိနိုင်တော့ပါဘူး။ အပျော်ကိုသာ အသားပေးလွန်းလို့ ပတ်ဝန်းကျင် အနှောက်အယှက်ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတာ ကိုလဲ ထည့်မတွက်တော့ဘဲ အသံချဲ့စက် အကျယ်ကြီးဖွင့်ပြီး ကွေးနေအောင်ကရင်း ကောင်းတယ်လို့ထင်တဲ့အရာကို လုပ်နေတတ်ပါရော။ ယုံကြည်မှုသက်သက်နဲ့ ကုသိုလ်လုပ်ရင် အကုသိုလ်တွေ ရောပါတတ်တယ်ဆိုတာကို ပဋ္ဌာန်းတရားတော်မှာ အတိအလင်းပြထားပါ ရောလား။ ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ကေသဉ္စိ ဥပနိဿယ ပစ္စယေန ပစ္စယော = သဒ္ဓါသာပါပြီး ပညာနဲ့သူတွေ ကုသိုလ်လုပ်တဲ့အခါမှာ အကုသိုလ်အဖြစ်တွေ ပါတတ်တယ်လို့ ပြပေးထား ပါတယ်။ သဒ္ဓါလွန်ကဲ ပညာနဲ့လို့ တလွဲယုံပြီး ကိုယ်ထင်ရာလုပ်မိရင်း ကုသိုလ် ထက် အကုသိုလ်များရတဲ့အဖြစ်ပါ။ သူတို့ရဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုလုပ်တာကို အသိရှိသူများက ကောင်းတယ်လို့ မသတ်မှတ်ဘဲ အနှောက်အယှက်တောင်ဖြစ် သေးတယ်လို့ တွေးလာခဲ့ရင် ကုသိုလ်နဲ့ပြီး အကုသိုလ်များတဲ့ အလုပ်တစ်ခု ဖြစ်တာကြောင့် ငွေကုန်ကြေးကျများပြီး အနာဂတ် နောက်ဘဝအတွက် အကျိုးနဲ့နဲ့သာ ရသူများဖြစ်လို့ သူတို့ကို နာမည်ခံရုံ ဘာသာဝင်လို့ ဆိုရတာပါ။

ဆိုလိုတာက သီလမပါတဲ့ဒါနကို အကျိုးလိုချင်ရုံသက်သက်နဲ့ ပျော်ပျော် လုပ်တတ်ပေမယ့် သမထ၊ ဝိပဿနာတရားကို နားမလည်သူများပေါ့။ တနည်း အားဖြင့် ပြောရမယ်ဆိုရင် သဒ္ဓါသာပါပြီး ပညာမပါဘဲ ကုသိုလ်လုပ်တတ်

သူများပေါ့။

၂။ ကောင်းကံ မကောင်းကံသိလို့ ကံကိုပြင်ချင်လို့ အဆင့်မြှင့်ချင်တဲ့ ဘာသာဝင် ဒီဘာသာဝင်တွေကတော့ နဲ့နဲ့အဆင်မြင့်လာပါတယ်။ အဆင်မြင့်ဆို အဆင့်မြှင့်ချင်တဲ့ စိတ်ရှိနေတာကိုး။ သူတို့ကတော့ သဒ္ဓါတရားရှိသူတွေပါပဲ။ သဒ္ဓါတရား ၃၀% ရာခိုင်နှုန်းလောက်ရှိတယ်ဆိုရမှာပါ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့ကိုယ်တိုင် ကံ ကောင်းချင်နေသေးလို့ပါပဲ။ ကောင်းကျိုးဆိုတာ အကြောင်း ကောင်းမှဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သိထားတော့ ကောင်းကျိုးရအောင် ကုသိုလ်လုပ် တဲ့အခါ စကားပြောလဲ ဆင်ခြင်လာတယ်၊ ကုသိုလ်အလုပ်မှာလဲ အကုသိုလ် တတ်နိုင်သမျှကင်းအောင် ကြိုးစားတယ်၊ စိတ်ထဲမှာလဲ အကုသိုလ်စိတ် မပေါ် အောင်လုပ်တယ်။ ဒီလိုမျိုးလုပ်နိုင်တယ်ဆိုတာ တရားကို နာကြားထားရုံနဲ့ ပြည့်စုံဖို့ က မလွယ်ပါဘူး။ တရားနဲ့ပတ်သက်ပြီး လေ့လာထားမှ ရတာမျိုးပါ။ ဒါတောင် သဒ္ဓါတရားအားကောင်းစေတဲ့ သုတ္တန်ဒေသနာ မျိုးလေ့လာတာမဟုတ်ဘဲ ပညာအားကောင်းစေတဲ့ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို လက်တွေ့အသုံးချနိုင်အောင် သင်ယူထားဦးမှ။ စာမေးပွဲအောင်ရုံလေး သင်ထားရင်ပြည့်စုံမှုရဖို့ ခက်နေတတ် ပြန်ရော။ ကံ ကိုပြင်ဖို့ဆိုရင် ကံ ကိုမြင်မှ ရတယ်မို့လား။ သူတို့တွေဟာ လက်တွေ့ အသုံးချအဘိဓမ္မာတရားတော်ကို သင်ယူထားတာဖြစ်တဲ့အတွက် ၁။ ရှောင်သင့် တဲ့ အရာကို ရှောင်ထားပြီး ၂။ ဆောင်သင့်တာကို ဆောင်ထားတာဖြစ်သလို ၃။ သိသင့်တာကို သိထားသူများ ဖြစ်ပါတယ်။

၁။ ရှောင်သင့်တဲ့အရာကို ရှောင်တယ်ဆိုတာဟာ

၁။ မုသာဝါဒ = ကုသိုလ်ကောင်းမှုလုပ်နေတဲ့အချိန်မှာ မမှန်တဲ့ စကားမပြောဘဲ မှန်တဲ့စကားကိုသာပြောနေတာ

၂။ ပိသုဏဝါစာ = သူများကို အထင်သေးစေနိုင်တဲ့ စကားမပြောဘဲ ချစ်ခင်စေတတ်တဲ့ စကားကိုသာပြောနေတာ

၃။ ဖရုသဝါစာ = ဟိုအော်ဒီဟစ်လုပ်မနေဘဲ နူးညံ့တဲ့စကားကို ပြော
နေတာ

၄။ သမ္မပ္ပလာပ = အကျိုးမရှိတဲ့ စကားမပြောဘဲ ကုသိုလ်ဖြစ်စေမယ့်
စကားကို ပြောနေတာကို ဆိုလိုတာပါ။

၂။ ဆောင်သင့်တာကို ဆောင်ထားတယ်ဆိုတာက

၁။ ကရုဏာ = လာရောက်အလှူခံသူ၊ စားသုံးနေသူတွေ အဆင်ပြေစေဖို့
သာကြည့်ပြီး လိုအပ်ချက်ကိုသာ ဖြည့်ပေးနေတာ

၂။ မုဒိတာ = ကိုယ့်အလှူလာတဲ့သူတွေရဲ့ အဆင့်အတန်းကို ကြည့်
မနေဘဲ သူတို့အလှူခံသွားတာ၊ စားသုံးတာကိုကြည့်ပြီး စိတ်ထဲ ဝမ်းမြောက်
နေတာကို ဆိုလိုတာပါ။

၃။ သိသင့်တာကို သိတယ်ဆိုတာကတော့

အကျိုးလိုသူနဲ့ အကျိုးလွတ်ချင်သူတော့ မတူဘူးပေါ့။ အကျိုးလိုသူက
တော့ အကုသိုလ်မပါအောင် ကြိုးစားရမှာဖြစ်ပြီး ကုသိုလ်စစ်စစ်ဖြစ်အောင်
သတိထားနေရမှာပါ။ မှန်ပါတယ်။ ပေးကမ်းလျှူဒါန်းတယ်ဆိုတာ တဏှာအကြီး
စားနဲ့ စွဲနေတဲ့ပစ္စည်းကို ပေးလိုက်တာကို ပြောတာပါ။ ကုသိုလ်လိုချင်သူဟာ
ကံပဲကောင်းချင်ပြီး ကံကုန်ချင်သူမဟုတ်သေးတဲ့အတွက် အကုသိုလ်သာ
မဖြစ်အောင်နေပြီး ကုသိုလ်ကိုတော့ ကျေနပ်စွာခံယူထားတတ်ပါသေးတယ်။
ဒါမှ နောက်ဘဝတွေမှာ ကောင်းတဲ့ အကျိုးပေးမှာကိုး။ တကယ်တော့ ကုသိုလ်
လိုချင်တာ ကောင်းကျိုးကို တမ်းတနေတာတွေဟာလဲ တဏှာအသေးစား
လေးဖြစ်နေသေးတယ်ဆိုတာကို ကံကိုပြင်ချင်လို့ အဆင်မြင့်နေသူတွေ မသိပါ
ဘူး။ တဏှာအသေးစားဖြစ်တယ်ဆိုတာ သူတို့မသိပေမယ့် သူတို့ရဲ့ ကုသိုလ်
လုပ်မှုကတော့ ပြည့်စုံလွန်းတဲ့အတွက် အေးချမ်းငြိမ်သက်တဲ့အလှူဖြစ်တာတော့
သေချာပါတယ်။

၃။ လောကအခြေအနေကိုနားလည်လာလို့ စိတ်ငြိမ်းချမ်းချင်တဲ့ စိတ်ဓာတ် မြင့် ဘာသာဝင်တွေကတော့ သဒ္ဓါအားပိုကောင်းလာလို့ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ပေး ကမ်းလှူဒါန်းတဲ့အပြင် စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှုကိုပါ ရှာဖွေချင်တာကြောင့် သမထတရား ကို မြည်းစမ်းသူများပေါ့။ သူတို့ရဲ့ သဒ္ဓါတရားက ၄၀% ရာခိုင်နှုန်းလောက်တော့ ရှိလာပါတယ်။ ဒါနထက် (ကာယကံကိုစောင့်စည်းတာထက်) သီလခက် (ကာယကံရော ဝစီကံကိုပါ စောင့်စည်းရတာ)၊ သီလထက် သမထ (စိတ်ကို ထိန်းဖို့) ခက်တယ်ဆိုတာ လူတိုင်းသိပါတယ်။ လွယ်တာထက် ခက်တာကို လုပ်နိုင် လာတယ်ဆိုတာ သဒ္ဓါတရားအားကောင်းလာလို့ပါ။ စိတ်ကို ထိန်းပြီးနေတဲ့ သူ တစ်ယောက်မှာ မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်ဆိုတာ တော်ရုံမပေါ်တော့ပါဘူး။ ကာယကံနဲ့ ဒါနလုပ်တဲ့အခါ အကုသိုလ်စိတ်တွေ အများဆုံးဖြစ်နိုင်ပေမယ့် သီလဆောက်တည်တဲ့အခါမှာတော့ အကုသိုလ်က ပိုနည်းသွားပါတယ်။ သမထ တရားဆိုတာ စိတ်ကို ထိန်းရတဲ့လုပ်ငန်းဖြစ်လို့ အကုသိုလ်က ပေါ်လာဖို့ တောင် အခွင့်အရေးမရတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဒါနတစ်နေ့ကုန်လုပ်နေတာ ထက် မေတ္တာကိုတိတိကျကျ နွားနို့တစ်ညှစ်စာလောက် ပွားနေတာက ပိုအကျိုး များတယ်လို့ ဟောခဲ့တာပေါ့။

စိတ်ကိုထိန်းပြီး အကုသိုလ်နည်းအောင် ကြိုးစားအားထုတ်နေရင် ကုသိုလ်ကိုတားမြစ်တတ်တဲ့ နီဝရဏတွေကင်းစင်ပြီး ဈာန်ပါရသွားနိုင်ပါတယ်။ သမထအားထုတ်ရင်း ဈာန်ရသွားခဲ့ရင် ကံက ပြောင်းသွားပါတော့တယ်။ ကံကောင်းမှုကို မြတ်နိုးလို့ ကောင်းကံရသူတွေဟာ ရလာတဲ့ စည်းစိမ်၊ အသက် ရှည်ခြင်းဆိုတဲ့အကျိုးတွေဟာ ဈာန်ရသူများရဲ့အကျိုးနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ရင် မြက်ဖျားမှာ ကပ်နေတဲ့ နှင်းပေါက်လေးနဲ့ သမုဒ္ဒရာထဲကရေလောက်ကို ကွာပါတယ်။ အသက်ရှည်မှုလေးကို ယှဉ်ကြည့်မယ်ဆိုရင်တောင် ရှက်စရာအဖြစ်မျိုး။ ကောင်းကံလုပ်လို့ ကံကောင်းသူတစ်ယောက် နတ်ပြည်မှာ အဆင့်မြင့်ဆုံး

ဖြစ်တဲ့ ပရိနိမ္မိတဝသဝတ္တိဘုံ မှာ နေခွင့်ရရင် လူ့အသက်နဲ့ နှစ်သန်းပေါင်း (၉၁၂၆)သန်းလောက်တော့ အသက်ရှည်ခွင့်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကံပြောင်း သွားသူတွေနဲ့ အသက်ချင်းယှဉ်ကြည့်ရင် ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ အနိမ့်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဗြဟ္မာ ရဲ့သက်တမ်းက ကမ္ဘာဝက်လောက်ရှည်ပြီးအသက်ရှည်ဆုံး ဗြဟ္မာက ကမ္ဘာပေါင်း (၈၄၀၀) ထိ အသက်ရှည်ပါသတဲ့။ ကံပြောင်းလို့ အကျိုးရသူတွေရဲ့ အခြေအနေ ကိုကြည့်ရင် ကံကောင်းချင်လို့ ကောင်းကံကို လုပ်နေသူတွေ ရှက်စရာတောင် ကောင်းနေသေး။

ဒီလိုအကျိုးတွေကို ရရှိလာတာဟာ သဒ္ဓါတရားကို ပညာနဲ့ ပေါင်းစပ် မိသွားလို့ပါပဲ။ သဒ္ဓါတရားနဲ့ ပညာကို အချိုးကျ ပေါင်းစပ်တတ်သွားရင်တော့ ၄။ ခန္ဓာဒုက္ခသိလို့ သံသရာက လွတ်သူတစ်ယောက်ဖြစ်သွားပါတော့တယ်။ သဒ္ဓါ (ယုံကြည်မှု) နဲ့ ပညာ (အသိ)ကို အချိုးကျပေါင်းစပ်လိုက်တာနဲ့ တပြိုင်နက် ကုသိုလ်လုပ်တိုင်း ကုသိုလ်လိုချင်လို့မဟုတ် အကုသိုလ်ကုန်ချင်လို့၊ ရလာတဲ့ ကုသိုလ်တရားပေါ်မှာလဲ စွဲလမ်းမှုကင်းစွာနဲ့ သတိထား အသိပွားပြီး တဏှာ အသေးလေးတောင်မဖြစ်အောင် နေနိုင်အောင် ကြိုးစားပါတော့တယ်။

များသောအားဖြင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှုလုပ်နေသူတွေဟာ ၁။ မကောင်း တာကို မကြံ့ချင်လို့ ၂။ ကောင်းတာကို ကြံ့ချင်လို့ လုပ်နေတာကများပါတယ်။ သဒ္ဓါနဲ့ပညာကို အချိုးကျ မပေါင်းတတ်သေးရင် သဒ္ဓါလဲ လွန်ကဲနိုင်သလို = ပညာလဲ လွန်ကဲတတ်ပြန်ပါတယ်။ သဒ္ဓါလွန်ကဲလာရင် စဉ်းစားတွေးတော တာမရှိတော့ဘဲ ကုသိုလ်ရမယ်ထင်တဲ့အလုပ်အားလုံးကို မှန်မှန်မှားမှား လုပ်ကြ ပါတော့တယ်။ ဒီလိုလုပ်လာရင် ကောင်းကျိုးထက် ဆိုးကျိုးတွေပိုများလာတာ မို့ ညောင်ပင်လောက်လှူ ညောင်စေ့လောက်ပဲ ရတတ်တဲ့အဖြစ်နဲ့ ကြုံရ တတ်ပါတယ်။ ယုံကြည်တဲ့နေရာမှာလဲ ဘာဆို ဘာမှ တွေးမနေတော့ဘဲ ကောင်း မယ်ထင်တဲ့အရာအားလုံးကို ယုံကြည်တော့တာပါပဲ။ အဲဒီလို သဒ္ဓါလွန်ကဲလာ

သူတွေက အမှားအမှန် ဆိုတာ မသိလေတော့ သူတို့ ကိုးကွယ်သူသာမှန်တယ် သူများတွေကအလကားလို့တောင် ထင်လာတတ်ပြန်ရော။ သဒ္ဓါလွန်ရင် ကြောက်စရာကောင်းလာသလို ပညာလွန်ကဲရင်လဲ ကြောက်စရာကောင်းတာ ပါပဲ။ ပညာလွန်ကဲပြီး သဒ္ဓါတရားနည်းလာရင် အယူတူသူတွေကိုပါ ပုတ်ခတ်လာ တတ်သလို ကိုယ့်မှာဖြစ်နေတဲ့ အကုသိုလ်ကိုသတ်ဖို့ထက် သူများမှာ ဖြစ်နေတဲ့ အကုသိုလ်ကို အပြစ်ပြောမိတတ်ပြန်ရော။ ဒါတင်လားဆိုတော့ အသိလေးကြွယ် ပညာလေးတတ်လာတာနဲ့ ဒါနလုပ်တာပဲ အကျိုးမရှိတော့သလိုလို၊ အလို့ပဲ ကုသိုလ်လုပ်နေသလိုလို၊ ရတနာသုံးပါးကိုးကွယ်နေသူတွေကပဲ မှားနေသလိုလို ထင်လာတတ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဘုရားလောင်းများ ပါရမီဖြည့်ခဲ့တာကိုပဲ ဟီးရိုးဖြစ်ချင်လို့ လုပ်သလိုလို ဝေဖန်လာပြန်ရော။

ဘုရားလောင်းတွေဟာ သဒ္ဓါနဲ့ ပညာကို ညှိပြီးမှသာ ဘုရားဆုကို ပန်ကြ တာဖြစ်လို့ တော်ရုံလူတွေမလုပ်နိုင်တဲ့အရာများကို အလွယ်တကူလုပ်နိုင်ပါ တော့တယ်။ ဒီလိုလုပ်နိုင်တာကိုပဲ ဘုရားလောင်းက ရက်စက်လေသယောင် ယောင် အတ္တကြီးသယောင်ယောင် ထင်မြင်တတ်ကြပါတယ်။ ဘုရားလောင်း တွေဟာ ဘုရားလောင်းဘဝမှာ -

၁။ ပစ္စည်းဥစ္စာကို စွန့်ဖို့လဲ ဝန်မလေးပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ပစ္စည်း ဥစ္စာဆိုတာ လူကို တဏှာဖြစ်စေ အစွဲအလန်းကြီးစေတယ်ဆိုတာကို ကောင်း ကောင်းသိထားလို့ပါပဲ။ လက်ထဲမှာရှိတဲ့ ငွေစနည်းနည်းလေးကိုတောင် မစွန့် နိုင်သူတွေအတွက်တော့ ပုံပြင်လို ဖြစ်နေမှာပေါ့။ ကိုယ်က လက်ထဲမှာရှိတဲ့ ငွေကို စွန့်ဖို့ ဝန်လေးနေတုန်းမှာသူများတွေ သိန်းသောင်းနဲ့ ချီလျှူနေတာကို မြင်ဖူး ကြားဖူးမှာ။ သူတို့တွေ လျှူနိုင်တာ ငွေပေါလွန်းလို့မဟုတ်ပါဘူး။ သဒ္ဓါကောင်းပြီး တဏှာပါးသွားလို့ပါ။ သာမန်လူတွေတောင် သိန်းသောင်းနဲ့ လျှူနိုင်သေးရင် ဘုရားအလောင်းတော်များ ပစ္စည်းကို စွန့်နိုင်တာ မဆန်းလောက်ပါဘူးလေ။

ပြီးတော့ . .

၂။ သားသမီးကို စွန့်ဖို့လဲ မခက်ခဲပါဘူး။ သားသမီးကို စွန့်တယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ မလုပ်ကျွေးချင်လို့ မချစ်လို့ စွန့်တာမဟုတ်ပါဘူး။ စွန့်တာလဲ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။

(၁) တောထွက်သွားလို့ မိခင်၊ ဆွေမျိုးနဲ့အတူ ထားခဲ့တာမျိုး။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဘဝနဲ့ တောထွက်တဲ့အခါ သားတော်ရာဟုလာကို ယသော်ခရာ၊ ဘုရင်သုဒ္ဓေါဓန စတဲ့ ဆွေမျိုးတွေနဲ့ ယုံကြည်စိတ်ချစွာ ထားခဲ့တာမျိုးပါ။ ဗဟုသုတအနေနဲ့ သိစေချင်တာလေးတစ်ခုရှိပါတယ်။ ဘုရားအလောင်းတော်ရဲ့ ကြင်ယာတော်အဖြစ် ပါရမီဖြည့်ချင်ရင် လေးအသင်္ချေနဲ့ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပေးဆပ်ရပါတယ်။ မိဘ သားသမီး အနေနဲ့ ပါရမီဖြည့်ချင်ရင် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပေးဆပ်ရပါသတဲ့။ ဒါလဲ ဖြစ်သင့်တာပါပဲ။ ပါရမီဖြည့်ပြီး ဘုရားအလောင်းရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကိုသိမှ ဘုရားအလောင်းကို နားလည်ပေးနိုင်မှာ မဟုတ်လား။ ကံပေးလို့ ခဏတွေ့ရတဲ့သူတွေဆို ထားခဲ့ရင် ရက်စက်တဲ့အဖေဆိုပြီး ပြဿနာရှာနေရင် အကုသိုလ်တိုးရုံပဲရှိမှာ။ ဒါကြောင့် မဆိုင်သူတွေဟာ ဘုရားအလောင်းတော်ရဲ့အမျိုး တောင်ဖြစ်ခွင့် မရနိုင်တာပေါ့။

၂။ အကူအညီမဲ့သူတွေ လိုအပ်ရင် အကူအညီရစေဖို့ သားသမီးကို ပေးလိုက်တာမျိုးပါ။ ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်မှာ ဇာလီနဲ့ကဏှာဇိန်ကို လာရောက်အလှူခံတဲ့ ဇူဇကာပုဏ္ဏားဆိုတာ ပုဏ္ဏားမကြီးရဲ့ အကူအညီရလိုမှုအတွက် ရောက်လာသူပါ။ ဒါကို သိလို့ ပေးလိုက်သူက ဝေဿန္တရာမင်းကြီးပေါ့။ သားသမီးရဲ့လိုအပ်ချက်ကိုမဖြည့်ဘဲ သူများကိုတောင် ပေးလိုက်သေးတယ်လို့ အစွန်းရောက်တွေးရင်တော့ မှားမှားသေချာပါတယ်။ စွန့်နိုင်သူရဲ့စိတ်ကို စားလိုသူများ ဘယ်မှန်းကြည့်လို့ သိနိုင်ပါမလဲလေ။ ပြီးတော့ . .

၃။ ကိုယ်သိပ်ချစ်ရတဲ့ မိန်းမကိုပါ စွန့်နိုင်ပြန်ပါတယ်။ ဒီလိုစွန့်တာလဲ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။

၁။ သူတော်ကောင်းတရားကို ရှာဖွေချင်လို့ သစ္စာကို သိချင်လို့ တောထွက်တဲ့အခါ ချန်ခဲ့ရတာကိုလဲ စွန့်တယ်လို့ပြောလို့ရပါတယ်။ ချစ်တဲ့သူနဲ့ တစ်ညလောက် တခဏလောက်တောင် မစွန့်နိုင်တဲ့ ရာဂကြီးသူများအတွက်တော့ ဒါဟာ အတော် ရက်စက်ရာကျတယ်လို့ တွေးကောင်းတွေးနေမှာပေါ့။ ဘုရားလောင်းများ ချစ်ရတဲ့ဇနီးကို တောထွက်တဲ့အခါ ထားခဲ့တာဟာ ချစ်လွန်းလို့ပါ။ သိပ်ချစ်တဲ့ သူတွေဟာ မစွန့်နိုင်တာမို့ အရိပ်တကြည့်ကြည့်နဲ့သာ နေရတာဖြစ်လို့ ကုသိုလ် အရေးဆိုတာ တွေးလို့တောင် မရနိုင်တဲ့အဖြစ်။ ချစ်တဲ့သူနဲ့ နီးနီးနေရလေလေ ရာဂ (လောဘ) ဖြစ်ရလေလေ၊ မုန်းတဲ့သူနဲ့ နီးလေလေ၊ ဒေါသဖြစ်ရလေလေမို့ အကုသိုလ်ကို သတ်လိုသူဟာ ချစ်သူကိုရော စွန့်ရမှာဖြစ်သလို မုန်းသူကိုလဲ မေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှသာ ဖြူစင်သူတစ်ယောက်ဖြစ်မှာပေါ့။ လောဘ ကိလေသာ များအောင်လုပ်နေတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေကတော့ မောဟအမှောင်ထဲရောက်နေလို့ ဒီလိုအဖြစ်အပျက်တွေဟာ အိပ်မက်လိုပဲဖြစ်နေမှာပါ။ ပြီးတော့

၂။ အကူအညီလိုအပ်သူက တောင်းဆိုလာရင်လဲ ဇနီးမယားကို စွန့်လှူတာပါပဲ။ အကူအညီမဲ့နေတဲ့ အဖိုးအဖွားများ အကူအညီရပါစေတော့လို့ စွန့်လှူလိုက်တာပါ။ ဇနီးကို မုန်းလို့လဲမဟုတ်သလို မလုပ်ကျွေးနိုင်လို့လဲ မဟုတ်ပါဘူး။ တခါတလေ စွန့်နိုင်လွန်းတဲ့ ဘုရားလောင်းစိတ်ဓာတ်နဲ့ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သွားယှဉ်ကြည့်နေတတ်ပါတယ်။ ငါဆိုရင် ဒါမျိုးမလုပ်ဘူးပေါ့။ ငါက ဒါမျိုး မလုပ်နိုင်လို့ကို ဘုရားလောင်းလို ဘုရားမဖြစ်တာပါ။ သူတော်ကောင်းတွေလုပ်တဲ့ အလုပ်ကို ကိုယ်တိုင်လုပ်ကြည့်မှ ဘာကြောင့်လုပ်တယ်ဆိုတာသိပြီး ကိုယ်တိုင် သူတော်ကောင်းဖြစ်မှာပါ။ နောက်တစ်ခုက . .

၄။ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းကို စွန့်နိုင်တာပါပဲ။ အပြင်မှာရှိတဲ့ သက်မဲ့ပစ္စည်းကို စွန့်နိုင်တာ မဆန်းသလို ကိုယ်မဟုတ်တဲ့ သား သမီး ဇနီးကို စွန့်တာလဲ ကိုယ့်ခန္ဓာ အစိတ်အပိုင်းကို စွန့်တာလောက် မခက်လောက်ပါဘူး။ ပစ္စည်းဥစ္စာနဲ့ သား သမီး ဇနီး မယားဆိုတာ ကိုယ်ရှိမှ ဖြစ်တာမျိုးပါ။ ခန္ဓာကိုယ်ပြည့်စုံမှု မရှိဘဲနဲ့ သူဆိုတာဟာ တွေးလို့တောင် မရနိုင်တဲ့အရာပါ။ ဒါပေမယ့် လိုအပ်သူသာ ရှိမယ်ဆိုရင် ဘုရားလောင်းက စွန့်ဖို့ ဝန်လေးနေမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ပုဏ္ဏား အယောင်ဆောင် သိကြားမင်း သိဝီမင်းဆီမှာ မျက်လုံးလာအလှူခံတော့ အသာ တကြည်ပဲ စွန့်လှူနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ကိုယ်ခန္ဓာအစိတ်အပိုင်းလှူတာ ဘုရား အလောင်းတော်အတွက်တော့ ခက်ခဲတဲ့အရာမဟုတ်တာ သေချာပါတယ်။ အခု ခေတ်မှာ ခန္ဓာအစိတ်အပိုင်းဖြစ်တဲ့ အသဲလှူသူ ကျောက်ကပ်လှူသူတောင် ရှိနေသေးတာ ဘုရားလောင်း လှူနိုင်တာဟာ ဆန်းတဲ့အရာတော့မဟုတ်ပါဘူး။ နောက်ဆုံးတစ်ခုက . .

၅။ လိုအပ်သူသာရှိရင် အသက်စွန့်လှူတာပါ။ ဘဝမှာ တန်ဖိုးရှိဆုံးအရာဟာ ပစ္စည်းဥစ္စာလဲမဟုတ်ပါဘူး၊ သား သမီး ဇနီးမယားလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ် သိပ်မြတ်နိုးတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ အသက်ပါပဲ။ ကိုယ့်ရဲ့အသက်ကို ကိုယ်ဘယ်လောက် တန်ဖိုးထားသလဲဆိုတာ သေခါနီးသူတွေ အသိဆုံးပါ။ အသက်ရှင်ရဖို့အတွက် ဆိုရင် ပစ္စည်းဥစ္စာကုန်ပါစေ။ သား သမီးနဲ့ ဇနီးမယား စွန့်ရပါစေ။ အားလုံးကို စွန့်မှာပါ။ ပစ္စည်း ဥစ္စာတွေရှာနေတာ၊ သား သမီး ဇနီးမယားကို ချစ်နေတာဟာ အသက်ရှင်လျက် ပျော်ရွှင်ချင်လို့ပါ။ ဒါကြောင့်ပဲ သတ္တဝါတွေ သေခါနီးလေလေ သေဖို့ငြင်းဆန်လေလေပါပဲ။ သေရမှာ အကြောက်ဆုံး သတ္တဝါကို ပြုပါဆိုရင် လူကိုပဲ ပြရမယ်ထင်ပါတယ်။ တိရစ္ဆာန်တောင် သေခါနီး လူလောက် မကြောက် ဘူး။ သဘာဝအရ သေတာကို ပြောတာပါ။ သတ်သူရှိလို့ ရုန်းတာမျိုးတော့ ရှိမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဘုရားလောင်းက သေချိန်တန်လို့ သေရမှာ မကြောက်

တာကို မဟုတ်၊ သေချိန်မတန်သေးပေမယ့်လဲ သတ္တဝါတွေ အသက်ရှင်မယ် အသိသာရမယ်ဆိုရင် အသက်စွန့်ဖို့ ဝန်မလေးသူပါ။ မျောက်မင်းဝတ္ထုနဲ့ ယုန်မင်းဝတ္ထုကိုကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။ ပြီးတော့ သတ္တဝါတွေ အသိရဖို့အတွက် ဘဝပေါင်းများစွာ သေနေရမှာကို မကြောက်လို့ ဒီပင်္ကရ ဘုရားခြေတော်ရင်းမှာ ရဟန္တာဖြစ်နိုင်တဲ့အခွင့်အရေးကို စွန့်ပြီး လေးအသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်းတောင် အသက်တွေ သေပေးခဲ့တာလေ။ ကိုယ့်လို နောက်ထပ်သေရမှာကို ကြောက် နေရင် ဘုရားဆုမပန်ဘဲ ရဟန္တာဖြစ်အောင်ကျင့်လိုက်မှာပေါ့။ ကိုယ်နဲ့ နှိုင်းလို့ ရတဲ့အရာ၊ သတ္တဝါအားလုံးနဲ့ နှိုင်းလို့ရတဲ့အရာဆိုတာ ဘုရားအလောင်းတော် တွေမှာ ရှိကိုမရှိပါဘူး။ ဘုရားအလောင်းတော်များ ဒီလောက်စွန့်နိုင်တာ ဘာ ကြောင့်လဲဆိုရင် ခိုင်မာတဲ့ယုံကြည်မှုနဲ့ သစ္စာတရားကိုရှာဖွေရင် ရကို ရနိုင်တယ် ဆိုတဲ့ အသိရှိနေလို့ပါပဲ။ ဒါဟာ သဒ္ဓါ ပညာပြည့်စုံနေတဲ့ ဘုရားအလောင်း တော်များ ဖြည့်ရတဲ့ ပါရမီဆယ်ပါးထဲက ဒါနပါရမီလောက်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။

သဒ္ဓါတရားရှိမှ ဘုရားအလောင်းတော်များရဲ့ စွန့်နိုင်မှုကို နားလည် နိုင်သလို ပညာရှိမှလဲ မှန်ကန်စွာ သိနိုင်ပါတယ်။ ပညာလေးရှိရုံ သက်သက်နဲ့ တော့ ဘုရားအစရှိတဲ့ သူတော်ကောင်းကြီးတွေရဲ့စွန့်နိုင်မှု ကျင့်နိုင်မှုကို ဘယ်လို မှ မှန်းကြည့်လို့ရမှာမဟုတ်ပါဘူး။ သဒ္ဓါတရား (ယုံကြည်မှု) မရှိတော့ ပုံပြင်လိုလို ပြောမိကြတယ်။ ပညာမရှိတော့ စိတ်ကူးယဉ်လိုလိုပြောပြီး စော်ကားမိပြန်တယ်။ ဘယ်အရာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ယုံသင့်တာကို ယုံပြီး သိသင့်တာကို သိရင် အရာအားလုံးကို နားလည်ပေးနိုင်သွားတာပါပဲ။ ယုံကြည်မှုနဲ့အသိချိန်ခွင် ညီလာတဲ့အခါမှာ သဘာဝကို မှန်ကန်စွာသိလာတော့တာမို့ တဏှာကြီးစေတဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ အရာအားလုံးကို စွန့်ချင်လာသလို တဏှာသေးသေးနဲ့ စွဲနေတဲ့ကုသိုလ်ဆိုတဲ့ အရာကိုလဲ မတမ်းတတော့ပါဘူး။ အရင်က သဒ္ဓါတရားကြောင့် ကုသိုလ်လုပ်တဲ့ အခါ တဏှာအကြီးနဲ့ စွဲနေတဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ကိုစွန့်နိုင်ပေမယ့် ပညာက အား

နည်းနေတော့ ရလာမယ့်ကုသိုလ်နဲ့ ကုသိုလ်အကျိုးကို မျှော်ကိုးနေမိပြန်ရော။ ဆင်းရဲမှာ ကြောက်တယ်။ အပါယ်ကျမှာ ကြောက်တယ်ဆိုတဲ့အတွေးက ကုသိုလ်လုပ်ရမယ်လို့ ယုံကြည်လာတဲ့အတွက် သဒ္ဓါနဲ့ ကုသိုလ်လုပ်ပြီး အပါယ်က လွတ်အောင် ရုန်းထွက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပညာက မပြည့်လေတော့ ခန္ဓာဆင်းရဲ ကြုံရမယ့်အဖြစ်ကို မတွေးမိဘူး။ အကုသိုလ်က အပါယ်ပို့ပေးလို့ အပါယ်လွတ်အောင် ကုသိုလ်လုပ်နိုင်ခဲ့ပေမယ့် ကုသိုလ်ကြောင့် လူသေ နတ်သေ ဗြဟ္မာသေအဖြစ်နဲ့ ကြုံရပြန်ရော။ ပညာပြည့်ဝနှလုံးလှလာတဲ့အခါ မွေးခြင်း၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတွေကိုပါ မကြုံချင်တော့လို့ အကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်တိုင်း ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်လုပ်ပြီး ကုသိုလ်ဖြစ်တိုင်း လွတ်ချင်တဲ့စိတ်နဲ့ မမြဲမှု အနိစ္စ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခ အစိုးမရကိုယ်မပိုင်မှု အနတ္တသဘောတွေကို ပညာနဲ့ ဆင်ခြင် လာနိုင်ပါတော့တယ်။ ဒီလိုမျိုး ဆင်ခြင်နိုင်မှသာ ခန္ဓာဒုက္ခသိလို့ သံသရာက လွတ်လိုသူအစစ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ ရတနာသုံးပါးကို သဒ္ဓါနဲ့ ယုံကြည်ခြင်းရဲ့ အကျိုးပဲဖြစ်ပါတယ်။

သဒ္ဓါတရားနဲ့ ကံကိုယုံတာဟာ မကောင်းတာကို မလုပ်မိအောင်၊ ကောင်းတာကို ကြိုးစားလုပ်မိအောင်ပါ။ သာသနာနဲ့ ကြုံတွေ့ရတဲ့အခါမှာ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တာဟာလဲ ချမ်းသာ ချင်လို့လဲမဟုတ်သလို ကျန်းမာချင်လို့လဲ မဟုတ်ပါဘူး။ အသက်ရှည်ချင်လို့လဲ မဟုတ်သလို ဘဝကောင်းစားရေးအတွက်လဲ မဟုတ်ခဲ့ပါဘူး။ ပုံတော်မဟုတ်တဲ့ ဂုဏ်တော်ဘုရားရှင်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တာဟာ ဘုရားဂုဏ်ထဲက အရဟံ ဂုဏ်တော်လို ကိလေသာကင်းပြီး ပူဇော်ခံထိုက်သူတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ပါ။ တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တာဟာလဲ မှန်ကန်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်နိုင် အောင်လို့ပါ။ သံဃာကို ကိုးကွယ်တယ်ဆိုတာဟာလဲ ကိလေသာကင်းအောင် မှန်ကန်တဲ့အကျင့်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ရတဲ့အထိ ကောင်းမွန်စွာကျင့်ပြီး ကိုယ်တိုင်သံဃာ

ဂိုဏ်းဝင်တစ်ပါးဖြစ်အောင်ပါ။ ဒါက ပညာနဲ့ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ယုံကြည်ရခြင်းပေါ့။ သဒ္ဓါ ယုံကြည်မှုနဲ့ ကိုးကွယ်ဆည်းတဲ့အခါ ဘုရားကိုးကွယ်ရင် ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမယ်၊ တရားကိုးကွယ်ရင် ပညာကြွယ်မယ်၊ သံဃာကိုးကွယ်ရင် စည်းစိမ်ကြွယ်ဝမယ်ပေါ့။ သဒ္ဓါ ပညာပြည့်စုံစွာနဲ့ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မယ်ဆိုရင် ကိုယ်တိုင် ရတနာထိုက်ပြီး မြင့်မြတ်တဲ့ အလှူကို ခံထိုက်သူဖြစ်ကာ ခန္ဓာဆင်းရဲကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်မှာ အသေအချာပါပဲ။ ဒါမှသာ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်သူအစစ်ဖြစ်မှာပေါ့။

ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါနဲ့ သိမှုပညာတို့ဟာ ခွဲထားလို့မရ အမြဲတွဲထားမှသာ သင့်တော်မှာပါ။ တစ်ခုခုကိုခွဲလိုက်တာနဲ့ အစွန်းရောက်သွားနိုင်လို့ပါ။ ဒါကြောင့်မို့ပဲထင်ရဲ့ သံသရာကြီးပွားကြောင်း ဟောတဲ့အခါမှာလဲ သဒ္ဓါအစ ပညာအဆုံးနဲ့ ဟောသလို၊ သံသရာလွတ်ကြောင်း ဗိုလ်ငါးပါးဟောတဲ့အခါမှာလဲ သဒ္ဓါဗိုလ်အစ ပညာဗိုလ်အဆုံး ဟောခဲ့တာဖြစ်မှာ။ ခန္ဓာဆင်းရဲ သံသရာဆင်းရဲကလွတ်လိုသူတွေ ဒါနကုသိုလ်ကိုလုပ်လုပ် သီလကုသိုလ်ကို ဆောက်တည်တည်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်ကိုပွားပွား သဒ္ဓါနဲ့ ပညာသာတဲ့သွားမယ်ဆိုရင် ထေရိကာထေရီမအလောင်းတော်လို ဟင်းရွက်ကြော်ရင်း ဝိပဿနာဉာဏ်ရင့်ကျက်ပြီး သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ထိ တက်လှမ်းနိုင်မှာ အသေအချာပါပဲ။

သဒ္ဓါနဲ့ ပညာကို တွဲသုံးလို့ ရဟန္တာထိ ဖြစ်သွားရတဲ့ ထေရိကာထေရီမဟာ အချို့သော ရဟန်းမတို့လို ရဟန်းပြုခွင့် တရားကျင့်ခွင့် ချက်ချင်းရသူ တစ်ယောက်မဟုတ်ခဲ့ပါဘူး။ ဝေသာလီမင်းသားရဲ့ ကြင်ရာတော်ဖြစ်တဲ့ ထေရိကာဟာ ဝေသာလီကြွလာတဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့တရားတော်ကို နာပြီး လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် တရားအားထုတ်ချင်တာမို့ ချစ်ရသူ ဝေသာလီမင်းသားဆီမှာ ခွင့်တောင်းပေမယ့် ခွင့်မပေးတဲ့အတွက် အိမ်မှာနေရင်း တရားနှလုံးသွင်းနေရသူပေါ့။ ဝီရိယအား သတိအား ကောင်းလာတဲ့အခါ ဉာဏ်ကလိုက်လာတော့ မီးဖို

ဆောင်မှာ ဟင်းရွက်ကြော်နေရင်း လတ်ဆတ်စိမ်းစိုနေတဲ့အရွက်တွေဟာ မီးအပူနဲ့ထိတွေ့တဲ့အခါ စိမ်းနေရာမှညှိုးနွမ်းသွား၊ ညှိုးနေရာမှ ကျေကျက်သွား ပါတော့တယ်။ ဒါကို တွေ့မြင်ရတဲ့ ထေရိကာဟာ ဟင်းရွက်တွေ ပျက်စီးသွားတာ ကို အာရုံယူပြီး ငဲ့ရဲ့ ရုပ် နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရတို့ဟာလည်း ဒီဟင်းရွက်တွေလို ပျက်တတ်တဲ့သဘောရှိပါတကားလို့ ဝိပဿနာဉာဏ်ရင့်လာတဲ့အတွက် အနာဂါမ်ထိ တရားထူးရသွားသူပါ။ အနာဂါမ်ရဲ့သဘာဝကို သိသွားတဲ့လင် ယောက်ျားက ရဟန်းပြုချင်ရင် ပြုပါတော့လို့ ခွင့်ပေးတဲ့အတွက် မိထွေးတော် ဂေါတမီဆီမှာ ရဟန်းပြုခွင့်ရသူပါ။ တစ်ရက် မိထွေးတော်ဂေါတမီနဲ့အတူ ဘုရားဆီသွားဖူးတဲ့အခါ ဘုရားရှင်က ထေရိကာ သင့်မှာ လင်မီး သားမီး ရာဂမီး ငြိမ်းအေးပြီးဖြစ်လို့ ချမ်းသာစွာအိပ်တော့၊ သင့်အားလောင်နေသော ရာဂမီးဟာ ဟင်းအိုးမှာ ကြော်ခံရတဲ့ ဟင်းရွက်လို ကျေပျက် ငြိမ်းအေးခြင်းသို့ ရောက်လေပြီ လို့ မိန့်တော်မူပြီးတဲ့အဆုံးမှာ ထေရိကာ ထေရီမဟာ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး၊ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးတို့နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန္တာမဖြစ်သွားပါတော့တယ်။ ထေရိကာ ထေရီမကို အတုယူပြီး သဒ္ဓါ ပညာနဲ့ ဟင်းချက် ထမင်းချက် အိမ်မှုကိစ္စလုပ်ရင်း တရားကျင့်ကြရင် ကိလေသာကင်းမှာ အမှန်ပါပဲ။ ကိလေသာမကင်းသေး ဘူးဆိုရင်တောင် ဉာဏ်တွေတော့ ရင့်ကျက်လာမှာ အမှန်ပါပဲ။

သဒ္ဓါတရားရှိလာတဲ့အခါ အကုသိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး ကုသိုလ်လုပ် ချင်လာပါတော့တယ်။ ကုသိုလ်လုပ်ပြီဆိုတာနဲ့တဏှာအကြီးစားတွေ ရပ်သွားရ တာဖြစ်လို့ သဒ္ဓါတရားကို အပါယ်တံခါးပိတ်ပေးတဲ့ တရားလို့ဆိုရင် မမှားပါ ဘူး။ ဒီလိုပါပဲ။ ပညာရင့်ကျက်လာရင်လဲ ဖြစ်နေတဲ့သဘောလေးတွေကို အသေး စိတ် သိနေရတာမို့ ကုသိုလ်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ခံစားမှုဟာ မကြာခင် ပျောက်သွားပါရောလား၊ ကုသိုလ်ကြောင့် ဘဝတွေရပြီး သံသရာမှာ လူ နတ်ခန္ဓာ ကိုယ်ကို ထမ်းပြီး အိုရ၊ နာရ၊ သေရဦးမှာပါပဲလား၊ ကုသိုလ်ဖြစ်တာတောင်

ဒုက္ခသစ္စာသာဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သိလာလို့ ကုသိုလ်လိုချင်တဲ့စိတ်ကိုလဲ ကြောက်လာပါတော့တယ်။ သဒ္ဓါတရားရှိတုန်းက အကုသိုလ်ကို ကြောက်လို့ ကုသိုလ်လိုချင်ခဲ့တာ အခု ပညာပြည့်လာတော့ ရလာတဲ့ ကုသိုလ်ဟာလဲ သံသရာ ရှည်အောင်လုပ်တတ်ပါလားလို့ သိလာတဲ့အတွက် ကုသိုလ်ကို တွယ်တာနေတဲ့ တဏှာအသေးစားလေးပါ သေသွားရပါတော့တယ်။ ဒါဟာ သဒ္ဓါနဲ့ပညာကို ချိန်ခွင်မှာ ညီမျှအောင်ထားမိတဲ့အတွက် သံသရာလွတ်တဲ့အထိ အကျိုးတွေရ လာနိုင်ပုံပါ။ လောကမှာဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပွင့်ပေါ်လာတာဟာ သဒ္ဓါသက်သက်နဲ့ ကုသိုလ်လုပ်ကာ သံသရာဖြတ်သန်းနေသူများ၊ ပညာသက်သက်နဲ့ အကျင့်ဖက် ကာ သံသရာက မလွတ်သေးသူများကို မမြင်သေးတာကို မြင်စေဖို့ မသိသေးတာ ကို သိစေဖို့ မရသေးတာကို ရစေဖို့နဲ့ မတိုးသေးတဲ့ပါရမီတွေ တိုးစေဖို့ပါ။ အထူးအားဖြင့် သာသနာပကာလမှာ သစ္စာမသိလို့ အရိယာမဖြစ်သူတွေ သာသနာတွင်းမှာ သဒ္ဓါ ပညာ ညီမျှစွာနဲ့ သစ္စာတရားသိကာ အရိယာဖြစ်စေဖို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ လောကမှာ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်ရတာပါ။

သတ္တဝါတိုင်းရဲ့သန္တာန်မှာ သဒ္ဓါရော (ယုံကြည်မှု) ပညာ (အသိ) ပါ ပါကြပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဆိုတဲ့ ဆရာကောင်းနဲ့ မတွေ့သေးလို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ သာသနာနဲ့ ကြုံတွေ့နေရာတာတောင် အဝိဇ္ဇာအမှောင် ဖုံးလွန်းလို့သာ တိမ်ဖုံးတဲ့လပမာ ဖြစ်နေရတာပါ။ မွေးခြင်းဒုက္ခ၊ အိုခြင်းဒုက္ခ၊ နာခြင်းဒုက္ခ၊ သေခြင်းဒုက္ခတွေ ကြုံနေရသူအားလုံး ကိုယ်ကိုးကွယ်နေတဲ့ ဘာသာဆိုတာကြီးကို မေ့ထားပြီး မှန်ကန်တဲ့အသိကို မြင်တဲ့နေရာမှာ ယူကြဖို့၊ ကြားတဲ့နေရာမှာ နားထောင်ဖို့ သိတဲ့အတိုင်း ကျင့်ကြံဖို့ပဲ လိုအပ်တာပါ။ မျက်စိမှိတ်လိုက်တာနဲ့ ချစ်သူ မုန်းသူ တွယ်တာစရာအားလုံး ပျောက်ကွယ်သွားတာကို သံဝေဂယူပြီး စွဲလမ်းတတ်တဲ့ စိတ်ကိုပါ သိအောင်ကြိုးစားလိုက်ရင် ချစ်သူ၊ မုန်းသူနဲ့ တွယ်တာစရာတွေမှာ ကပ်နေတဲ့ တဏှာကြီး တဏှာအသေးတွေ အထပ်လိုက်ကွာကျ သွားမှာအမှန်

ပါပဲ။ ပြောနေတာကြာတယ်။ သိတာနဲ့ ကျင့်လိုက်တာ ပိုမြန်တာမို့ လသာတုန်း ဗိုင်းငင်ဖို့ပဲ လိုအပ်တာပါ။ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါနဲ့ အသိမှန်ကန်မှု ပညာဟာ ညီမျှစွာ တွဲမိသွားတဲ့အခါ သံသရာဆင်းရဲ ခန္ဓာဆင်းရဲကတောင် လွတ်စေနိုင်သေးရင် ဘဝရှိတဲ့အခါမှာလဲ ရိုးသားစွာ ကြိုးစားနေသူတွေ ယုံကြည်မှုနဲ့ အသိကိုသာ တွဲသုံးပါလို့ မှာလိုက်ချင်ရဲ့။ လောကီ လောကုတ်နှစ်ဖြာသော အောင်မြင်မှုရဲ့ အဓိကသော့ချက်က ယုံကြည်မှုနဲ့ အသိဖြစ်နေလို့ပါ။

အို. သူတော်စင်များ.

ခန္ဓာဆင်းရဲမှ မလွတ်ချင်သေးဘူးဆိုရင်လဲ ဘဝမှာ အောင်မြင်သူတွေ ဖြစ်ရလေအောင် ယုံကြည်မှုနဲ့ အသိကို အချိုးညီစွာ အသုံးပြုကြပါ။ အောင်မြင်မှုဆိုတာ ရေပွက်ပမာ ခဏတာပါပဲလားလို့ အသိဉာဏ်ပေါ်လာခဲ့ရင် အစမထင် သံသရာက စွဲလာတဲ့ ငါ၊ ငါ့ သားသမီး၊ ငါ့ လူမျိုး၊ ငါ့ ဘာသာ၊ ငါ့ ဥစ္စာကို တဏှာနဲ့စွဲမနေတော့ဘဲ တဏှာကိုသတ်ပေးတဲ့ ယုံကြည်မှု (သဒ္ဓါ) နဲ့ တဏှာ အသေးနဲ့ ဒိဋ္ဌိကိုသတ်ပေးတဲ့ သိမှု (ပညာ) အနုပညာကို ညီမျှစွာအသုံးချပြီး ခွင့်သာတုန်းလေးမှာ မှန်ကန်တဲ့ အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီး ခန္ဓာဆင်းရဲမှ အမြန်လွတ်အောင် လုပ်ကြဖို့ တိုက်တွန်းလိုက်ရစေ. ။

(၁၆. ၁၁. ၂၀၁၉) စနေနေ့

နုလုံးသားအတွက် ဆေးတစ်ခွက်

သတ္တဝါတွေ့ရဲ့ဘဝကို ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရဆိုတဲ့ အကြောင်းတရား လေးပါးက အသက်လဲရှည်အောင်၊ ဘဝလဲတင့်တယ်အောင် ဆောင်ထားပေး ပါတယ်။ ကံကောင်းတော့ ဘဝချမ်းသာ၊ စိတ်ကောင်းတော့ ဘဝမြင့်မား၊ ရာသီ ဥတုကောင်းတော့ ခန္ဓာကျန်းမာပြီး အာဟာရပြည့်စုံတော့ ရုပ်ရည်တင့်တယ် ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပြည့်စုံမှုတွေ ဘဝထဲမှာ ဘယ်လောက်ပဲရှိနေနေ ရှင်သန် ခြင်းတရားကို လက်ခံထားသူတိုင်း ကြုံရတတ်တာကတော့ နာခြင်းတရားပါပဲ။ ကိုယ်ရဲ့နာကျင်မှုအပြင် စိတ်ရဲ့နာကျင်မှုလဲရှိလေတော့ သတ္တဝါတွေ အခက်ပို ကြုံရပြီပေါ့။ နာကျင်မှုကို ကုစားလိုတဲ့သူတွေ လက်ကိုင်ထားရမှာကတော့ အာဟာရထဲ အကျိုးဝင်တဲ့ဆေးကို ဆောင်ထားဖို့ပါပဲ။

ဆေးဆိုတာ ရောဂါရနေသူတို့အတွက် အသက်ပါပဲ။ အသက်ရှင်လိုသူ တွေဟာ ဆာမှုဆိုတဲ့ ရောဂါကြီးကို ကုစားဖို့အတွက် အစာဆိုတဲ့ဆေးကို စားနေ ရတာပေါ့။ ဒါကို ငါတို့ ဆေးစားနေရပါလားလို့ ဘယ်သူမှ မထင်ကြာတော့ ဘူးလေ။ အမှားကြာတော့ အမှန်ဖြစ်ဆိုသလို သုံးတာကြာတော့လဲ ရိုးရာဖြစ် သွားတဲ့သဘော။ အစာအာဟာရဆိုတာ ကိုယ်မှာဖြစ်တဲ့ရောဂါကို ကုရတာမျိုးပါ။ စိတ်မှာဖြစ်တဲ့ရောဂါကိုတော့ အာဟာရဆိုတဲ့ဆေးနဲ့ ကုစားလို့ မပျောက်နိုင်ပါ

ဘူး။ ရုပ်ကိုကုတဲ့ဆေးရှိရင် စိတ်ကိုကုတဲ့ဆေးလဲ ရှိရမှာပေါ့။

သက်ရှိသတ္တဝါတွေဟာ နာကျင်မှုဝေဒနာခံစားရတဲ့ ရောဂါဆိုတာကြီးကို ဘယ်သူမှ မတမ်းတကြပါဘူး။ သေခြင်းတရားကိုတောင် မွေးဖွားခြင်းရဲ့ မွေးရာပါလက်ဆောင်မို့ အောင့်သီးအောင့်သက်နဲ့ မလိုချင်ဘဲ လက်ခံထားရတဲ့ အဖြစ်မျိုး။ အကောင်းကြိုက်တတ်တဲ့ သတ္တဝါတွေအနေနဲ့ မကောင်းတာဆို လုံးဝ လက်မခံချင်တာရယ်၊ ဒါကြောင့်လဲပဲ အပြောခံအဆိုခံပြီး ရှာဖွေလို့ရလာတဲ့ ဥစ္စာများနဲ့ ရောဂါတွေရလို့ နာကျင်တဲ့ရုပ်ခန္ဓာကို ဆရာဝန်ဆီသွားပြီး ကုကြတာပေါ့။ ရောဂါသာပျောက်မယ်ဆိုရင် ပိုက်ဆံဘယ်လောက်ကုန်ကုန် ကုန်ပါစေ ဆရာရယ် ရောဂါပျောက်အောင်သာ ကုပေးပါတော့လို့ မျက်စိသူငယ်၊ နားသူငယ်နဲ့ တောင်းပန်ရရှာတဲ့အဖြစ်။ ပစ္စည်းချမ်းသာလို့၊ ဘဝမှာအောင်မြင်နေလို့ ဘယ်လောက်ပဲ မာနကြီးသူဖြစ်နေပါစေ ရောဂါရလာရင်တော့ စိတ်ဓာတ်တွေကျပြီး ရောဂါပျောက်အောင် မျက်နှာငယ်လေးနဲ့ ကုပေးပါဆရာရယ်လို့ တောင်းပန်ရပြီပေါ့။ အစကတည်းကသာ ခန္ဓာရှိရင် ရောဂါရနိုင်တယ်လို့ တွေးမိရင် ရောဂါဖြစ်ခံပြီး အလုပ်တွေလုပ်ပါ့မလား၊ နာကျင်ခံပြီး အစာအာဟာရတွေ အလွန်အကျွံစားပါ့မလား။ ဖြစ်လာနိုင်တဲ့အခြေအနေကိုတွေးမိရင် ဘာလုပ်လုပ် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပြီးမှ လုပ်ကြမှာ အသေအချာပါပဲ။

ဒီလိုအခြေအနေကို သုံးသပ်မိတဲ့ လူတချို့က ရောဂါမဖြစ်အောင်၊ အသက်ပိုရှည်အောင် ကျန်းမာရေးလိုက်စားကြတယ်။ အစားအသောက်ကို တတ်နိုင်သလောက် ရှောင်ကြတယ်။ အနေအထိုင်ဆင်ခြင်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလိုလူမျိုးက လူအနည်းစုရယ်။ လူအများစုကတော့ ဖြစ်ချင်တာဖြစ် လုပ်ပြစ်လိုက်မယ်လို့ တွေးထားကြပေမယ့် မတွေးဘဲနဲ့ကို ဖြစ်ချင်တာဖြစ် လုပ်နေကြတာမျိုး။ သနားစရာအဖြစ်၊ မျက်နှာငယ်စရာအဖြစ်က ရောဂါဖြစ်လာမှ ပိုကြုံတတ်ရော။ အသက်ရှည်အောင် ကျန်းမာအောင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဂရုစိုက်သူဖြစ်ဖြစ်၊

ဂရုမစိုက်သူဖြစ်ဖြစ် သူတို့အားလုံး ဂရုမစိုက်မိတာကတော့ စိတ်မှာဖြစ်တတ်တဲ့ ရောဂါကိုပါပဲ။

ကိုယ်ခန္ဓာမှာဖြစ်တဲ့ ရောဂါကို မြင်သာထင်သာရှိလို့ ကုရလွယ်ပေမယ့် နာမ်ဆိုတဲ့စိတ်မှာဖြစ်တဲ့ရောဂါကိုတော့ ကုဖို့မလွယ်တာအမှန်။ ဆရာဝန်ဆိုတာ မြင်ရတဲ့ကိုယ်ခန္ဓာကို ကုဖို့အတွက်သာ စာသင်ခဲ့တာလေ။ သိနေရတဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာ မှာတောင် မမြင်ရနိုင်တဲ့ ဗိုက်ထဲမှာဖြစ်တဲ့ ရောဂါမျိုးဆို ခန့်မှန်းကုရတဲ့အဖြစ်၊ အတွေ့အကြုံနဲ့ကုတယ်ဆိုပေမယ့် ရာခိုင်နှုန်းပြည့်မှန်တယ်လို့ မပြောရဲလို့ပါ။ စိတ်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ အထူးကုဆရာဝန်တွေရှိပေမယ့် ထင်သာမြင်သာဖြစ်လာတဲ့ ရောဂါကိုသာ စိတ်မှန်းနဲ့ကုနေကြတာရယ်။ မသိသာမထင်ရှားတဲ့ ရောဂါရနေသူ တွေကို ကုဖို့ဆိုတာကတော့ မဖြစ်နိုင်တဲ့အခြေအနေ။ ဘာဖြစ်လို့ဆို ဆေးကုပေး တဲ့ စိတ်ဆရာဝန်ကိုယ်တိုင် ရောဂါဖြစ်နေမှန်း မသိနိုင်လို့ပါပဲ။ စိတ်ရောဂါရနေတဲ့ လူနာက ကိုယ်တိုင် စိတ်ရောဂါဖြစ်နေမှန်းမသိတဲ့ ဆရာဝန်ဆီသွားပြမှတော့ ကောင်းကျိုးထက် ဆိုးကျိုးပိုများမှာ အသေအချာပါပဲ။ ဒါဆို သက်ရှိသတ္တဝါတွေ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ စိတ်ရောဂါဆိုတာ ဘာကိုဆိုလိုတာပါလိမ့် . .

ရောဂါဆိုတာ ကောင်းတဲ့အရာတစ်ခုရဲ့ နာမည်မဟုတ်ပါဘူး။ မကောင်း တဲ့အရာမို့သာ ရောဂါလို့ နာမည်တပ်ရတာပါ။ ရောဂါဆိုရင် ကိုယ်မှာဖြစ်ဖြစ်၊ စိတ်မှာဖြစ်ဖြစ် မဖြစ်ချင်ကြပါဘူး။ ကိုယ်မှာ ရောဂါဖြစ်မှာကြောက်လို့ ကာကွယ် နေကြပေမယ့် စိတ်မှာရောဂါမဖြစ်အောင်တော့ ဘယ်ပုထုဇဉ်မှ မကာကွယ်ကြ ပါဘူး။ စိတ်မှာဖြစ်တဲ့ရောဂါထဲမှာ အဆိုးဆုံးကတော့ လိုချင်မှု၊ ဖြစ်ချင်မှု၊ ချစ် ချင်မှုဆိုတဲ့ လောဘရောဂါပါပဲ။ လောဘရောဂါဖြစ်လာရင် ဘယ်လိုသတ္တဝါ ဖြစ်နေပါစေ မူမမှန်တော့ပါဘူး။ လောဘကြောင့်ဖြစ်လာတဲ့ ရောဂါလက္ခဏာ တွေကတော့ . . .

- ၁။ လောဘ = မြင်မြင်ရာလိုချင်တဲ့သဘော၊ ကြားကြားရာနှစ်သက်တဲ့ သဘော။
- ၂။ တဏှာ = သက်ရှိသက်မဲ့ ဘယ်အရာကိုဖြစ်ဖြစ် သဘောကျ နှစ်သက် မိရင် စွဲလန်းမိတဲ့သဘော၊ မေ့လို့မရတဲ့သဘော။
- ၃။ နန္ဒီ = ချီးကျူးခံချင်၊ အရေးပေးခံချင်၊ နေရာရချင်၊ ဂရုစိုက်ခံချင် တဲ့သဘော။
- ၄။ ရာဂ = ဆန့်ကျင်ဘက်လိင်ကို စိတ်ဝင်စားတဲ့သဘော၊ ဆုတ်ခေတ်မှာ ဆိုရင် လိင်တူအချင်းချင်း သဘောကျနှစ်သက် ချစ်ကြိုက်မိတဲ့ သဘောနဲ့။
- ၅။ ပေမ = မိဘက သားသမီးကိုချစ်၊ သားသမီးက မိဘကိုချစ်၊ ဆရာက တပည့်ကိုချစ်၊ တပည့်က ဆရာကိုချစ်၊ သူငယ်ချင်းအချစ် စတဲ့ အရောင် မပါတဲ့ ချစ်ချင်းသဘောပါပဲ။

အသက်နဲ့တည်ဆောက်ထားတဲ့ခန္ဓာကို အသိနဲ့ဦးမဆောင်ဘူးဆိုရင် တောင် အရှိနဲ့တော့ ဦးဆောင်ချင်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူမှန်ရင် ပစ္စည်း ဥစ္စာ ချမ်းသာချင်ကြတာပေါ့။ ပစ္စည်းဥစ္စာဆိုတာ ပိုင်ရှင်လဲ မြင်ရသလို သူများလဲ မြင်ရတာမို့ မြင်စရာလေးတွေရှိအောင်၊ ကြားစရာလေးတွေ ပြည့်အောင် ရှာဖွေ စုဆောင်းကြတော့တာပါပဲ။ ပထမတော့ စားစရာရှိအောင်ပေါ့။ နောက်တော့ ထားစရာလေးကိုပါ လိုချင်လာပြန်ရော။ ထားစရာရှိလာပြန်တော့ ကြားစရာ လေးကိုပါ စုဆောင်းလာတာဟာ လောဘရဲ့ ရောဂါလက္ခဏာပါပဲ။ ဖြစ်လာတဲ့ ရောဂါအခြေအနေကို မသိရင် စားစရာဆိုရင်လဲ တစ်နပ် သို့မဟုတ် တစ်ရက် စာထက်ပိုပြီး တစ်သက်စာမက တွေးပူရပြန်တယ်။ နှစ်တစ်ရာနေဖို့ မသေချာ ပေမယ့် နှစ်တစ်ရာစာမက ရှာဖွေနေကြတာဟာ လောဘရောဂါဖြစ်နေလို့ပါ။ ကိုယ့်မှာ ပစ္စည်းဥစ္စာရှိတယ်ဆိုတာကို မြင်စေချင်၊ သိစေချင်တာလေ။ ကိုယ့်

ပစ္စည်းဥစ္စာကို အများက အသိမှတ်ပြုလား မပြုလားမပြောတတ် ကိုယ့်မှာတော့ ရောဂါတွေတိုးလို့။ ပညာရေးသမားက ပညာရေးမှာ ကျွန်းမှာစိုးလို့ စိတ်ပူတဲ့ အတွေးကြောင့် အိပ်ရေးပျက်ရသလို၊ စီးပွားရေးသမားလဲ သူ့စီးပွားမတိုးတက်မှာ မှန်းထားသလောက် မရမှာကို တွေးပြီး အိပ်လို့မရပြန်။ အာဏာရထားသူကလဲ သူ့အာဏာလေး ဆုံးရှုံးသွားမှာကြောက်လို့ အစားအသောက်ကို ကောင်းကောင်း မစားနိုင်။ ဒါတွေဟာ စိတ်မှာဖြစ်တဲ့ ရောဂါအစစ်တွေပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဒါတွေကို ရောဂါလက္ခဏာ၊ ရောဂါဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို မသိလေတော့ ဘဝပေးတာဝန် ပေါ့လို့ ဖြေသိမ့်အတွေးနဲ့ တွေးနေကြတယ်။ သင်ထားတဲ့ပညာ၊ ရှာထားတဲ့ဥစ္စာ၊ ရထားတဲ့အာဏာတွေကြောင့် စိုးရိမ်နေရ၊ ကြောက်ရွံ့နေရရင် ဒါဟာ ကြီးပွား တာ မဟုတ်ဘူး၊ ဆုတ်ယုတ်တဲ့ရောဂါပါပဲ။ စိုးရိမ်မှု၊ ကြောက်ရွံ့မှုရောဂါ တွေ ဖြစ်နေလို့ နေ့ဆိုစားလို့မရ၊ ညဆိုအိပ်လို့မရ ဖြစ်နေတာပေါ့။ ဒါကို သတိ မထားမိလေတော့ ပထမတော့ ဖိအားတွေကို ကြုံရမယ်၊ ဒုတိယက စိတ်ကျလာ ပါလိမ့်မယ်။ နောက်ဆုံး ထွက်ပေါက်မရှိတော့ လုပ်ချင်တာကိုလုပ်ရင်း အမှား သေးသေးမှ အမှားကြီးကြီးကို ကျူးလွန်မိတဲ့အထိ ဒုစရိုက်သမား ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်ရပါလေရော။ ဒီလိုရောဂါကို အချိန်မီမကုသရင် နေရမှာမပျော်တော့တဲ့ အတွက် သေရမှာကို မျှော်နေမိတတ်ပါတယ်။

နောက်ရောဂါတစ်မျိုးက တဏှာ = စွဲလမ်းမှုပေါ့။ သက်မဲ့အရာကိုဖြစ် ဖြစ်၊ သက်ရှိအရာကိုဖြစ်ဖြစ် စွဲလန်းမိပြီဆိုရင် သူတို့အထင် သတ္တိတွေရှိလာတယ် ပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲ့ဒီသက်မဲ့ သက်ရှိအရာနဲ့ပတ်သက်လို့ သတ်ပဲသတ်ရရ၊ လုပ်လုပ်ရရ၊ မဟုတ်တာဘဲလုပ်ရရ ရဖို့ကအရေးကြီးတယ်လို့ တွေးမိကြတာပေါ့။ ဒါဟာ သတ္တိရှိလာတာမဟုတ်ဘူး မိုက်ရှူးရဲဆန်လာတာပါ။ ဒါကြောင့်လဲ ကိုယ်လုပ်တာ ဘယ်လောက်ပဲမှားနေပါစေ သိသူ တတ်သူပြောရင် နားကို မဝင် တာ။ ကြောက်စိတ်တွေလဲ ကြက်ပျောက်၊ ငှက်ပျောက် ပျောက်ကုန်လို့ ဘယ်

လောက်ခက်ခဲတဲ့ အရာဖြစ်နေပါစေ ပစ္စည်းဆိုရင် ခိုးယူမယ်၊ လူဆိုရင် ခိုးတွေ့မယ် ဖြစ်လာတာ။ မိဘကိုဘယ်လောက်ပဲကြောက်တဲ့ သားသမီးဖြစ်နေပါစေ အာခံရဲလာတယ်၊ လွန်ဆန်ရဲလာတယ်။ သရဲကို သေမလောက် ကြောက်နေပါစေ ညအမှောင် သူဿာန်မှာ ချိန်းတွေ့ရဲလာပါတယ်။ ဒါတွေဟာ တဏှာဆိုတဲ့ စိတ်ရောဂါဖြစ်သူတွေ လုပ်တတ်တဲ့အရာတွေပေါ့။ သေချာတာကတော့ ကောင်းကျိုးမပေးတာပါဘဲ။ ရောဂါတိုးလာတဲ့အခါ ပစ္စည်းကို မပေးရင်လူမယ်၊ လူကိုတွေ့ခွင့်မပေးရင် ခိုးယူပေါင်းသင်းမယ်ဆိုတာထိ တွေးလာတတ်ပါတယ်။ တဏှာစွဲလန်းမှုရောဂါဟာ အတော်ကြောက်စရာကောင်းတာကို တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ စားနေတဲ့ စားစရာတောင်မှ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့အစားဖြစ်နေရင် ဝအောင်လဲ စားသေးတယ်၊ ကျန်နေတဲ့စားစရာများကို သူများကို ပေးဖို့နေနေသာသာ ရေခဲသေတ္တာထဲတောင် ထည့်သိမ်းထားလိုက်သေး။ စူပါကော်ဖီမစ်ကြော်ငြာထဲကလို ငါကြိုက်လို့ပါကွာဆိုတဲ့စကားနဲ့ သူများကို စားခွင့်မပေးတဲ့အဖြစ်။ စွဲလန်းမှုရောဂါအကြောင်းသာပြောရင် ပြောလို့ကုန်နိုင်မယ် မထင်ပါဘူး။

ပြီးတော့ နန္ဒီ = ချီးကျူးခံချင်၊ အရေးပေးခံချင်၊ နေရာရချင်၊ ဂရုစိုက်ခံချင်တဲ့ ရောဂါပါ။ သက်ရှိသတ္တဝါဆိုရင် ဘယ်သတ္တဝါဖြစ်ဖြစ် ချီးကျူးခံချင်တယ်၊ အရေးပေးခံချင်တယ်၊ ဂရုစိုက်ခံချင်ကြပါတယ်။ အသိဉာဏ်မရှိတဲ့ ခွေးဖြစ်နေပါစေ သခင်ရဲ့အရေးပေးမှုကိုတော့ လိုချင်တာပါပဲ။ အသိဉာဏ်ရှိပါတယ်ဆိုတဲ့ လူသားလဲ ဒီလိုပါပဲ အလှူပေးသူဖြစ်နေပါစေ ကိုယ့်အလှူဟာ ပြည့်စုံတယ်၊ အကျွေးအမွေးက ကောင်းတယ်၊ လက်ရာကအပျံ့စားပဲပြောကြည့် အလှူဒါကာ အလှူအမတွေ ဟဲ ဟဲ နဲ့ ဖြုနေတဲ့ပါးစပ်တွေကို တွေ့ရမှာပါ။ သူငယ်ချင်း အရင်းခေါက်ခေါက်ဖြစ်နေပါစေ သူဖိတ်ကျွေးတဲ့ထမင်းကို စားပြီးရင် ကောင်းကြောင်း၊ ကျေးဇူးတင်ကြောင်းလေးတော့ ပြောပေးလိုက်မှ နို့မို့ဆို နောက်တစ်ခါ စားရဖို့ မသေချာ။ လူတွေရဲ့ချီးကျူးခံချင်စိတ်ကတော့ တားမရ ဆီးမရပါဘဲ။ လူက

အသက် ၇၀-ကျော်လို့ အိုနေပါစေ နုပျိုလန်းဆန်း အရွယ်တင်တယ် ပြောကြည့် ဟာသကြည့်မိတဲ့ မျက်နှာထက် ရွှင်နေမှာအသေအချာ။ ဒါကြောင့် မချီးကျူး ရင်နေ အပြစ်တော့မပြောပါနဲ့လို့ ပြောကြတာပေါ့။ အရေးပေးခံချင်ကြတာလဲ တစ်ပိုင်းကိုသေလို့။ သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါဖြစ်ဖြစ်၊ ကိစ္စတစ်ခုနဲ့ ဖိတ် တာပဲဖြစ်ဖြစ် သူ့ကိုအရေးပေးမှ။ သူများကိုများ ချော်ပြီး အရေးပိုပေးမိ ကြည့် ပြဿနာရှာလို့ မပြီးတော့။ များသောအားဖြင့် အမျိုးသမီးတွေ အရေးသိပ် ပေးခံချင်ကြတာ။ သူတို့ကို အရေးမစိုက်သလိုဖြစ်သွားရင်တော့ ညနေချက်တဲ့ ဟင်းကောင်းဖို့ မသေချာတော့ဘူး။ ပြီးတော့ အရစ်ခံဖို့အတွက်ပါ ပြင်ဆင်ထား ပေတော့။ ကုသိုလ်ရအောင်လုပ်တဲ့ အလှူဖြစ်နေပါစေ သူတို့ကို မဖိတ်မိလို့က တော့ ကုသိုလ်ရအောင် သွားကူဦးမှပါလေလို့ တွေးနေမယ်မထင်နဲ့၊ စိတ်ကို ဘယ်လိုဆိုးရမယ်ဆိုတာ တွေးနေတာမျိုး . .

အခုခေတ်ဆို ပိုဆိုးသေး။ ဖုန်း ခေါ်ရင်လဲ ကိုင်မှ၊ မက်ဆေ့ပို့ရင်လဲ ပြန်ပို့မှ။ ဘယ်နေရာသွားသွား ဘာလုပ်လုပ် သူများအရင် သူတို့သိရမှ။ သူများ သိပြီးမှ သူတို့သိရရင် ထုချေလွှာတင်ဖို့ ပြင်ထားပဲ။ ပြီးတော့ ချီးကျူးခံချင်တာလဲ လွန်ရော။ ကိုယ့်အစွမ်းအစနဲ့ ချက်ထားတဲ့ ထမင်းဟင်းဖြစ်နေပါစေ စားလို့ ကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ သူများရဲ့ချီးကျူးသံလေး ကြားချင်နေသေးတာ။ ကျေးဇူး တင်တယ်နော်လို့ အဆစ်ပါထည့်ပေးလိုက်ရင် ပျော်လို့။ ပြိုင်ပွဲဝင်သူတွေလဲ ဒီလိုပါပဲ။ ကိုယ့်အစွမ်းအစနဲ့ ဝင်ပြိုင်တာတောင် တော်လိုက်တာ၊ ကောင်းလိုက် တာဆိုတဲ့ အသံလေးကို ကြားချင်နေပြန်ရော။ ပညာရေးမှာလဲ ကိုယ့်ဝီရိယ ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ဖြေလို့ အောင်မြင်တဲ့စာမေးပွဲ ဖြစ်နေပါစေ သိပ်တော်တာပဲလို့ ချီးကျူးခံချင်နေတာ။ ဘာချီးကျူးသံမှ မကြားရရင် တစ်ခုခုလိုနေသလိုလို့။ ဒါတွေဟာ နန္ဒီခေါ်တဲ့စိတ်ရောဂါကြောင့် ဖြစ်လာရတာတွေပါ။ ရောဂါ ဖြစ်နေသူတွေဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုနှစ်သိမ့်ဖို့ တွေးနေမယ့် အစား အရေးမပေးရင်

ဘယ်သူ့ကို အပြစ်ရှာရမလဲလို့ ကြံနေတဲ့အဖြစ်မျိုး။

ပြီးတော့ ရာဂဆိုတဲ့ ရောဂါပေါ့။ ဒီရောဂါလဲ မသေးဘူး။ အခြားရောဂါ ထက်မပိုရင်သာနေမယ် လျော့တော့မလျော့တာအမှန်။ ဆန့်ကျင်ဘက်လိင်ဖြစ် တဲ့ မိန်းကလေးက ယောက်ျားလေးကို သဘောကျလာရင်ဖြစ်ဖြစ်၊ ယောက်ျား လေးက မိန်းကလေးကို သဘောကျလာလို့ဖြစ်ဖြစ် သူတို့သိပ်ချစ်လာရင် ရိုသေရ အားကိုးရတဲ့ မိဘစကားဖြစ်နေပါစေ လွန်ဆန်ဖို့ ဝန်မလေးတော့ပါဘူး။ တစ် သတ်လုံးပြန်မပြောရဲခဲ့တဲ့ သား၊ သမီးများဟာ မိဘကိုပြန်ပြောဖို့ အဆင်သင့် ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။ ရိုးသားလွန်းတဲ့ သားသမီးဖြစ်နေပါစေ ရာဂခေါ်တဲ့အချစ် ရောဂါရလာရင် ဆန်းဖို့လဲ မခက်တော့ပါဘူး။ အချစ်ရောဂါရလာရင် ဘယ်သူ ဖြစ်ဖြစ် အရှက်နဲ့သိက္ခာကို ခဝါချပြီး သူ့ရှေ့မှာ ဒူးထောက်ဖို့လဲ ဝန်မလေးတော့ ဘူးလေ။ မင်းကုသဆိုတဲ့ ဘုရားအလောင်းတော်ကြီးတောင်မှ အရှက်နဲ့သိက္ခာကို ခဝါချပြီး ပဘာဝတီ လိုအပ်တာမှန်သမျှ အဆင်သင့်ဖြစ်နေစေရမယ်ဆိုတဲ့အထိ ရူးသွပ်ခဲ့တာလား။ ဘုရင့်သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းသားဆိုတဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာမှ မထောက်နိုင်တော့ပါဘူး။ ရာဂ-အချစ်ကြောင့် ရူးလို့ စိတ်မမှန်တဲ့ ရောဂါရသူ တွေဟာ ဘာကိုများ ဂရုစိုက်နိုင်မှာတဲ့လဲလေ။ ခိုးသားဖြစ်နေပါစေ ချစ်ခြင်း တရား ရင်ထဲကိန်းလာရင်တော့ အသက်ပါပေးပြီး ချစ်ပါရစေဆိုပဲ။ ဒါကို ရဟန္တာ ဖြစ်လာမယ့် ကုဏ္ဍလကေသီ ထေရီမအဖြစ်က သက်သေပြနေတာပဲ မဟုတ် လား။ အချစ်ဆိုတာ ရင်ထဲကိန်းလာရင် အပြစ်မမြင်တတ်တော့တာ ပုထုဇဉ် အရူးပါပဲ။ ဒါကြောင့်ပဲ အသတ်ခံရနိုင်တဲ့အခြေအနေထိ ကြုံခဲ့ရတာပေါ့။

ပြီးတော့ ပေမဆိုတဲ့ သာမာန်ချစ်ခြင်းပေါ့။ ရာဂလောက် မကြမ်းလို့ သာမာန်ချစ်ခြင်းသာ ပြောရတာ ဒီပေမဆိုတဲ့ ချစ်ခြင်းကလဲ လူ့အသက်သေတဲ့ အထိ စွမ်းနိုင်တာရယ်။ မိဘနဲ့သားသမီးကြားမှာဖြစ်နေတဲ့ ချစ်ခြင်းကို ပေမလို့ ခေါ်ပါတယ်။ မိဘက သားသမီးကိုချစ်နေရင် သားသမီးတိုးတက်တာ အောင်

မြင်တာ ကြီးပွားတာကိုပဲ မြင်ချင် ကြားချင် သိချင်ကြပါတယ်။ ဒါတင်လားဆိုတော့ မဟုတ်သေးပါဘူး။ ကိုယ်သိပ်ချစ်ရတဲ့ သားသမီး ကိုယ့်မျက်စိအောက်ကကို အပျောက်မခံချင်တာပါ။ သားသမီးနေမကောင်းရင်လဲ ကိုယ်ဖြစ်သလို ခံစားရ တတ်ပါတယ်။ အဲ့လောက်တောင်ချစ်တာ။ အဲ့ဒီချစ်ခြင်းရောဂါက မိဘဖြစ်နေ ပါစေ ပင်ပန်းဆင်ရမှုနဲ့ ငိုကြွေးလွမ်းဆွတ်မှုကိုပါ ပေးတတ်ပါတယ်။ သားသမီး က ကိုယ့်အရင် ကွယ်လွန်သွားကြည့်ပါလား ဖြေလို့ကိုမရလောက်အောင် ခံစား ရတာက မိဘလေ။ သားသမီးက ချစ်စရာကောင်းပြီး တိုးတက်အောင်မြင်သူ ဖြစ်လေလေ မိဘတွေ ကြေကွဲရလေလေပဲ။ အသက်နဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ ခန္ဓာရထားတဲ့ သားသမီးတွေ တမလွန်ရောက်သွားကြတာ မိဘတွေကို အပူ ပေးချင်လို့၊ ကြေကွဲစေချင်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်က သူတို့အလုပ် သူတို့ လုပ်သွားကြတာပါဘဲ။ ဒါကို ချစ်တတ်လွန်းသူကြီးတွေက ကြေကွဲလို့ ဝမ်းနည်း နေကြတာလေ။ တကယ်တော့ ဒါဟာ လူတွေမမြင်နိုင်တဲ့ ရောဂါကြောင့် ဖြစ်ရ တာပါ။ မိဘတွေ ဆုံးပါးသွားတဲ့အခါ၊ ဆရာတွေ ကွယ်လွန်သွားတဲ့အခါ၊ မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းတွေ ဘဝတစ်ပါး ပြောင်းသွားတဲ့အခါမှာ ဖြေလို့မရလောက်အောင် ခံစားရသူတွေဟာ ချစ်လှပါချည်ရဲ့လို့ ပြောနေတဲ့ အချစ်ရောဂါသည်တွေပါပဲ။

ရောဂါဆိုတာ ဆေးရှိရင် သက်သာအောင်လုပ်ပေးနိုင်သလို ပျောက် ကင်းအောင်လဲ ကုသနိုင်ပါတယ်။ ခက်တာက ရောဂါဖြစ်မှန်းမသိတာ၊ ရောဂါကို ရောဂါမှန်းမသိတာက လူတွေကိုဆေးကုသဖို့ အဆင်သင့်မဖြစ်စေတဲ့အချက် ပေါ့။ ဆေးသာဆောင်ထားမယ်ဆိုရင် သက်သာမှာဖြစ်သလို ဆေးကိုမှီဝဲထား မယ်ဆိုရင် ပျောက်ကင်းမှာ အမှန်ပါပဲ။ ခန္ဓာကိုယ်မှာဖြစ်တဲ့ ရောဂါအတွက် ကုဖို့ဆေးတွေ ဆိုင်မှာရောင်းပေးနေသလို ဖြစ်လာတဲ့ရောဂါတွေကိုလဲ ဆေးရုံနဲ့ ဆေးခန်းမှာ ဆရာဝန်တွေက ကုပေးနေတာမှန်ပေမယ့် ဆရာဝန်အပါအဝင် သက်ရှိ သတ္တဝါတွေမှာဖြစ်နေတဲ့ လောဘ၊ တဏှာ၊ နန္ဒီ၊ ရာဂ၊ ပေမ ဆိုတဲ့

ရောဂါတွေကို ကုဖို့ဆေးနဲ့ ကုပေးမယ့်ဆရာဝန်က ဘယ်သူများပါလိမ့်။

လောကမှာ ဖြစ်သမျှရောဂါအတွက် ကုဖို့ဆေးနဲ့ ကုပေးမယ့်ဆရာဝန်ဆိုတာ အမြဲရှိနေပါတယ်။ ကုလို့မပျောက်တဲ့ရောဂါဆိုတာလဲ မရှိသလို မကုတတ်တဲ့ ဆရာလဲ မရှိနိုင်ပါဘူး။ နည်းမှန်လမ်းမှန် ကုဖို့ပဲလိုပါတယ်။ လောကမှာ ဆရာဝန်တွေရှိနေပေမယ့် ကင်ဆာ စတဲ့ တချို့ရောဂါ ကုလို့မပျောက်ပါလားလို့ စေဒကတက်လာနိုင်ပါတယ်။ ရောဂါဆိုတာ မဖြစ်ခင်ကတည်းက ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ အခြေအနေ အကြောင်းရင်းကို သိထားရပါတယ်။ သိပြီးရင် ရှောင်သင့်တာ ရှောင်ပြီး ဆောင်သင့်တာဆောင်ထားရင် မပျောက်တဲ့ရောဂါဆိုတာ မရှိနိုင်ပါဘူး။ ခက်တာက လူ့အတော်များများက ရောဂါဖြစ်နိုင်တဲ့အခြေအနေကို သိအောင် နားလည်အောင် မလုပ်ထားကြသလို ရှောင်စရာကို မရှောင်၊ ဆောင်စရာကို မဆောင်ဘဲ ရောဂါဖြစ်လာမှ ပျောက်ချင်တဲ့စိတ်နဲ့ ဆေးကုသဖို့ အသည်းအသန် ကြိုးစားတော့တာပါပဲ။ ကာကွယ်ခြင်းသည် ကုသခြင်းထက် ပိုထိရောက်၏ဆိုတဲ့ စကားကိုနားလည်ရင် ဘယ်သူမှ ဆေးခန်းသွားစရာမလိုသလို ဆေးရုံလဲ တက်စရာလိုမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

လောကမှာရှိတဲ့ ဆေးဆရာတွေ၊ ဆရာဝန်တွေက သတ္တဝါတွေရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာမှာဖြစ်တဲ့ရောဂါကို ကုပေးနေကြသလို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဆိုတဲ့ ဆေးဆရာ ဆရာဝန်ကြီးကလဲ အစမထင် သံသရာကတည်းကဖြစ်လာတဲ့ ကိလေသာ စိတ်ရောဂါကို ကုလဲပေးပါတယ်။ နည်းလမ်းလဲ မျှဝေပါတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဆေးဆရာကုနည်းကတော့ အမြစ်ပြတ်ကုနည်းပါ။ ဘယ်တော့မှ ပြန်မဖြစ်အောင်တောင် ကုနိုင်ပါတယ်။ လောကမှာရှိတဲ့ ဆရာဝန်တွေဟာ ရောဂါမှန်သမျှကို ပျောက်အောင် ကုနိုင်စွမ်းမရှိပါဘူး။ ရောဂါတစ်ခုပျောက်အောင် ကုနိုင်ပေမဲ့ နောက်ထပ် ဖြစ်လာတဲ့ရောဂါကို တားနိုင်စွမ်းမရှိပြန်ပါဘူး။ သတ္တဝါတွေမှာ ဖြစ်နေတဲ့ လိုချင်မှုရောဂါ၊ အစွဲအလန်းရောဂါ၊ အရေးပေးခံချင်မှုရောဂါ၊ ချစ်တတ်တဲ့

ရောဂါတွေကိုကုဖို့တော့ လုံးဝမဖြစ်နိုင်တဲ့အခြေအနေ။ ဘာဖြစ်လို့ဆို သူတို့ ကိုယ်တိုင် ဒီရောဂါတွေဖြစ်နေရသလို ရောဂါဖြစ်နေမှန်းလဲ မသိကြလို့ပါဘဲ။ ဆေးနည်းသိသလားမေးရင်တော့ မေးသူသာရှူးသွားမယ် အဖြေတော့ရလိုက် မှာမဟုတ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဆေးဆရာကတော့ နှလုံးသား (ဟဒယဝတ္ထု)ကို အခြေခံ ပြီးဖြစ်တဲ့စိတ်ရောဂါအတွက် နည်းလမ်းလဲပေးခဲ့သလို ကုလဲကုပေးခဲ့ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဆေးဆရာ ကုသလို့ပျောက်သွားသူတွေထဲက သာဓကထုတ်ပြရ မယ်ဆိုရင် . . .

သာဝတ္ထိပြည်က သူဌေးသမီးတစ်ယောက် အရွယ်လေးရောက်လာ တော့ အိမ်မှာအလုပ်လုပ်နေတဲ့ အလုပ်သမားနဲ့ ချစ်ကြိုက်မိတာပေါ့။ ရာဂဆိုတဲ့ အချစ်ရောဂါဟာ မတွေ့ရမနေနိုင်တဲ့ဆိုတဲ့အဖြစ်ကို ဖန်တီးပေးပါတယ်။ တစ်ခါ တစ်လေ ကံတရားက ချမ်းသာတဲ့သူကိုလဲ မျက်နှာသာမပေးတတ်ပါဘူး။ သူဌေး သမီးသဘောကျသူက အလုပ်သမား၊ မိဘတွေ သဘောတူတာက ဇာတ်တူ ဂုဏ်တူအမျိုးသားနဲ့။ မိဘတွေရဲ့စီမံမှုကတော့ သမီးကို ဆင်စီးပြီးမြင်းရံတာကို မြင်ချင်လို့ပါပဲ။ ဆင်နင်းပြီး မြင်းကန်မဲ့အဖြစ်ကို သတိမထားမိတာက မိဘတွေ ပေါ့။ မိဘတွေကလဲ သမီးကိုချစ်တဲ့ (ပေမ-ချစ်ခြင်းရောဂါ)ကြောင့် ကောင်းတာ ကိုပဲ ကြုံစေချင်တာ မဆန်းလောက်ပါဘူး။ ခက်တာက ရာဂ- ချစ်ခြင်းရောဂါ က ပေမ- ချစ်ခြင်းရောဂါကို အနိုင်ယူသွားတော့ သမီးဟာ အလုပ်သမားနောက် ခိုးရာလိုက်ပြေးပါရော . .

ချစ်ရသူ လင့်မျက်နှာ တစ်ရွာထင်နေတဲ့ ရာဂ- အချစ်ရောဂါကြောင့် နောက်ကြုံလာနိုင်တဲ့ အခြေအနေကို ထည့်မတွက်မိ။ မိဘရင်ခွင်ကနေ ထွက် ခွာပြီး ချစ်ရသူနဲ့ အတူနေတဲ့ အချိန်ကာလအတွင်း သားတစ်ယောက်ရလာတဲ့ အထိ အခြေအနေက မပြောင်းလဲသေး။ နောက်ထပ် ကိုယ်ဝန်ရလာတဲ့အချိန် မှာ မိဘတွေသာ အားကိုးရပါလေဆိုတဲ့အတွေးနဲ့ မိဘတွေရှိရာ သာဝတ္ထိကို

အလာ လမ်းမှာ မိုးရွာတာနဲ့ကြုံလို့မိုးခိုရင်း အနွေးဓာတ်ရအောင် ချစ်ရသူ ယောက်ျားကို ထင်းသွားရှာခိုင်းလိုက်မှ မျှော်လင့်မထားတဲ့ အဖြစ်ဆိုးနဲ့ကြုံရတဲ့ အဖြစ်။ မိုးရွာ လေတိုက်လို့ အမှောင်နဲ့မိုက်နေတဲ့တောထဲမှာ ထင်းကိုရလိုရငြား ဟိုစမ်းဒီရွာနေတုန်း မြွေဟောက်တစ်ကောင်ရဲ့ ရန်ရှာပေါက်လိုက်မှုကြောင့် ဘဝတစ်ပါးပြောင်းသွားသူက ချစ်ရသူ လင်ယောက်ျား။ ပြန်မရောက်နိုင်လွန်းလို့ ငါ့ကိုများထားခဲ့ပြီးလားမသိဆိုတဲ့ စိုးရိမ်မှုအပြည့်နဲ့ အပြန်လမ်းကို စောင့်နေပေမယ့် အချိန်သာကုန်သွားသည့်အဖြစ်။ အလင်းရောက်လို့ မိုးသောက်တဲ့အခါ အသစ်မွေးထားတဲ့ သားငယ်ကိုချီရင်း ဟိုဟိုဒီဒီ ယောက်ျားကို လိုက်ရှာတော့ ပိုးထိလို့ ဘဝကူးနေတဲ့အဖြစ်ကို တွေ့ရတော့ ဖြေဆည်လို့မရနိုင်။ အားကိုးရာ မရှိတော့ အားကိုးရာများပါစေတော့ဆိုတဲ့ဆန္ဒနဲ့ သာဝတ္ထိမြို့တော် သွားမယ် လုပ်ပြန်တော့ ချောင်းက ခြားနေပြန်ရော။ ညကရွာတဲ့မိုးကြောင့် ရေစီးနေတဲ့ ချောင်းကိုဖြတ်ပြီးသွားချင်ပေမယ့် သွေးနုသားနုနဲ့ ကလေးနှစ်ယောက်ကို တစ်ပြိုင်နက်ချီသွားလို့လဲ မဖြစ်ပြန်။ ဒီလိုနဲ့ သားအကြီးကို ဟိုဖက်ကမ်းပို့ပြီးမှ သားငယ်ကို လာချီတော့မယ်ဆိုတဲ့အတွေးနဲ့ သားကြီးကို ဟိုဖက်ကမ်းသွားပို့ပြီး အပြန် ရေလယ်လောက်ရောက်တဲ့အချိန် စွန်ရဲတစ်ကောင်းက သားတစ်ထင်ပြီး သားငယ်ကိုအသုတ်မှာ မိခင်က ရှူးရှူးနဲ့လက်ပြချောက်လှန့်တာပေါ့။ ဒါကို သူ့ကို ခေါ်တယ်ထင်ပြီး ဟိုဖက်ကမ်း ရောက်နေတဲ့သားအကြီးက ရေထဲပြန်အဆင်း ရေစီးနဲ့မျောပါသွားပါရော။ သားအကြီးက ရေစီးနဲ့မျောပါ။ သားငယ်ကို စွန်ချီသွားတော့ မိခင်အရူးတစ်ပိုင်း ဖြစ်ရပြီပေါ့။

စိတ်ကယောင်ချောက်ခြားနဲ့ သာဝတ္ထိမြို့က မိဘဆီအလာ စိတ်မမှန်တော့ ကိုယ့်အိမ်တောင် ကိုယ်မမှတ်မိ။ လမ်းမှာတွေ့သူတစ်ယောက်ကို မေးမိမှ အကြောင်းစုံသိရတဲ့အဖြစ်။ ညက လေရော မိုးရောပါလို့ အိမ်ပြုတဲ့အထဲ မိဘရော မောင်လေးပါ ပါသွားတာကို သိရတော့ တကယ်ရူးရပြီ။ မီးသဂြိုဟ်တဲ့နေရာ

သွားပြီး သားကြီးရော သားငယ် ကိုပါ ဆုံးရှုံးရတဲ့အပြင် မိဘနဲ့မောင်ကိုပါ လက်လွတ်လိုက်ရပြီလို့ အော်ဟစ်ငိုကြွေးရပေ။ ဆိုးဝါးတဲ့လောကခံကို နုနယ်တဲ့နှလုံးသားက မခံနိုင်လေတော့ သူဌေးသမီးလေး အရူးဖြစ်ပြီ။ ရူးမှတော့ အဝတ်ကိုချွတ်ပြီး မြို့ထဲလျှောက်သွား နေလို့ ကြည့်မကောင်းတာနဲ့ လူတွေက အဝတ်အစာပေးတာတောင် အဝတ်ကို မဝတ် မိမေ့တိုင်းသွားနေလို့ အရူးမလေးကို ပဋ္ဌာစာရာလို့ လူတွေက သမုတ် ကြတာပေ။ ဒါ့အပြင် အဝတ်မဝတ် အရှက်မရှိသူမို့ ပဋ္ဌာစာရာလို့ခေါ်ပါသတဲ့။ အရှက်မရှိလို့ အဝတ်မဝတ်ချင်သူကို ပဋ္ဌာစာရာလို့ခေါ်ရရင် ခေတ်သစ် ပဋ္ဌာ စာရာတွေတော့ လောကမှာများသား . .

ယောက်ျားချစ်လို့ ယောက်ျားနောက်လိုက်ပြီး တစ်အိုးတစ်အိမ်ထောင် ရင်း သားနှစ်ယောက်ပါရလာတော့ သားအချစ်တွေပါ တိုးလာတာ။ ဒါ့အပြင် မိဘနဲ့မောင်ကိုပါ ချစ်ရသူဆိုတော့ ပဋ္ဌာစာရာဟာ အချစ်သူဌေးမလေးပေ။ ရာဂ၊ ပေမ အချစ်ရောဂါတွေများလာတော့ လောကခံကို မခံနိုင်ဘဲ ပူဆွေးရ (သောက)၊ ငိုကြွေးရ (ပရိဒေဝ)၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ (ဒုက္ခ)၊ စိတ်ဆင်းရဲရ (ဒေါမနဿ)၊ စိတ်ကျပြီး အရူးဖြစ်ရ (ဥပါယာသ)တာက ချစ်ခြင်းတရားတွေနဲ့ ဘေးထွက်ဆိုး ကျိုးလေးတွေပေ။ မကောင်းတဲ့အကြောင်းနှစ်ခုပေါင်းလို့ မကောင်းတဲ့အကျိုး အရူးဖြစ်ရတာပါ။ လူတွေပြောသလိုပြောရရင် သိပ်ချစ်လို့ သိပ်ခံစားရတာ။ အချစ်ကြီးသူတွေ ခံစားရမယ့်အဖြစ်ကို အချစ်သူဌေးမလေး ပဋ္ဌာစာရာက တရား ပြသွားလေရဲ့။ များများချစ်တော့ များများဆုံးရှုံးရတာပေါ့လေ။ အရူးဘဝနဲ့ မြို့ထဲ လျှောက်သွားနေလိုက်တာ ဘယ်သူမှ သူ့ကို မလိုချင်ကြဘူး။ လူတွေကိုချစ်လို့ ရလိုက်တဲ့ရလာဒ်ကတော့ လူတွေက သူ့ကိုမလိုချင်လို့ ဟဲ့အရူးမ ထွက်သွားလို့ နှင်ထုတ်ခံရမှုပေ။

အတိတ်ကလုပ်ခဲ့တဲ့ ကံတရားနဲ့ မှန်ကန်တဲ့တရားတော်မြတ်ကို သိချင်ခဲ့

တဲ့ ဆန္ဒကြောင့်လားမပြောတတ် ပရိတ်သတ်အများ တရားနာနေတဲ့ ဇေတဝန် ကျောင်းနား မယောင်မလည်နဲ့ရောက်လာသူက ပဋ္ဌာစာရာ အရူးမလေး။ ယောင်လည်လည်နဲ့ ကျောင်းနားရောက်လာတဲ့ ပဋ္ဌာစာရာ အရူးမလေးရဲ့ ဉာဏ် ရင့်ကျက်ချိန်ရောက်နေတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက တရားပွဲသို့ တည့်တည့်ရောက် လာအောင် အဓိဋ္ဌာန်လိုက်ပါရော။ တရားပွဲထဲရောက်လာတဲ့ ပဋ္ဌာစာရာကို တရားနာပရိတ်သတ်က အရူးမကို တရားပွဲထဲမဝင်စေနဲ့လို့ တားမြစ်ကြတာပေါ့။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ဘယ်သူမှမတားမြစ်နဲ့လို့ မိန့်လိုက်တော့ ပဋ္ဌာစာရာဟာ ဘုရား အနီးကို ရောက်လာပါတယ်။ အနားရောက်လာတဲ့ ပဋ္ဌာစာရာကို ချစ်သမီး သတိထားပါလို့ ဗုဒ္ဓရဲ့မဟာကရုဏာအသံတော်ကို ကြားရတဲ့အခါ သတိဝင် လာပြီး အဝတ်အစားမရှိတာကို သတိထားလိုက်တာနဲ့ ပရိတ်သတ်ကြား ထိုင်ပြီးသားဖြစ်ရော။ အနားမှာရှိတဲ့ တရားနာပရိတ်သတ် တစ်ယောက်က အပေါ်ရုံကို ပစ်ပေးလိုက်လို့ အဲ့ဒီအဝတ်နဲ့ လုံခြုံစွာဖုံးလွှမ်းပြီးသွားတဲ့ ပဋ္ဌာစာရာ က သူ့သောကဖြစ်ခြင်းအကြောင်းရင်းကို လျှောက်တင်ပါတော့တယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ချစ်သမီးပဋ္ဌာစာရာ . . . ထွေရာလေးပါး ကြုံရာများ မနေပါနဲ့၊ ချစ်သမီးရဲ့ အားကိုးရာ အားထားရာ ဖြစ်နိုင်သူအနား ရောက်နေပြီ ဘဲ။ ချစ်သမီးအနေနဲ့ အခုလို သား၊ လင်၊ မိဘနဲ့ မောင်တို့ သေဆုံးခြင်းဆိုတဲ့ အကြောင်းကြောင့် မျက်ရည်ပေါက်ကြီးငယ် ကျခဲ့ရသလို အစမထင် သံသရာ တုန်းကလဲ သား၊ လင်၊ မိဘနဲ့ မောင်တို့ သေဆုံးကြလို့ ကျခဲ့ရတဲ့ မျက်ရည်တွေ ဟာ သမုဒ္ဒရာရေထက် များလှပါတယ်။ ချစ်သမီးဘာဖြစ်လို့များ သတိမေ့လျော့ နေရသလဲ၊ သတိတရား လက်ကိုင်ထားနေပါလို့ တရားတော်ကို ဟောကြားတဲ့ အခါ ပဋ္ဌာစာရာသူဌေးသမီးမှာ သောကတွေ ကင်းပျောက်သွားပါတော့တယ်။

ချစ်သမီး . . . သေမင်းကို တွန်းလှန်နိုင်တဲ့ သား၊ သမီး၊ မိဘ၊ ဆွေမျိုး ဆိုတာ မရှိပေဘူး။ ဒါကြောင့် ရှေ့ရေး နောင်ရေး တွေးတောတဲ့ ပညာရှိအနေနဲ့

သီလကိုလုံခြုံစေပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်စေတတ်တဲ့။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားမြတ်ကို ကျင့်သုံး ရမယ်လို့ ဆက်ဟောတော့ ပဋ္ဌာစာရာသူဌေးသမီးမှာ စွဲကပ်နေတဲ့ ဒိဋ္ဌိ (ငါ၊ ငါ့ သား၊ သမီး၊ မိဘ၊ ဆွေမျိုး၊ ငါ့ဥစ္စာလို့ မြင်နေတဲ့ အမြင်မှား)နဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ (ရတနာ သုံးပါးနဲ့ ကံ၊ ကံရဲ့အကျိုးပေါ် ယုံမှားသံသယဖြစ်တတ်) တရားကင်းလို့ သောတာ ပန် အရိယာဖြစ်သွားပါတော့တယ်။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးနောက် ရဟန်းမဖြစ်သွား တဲ့ ပဋ္ဌာစာရာထေရီမဟာ ရေအိုးမှာရှိတဲ့ ရေကိုခပ်ပြီး ခြေထောက်ကိုဆေးတဲ့ အခါ နေရာနဲ့နဲ့ပဲ ရေရောက်ပြီး ရေခြောက်သွားပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ သုံးကြိမ်တိတိ ရေလောင်းပါတယ်။ လောင်းတိုင်းလောင်းတိုင်း ရေက ရောက်သင့်သလောက် ရောက်ပြီး ခြောက်သွားတာကိုတွေ့ရတော့ အဲ့ဒီအဖြစ်အပျက်ကို ဉာဏ်နဲ့ယူပြီး ပထမအကြိမ်လောင်းတဲ့ရေလို သတ္တဝါတွေဟာ ပထမအရွယ်မှာ သေဆုံးနိုင် ကြပါလား။ ဒုတိယအကြိမ်လောင်းတဲ့ရေလို ဒုတိယအရွယ်မှာလဲ ဘဝတစ်ပါး ပြောင်းနိုင်သလို တတိယအကြိမ်လောင်းတဲ့ရေလို တတိယအရွယ်မှာ ကွယ်လွန် နိုင်ကြပါလားလို့ သေခြင်းတရား (မရဏာနုဿတိ)ကို ဆင်ခြင်နေပါတော့တယ်။ နေထိုင်ရာဖြစ်တဲ့ ကျောင်းထဲရောက်တဲ့အခါ ဆီမီးခွက်ကိုကိုင်ရင်း သင်္ခါရ တရားတို့ရဲ့ မမြဲမှု အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခ၊ အစိုးမရမှု အနတ္တသဘောကို ဆင်ခြင်နေတုန်း ဇေတဝန်ကျောင်းတော် ဂန္ဓကုဋီမှာ သီတင်းသုံးနေတဲ့ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာက ရောင်ခြည်တော်လွှတ်ပြီး ထေရီမကြီးကို တရားဟောပါတယ်။

ချစ်သမီး . . . သင်ချစ်သမီး စဉ်းစားဆင်ခြင်နေတဲ့ အကြောင်းတရား တွေဟာ အမှန်တရားတွေပါပဲ။ ဘယ်သတ္တဝါဖြစ်ဖြစ် သေခြင်းတရားကို လွန်ဆန် လို့မရပါဘူး။ ဒါကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ရဲ့ ဖြစ်ပျက်သဘောကို ဉာဏ်နဲ့မမြင်ရတဲ့သူရဲ့ အသက်တစ်ရာ ရှင်သန်ရခြင်းထက် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတို့ရဲ့ ဖြစ်ပျက်သဘောကို ဉာဏ်နဲ့မြင်ရတဲ့သူရဲ့ တစ်ရက်ဖြစ်ဖြစ်၊ တစ် ခဏဖြစ်ဖြစ် အသက်ရှင်ရတာဟာ ချီးကျူးစရာဖြစ်တယ်လို့ တရားကို ဟော

လိုက်တော့ ပဋာစာရာထေရီမဟာ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးနဲ့တကွ ရဟန္တာထေရီမ
ဖြစ်သွားပါတော့တယ်။ နောင်တစ်ချိန်မှာ ဝိနည်းဆောင် ဧတဒဂ်ကိုပါ ရရှိသူဖြစ်
သွားပါတယ်။

ချစ်ခြင်းတရားကို ရင်မှာပွေ့ထားလို့ ပူလောင်မှုသောက အဆစ်ရကာ
ပဋာစာရာ အချစ်သူဌေးမလေး ရူးသွားတာဟာ သတိဆိုတဲ့ဆေးကို မမှီဝဲခဲ့
လို့ပါပဲ။ ပစ္စည်းဥစ္စာဟာ မမြဲဘူး သတ္တဝါဟာ သေတတ်တယ်လို့ ဘယ်လောက်ပဲ
ကြာဖူးနေနေ ကိုယ့်ပစ္စည်းဥစ္စာ မပျောက်သေးသရွေ့၊ ကိုယ့်သားသမီး မိဘ
ဆွေမျိုး မသေသေးသရွေ့ သတ္တဝါတွေဟာ ခပ်ပေါ့ပေါ့အတွေးနဲ့ပဲ နေတတ်
ပါတယ်။ သူများထီပေါက်ရင် ငါလဲပေါက်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့အတွေးနဲ့ ထီလိုက်ထိုး
ကြပေမယ့် သူများသေသလို ငါလဲသေနိုင်တယ်လို့ မဆင်ခြင်မိတာဟာ သတိ
အားနည်းလွန်းလို့ပါ။ သတိဆိုတာ နှလုံးသားထဲမရှိရင် ပျော်စရာရှိတဲ့အခါ
အလွန်အကျွံပျော်တတ်ပြီး၊ စိတ်ဆင်းရဲရင်လဲ အတိုင်းအဆမရှိ ဆင်းရဲတတ်
ပြန်ပါတယ်။ လိုချင်မှု၊ စွဲလန်းမှု၊ ချီးကျူးခံချင်မှုနဲ့ ချစ်ခြင်းဆိုတဲ့အရာတွေဟာ
သန့်စင်တဲ့နှလုံးသားကို အဆိပ်သင့်စေတတ်ပါတယ်။ ဒါကိုမသိတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေ
ဟာ လိုချင်တာကိုလဲ ရအောင်လုပ်တတ်ပါတယ်။ စွဲလန်းရတဲ့အရာကို ပိုင်ဆိုင်
အောင်လဲ အားထုတ်တတ်ပါတယ်။ ချီးကျူးခံရအောင်လဲ ကြိုးစားတတ်ပါတယ်။
ပြီးတော့ ချစ်လဲချစ်တတ်ပြန်ပါရော . .

ဒီလိုမျိုးရအောင် ကြိုးစားနေသမျှ ကာလပတ်လုံး လိုတာမရ ရတာ
မလိုဖြစ်ပြီး သောကပန်းတွေ နှလုံးသားမှာ ပွင့်လန်းနေတတ်ပါတယ်။
အဆိပ်သင့်နှလုံးသားနဲ့ လောကကိုဖြတ်သန်းတော့ ငိုကြွေးမှုနဲ့ အရှုံးပေးရ
ပြန်တာပေါ့။ အရှုံးဆိုတာကို မလိုချင်ပေမယ့် အပြုံးနောက် လိုက်ရင်း ရှုံးရသူက
ပုထုဇဉ်သတ္တဝါရယ်ပါ။ မှားတယ်ဆိုတာကို အသိပေးတတ်တဲ့ သတိတရား
လက်ကိုင်မထားသေးသရွေ့ အမှန်တရားနဲ့ဝေးနေဦးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမှန်နဲ့

ဝေးလေ သောကနဲ့ဆွေးရလေ ဖြစ်ရမှာကတော့ ချစ်တတ်သူများပါပဲ။ ပဋိပက္ခိယ
ထေရီ တရားတော်ကို နာကြားရတုန်းက တရားနာပရိတ် သတ်တွေ သနားတဲ့
စိတ်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့မှာ အမှန်ပါပဲ။ ပဋိပက္ခိယလေး သနားပါတယ်လို့ နှုတ်ကတောင်
ထုတ်ဖော်ပြောနေကြလားမသိ။ သနားစရာဖြစ်ခဲ့တဲ့ ပဋိပက္ခိယထေရီ
မဟာသတိဆေးကို သောက်သုံးရလို့ နိဗ္ဗာန်နန်းမှာ စံမြန်း နေပါပြီ။ သနားလိုက်
တာလို့ပြောနေတဲ့ တရားနာပရိတ်သတ်တွေသာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သနားဖို့
မမေ့ကြဖို့ပဲ လိုတာပါ။

ကံကောင်းစွာနဲ့ . . .

၁။ သာသနာနဲ့ ကြုံတွေ့ခွင့်ရနေပါတယ်။ ဒါ့အပြင် -

၂။ လူသားလဲ ဖြစ်နေပြန်တယ်။

၃။ သဒ္ဓါတရားလဲ ရှိနေတယ်။

၄။ သူတော်ကောင်းတရားများကိုလဲ နားကြားခွင့်ရနေတယ်ဆိုတော့

၅။ ဒုက္ခကလွတ်မြောက်ချင်တဲ့ ဆန္ဒလေးသာရှိမယ်ဆိုရင် သံသရာ
လွတ်ရာနိဗ္ဗာန်ကိုပါ မျက်မှောက်ပြုနိုင်တဲ့ အခွင့်အရေးတွေ ရှိနေပါတယ်။
အခွင့်အရေးဆိုတာ နှစ်ခါကြုံဖို့မလွယ်ဘူးဆိုတာ လူတိုင်းသိလောက်ပါတယ်။
ကောင်းမွန်တဲ့ အခွင့်အရေးလေးရှိနေတုန်း သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ဆေးကို အသက်
ရှင်စဉ်ကာလမှာ မကြာခဏ သောက်သုံးသင့်ပါတယ်။ အရူးရောဂါပျောက်တဲ့
အထိ မသောက်ဘူးဆိုရင်တောင် ရောဂါလေးသက်သာတဲ့အထိတော့ သောက်
သင့်တာပေါ့။ လူတွေဟာ အသက်ရှည်ဖို့နဲ့ ချမ်းသာဖို့ပဲ ကြိုးစားနေကြတာ။
တန်ဖိုးရှိတဲ့ အသက်ရှည်မှုအတွက် စိတ်ကိုမဝင်စားသလိုပဲ။ အသက်တစ်ရာ
နေရပေမယ့် သတိပဋ္ဌာန်ဆေးကို မသောက်ဘူးဆိုရင် ယုတ်ညံ့ပြီး အသက်တစ်
ရက်နေရပေမယ့် သတိပဋ္ဌာန်ဆေးကို သောက်သုံးခဲ့ဖူးရင် မြင့်မြတ်တယ်ဆိုတာ
ကို ပဋိပက္ခိယထေရီကို ဗုဒ္ဓဘုရား ဟောကြားခဲ့တာပါ။ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုဟောရ

တာလဲဆိုတော့ သတိတရားမရှိဘဲ ဘဝမှာ ရှင်သန်နေတာဟာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ကောင်းကောင်းမသိလိုက်တဲ့အတွက် သံသရာရှည်ပြီး သေမင်းဆီ မကြာခဏ ဒူးထောက်ခစားရတာနဲ့ တူလို့ပါတဲ့။ သူများသတ်လို့ သေတယ်ဆို တာ တစ်ဘဝစာလောက်ပါပဲ။ သတိမရှိလို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အသတ်ခံနေ ရရင် သံသရာမဆုံးနိုင်တော့လို့ပါ။ ဒီလိုအဖြစ်တွေ သတ္တဝါတို့ ကြုံနေရမှာစိုး လို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးထိ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ = သတိလက် လွတ်မနေကြနဲ့လို့ အထပ်ထပ် ဆုံးမခဲ့တာပေါ့။ သတိကင်းသူဟာ အရှုံးနဲ့တူ တာမို့ လုပ်ချင်တာလုပ်တတ်တယ်။ လုပ်ချင်တာလုပ်သူဟာ ရောက်ချင်ရာ ရောက်သွားတတ်တာမို့လို့ လွတ်မြောက်ရာလမ်းကို ရှာမတွေ့ဘဲရှိတတ်တယ် ဆိုတာကို သိထားပြီး တစ်ရက်မှာ အသက်တစ်ရှူစာလောက် သတိကပ်ပြီး နေသင့်ပါတယ်။ သတိပါတဲ့အသိဆိုတာ သိပ်တန်ဖိုးရှိတဲ့ ဆေးတစ်စက်ဖြစ် နေလို့ပါ။ အရှုံးနဲ့ကင်းချင်သူများ ငိုကြွေးမှုနဲ့ ဝေးချင်သူများအတွက် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးဆိုတဲ့ ဆေးကို ဗုဒ္ဓက ပေးခဲ့ပါတယ်။

- ၁။ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် = ရုပ်ခန္ဓာရဲ့ လှုပ်ရှားမှုမှန်သမျှ၊ ရုပ် တရားရဲ့ အခြေအနေမှန်သမျှကို သတိထားသိနေရမယ်။
- ၂။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် = ခံစားမှုနောက် လိုက်သူတွေ အရှုံးပေး ရတတ်တာမို့ အောင်နိုင်သူတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့အတွက် အကောင်း ဖြစ်ဖြစ်၊ အဆိုးဖြစ်ဖြစ် ဘယ်ခံစားမှုမျိုးကိုမဆို ဖြစ်တဲ့အတိုင်းသိနေဖို့။
- ၃။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် = ကောင်းတာကို ခံစားရတဲ့အခါ ဖြစ် လာတဲ့ စိတ်ရဲ့အခြေအနေ၊ မကောင်းတာကို ခံစားရတဲ့အခါ ဖြစ်နေတဲ့ စိတ်ရဲ့အခြေအနေနဲ့ သိနေတာကို သိနေတဲ့စိတ်ရဲ့ အခြေအနေကိုပါ အမှန်အတိုင်းသိနေဖို့နဲ့ . .

၄။ မဗ္ဗာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် = မျက်စိရှိတော့ မြင်ရမယ်။ မြင်မှုနောက် လိုက်ပြီး ကုသိုလ် အကုသိုလ် မဖြစ်စေဖို့၊ နားရှိတော့ ကြားရမယ် ကြားတဲ့နောက်လိုက်ပြီး ကုသိုလ် အကုသိုလ် မဖြစ်စေဖို့ သတိထားပြီး သဘာဝကို သဘာဝအတိုင်းသိနေဖို့ ဆေးတွေပေးခဲ့တာပါ။

သတ္တဝါတွေဟာ ရောဂါဖြစ်မှပဲ ဆေးကို တမ်းတတတ်ကြပါတယ်။ ရောဂါပျောက်လုလုဖြစ်ရင် ဆေးကိုဂရုတစိုက်မသောက်ချင်ကြပြန်ဘူး။ အဲ့ဒီလို အပြုအမူတွေနဲ့ ရောဂါအမြစ်ပြတ်အောင် ကုလို့မရနိုင်ပါဘူး။ ရောဂါမဖြစ်သေး ခင် ကာကွယ်ဆေးကို သောက်သင့်သလို ရောဂါဖြစ်လာရင်လဲ ဆေးကို ဆေး ညွှန်းအတိုင်း ဂရုတစိုက် သောက်သင့်ပါတယ်။ ရောဂါပျောက်ချင်တယ်ဆိုရင် ပေါ့။ ဒီလိုပါပဲ သတိဆိုတဲ့ဆေးဟာ မကောင်းတဲ့စိတ်တွေကို ပေါ်ခွင့်မပေးသလို ကောင်းတဲ့စိတ်ကိုကျတော့ မြဲနေအောင် ထိန်းထားပေးပါတယ်။ ကောင်းစိတ် သာဖြစ်နေသူတစ်ယောက်ဟာ သတိရှိနေလို့ လိုချင်ရင် လိုချင်မှန်းသိသလို စိတ်ဆိုးရင် စိတ်ဆိုးမှန်းသိနေလို့ ရူးတဲ့သူ ဘယ်တော့မှ မဖြစ်ပါဘူး။ သတိမြဲရင် ဖြူစင်သူ (အရိယာ)ပါ ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။ သတိသာ ကင်းပျောက်သွားရင် သတ္တဝါတွေဟာ လုပ်သင့် မလုပ်သင့် မသိတော့ဘဲ လုပ်ချင်တာကိုသာ လုပ်မိ နေလို့ မှားမှန်မသိ မှားနေရင်း အမှားသံသရာ လည်နေပါတော့တယ်။

မင်းမရှိရင် ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ဆေး၊ သတိရရင် မျက်ရည်မလည်တဲ့ဆေး ဒီကမ္ဘာမှာ မပေါ်သေးဘူးတဲ့လား။ ဟိုး . . . လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်(၂၆၀၀)လောက် ကတည်းက သတိဆိုတဲ့ဆေးနဲ့ ဗုဒ္ဓဆိုတဲ့ ဆရာဝန်က ပဋ္ဌာစာရာ အချစ်ရူးမလေး ကို အရူးပျောက်တဲ့အထိ ကုပေးခဲ့ဖူးပါတယ်။ အရူးပျောက်ရုံတင်မက ကိလေ သာကုန် ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အထိ အဆစ်လေးပါ ရသွားလို့ အခုဆို သန္တိသူခ နိဗ္ဗာန်ပါ ရောက်သွားပြီလေ။ သံသရာတစ်လျှောက်လုံးပါလာတဲ့ သတ္တဝါတွေကို ရူးစေ တတ်တဲ့ အချစ်ဆိုတဲ့အရာကို အမြစ်ပြတ်ပျောက်စေတာကတော့ သတိဆိုတဲ့

ဆေးပါပဲ။ သတိဆိုတဲ့ ဆေးမပါဘဲ နုနယ်တဲ့နှလုံးသားကို လိုချင်မှု၊ စွဲလန်းမှု၊
ချီးကျူးခံချင်မှု၊ ချစ်ခင်မှုတွေနဲ့ နှိပ်စက်နေဦးမှာလား။ အငိုမရပ်တဲ့ အရူးတစ်
ယောက်သာ ဖြစ်နေမယ်ဆိုတာကို မေ့မထားသင့်ပါဘူး။ ရောဂါဖြစ်တတ်မှန်း
သိရင် ဆေးကို ဆောင်ထားသင့်ပါတယ်လေ။

သံသရာတစ်လျှောက် သတိမပါလို့ ရူးခဲ့ပြီးပြီ။ နုနယ်တဲ့နှလုံးသားကို
အချစ်နဲ့ နှိပ်စက်ခဲ့ပြီးပြီ။ ဒီလောက်နဲ့ပဲ ကျေနပ်သင့်ပါပြီ။ သူများမိုးခါးရေ
သောက်လို့ ကိုယ်လဲ သောက်ချင်နေတုန်းလား၊ ရူးနေသူတစ်ယောက်ရဲ့အဖြစ်ကို
တစ်ချက်လောက် ဝင်ခံစားကြည့်ပါ။ ဘယ်လိုနေလဲဆိုတာသိရင် ရူးချင်စိတ်
ပျောက်သွားမှာ သေချာပါတယ်။ သာသနာနဲ့လဲကြုံ။ ဟောပြောပြသူလဲများ၊
ကျင့်စရာတရားတွေလဲ ရှိနေတုန်း သတိဆိုတဲ့ဆေးကို ဆောင်ထားပြီး အသိ
ပွားတဲ့တရားကို ကျင့်သုံးသင့်နေပါပြီ။ မရဖူးသေးတဲ့အရာကို လိုချင်တဲ့စိတ် ရှိရင်၊
မချစ်ဖူးသူကို ချစ်ဖူးချင်တဲ့စိတ်များရှိနေရင် သံသရာတစ်လျှောက် ဘယ်တုန်း
ကမှ မရဖူးသေးတဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်လေး ရအောင်လဲ သတိဆိုတဲ့ဆေးကို
သုံးဆောင်သင့်ပါပြီ။

လိုချင်မှု၊ စွဲလမ်းမှု၊ ချီးကျူးခံချင်မှု၊ ချစ်ခင်မှုတွေဟာ သက်ရှိသတ္တဝါတွေ
ကို ရူးအောင်လဲလုပ်ပေးတတ်သလို၊ ဒုက္ခပင်လယ်ဝေနေအောင်လဲ ဖန်တီးပေး
တတ်ပါတယ်။ ဒုက္ခတွေကင်းဝေးရာ၊ သုခတွေစုဝေးရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်ဖို့
အတွက်ဆိုရင် အဆိပ်သင့်နှလုံးသားနဲ့ အသက်ရှင်နေကြတဲ့ သတ္တဝါတွေ ထာဝရ
အရူးပျောက်စေဖို့ ဘုရားပေးတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ဆေးကို သောက်သုံးဖို့ပါပဲ
လေ . . .

(၂၀-၁၁-၂၀၁၉) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

ပါရမီ (၁၀) ပါး ဝန်းရံထား တရားတော်

သုံးလောကထွဋ်ထား မြတ်စွာဘုရားရှင် လောကမှာ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက် လာတာဟာ သက်ရှိသတ္တဝါတွေ ကောင်းကျိုးရစေဖို့၊ မှန်ကန်တဲ့နည်းလမ်းသိပြီး နိဗ္ဗာန်ခရီးလမ်း လျှောက်လှမ်းနိုင်စေဖို့ပါ။ သတ္တဝါတွေဟာ ကိုယ်ထင်ရာ အမှန် လုပ်ပြီး သံသရာခရီးကလွတ်လေနှိုးနဲ့ ကြိုးစားကြပေမယ့် သံသရာဝဲ သြဃထဲမှ မလွတ်နိုင်ကြတာကို တွေ့ရှိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထမင်း သားရဲ့ ဆရာဖြစ်ကြတဲ့ အာဠာရ နဲ့ ဥဒက ရသေ့တို့က သက်သေပြနေပါတယ်။ သူတို့ဟာ လောကီနယ်ပယ်မှာတော့ ပြိုင်စံရှား အကျင့်ကောင်းသူများဖြစ်သလို ရထားတဲ့ သမာဓိနဲ့ လောကီအဘိညာဉ်များကို ကြည့်ရင် သိသာနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ဟာ သံသရာက လွတ်မြောက်သွားသူတွေတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီထက်ဆိုးတဲ့အခြေအနေတစ်ခုက သံသရာလွတ်ကြောင်း တရားတော်ကို တောင် နာခွင့်မရလိုက်တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် မှန်ကန်တဲ့ နည်းလမ်းကို သိဖို့ဟာ သိပ်ကို အရေးကြီးလွန်းပါတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟာ တခြားဘုရားတွေလို ငါ့လို မဖြစ်နိုင်ကြဘူးလို့ မဟောခဲ့တာကတော့ အံ့ဩစရာပါပဲ။

သတ္တဝါတွေဟာ ကိုယ့်ရဲ့ ဆန္ဒအလိုက် ၁။ ဘုရားဖြစ်အောင် ကြိုးစားပိုင် ခွင့်ရှိသလို ၂။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်အောင်လဲ အားထုတ်နိုင်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ၃။ အဂ္ဂသာဝက မဟာသာဝကအဖြစ်နဲ့လဲ နိဗ္ဗာန်ဝင်ချင်ရင် ဝင်နိုင်သလို

၄။ ရိုးရိုး ပကတိ သာဝကအနေနဲ့လဲ နိဗ္ဗာန်ခရီးကို ဆက်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဖြစ်ချင်သူတွေဟာ ဖြစ်ရလေအောင် ဆိုင်ရာပါရမီများကိုတော့ ဖြည့်ကျင့်မှ ရတာပါ။ ပါရမီဖြည့်ပေမယ့် ဖြစ်ဖို့အခက်ဆုံးကတော့ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားဖြစ်ခွင့်ပါပဲ။ ဘုရားဖြစ်ချင်ရင် ပါရမီနဲ့တစ်ခုတည်းနဲ့ မလုံလောက်တော့ ပါဘူး။ ပါရမီ၊ ဥပပါရမီ၊ ပရမတ္ထပါရမီဆိုပြီးတော့ သုံးဆင့်ဖြည့်ရပါတယ်။

ပြီးတော့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင် ပါရမီရယ်၊ ဥပပါရမီရယ်ဆိုပြီး တော့ ၂-ဆင့် ဖြည့်ရပါတယ်။ အဂ္ဂသာဝက မဟာသာဝကများ ပကတိသာဝက များကြတော့ ပါရမီကို ၁ ဆင့်ပဲ ဖြည့်ရတယ်။ ၁ ဆင့်ဆိုရင် (၁၀) ပါး ရှိတယ်။ ၂ ဆင့်ဆိုရင် (၂၀) ၊ ၃ ဆင့်ဆိုရင် (၃၀) ။ အဲဒီ သာဝကမှာတောင်မှ အဂ္ဂသာဝက မဟာသာဝက ပကတိသာဝက မတူပြန်ဘူး။ ရိုးရိုး ပကတိသာဝကတစ်ယောက် အနေနဲ့ သာသနာတွင်းမှာနေပြီး သစ္စာလေးပါးကို သိချင်တယ်ဆိုရင် ပါရမီ(၁၀) ပါးကို အချိန်တိုအတွင်းမှာ ဖြည့်လို့ရနိုင်ပါတယ်။ အချိန်အတွက် ပူစရာမလိုသလို ကမ္ဘာတစ်သိန်းလဲ ပါရမီဖြည့်စရာ မလိုပြန်ပါဘူး။ ပြီးတော့ တစ်အသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ဖြည့်ရတာမျိုးလဲ မလိုဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူက ဘုရား တစ်ဆူရဲ့လက်ထက်မှာ ဧတဒဂ်ရချင်တဲ့ ဆန္ဒမရှိလို့ပါ။ ဧတဒဂ်သာရချင်တဲ့ ဆန္ဒရှိခဲ့မယ်ဆိုရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ အရိမေတ္တယျဘုရားလက်ထက်မှာ ဆုပန်ရလိမ့်မယ်။ နောက်ထပ် ဘုရားတစ်ဆူ ပွင့်တဲ့အချိန်မှာဆိုရင်တော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ် ဟာ ဧတဒဂ်ဘွဲ့တစ်ခုရမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် လောကမှာ ရှင်သန်တဲ့သူ တစ်ယောက်အနေနဲ့ ဘွဲ့ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ ချမ်းသာတာမဟုတ်ဘူးဆိုတာကိုတော့ နားလည်ဖို့လိုလိမ့်မယ်။ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာကို တတ်တယ်ဆိုရင် ဘွဲ့မရလည်းပဲ ပစ္စည်းဥစ္စာရှာလို့ရတယ်။ လူထဲက လူတစ်ယောက်လောက် ဖြစ်အောင်တော့ လုပ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာ တတ်ဖို့တော့ လိုအပ်တာပေါ့။ ဒီလိုပါပဲ ရဟန္တာဖြစ်လိုသူအတွက် ဧတဒဂ်ရမှ

မဟုတ်ပါဘူး။ ဘဝကို ဖြတ်လို့ရတဲ့ပညာ တတ်ဖို့တော့လိုအပ်ပါတယ်။ အဲ့ဒီ ပညာက ပါရမီ (၁၀) ပါးပါပဲ။ သူက အချိန်ပိုင်းဖြည့်ရတာ။ ဘွဲ့ရဖို့အတွက်ဆို ဘယ်ကနေ စဖြည့်သလဲဆိုရင် ပထမတန်းကနေ ဆယ်တန်း။ ဆယ်တန်းပြီးရင် တက္ကသိုလ်တက်ရတယ်။ သူက ဧတဒဂ်ရအောင်လုပ်တာနဲ့ တူသွားတယ်။ ဘွဲ့ရ စရာမလိုဘူးဆိုရင် ဖြတ်လမ်းက လိုက်လို့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ပါရမီ (၁၀) ပါး ချင်းတော့ အတူတူပါပဲ။

ကိုယ်က ဂုဏ်ရှိသူအနေနဲ့ ဘုရားတစ်ဆူဆူရဲ့လက်ထက်မှာ ဧတဒဂ် ရချင်တယ်ဆိုရင်တော့ ဘွဲ့ ယူလိုက်ပေါ့။ အဲဒါဆိုရင်တော့ ၁၄ နှစ် စောင့်ရမယ်။ မာစတာဘွဲ့အတွက်ဆိုရင် ဒီထက် ပိုကြာနိုင်သလို ဒေါက်တာဘွဲ့အတွက် ဆိုရင် တော့ ပိုကြာသွားတာပေါ့။ ဧတဒဂ်ဘွဲ့ရသူတွေလို ကိုယ်က လူသိရှင်ကြားဖြစ်ချင် သလား သို့မဟုတ် ခန္ဓာရဲ့အပြစ်ကိုသိပြီး ခန္ဓာမုန်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်အနေနဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ချင်သလား။ အဂ္ဂသာဝက မဟာသာဝက ပကတိသာဝက များလည်းပဲ သစ္စာလေးပါးကို သိပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ကို သွားတာပဲ။ ဘာဧတဒဂ်မှ မရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လည်းပဲ နိဗ္ဗာန်သွားရတာပါပဲ။ နိဗ္ဗာန်သွားတယ်ဆိုတာ ခန္ဓာကင်း သွားတာကို ပြောတာ။ ခန္ဓာရဲ့ဒုက္ခ ခန္ဓာရဲ့ဝန်ကို ထမ်းစရာ မလိုတော့ဘူးလို့ ပြောတာ။ အသိရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးဟာ ခန္ဓာရဲ့ဝန်ကို ထမ်းစရာ မလိုတော့ဘူး။ ဒါဆို ဒီနေ့ လုပ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပါရမီ ပြည့်သွားသလား။ ဖြည့်ရာရော ရောက်သလား။ ဒါကို သိဖို့လိုတယ်။ သိပြီဆိုရင် အချိန်တိုင်း သတိ ကပ်ပြီး အားထုတ်မယ်ဆိုရင် ငါတို့လည်းပဲ သစ္စာသိနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ယုံကြည်မှု အားတစ်ခုတော့ ရသွားတာပေါ့။ သတိကပ်ပြီး အလှူလုပ်တာ တရားနာနေ တာဟာ ပါရမီ (၁၀)ပါးကို ဖြည့်နေတာပါပဲ။ ပါရမီ (၁၀) ပါးကတော့ . .

ဒါနပါရမီ။

လှူဒါန်းပေးကမ်းတယ်။ ဒါနမှာ ပါရမီ စကားလုံး ထည့်ထားတယ်။ ဒါနပါရမီ သီလပါရမီစသည်ဖြင့်ပေါ့။ ပါရမီဆိုတာ ပရမာနံ ဣဒံ= မြင့်မြတ်သူတို့ဥစ္စာဟာ ပါရမီတဲ့။ မြင့်မြတ်တဲ့သူတွေ လုပ်တာတဲ့။ ယုတ်ညံ့တဲ့သူတွေ မလုပ်ဘူး။ မြင့်မြတ်တဲ့သူတွေဆိုတာ အရိယာတွေ။ ပုထုဇဉ်နဲ့အရိယာကို ယှဉ်ကြည့်ရင် ပုထုဇဉ်ဆိုတဲ့စကားလုံးဟာ သိပ်ကြမ်းတမ်းလွန်းပါတယ်။ ပုထု ကိလေသေ ဇနေတီတိ ပုထုဇနော ကိလေသာ (၁၀) ပါးစလုံးကို အချိန်တိုင်း အချိန်တိုင်း လုပ်ပြီးတော့ ဘဝကိုဖြတ်သန်းနေသူဟာ ပုထုဇဉ်တဲ့။ အရိယာအနေနဲ့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ပုထုဇဉ်ဟာ လူယုတ်မာပဲ။ ပုထုဇဉ်တွေကြားမှာကျတော့ သူက လူကောင်း။ အရိယာဆိုတာ ပုထုဇဉ်ကနေ ကြိုးစားအားထုတ်တဲ့အတွက် မဂ်၊ ဖိုလ်ရသွားသူပါ။ အရိယာ = ဖြူစင်သူ တဲ့။ သန့်ရှင်းသူ၊ မြင့်မြတ်သူ တဲ့။ အသိဉာဏ်ကွာသွားတဲ့အတွက် မြင့်မြတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ်သွားတာ။ ဒါနကတော့ ဒါနပဲ။ မြင့်မြတ်အောင် လုပ်တယ်ဆိုရင် ဒါနဟာ ပါရမီဖြစ်ဖို့ လိုအပ်တယ်။

ဒီနေ့ ဝါဆိုသင်္ကန်း လှူဒါန်းပေးကမ်းတယ်။ ဒါက ဒါနပဲ။ ဒါပေမဲ့ အသိမပါတဲ့ အလုပ်တစ်ခုဟာ ပါရမီမဖြစ်ဘူး။ ဒါဆို တပည့်တော်တို့ လှူတာ အသိမပါလို့လားလို့ မေးစရာ ဖြစ်လာပါတယ်။ ဆရာတစ်ယောက်သိတဲ့ အသိနဲ့ တပည့်တစ်ယောက်သိတဲ့ အသိဟာ မတူကွဲပြား ခြားနားပါတယ်။ အသိဆိုတဲ့ စကားလုံးတူပေမယ့် သိတာချင်းက မတူပါဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီအသိဟာ ပရမတ် မြင့်မြတ်နေရတယ်။ ဒါဆို ငါ့အတွက်လို့ တွေးထားပြီး ဒါနလုပ်တဲ့သူရဲ့စိတ်ဟာ ဒိဋ္ဌိခေါ်တဲ့ အတ္တပါလို့ မြင့်မြတ်တယ်လို့ ပြောလို့မရပါဘူး။ ဒါဆို သင်္ကန်းလှူတာ သို့မဟုတ် ဆွမ်းကပ်တာဟာ ဒါနပါပဲ။ အဲဒီလို လှူတဲ့အခါ ဘယ်လိုတွေးပေးရမလဲဆိုရင် . .

၁။ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ရပါစေ။

၂။ အလှူရှင်ပုဂ္ဂိုလ် သံသရာမှ လွတ်ပါစေပေ။ ဒါပဲ။ ရှင်းရှင်းလေးရယ်။ ကုသိုလ်က တအားရှင်းတယ်။ လူတွေက တဏှာနဲ့ ရှုပ်ထွေးသွားတာ။ သူရပါစေဆိုပြီး ပြောပေမယ့်လို့ ငါလိုချင်တဲ့ ဆန္ဒပါလာတာကိုက လူတစ်ယောက်ကို ဒုက္ခရောက်သွားစေတာပဲ။ ဒါနတော့ ဖြစ်စေတယ်။ ပါရမီ မဖြစ်ဘူး။ ပါရမီဆိုတာက သူများကို ပေးတာ။ သူများကို ပေးလိုက်ပြီဆိုရင် ကိုယ့်မှာ လောဘမရှိရဘူး။ ပစ္စည်းကို လိုချင်တဲ့စိတ် မရှိရဘူး။ ဒါပေမယ့် လူတွေမှာ ဘာရှိလဲဆိုရင် ဒါနကို လုပ်လိုက်တဲ့အတွက် အဲဒီ ဒါနကြောင့် ဘဝရပြီဆိုရင် ဒုက္ခမကြုံချင်ဘူး။ ဒါကြောင့် လူ နတ် ဖြစ်ချင်တယ်။ ပေးတာလား၊ ယူတာလား။ (ယူတာပါဘုရား)။ အဲဒါ လောဘခေါ်တယ်။ ပါရမီမဟုတ်ဘူး။ ပေးတာက ဒါနပဲ။ ယူတာက ပါရမီမှ မဟုတ်တာ။ ပေးတာက လွှတ်တာဆိုရင် လွှတ်တယ်။ ဒါကြောင့် လွှတ်လိုက်ပါ။

လောဘကိုသတ်ချင်လို့ ဒါနလုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဘာဖြစ်လို့ လောဘ အာရုံပြုပြီး ကိုယ်က လူဖြစ်၊ နတ်ဖြစ်ပြီး ချမ်းသာချင်ရတာလဲ။ ဒါအဖြေပဲ။ ဒါကြောင့် သူတို့ ရပါစေ။ ငါ လွတ်မြောက်ပါစေပေ။ ဒါမှ ဒါနက ပါရမီဖြစ် လာတာ။ ဒါဆိုရင် ဒီနေ့လုပ်တဲ့ကုသိုလ်နဲ့ အရင်က လုပ်ခဲ့တဲ့ကုသိုလ်ကို ပြန်ယှဉ်ကြည့်။ ပါရမီပဲ ဖြစ်ခဲ့သလား ဒါနပဲ ဖြစ်သလားလို့။ ဒါအဖြေပဲ။ ပါရမီဖြစ်တဲ့ ဒါနလုပ်ဖို့ ဘာပါရမလဲဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ မျိုးစေ့လေး ပါရတယ်။ ဒါမှ ဘဝတစ်ခု ရတဲ့အခါ လူဖြစ် နတ်ဖြစ်ပြီ ဆိုရင် ဒါနရော သီလပါ အကျိုးပေးတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီပစ္စည်းကိုမြင်တာနဲ့တင်ပဲ သံဝေဂရစရာတွေ ဖြစ်လာတာ။ ငါတို့ မိဘတွေ လောကမှာ ရှင်သန်ပြီးတော့ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရှာဖွေတာမှန်ပေမယ့် ဘာတွေများ ယူသွားသလဲ။ ဘာမှ ယူသွားတာ မဟုတ်ဘူး။ ကျန်ခဲ့တဲ့ပစ္စည်းကို ငါသုံးမယ်ဆိုရင်ရော ဘဝမှာ ဒုက္ခရောက်မှာပေါ့။ ဒါက ဒါနမှာ ပါရမီထည့်ထားလို့ မြင်တဲ့အမြင်မျိုး။ အခု လူ့လောကမှာ အဖေရဲ့အမွေ၊ အမေရဲ့အမွေကို ဆက်ခံ

တဲ့သူတွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို အတွေးမျိုး မရှိဘူးလို့ ပြောရင် လွန်မလား မသိဘူး။ ကိုယ်ကရော အမွေခံရတဲ့အချိန်မှာ ဒီပစ္စည်းတွေကို ကြည့်ပြီးတော့ ဟာ ငါတို့ရဲ့ မိဘတွေ အသက်သေတဲ့အထိ ရှာထားတဲ့ပစ္စည်း တစ်ခုမှ ယူသွားတာ မရှိဘူး။ ငါကရော ယူသွားလို့ မရတဲ့ပစ္စည်းကို ဆက်ခံပြီးတော့ လုပ်နေဦးမှာလား။ ပေးပစ်မှာလား။ စွန့်ရဲတဲ့ သတ္တိမရှိဘူးဆိုရင် မစားရဘူး။ ဘာ မပါလို့လည်း ပါရမီ မပါလို့။ ဒါနတော့ပါတယ်။ အမွေဆက်ခံခွင့်ရတာဟာ ဒါနပါလို့ပဲ။ ဒီပစ္စည်းကို မစွန့် ရဲတာက ပါရမီ မရှိလို့ပါ။ ဒါန-ပလုပ်တဲ့အချိန်မှာ ပေးဆပ်ချင်တဲ့စိတ် လွတ်မြောက်ချင်တဲ့စိတ်ပါရင် ပါရမီဖြစ်ပါတယ်။

ပြီးတော့ သီလပါရမီ။

ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ။ ပြီးတော့ ဒုလ္လဘ ဝတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုရင် ၂၂၇ သွယ်သောသီလ။ ဘယ်သီလပဲဖြစ်ဖြစ် သီလကို ဆောက်တည်ရတယ်။ သီလကို ဆောက်တည်တဲ့အခါ ငါ့ဘဝမှာ မယူဖူးသေးတဲ့ သီလကို ယူတယ်။ ဒီလို အတွေးလေးနဲ့တော့ ဘာမှ မထူးဘူး။ မရှိသေးတဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခုကို သုံးရတာ တန်ဖိုးတက်လာတာ မဟုတ်ဘူး။ တခါတခါကျရင် တန်ဖိုးမဲ့တဲ့ လူတစ်ယောက် ဖြစ်သွား စေတတ်တယ်။ ကိုယ်က ဘယ်လို သိရမလဲဆိုရင် သီလဆောက်တည်ရင် ပါရမီပါမှ။ ပါရမီ မပါရင်တော့ သီလက သီလ အဆင့်မှာပဲ ရပ်သွားတယ်။ ပါရမီနဲ့ သီလတွဲလိုက်ပြီဆိုရင် သီလဆောက်တည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသည် သီလက ငါ့အတွက် ဆောက်တည်တာ မဟုတ်ဘူး။ အများအတွက် ဆောက်တည်တာ။ အများအတွက် ဆောက်တည် ပြီဆိုရင် ကိုယ်က ဘာရှောင်ရပြီလဲဆိုရင် မသတ်ရဘူး။ မခိုးရဘူး။ ပြီးတော့ သူများချစ်ခြင်း မခွဲရဘူး။ မုသား မပြောရဘူး။ မူးယစ်စေတတ်တဲ့ အရာကို မသုံးရဘူး။

ဒါတင်မက ကိုယ်က အများနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆက်ဆံပြောဆိုနေရတာ တွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် “Pay Respect” သူများကို လေးစားတတ်ရတယ်။ လေးစား တတ်တဲ့အခါမှာ ၂ -ဇွဲး။ ပစ္စည်းကို လေးစားတာရယ်။ လူကို လေးစားတာရယ်။ ဒါပေမယ့် လူတွေက သေနတ်နဲ့အာဏာကိုပဲ လေးစားတတ်တာ။ အဲဒါက အပစာယန မဟုတ်ဘူး။ “Fear and Worry” စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့မှုလို့ခေါ်တယ်။ “Pay Respect” လေးစားတတ်တယ်ဆိုတာ အဲဒါ ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ ဥပမာ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကြည့်လိုက်။ အမှိုက်ကို ပစ်တယ်။ “Time to Change” ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို သုံးပြီးတော့ အခုထိ မပြောင်းလဲသေးပါလားဆိုပြီး ပြောနေတဲ့ လူတစ်ယောက်ရဲ့ လက်ထဲမှာရှိတဲ့အမှိုက်ဟာ ဒီနားမှာ ပစ်ချသွားတယ်။ ဒါဟာ လေးစားမှု “Pay Respect” မရှိတာပဲ။ အများရဲ့အကျိုးကို မကြည့်ပဲနဲ့ ကိုယ့် အကျိုးကိုပဲကြည့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ သီလပြည့်စုံတယ်ဆိုတာ မဖြစ်နိုင် ဘူး။ ရှိတယ်ဆိုရင်တောင်မှ သီလသည် ပါရမီ မထိုက်ဘူး။ ကိုယ်ယူတဲ့ သီလဟာ ပါရမီလား သီလသက်သက်လားဆိုတာ နားလည်ဖို့တော့ လိုအပ်တယ်။

လုပ်တဲ့ အလုပ်က မှန်တယ်။ ဒါပေမယ့် မန်နေဂျာအထိ ရနိုင်တဲ့ ရာထူးလား။ တံမြက် စည်းလှည်းတဲ့ ရာထူးလားဆိုတာတော့ သိဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ တံမြက်စည်းလှည်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် မန်နေဂျာ ရာထူးအထိ ရာထူးတိုးစရာ အကြောင်း မရှိပါဘူး။ လုပ်တော့ လုပ်တာပဲ။ တံမြက်စည်းလှည်းတာလည်း အလုပ်ပဲလေ။ သူလည်း “Job” ပဲလေ။ ပိုက်ဆံရတဲ့ အလုပ်ဟာ Job or Work ဘယ်လိုခေါ်ခေါ်လေ။ အလုပ်ဟာ အလုပ်ပဲ။ ဒါပေမယ့် တိုးတက်စေနိုင်တဲ့ အလုပ် လွတ်မြောက်စေနိုင်တဲ့ အလုပ်မှသာ ဘဝတစ်ခုကို တိုးတက်စေတယ်။ လွတ်မြောက်စေတယ်။ လူအတော်များများက ပါရမီအလုပ်ကို မလုပ်တာ များတယ်လို့ပြောရင် လွန်မလား မသိဘူး။ သီလတော့ ယူနေကြတာပဲ။ ပါဏာ တိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဓိယာမိ ဆိုတာ လမ်းတိုင်း လမ်းတိုင်းမှာ

ဆူညံပွက်နေတာပဲ။ မသတ်ဘူး မခိုးဘူး မှန်တယ်။ သူများသားသမီးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မဖျက်ဆီးဘူး။ မုသား မပြောဘူး။ အရက်မသောက်ဘူး။ ဘယ်လိုပဲပြောပြော လမ်းပေါ်မှာ အမှိုက်ရှုပ်ရင် ရောဂါလာမှာပဲ။ ပြီးတော့ စုပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း Team Work ဆိုတာ ဝေယျာဝေစွခေါ်တယ်။ ဟိုဘက်အဖွဲ့နဲ့ ဒီဘက် အဖွဲ့ ညှိနှိုင်းပြီးတော့ နိုင်ငံတိုးတက်အောင် လုပ်ရမယ့် ကိစ္စတစ်ခုကို ဘာဖြစ်လို့များ ဟိုဘက်ဒီဘက် ခွဲနေရတာလဲ။ ဒါက အဖွဲ့နဲ့ပြောလို့ ပါ။ အိမ်ပဲကြည့်ပြီး ပြောကြည့်လိုက်။ ဘာဖြစ်လို့ ဟိုဘက်အိမ် ဒီဘက်အိမ် အတင်းပြောနေကြတာလဲ။ ပြန်စဉ်းစားကြည့်။ နိုင်ငံအုပ်ချုပ် မင်းလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ အပြစ်မပြောနဲ့။ အုပ်ချုပ်ခံလူတန်းစားရဲ့အောက်မှာနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုယ်တိုင်က သီလပါရမီမဖြစ်တဲ့အတွက် တရားအားထုတ်ရင် တရားရဖို့ မလွယ်တာ။

ပြောပြီးသား။ ပကတိသာဝက တစ်ယောက်ဟာ ပါရမီ ၁၀ ပါး ပြည့်ရပါတယ်။ ပါရမီ ၁၀ ပါးမှ လက်ကိုင်မထားဘဲနဲ့ ဘယ်လိုလုပ် လွတ်မြောက်မှုကို ရနိုင်မှာလဲ။ နိုင်ငံလွတ်လပ်မှုလည်း မရနိုင်သလို နိုင်ငံလွတ်မြောက်မှုလည်း မရှိနိုင်ပါဘူး။ ဒါဆို နိုင်ငံရေးပြောနေတာလား။ မဟုတ်ဘူး။ လွတ်မြောက်ရေးကို ပြောတာ။ “Freedom” ဆိုတဲ့ စကားလုံး တစ်ခုကို ပြောကြပါတယ်။ ဘဝမှာ လွတ်လပ်ရေးဆိုတာ ရှိဖို့ မလိုအပ်ဘူးလား။ ဘဝလွတ်လပ်တယ်ဆိုတာ နိုင်ငံ လွတ်လပ်မှ ဘဝလွတ်လပ်တာပေါ့။ ဘဝလွတ်လပ်အောင် ကြိုးစားမှ နိုင်ငံက လွတ်လပ်မှာပေါ့။ ဒါဆို သီလက ပါရမီ ဖြစ်ဖို့လိုအပ်တယ်။ နိုင်ငံခြားသွားတဲ့ အခါမှာသာ နိုင်ငံခြားကျောင်းတွေမှာ တက်ပြီးတော့ သူများနဲ့အလုပ်လုပ်တဲ့အခါ မှာ Team work ပေါင်းပြီးတော့ လုပ်ပေမယ့် ဒီလူတွေ ဗမာပြည်ပြန်သွားတော့ ကောင်းတဲ့အကျင့်ပျောက်ရော။ ဒီတခေါက် မြန်မာပြည် ပြန်သွားတယ်။ စင်္ကာပူမှာ အကြာကြီးနေပြီး မြန်မာပြည် ပြန်ရောက်ကာ အငှားယာဉ်မောင်း

နေတဲ့သူက ပြောပြတယ်။ သူက လမ်းပေါ် ကွမ်းတံတွေး ထွေးတာကို လက်မခံ နိုင်တဲ့သူ။ ဒါပေမယ့် စင်္ကာပူပြန် အခြားယာဉ်မောင်းတစ်ယောက် စင်္ကာပူ နိုင်ငံမှာ စည်းကမ်းတွေနဲ့နေခဲ့ပေမယ့် မြန်မာနိုင်ငံရောက်တဲ့အခါ စည်းကမ်းမဲ့ လမ်းပေါ် ကွမ်းတံတွေးထွေးတယ်တဲ့။ စည်းကမ်း မလိုက်နာတော့တဲ့သဘောပေါ့။ တကယ်လို့ သူဟာ ပါရမီဖြည့်ခဲ့သူဖြစ်မယ်ဆိုရင် ဒီလို စည်းကမ်းမဲ့ ဘယ်လုပ် ပါ့မလဲ။ ဒါပေမယ့် သူက သီလပဲ ယူခဲ့တာပါပဲ။ ပါရမီ ဖြည့်ခဲ့တာမှ မဟုတ်တော့ စည်းကမ်းပျက်တာပေါ့။ ဒါကြောင့် ပါရမီမဖြည့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဘယ်နိုင်ငံမှာနေနေ ဥပဒေကြောက်လို့သာ စည်းကမ်း လိုက်နာတာ။ ကံကို ကြောက်ပြီး သံသရာလျှောက်တဲ့ထဲမှာ သူမပါဘူး။ ကံက သိပ်ကြောက်စရာ ကောင်းတယ်။ လူက ကြောက်စရာမကောင်းဘူး။ သေသွားရင် အဲဒီလူ ဘာမှ လုပ်လို့မရဘူး။ မသေခင်သာ လူတွေကို လူတွေက ဒုက္ခပေးလို့ရတာ။ သေ သွားပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ လူတွေကို ဒုက္ခပေးလို့ မရဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘယ်သူသေသေ။ ကံက မသေသေးဘူးဆိုရင် ဒုက္ခက လိုက်လာတာပါပဲ။

လူတွေက လူကိုပဲကြောက်တာ။ ကံကြောက်တာမှ မဟုတ်တာ။ လူကြောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ သီလပဲ ဆောက်တည်တယ်။ ပါရမီကို မဖြည့်ဘူး။ ကံကြောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကသာ သီလလည်း ဆောက်တည်တယ်။ ပါရမီလည်း ဖြည့်တယ်။ ဒါဆို သီလကို ပါရမီဖြည့်တဲ့အနေနဲ့ ဆောက်တည်ရင် ရှောင်သီလခေါ်တဲ့ ငါးပါးသီလလည်း လုံသွားတယ်။ ဆောင်သီလခေါ်တဲ့ အမှိုက်ကိုပစ်တာမျိုးတွေ မဟုတ်တဲ့နေရာမှာ ကွမ်းတံတွေးထွေးတာမျိုးတွေ မရှိတော့ဘူး။ ပါရမီဆိုတာ သူများလည်း မထိခိုက်ရဘူး။ ကိုယ်လည်း လွတ် မြောက်ရမယ်။ ခုနက ဒါနမှာတောင်မှ ကြည့်ပါလား။ သူများကို ပေးလိုက်တယ်။ ကိုယ်က လွတ်မြောက်သွားတယ်။ အခု သီလကို ဆောက်တည်တယ်ဆိုရင် သန့်ရှင်းနေရမယ်။ “By Law” မဟုတ်ဘူးနော် “By Law” ။ “By Law”

ဆိုတာက ဥပဒေကြောင့် ဖြစ်တာကိုး။ ဒါဆိုရင် ဘာကို ပြဋ္ဌာန်းလဲဆိုရင် “Fear and Worry” ကို ပြဋ္ဌာန်းတယ်။ အဖမ်းခံရမှာစိုးလို့၊ ဒဏ်ရိုက်ခံရမှာစိုးလို့သာ ဥပဒေကိုလိုက်နာကြတာ။ “By Law” ကျ အဲ့ဒီလို မဟုတ်ဘူး။ “Understanding” နားလည်တာ။ ပြီးတော့ “Control” ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ်နိုင်တာ။ အမှိုက်ဆိုတာ အမှိုက်ပုံးထဲမှာ ပစ်ရမယ်ဆိုတာ လူတိုင်းသိတဲ့ ကိစ္စတစ်ခု။ လေ့ကျင့်ထားတဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေတောင်မှ အမှိုက်ပုံးထဲမှာ ပစ်တယ်။ အသိဉာဏ်မရှိသေးတဲ့ ကလေးလေး တစ်ယောက်ကိုတောင် လေ့ကျင့်ပေးလို့ရတယ်။ ဟိုတနေ့က ကျောင်းမှာ ဆွမ်းလာကပ်တဲ့အထဲပါတဲ့ ကလေးလေး တစ်ယောက် တစ်နှစ်ခွဲ လောက်ပဲ ရှိသေးတယ်။ အမှိုက်ကိုယူပြီး အမှိုက်ပုံးထဲ သွားထည့်တယ်။ ငယ်ရွယ် တဲ့ကလေးတောင်မှ သိတတ်တဲ့ အသိတစ်ခုကို ကြီးမားတဲ့လူတွေ မသိဘူးဆိုရင် ပါရမီတော်တော်နည်းတာပဲ။

ဒါကြောင့် လူတွေပြောတာ မှန်လောက်တယ်။ ငါတို့ ပါရမီ မရှိဘူး ဆိုတာမျိုး။ အဓိပ္ပါယ်က အများအတွက် ငါဂရုမစိုက်ဘူး ပြောတာနဲ့ တူတူပဲ။ အများကို ဂရုစိုက်တယ်ဆိုရင် ပါရမီ ဖြည့်ရတယ်။ ပါရမီဖြည့်တယ်ဆိုတာ လွယ်လွယ်လေးပါ။ အမှိုက်ဆို စည်းကမ်းမဲ့ မပစ်နဲ့။ လူတွေ၊ သက်ရှိသတ္တဝါ တွေကို မလေးမစား မဆက်ဆံနဲ့။ လူကို လူက လေးစားမှ ကျန်တဲ့သူက လေးစား တာရယ်။ အခုက လူ လူချင်း မလေးစားဘူး။ ပြီးတော့ ဟိုလူလုပ်ရင် ဒီလူက ဖျက်ချင်တယ်။ ဒီလူလုပ်ရင် ဟိုလူက ဖျက်ချင်တယ်။ ဟိုလူလုပ်ရင် ဒီလူက အပြစ်ပြောချင်တယ်။ ဒီလူလုပ်ရင် ဟိုလူက အပြစ် ပြောချင်တယ်။ Team Work မရှိဘူးဆိုရင် အလုပ်ပါ မပြီးတော့ဘူး။ ကျောင်းတက်တုန်းက ညီညွတ်ခွဲ တဲ့သူတွေ အလုပ်ထဲရောက်တဲ့အခါမှာ ဘာဖြစ်လို့ မညီမညွတ်ဖြစ်တာလဲ။ ပါရမီ မရှိလို့ပေါ့။ ဒါကြောင့် သီလယူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဘယ်သူ့အတွက် ယူတာလဲမေးရင် ဖြေကြ တာက တပည့်တော်တို့အတွက်ပါတဲ့။ ဒါကို ပါရမီလို့ မခေါ်ပါဘူး။ ပါရမီ

မမြောက်တော့ လွတ်မြောက်ခွင့်လဲ မရှိတော့ပါဘူး။ သီလယူတာဟာ အသက်ရှင် သူများကို ဆက်လက်အသက်ရှင်သန်ခွင့် ပေးတယ်ဆိုတဲ့အသိနဲ့ ယူမှသာ ပရဟိတ = သူများ အကျိုးထည့်တွေးပေးတာဖြစ်လို့ ပါရမီဖြည့်ရာရောက်တာပါ။ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်သလိုပါပဲ အဒိန္နာဒါန = ပိုင်ရှင်မပေးတဲ့ ဥစ္စာကိုမယူဘဲ ပိုင်ဆိုင်သူသာ ပျော်ရွှင်စွာသုံးဆောင်ပါစေ ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ သီလ တည်ဆောက်ရင် လေးစားရာလဲရောက်လို့ ပါရမီဖြစ်ရပြန်တာပေါ့။ ကျန်တဲ့သီလ တွေကိုလဲ နည်းတူမှတ်ပြီး လေ့ကျင့်တည်ဆောက်ရုံပါပဲ။

ပြီးတော့ နေက္ခမ္မပါရမီ။

နေက္ခမ ဆိုတာ ထွက်လာတာ။ ဘယ်ကနေ ထွက်လာသလဲဆိုရင် ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဓမ္မာရုံဆိုတဲ့ အာရုံတွေနဲ့ပတ် သက်ပြီးတော့ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ သူက မခံစားချင်ဘူး။ အချိန်တိုင်းတော့ မဟုတ် ဘူး။ အချိန်ပိုင်း။ အလုပ်ရှုပ်တတ်သူအတွက် ပါရမီကို အမြဲတမ်း ဖြည့်ဖို့ဆိုတာ မလွယ်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၊ သားသမီး၊ ဇနီးမယား၊ ဆွေမျိုးတွေကိုစွန့်ပြီးတော့ တောထဲမှာသွားနေဖို့ဆိုတာ လွယ်တဲ့ကိစ္စမှ မဟုတ် တာ။ အခု ဒီနေ့ တရားလာအားထုတ်တယ်။ ပြီးတော့ ကုသိုလ်လာလုပ်ကြတယ်။ အိမ်မှာ အလုပ်တွေရှိကြမှာပါ။ ပြီးတော့ သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ သွားစရာ ရှိနေ ကြမှာပါ။ လုပ်စရာတွေ မရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ရှားပါတယ်။ လုပ်စရာရှိရဲ့သားနဲ့ အဲဒီအလုပ်ကိုထားပြီး ကုသိုလ်လုပ်နိုင်တာကိုက နေက္ခမပါရမီ ခေါ်တယ်။ အခု ဘာမှ လုပ်စရာ မရှိတော့ဘူးလေ။ အိမ်ပြန်ရင် ဒီအတိုင်း နေရမယ် ထင်လို့လား။ အဝတ်လျှော်စရာ ရှိမယ်။ ပြီးရင် မီးပူတိုက်စရာ ရှိမယ်။ ဘာလုပ်ရမယ် ညာ လုပ်ရမယ်ဆိုတာ ရှိတာပဲ။

ဒီလိုအလုပ်တွေကိုထားခဲ့ပြီး ဒီအလုပ်ကို တမ်းတမှုမရှိဘဲ လွတ်လွတ် ကျွတ်ကျွတ်စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ ဒီမှာလာနေပြီး ကုသိုလ်လုပ်နေတာ နေက္ခမပဲ။

ဒါပေမယ့် အဲဒီနေ့ကွမကို သတိထားပါ။ လူသာ ဒီမှာရှိပြီး စိတ်က ဟိုရောက်
နေရင် နေ့ကွမ မဟုတ်ဘူး။ ဒါ သစ္စာဖောက်တယ်ခေါ်တယ်။ လူတွေက
သစ္စာဖောက်တဲ့နေရာမှာ နှစ်ယောက်မရှိဘူး။ တိရိစ္ဆာန်တွေက သစ္စာမဖောက်
ဘူး။ ဒီနေရာမှာနေဆိုရင် နေတယ်။ ဒါပေမယ့် လူက ဒီနေရာမှာ နေဆိုရင်
ခန္ဓာတော့နေတယ် စိတ်က မနေဘူး။ တွေးနေရော။ ဒါ တရားစခန်းလေ။
တရားစခန်းဆိုတာ ဘာအကြောင်းတွေးရမှာလဲ။ မတရားအကြောင်းလား။
တရားအကြောင်းလား။ တရားအကြောင်းမတွေးပဲ မတရားအကြောင်း တွေး
နေရင် နေ့ကွမ ပါရမီ မဖြစ်တော့ဘူး။ သူ မလွတ်တော့ဘူး။ အချုပ်ခံ လိုက်ရပြီ။
ဒါကြောင့် နေ့ကွမ ကျင့်ဖို့ထွက်လာတယ်။ ဒါပေမယ့် ပါရမီ မဖြစ်ပြန်ဘူး။
ပါရမီဆိုတဲ့စကားလုံးကို အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပေးနေတာ။ နေ့ကွမ ဘယ်ကနေ ထွက်
လာတာလဲ။ အိမ်ကနေ ထွက်လာတယ်။

ဒါပေမယ့် အိမ်မှာရှိတဲ့ အာရုံတစ်ခုကို ပြန်ပြီးတွေးတဲ့အတွက် အတ္တ
ပြန်ပေါ်လာတယ်။ လွတ်ချင်စိတ် မရှိပြန်ဘူး။ အဲဒါဆို ပါရမီ မဖြစ်တော့ဘူး။
ဒါကြောင့် တရားစခန်းသွားသွား ကုသိုလ်လုပ်လုပ် လုပ်တဲ့အချိန်မှာ လွတ်နေ
ရမယ်။ လွတ်တာ အောက်ခြေလွတ်တာ ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ စွဲလန်းစရာ
အာရုံမှ လွတ်နေရမယ်။ ဒါ ပါရမီပါပဲ။ အဲလိုမှ မဟုတ်ပဲနဲ့ သားအဆင်ပြေရဲ့
လား သမီးအဆင်ပြေရဲ့လား အလုပ်မှအဆင်ပြေရဲ့လား စဉ်းစားနေရင် အဲဒီ
လူဟာ မလွတ်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ မလွတ်တာလဲ။ စိတ်ကို လွတ်ထားလို့။
စိတ်ကိုလွတ်ထားသူဟာ မလွတ်လပ်ဘူး။ စိတ်ကို တည်အောင်ကျင့်ပြီး အိမ်အာရုံ
အပြင်အာရုံနဲ့ဝေးနေရင် ပါရမီ လုပ်ငန်းတစ်ခုကို လုပ်လိုက်တာပဲလေ။ တွေးရ
တာ ဘယ်လောက်ပင်ပန်းလဲ။ အိမ်မှာရှိတဲ့ပြဿနာကို ဒီကနေ တွေးနေလို့ ပြီး
သွားတဲ့ကိစ္စမှ မဟုတ်။ အိမ်သွားပြီးတော့ ရှင်းရမယ့်ကိစ္စတစ်ခုကို ဒီမှာထိုင်ပြီး
တွေးရုံနဲ့ ပြီးသွားတဲ့ကိစ္စမဟုတ်ဘူး။ နေ့ကွမတော့ နေ့ကွမပဲ။ ပါရမီတော့

မဖြစ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် တွေးကိုမတွေးပဲ အာရုံနဲ့ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပါရမီ။ အဲဒါ နေကွမ ပါရမီ ခေါ်တယ်။

ပြီးတော့ ပညာပါရမီ။

ပညာဆိုတဲ့ စကားလုံး၊ ပါရမီဆိုတဲ့ စကားလုံး ၂ ခု တွဲထားတယ်။ ပညာနဲ့တော့ သိတယ်။ ခန္ဓာရဲ့ ဒုက္ခကို သိနေတဲ့အတွက် ခန္ဓာက လွတ်အောင် ကြိုးစားမယ်ပေါ့။ ဒါက သိခဲ့တာ။ ပညာက ဘာလဲ။ တကယ့်တကယ် ကြိုးစားတဲ့အခါမှာ ဒီပညာကို ဦးစားပေးပြီးတော့ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက်တရားတွေ ကိုရအောင် ကြိုးစားအားထုတ်နေသလား သို့မဟုတ် ခန္ဓာဉာဏ်ရောက်မဟုတ်ဘဲနဲ့ ပျင်းရိစိတ်တွေ ပေါ်နေသလား သိရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ ချက်ချင်းတရားမရတာဟာ တခြားကြောင့် မဟုတ်ဘူး။ ပါရမီက တန်းစီ ပြည့်မလာလို့၊ ပြည့်မလာဘူးဆိုရင် ပြန်ပြန်ဖြည့်ဖြည့်နေရတာနဲ့တင် အချိန်က ကုန်သွားတယ်။ အသိမရှိလို့လား ဆိုတော့ အသိရှိလို့သာ ဒီရောက်လာတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် သတိမရှိတဲ့ အသိက သုံးလို့မရသလို အသိမရှိတဲ့ သတိကလည်း သုံးလို့ မရဘူး။ အသိဆိုတာ သတိနဲ့ တွဲမှ။ အခု ပညာဆိုတဲ့ ပါရမီ တစ်ခု ဖြစ်ဖို့ဆိုရင် ပါရမီက သတိနဲ့ကပ်ယူရတယ်။ သတိနဲ့ မကပ်သေး သရွေ့ပညာကတော့ ရှိတယ်။ ပါရမီ မထိုက်ဘူး။

ဒါဆိုရင် ပညာက မရင့်ကျက်ဘူးပေါ့။ မရင့်သေးတဲ့ ပညာနဲ့ ဘဝကို ဖြတ်သန်းပြီးဆိုရင် ဘဝကို မုန်းတဲ့စိတ်ဟာ မပေါ်ဘူး။ ကြိုက်တဲ့စိတ်ပဲ ပြန်ပေါ်တာ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ဝိဇ္ဇာလား အဝိဇ္ဇာလား။ ပညာဆိုတာက ဝိဇ္ဇာ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ ဝိဇ္ဇာမီးက လင်းလိုက် မှိန်လိုက် လင်းလိုက် မှိန်လိုက် လုပ်နေရင် ဘယ်ပစ္စည်းမှ ကောင်းကောင်း မမြင်ရဘူး။ လင်းနေမှ ပစ္စည်းကို တိတိကျကျ မြင်နိုင်တာ။ ဒါကြောင့် အာလောကော ဥဒပါမိ = အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်တဲ့။ ကိုယ်က ပစ္စည်းယူတဲ့အခါမှာ မီးကို ဖွင့်တာမှန်တယ်။ အဲဒီမီး ပိတ်မသွားစေနဲ့။

ပစ္စည်းယူပြီးမှ မီးပိတ်ပါ။ ယူနေတုန်း မီးပိတ်သွားတော့ ဘယ်ပစ္စည်း ယူဦးမှာလဲ။ တရားလာအားထုတ်တဲ့အချိန်မှာ အဲဒီမီးပိတ်သွားမယ်ဆိုရင် ဘယ်ပစ္စည်းကို ယူပြီး ပြန်မှာလဲ။ ဒါကို နားလည်ဖို့ လိုတယ်။ ပညာကတော့ ပညာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီအချိန်မှာ မီးကိုဖွင့်ထားလိုက်ပါ။ လိုအပ်လို့ ဖွင့်တာပါ။ မလိုအပ်ရင် ပိတ် ထားမှာပေါ့။ ဆိုပါစို့။ လူမှုရေး စီးပွားရေး ပညာရေး စသည်ဖြင့် အရေး ပေါင်းများစွာဖြင့် ရှုပ်ယှက်ခတ်နေတဲ့ အခါမှာ ပညာဟာ ပါရမီဖြစ်ဖို့က မလွယ် ဘူးလေ။

ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ဒါတွေက တဏှာအာရုံကို ယူပြီးတော့လုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်ဖြစ်နေလို့ အသိရှိတာမှန်ပေမယ့် အဲဒီအသိက အမှောင်ကျသွား တာ။ အမှောင်ကျသွားမှာပေါ့ အပိတ်ခံထားရတာကိုး။ မဟုတ်တာလုပ် တဲ့အချိန်မှာ ပိတ်ထားရတာ ကိစ္စမရှိဘူး။ ဒါပေမယ့် ဟုတ်တာလုပ်တဲ့အချိန်မှာ ဖွင့်မထားတာကတော့ ကိစ္စရှိတယ်။ အိမ်ထဲ မဝင်မချင်း မီးမဖွင့်ဘူး။ အိမ်ကို နေခင်းဘက် ပြန်ရောက်ရင် အိမ်မှာ မီးဖွင့်စရာ မလိုဘူး။ အိမ်ခန်းထဲမှာ မီးဖွင့် စရာမလိုဘူး။ မီးမဖွင့်တာနဲ့ အဲဒီအိမ်က အမှောင်ထဲမှာနေရလို့ ဒုက္ခ ရောက် သွားလားဆိုတော့ မရောက်ဘူးလေ။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်သွားတဲ့အချိန် မှောင်နေရင် မီးဖွင့်မှ အဆင်ပြေတာ။ အလင်းရှိရင်တော့ ဖွင့်စရာ မလိုဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဖြတ်သန်းနေတဲ့ လောကကြီးက မီးရှိတဲ့လောက မဟုတ်ဘူး။ မီးပိတ်နေတဲ့ လောကကြီး။ အဝိဇ္ဇာမီးကို ပိတ်ချင်လို့ ဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ မီးကို ဖွင့်ဖို့ လိုအပ်တာပေါ့။ ဒါပေမယ့် လိုအပ်တဲ့အချိန်မှာပဲဖွင့်ပါ။ နေရာတိုင်းမှာ ဖွင့်ဖို့ဆိုတာ မလွယ်ကူ ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဒါနလုပ်တဲ့အချိန် သီလလုပ်တဲ့အချိန် နေက္ခမဆိုတဲ့ အာရုံ တွေကိုစွန့်ပြီး ထွက်လာတဲ့အချိန်မှာတောင်မှ ဒီပညာဆိုတဲ့ ခလုတ်ကို ပါရမီနဲ့ လင်းအောင် မဖွင့်ဘူးဆိုရင်တော့ အဲဒီလူဟာ မှောင်ပြီးရင်း မှောင်ရင်း ဖြစ်နေ တော့မှာပဲ။

ဒါကြောင့် ဒါနမလုပ်ခင် ကြိုတင်ပြီး ပြောပေးတာ။ မီးလေးကို ဖွင့်ဖို့ သတိပေးလိုက်တာ။ အသိဆိုတဲ့ မီးကိုမဖွင့်ရင် ပါရမီဘယ်ဖြစ်မလဲ။ အဲဒါဆိုရင် သူက ဘယ်နေရာတွေ သွားမလဲ။ လူဖြစ်လိုက်၊ နတ်ဖြစ်လိုက်၊ ဗြဟ္မာဖြစ်လိုက် လူဖြစ်လိုက်၊ နတ်ဖြစ်လိုက်၊ ဗြဟ္မာဖြစ်လိုက်။ ဖြစ်စရာ အကြောင်းကုန်သွားပြီ ဆိုလို့ ရှိရင် ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ် ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါ ခလုတ်ကို ရမ်းစမ်းပြီးတော့ ဖွင့်နေတယ် ခေါ်တာ။ ဒါကြောင့် အလေ့အကျင့်လုပ်ထားရ တယ်။ ဘယ်လောက်ပဲ မှောင်နေပါစေ။ ကိုယ့်အိမ်မှာ ရှိတဲ့ခလုတ်ကို မှောင်နေ ပေမယ့် စမ်းပြီးတော့ သွားဖွင့်လို့ မရဘူးလား။ ဒါကြောင့် အချိန်တိုင်း အချိန်တိုင်း မှာ ပညာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျင့်ရခက်နေပေမဲ့ အချိန်ပိုင်းတော့ လေ့ကျင့်ပေးပါ။ ဒါဆိုရင် အကျင့်ရသွားတယ်။ အမှောင်ထဲမှာ ရှိနေပေမယ့် အဲ့ဒီခလုတ်ကို စမ်းလို့ရတယ်။ ကိုယ့်အိမ်မှာ ကိုယ်ပဲ။ ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ ကိုယ်ပဲ။ ပညာဖွင့်ပြီးတော့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ ဘာရှိတယ်ဆိုတာ မသိနိုင်ဘူးလား။ ဒါပေမယ့် ကြည့် နေပေမယ့် မမြင်နိုင်တာဟာ ခလုတ်ပျောက်နေလို့၊ ခလုတ်ရှိတယ် မဖွင့်တတ်လို့၊ ပြီးတော့ အလေ့ကျင့်မရှိဘူး။ ဒါဆို ပညာပါရမီ ဘယ်ဖြစ် တော့မလဲ။ ပညာတော့ ရှိတယ် ပါရမီ မထိုက်ဘူးပေါ့။ ဒါဆိုရင် ပညာနဲ့ပါရမီ တွဲကပ်လိုက်။ အဲဒါမှ လွတ်မြောက်မှုဆိုတာ ရမှာပေါ့။

ပါရမီ ၁၀ ပါးကို နေ့စဉ်ဖြတ်သန်းရင်း ကုသိုလ်လုပ်တဲ့အခါမှာ ဘာပါ လဲဆိုတာသိဖို့၊ ကိုယ့်ရဲ့ဘဝနဲ့ ပတ်သက်တဲ့လွတ်မြောက်မှုကို ပေးနိုင်တာ ပါရမီပဲ။ လူတိုင်း ဒါနလုပ်တယ်။ တိရစ္ဆာန်လည်း ဒါနလုပ်တယ်။ တိရစ္ဆာန်က လွတ် မြောက်ခွင့် မရှိဘူး။ ဘယ်တိရစ္ဆာန်မှ ပါရမီရအောင် မလုပ်ဘူး။ ပြောမှာပေါ့ ဘုရားလောင်း။ ဘုရားလောင်းကို သွားမပြောနဲ့ သူက ဆုကြီးပန်။ ဆုကြီးပန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပြောနေတာ မဟုတ်ဘူး။ ခုက ရိုးရိုး သာဝကတွေကို ပြောနေတာ။

ပြီးတော့ **ဝီရိယပါရမီ**။

လူတိုင်းက ဝီရိယ ရှိတယ်။ မကောင်းတာပဲ လုပ်လုပ်၊ ကောင်းတာပဲ လုပ်လုပ်၊ သိပ်တက်ကြွတာ။ ဝေယျာဝေစ္စလုပ်ဖို့ခေါ်လိုက်။ တန်းလာတယ်။ ဒါ ဝီရိယပဲ ရှိသေးတာနော်။ ပါရမီဖြစ်ဖို့ လိုတယ်။ ဒီ ဝီရိယဟာ ကုသိုလ်လုပ်တဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုမျိုးတွေးရမှာလဲ။ အများအတွက် အဆင်ပြေပါစေ။ ငါ့အတွက် လွတ်မြောက်ပါစေ။ အဲဒီလိုမျိုး လုပ်နေမှ ဝေယျာဝေစ္စလုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများအတွက် လုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် အဲဒီဝီရိယက တန်ဖိုးတက်တာ။ မကောင်းတဲ့နေရာမှာ ဝီရိယအားကောင်းတယ်။ ဝီရိယ မဖြစ်ဘူးလား ဖြစ်တာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ပါရမီ မဖြစ်ဘူး။ ဘယ်နေရာသွားမယ်။ ဘယ်နိုင်ငံသွားမယ် ဘာလုပ်မယ်ဆိုတာ ဝီရိယ မရှိကြဘူးလားဆိုတော့ ဝီရိယ ရှိပြီးသား။ ဒါပေမယ့် ဝီရိယရှိရုံနဲ့ လွတ်မြောက်မှုက မရနိုင်ဘူး။ လွတ်မြောက်မှုကို ပေးတာ ပါရမီဆိုတာ မေ့ကို မမေ့ပါနဲ့။ ဒါပေမယ့် ပါရမီတစ်လုံးတည်းနဲ့သွားလို့ မရပါဘူး။

“10 in 1” ဆယ်ခုပေါင်းမှ တစ်ခုဖြစ်လို့ ပြောရင် မှန်မှာပေါ့။ “3 in 1” ထက် ပိုပြီးတော့ မြင့်တယ်။ ဒါကြောင့် ပါရမီဆယ်ပါး လက်ကိုင်ထားလို့ ဒီတရားကိုနာပေးတာ။ လုပ်နေတာကြာပြီ ခုထိ တိုးတက်မှုမရှိသေးဘူးဆိုရင် ပါရမီမပါလို့ပါပဲ။ ဒါဆိုရင် သိပြီ။ သိရင်ဖြည့်လို့ ရတာပေါ့။ အဲဒါဆိုရင် ကုသိုလ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဝီရိယက ပါရမီမထိုက်ဘူးဆိုရင် ယုံကြည်မှုက လျော့သွားတယ်။ ဒီလိုဖြစ်သွားရင် တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ ပါရမီဖြည့်ဖို့က သိပ်ခက်ခဲသွားတယ်။ သူများကို ကူလုပ်ပေးတဲ့အခါမှာလည်း ပါရမီ မဖြစ်ဘူး။ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ပြန်ပြီးတော့ ထိန်းသိမ်းပြီး တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာလည်း ပါရမီက တက်မလာတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ဝီရိယကို အသုံးချတတ်ပါစေ။ ကုသိုလ်လုပ်ပြီဆိုရင် အဲဒီ ဝီရိယဟာ ဘယ်ကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ် ပါရမီဖြစ်အောင် ကြိုးစားစေချင်ပါတယ်။ ပါရမီဆိုတာ ပြောပြီးသား။ ဝီရိယနဲ့ လုပ်မယ်ဆိုရင် ဘယ်ပစ္စည်းဖြစ်ဖြစ်

လုပ်ရတာပဲ။ ထမင်းချက်ခိုင်းရင် ချက်ပေးရတာပဲ။ ကူခိုင်းရင် ကူပေးရတာပဲ။ ဟင့်အင်းဆိုတဲ့ စိတ်မျိုးပေါ်ရင် အဲဒီလူမှာ ပါရမီ မရှိတော့ဘူး။ ခိုင်းလွန်းတယ် ကွာလို့မထင်ပါနဲ့။ တကယ်က ပါရမီဖြည့်ခိုင်းတာ။ တနည်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် ခန္ဓာရနေတာဖြစ်လို့ ခန္ဓာကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ဖို့အတွက် လမ်းစဖွင့်ပေးတာ။ အဲဒါ ငါ့ကို ခိုင်းတယ်လို့ တွေးရင်မှားတာပေါ့။ ငါ့ခိုင်းတာ မဟုတ်ဘူး။ တဏှာရှိလို့ အခိုင်းခံရတာ။ တဏှာမရှိရင် ခိုင်းမယ့်သူ မရှိဘူးလေ။ ဒါကြောင့် တဏှာကင်းအောင် ခိုင်းတယ်လို့ စိတ်ထဲမှာ သတ်မှတ်လိုက်ပါ။ ခိုင်းမှ လုပ်ရတာကိုး။ လုပ်ရတယ်ဆိုရင် ဝီရိယပဲလေ။ ဝီရိယပါရမီထိုက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်မှာ စိတ်ဓာတ်က မြင့်မြတ်လာတယ်။ ရိုးရိုး ဒါန၊ သီလ၊ ဝေယျာဝေစ္စလုပ်နေတဲ့အချိန်မှာတောင်မှ ပါရမီထိုက်အောင် ဝီရိယကို ထိန်းနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ ပါရမီထိုက်အောင် လုပ်ကို လုပ်တော့တယ်။ သူများအတွက်တောင်မှ ဒီလောက် အပင်ပန်းခံပြီး လုပ်သေးတာပဲ။ ငါ့အတွက်ဆို ငါက ပိုအပင်ပန်းခံပြီး လုပ်နိုင်တာပေါ့လို့ တွေးလာတယ်။ မတူဘူးနော်။ ဝီရိယတော့ ဝီရိယပဲ။ ပါရမီ မထိုက်ဘူးဆိုလည်း အဆင်မပြေဘူး။ ဘယ်နှစ်လုံး ရှိသွားပြီလဲ။

ပြီးတော့ သစ္စာပါရမီ။

သစ္စာတော့ ပြောနေကြတယ်။ ပါရမီ မဖြစ်ဘူး။ သစ္စာမှန်တာပေါ့။ ကိုယ်ချစ်တဲ့သူကို မလိမ်တာ။ ကိုယ်နဲ့ ရင်းနှီးတဲ့သူကို မလိမ်တာ။ ဒါသစ္စာပဲ။ ဒါပေမယ့် ပါရမီဆိုတာ ဘယ်သတ္တဝါပဲဖြစ်ဖြစ် ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် လိမ်စရာ အကြောင်းမရှိဘူး။ မုန်းတဲ့သူဆိုရင် လိမ်ချင်တယ်။ မကောင်းတဲ့သူဆိုရင် လိမ်ချင်တယ်။ ဒါ ပါရမီမဖြစ်ဘူးလေ။ ပါရမီဖြစ်ဖို့အတွက်ဆိုရင် သစ္စာက အမြဲတမ်း မှန်နေရတယ်။ သူများကို ပြောလည်း ဒီစကားပဲ။ ကိုယ်ချစ်တဲ့သူပြောလည်း ဒီစကားပဲ။ စကား နှစ်ခွဲနှစ်မျိုးဖြစ်ခွင့် မရှိဘူး။ ဒါကို နားလည်ထားဖို့။ သစ္စာ

မရှိဘူးလား။ ရှိတာပေါ့။ အမှန်တရားကို မပြောဘူးလား။ အမြဲတမ်းမပြောပေမယ့် တခါတလေ မပြောဘူးလား။ ဒါပေမယ့် အဲဒါပါရမီလားလို့ မေးကြည့်ပါ။ ပါရမီဆိုတာ သက်ရှိသတ္တဝါအားလုံးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ လွတ်မြောက်ခွင့်ရယ်၊ လွတ်လပ်ခွင့်ရယ်။ လွတ်လပ်ခွင့်က ကိုယ်။ လွတ်မြောက်ခွင့်က သူတို့။ သူတို့ကို လဲ လွတ်မြောက်ခွင့်ပေးရတယ်။

လူတွေ တစ်ခါလိမ်လို့ တစ်ဘဝ မကောင်းကျိုးပေးမယ်ဆိုရင် နောက်ထပ် လိမ်ရဲမှာ မဟုတ်ဘူး။ မသိလို့ လိမ်တာ။ သစ္စာကို မသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး လွတ်မြောက်မှုကိုရမှာလဲ။ သစ္စာကိုတောင်မှ လိမ်ရဲသေးရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် သစ္စာတရားကို ရစရာ အကြောင်းမရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် သစ္စာစကားကိုပြောတာ ပါးစပ်ကပါပဲ။ ပါးစပ်က ပြောလိုက်တဲ့စကားတွေကို ပြန်ကြည့်လိုက်ပါ။ သစ္စာနဲ့မူသား ဘယ်ဟာက ပိုများလဲ။ သစ္စာဖြစ်တယ်ဆိုရင်တောင်မှ ပါရမီဖြစ်ဖို့ ခဲယဉ်းတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားလောင်းဘဝနဲ့ လိမ်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ထုံးစံမရှိဘူးတဲ့။ ဘုရားအလောင်းတော်ဟာ တခြား ဒုစရိုက်တွေ ကျူးလွန်တယ်။ ဒါပေမယ့် သူမကျူးလွန်တဲ့ ဒုစရိုက်က အဲဒီမူသား တစ်ပါးပဲ။ လုံးဝ မကျူးလွန်ဘူးတဲ့။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သစ္စာတရားကို ဒီပါးစပ်နဲ့ပဲ ဟောရမှာဖြစ်လို့တဲ့။ ဒါဆို သစ္စာစကားကို ဒီပါးစပ်နဲ့ဟောလို့ ဒီနားနဲ့ကြားရင် ဒီပါးစပ်နဲ့ပြန်ပြီးတော့ လေ့ကျင့်ရမှာပဲ။ အဲဒါဆိုရင် မလိမ်နဲ့ပေါ့။ မညာနဲ့ပေါ့။ မလိမ်နဲ့ မညာနဲ့ဆိုတာ ကိုယ်နဲ့ ရင်းနှီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်ပဲ မဟုတ်ဘူး။ ဘယ်သူ့ကိုမှ မလိမ်နဲ့။

စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး ဘာအရေးတွေ ပတ်သက်နေပါစေ လိမ်စရာ အကြောင်းမရှိဘူးတဲ့။ အဲဒါ ပါရမီပဲ။ ဘယ်နှစ်ပါး ရှိသွားပြီလဲ။ ၆- ပါးနော်။ ဒါဆို ဒီနေ့ လိမ်လား။ မလိမ်ဘူးနော်။ ဒါနရော ပါရမီမဖြစ်ဘူးလား။ သီလရော။ နေက္ခမ ။ အဲဒါ တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ စိတ်က ဟိုရောက်သွားပါတယ်

ဘုရား။ အဲဒါကတော့ အာမခံရတာ တော်တော်ခက်ခဲတယ်။ စိတ်က ဟိုရောက် ဒီရောက် ရောက်နေရင် နေကွမ္ပပါရမီ မဖြစ်ဘူး။ ပြီးတော့ ပညာပါရမီ ဖြစ်တယ်။ ဝီရိယရော။ ကိုယ့်မှာ ရှိတဲ့ ဝီရိယလောက်တော့ ကိုယ်အားထုတ်ပါတယ်။ ငါက ဘုရားလောင်းမှ မဟုတ်ဘဲနဲ့။ သေသေကြေကြေ အားထုတ်တာ ကိုယ့်အလုပ်မှ မဟုတ်ဘဲနဲ့။ မတူရင် မတူပါနဲ့။ မတူဘဲနဲ့ သွားတုရင် အားငယ်သွားတာ။

အဲ သွားပြီ ငါရနိုင်ပါ့မလားလို့ သံသယမဖြစ်နဲ့။ ကိုယ်နဲ့ တန်ရာတန်ရာ ဝီရိယ ကိုယ့်မှာရှိပြီးသား။ အခု ရပ်ကြတာပဲ။ ထိုင်ကြတာပဲ။ တရားချိန် ၂- ချိန် ဆိုပေမယ့် နာရီက မနည်းဘူးလေ။ ဘာပဲပြောပြော ကိုယ်နိုင်သလောက်ကို စွမ်းအင်ရှိသလောက် အားမထုတ်ဘူးလား။ အားထုတ်တာပဲလေ။ ပညာပါရမီ လည်း ဖြစ်သလို ဝီရိယရော မဖြစ်ဘူးလား။ သစ္စာပါရမီ မဖြစ်မှာစိုးလို့ စကား မပြောခိုင်းတာ။ ပြောခိုင်းလား။ ပြောတဲ့သူ ရှိကောင်းရှိမှာပေါ့။ ဒါတော့ မသိဘူး လေ။ ဒါ သူ့ကိစ္စနဲ့သူပဲ။ ငါ့ကိုများ ပြောလားလို့ မတွေးပါနဲ့။ တရားကို ပြောတဲ့ နေရာမှာ ပုဂ္ဂိုလ်မရွေးရပါဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို ညှာပြီးတော့ ညှာပြီး ပြော လိုက်မယ်ဆိုရင် ကျန်တဲ့သူတွေ အမှန်မသိဘဲဖြစ်တတ်တယ်။ တရားဟာ ညှာ ဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ လိမ်ချင်ရင် လူကိုလိမ်ပါ။ တရားကိုတော့ ဘယ်တော့မှ မလိမ် ပါနဲ့။ အဲဒီတရားက ကိုယ့်ကို လွတ်မြောက်မှုကို ပေးမှာမို့ပါ။ လွတ်မြောက်မှု ပေးမယ့် တရားကို သွားလိမ်တယ်ဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဘယ်တော့မှ မလွတ်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ညှာလည်း မညှာဘူး။ ညှာလည်း မညှာဘူး။ တရား ဟောတဲ့အချိန်ပေါ့။ တစ်ယောက်တည်း တွေ့တဲ့အချိန်မျိုးဆို ညှာသင့်ရင် ညှာ ရမှာပေါ့လေ။ ဒဲ့ကြီးပြောလို့ အဆင်မပြေဘူး။ အခု တရားဟောတဲ့အခါ လူတွေ ကများတော့ ဘယ်သူ့ပြော ပြောမှန်း မသိဘူးလေ။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်ကို ကိုယ် သိသွားတယ်။ ငါ ဒါမျိုး မလုပ်သင့်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ လွတ်မြောက်မှုကို ရှာဖွေတဲ့အခါမှာ ပါရမီဖြစ်ဖို့ လိုအပ်လို့။ ဒါ သိသွားတယ်။

ပြီးတော့ ခန္တီ ပါရမီ။

ခန္တီ ရှိကြတယ်။ သားကို သည်းခံတယ်။ မယားကို သည်းခံတယ်။ ယောက်ျားကို သည်းခံတယ်။ ကျန်တဲ့သူကို သည်းမခံဘူး။ ပါရမီ မဖြစ်တာ။ သည်းခံတယ်ဆိုတာ အရာအားလုံး။ အပူ အအေး သိသူ မသိသူ ချစ်သူ မုန်းသူ အရာအားလုံး ခန္ဓာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကြုံလာသမျှအရာအားလုံးကို သည်းခံဖို့ပြော တာ။ နေ့တိုင်း သည်းမခံပေမယ့် ဒီနေ့ကတော့ သည်းခံမှာပါ။ သည်းခံရင် နိဗ္ဗာန်ရတယ်။ အဲဒါ ပါရမီဖြစ်စေချင်လို့။ ပေါ်သမျှအရာအားလုံးကို သည်းခံ ပြီးတော့ ကိုယ်က ရှုနိုင်တယ်ဆိုရင် အဲဒါ ခန္တီပါရမီပဲ။ ဒါ ထိုင်တဲ့အချိန်မှာ ဖြစ်တာကိုပြောတာ။ တကယ်လို့ နေတဲ့အချိန်မှာဆိုရင်ရော သည်းမခံသင့် ဘူးလား။ သည်းခံလို့ အသားပဲ့သွားလား။ သည်းခံရင် သိက္ခာကျတယ်ပေါ့။ အဲလို ထင်တယ်မဟုတ်လား။ အဲဒီလူက ကိုယ့်ရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ပတ်သက်ပြီး တိုးတက်အောင် ဘာလုပ်ပေးလဲ။ ပြန်စဉ်းစားကြည့်ဖို့ ပြောတာပါ။ ဒီလူတွေဟာ ကိုယ့်ကို ဘာမှ တိုးတက်အောင် မလုပ်ပေးနိုင်ဘူးဆိုရင် ဘာဖြစ်မှာ မို့လို့လဲ။ သည်းခံလိုက်ပေါ့။ သည်းခံလို့ ဘာမှ ဖြစ်မသွားဘူး။ သည်းမခံလို့သာ ဖြစ်သွား တာ။ အပါယ်ကျတယ်ဆိုတာ သည်းမခံလို့။ တရားမရတာ သည်းမခံလို့။ မဂ် ဖိုလ်မရတာလည်း သည်းမခံလို့။

လူ သည်းမခံရင် အပါယ်ကျတယ်။ ခန္ဓာကို သည်းမခံရင် မဂ်ဖိုလ်မရဘူး။ ကြိုက်တာကို ရွေးသည်းခံ။ ဒါပေမယ့် သူတော် စင်တွေက လူကို သည်းခံလား။ လူလည်း သည်းမခံဘူး။ ခန္ဓာကို သည်းခံလား။ ဒါပေမယ့် တတ်နိုင်သလောက် သည်းခံတာကို တွေ့ပါတယ်။ ဦးဇင်းလည်း ကြည့်တာပဲလေ။ ဘယ်လောက်ထိ ရပ်နိုင်သလဲဆိုတာ ဦးဇင်းတို့ ကြည့်သလို ဘယ်လောက်ထိ ထိုင်နိုင်သလဲဆိုတာ လည်း ဦးဇင်းတို့ ကြည့်ပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာ တရားပြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တရားထိုင်ပြ နေလို့ မရဘူး။ ကြည့်နေရတယ်။ ဘယ်သူများ ငိုက်နေသလဲဆိုတာ။ ငိုက်တာ

လည်း ကြည့်ရတယ်။ အဲ ဘယ်သူ့ ငိုက်တယ်ဆိုတာတော့ ပြောလို့မရဘူးလေ။ နောက်တခါ လာထိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့တုန်း။ အကုန်လုံး ငိုက်နေလို့ဆို ပြီးပြီပေါ့။ အဲဒါဆိုတော့ သက်သာသွားတယ်လေ။ ဘယ်သူ့ငိုက်တယ်ဆိုတာ ပြောလို့ရလား။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ထိန ဆိုတဲ့ ကိလေသာကို ယောဂီများ လွန်ဆန်ဖို့ လွယ်မှ မလွယ်တာ။

ရှင်မောဂ္ဂလန်တောင်မှ တရားကျင့်လွန်လို့ စောင်းတန်းမှာ ငိုက်သေးတာတဲ့။ ကိုယ်က အစားလွန်လို့ငိုက်တာ ဘာဖြစ်တာမှတ်လို့။ မတူဘူးပေါ့နော်။ ရှင်မောဂ္ဂလန်ကျတော့ အားထုတ်တာလွန်တာတဲ့။ ရဟန္တာ တအားဖြစ်ချင်တာတဲ့။ ဖြစ်ချင်တဲ့ဆန္ဒများလို့ သောတာပန်ဘဝနဲ့ စောင်းတန်းမှာ ထိုင်ငိုက်နေတာတဲ့။ အရိယာတွေ ငိုက်တာရှိပါတယ်။ အရိယာတွေ ဘယ်လောက်စားစားတဲ့ အစားအသောက်ကြောင့် အရိယာတွေ မငိုက်ဘူးတဲ့။ ဒါဆိုရင် ကိုယ်ငိုက်နေရင် . . . ။ အဖြေထုတ်ပေးတာပါ။ အရိယာတို့ဟာ အစားအသောက်ကြောင့် ထိန မိဒ္ဓ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ထုံးစံမရှိဘူးတဲ့။ အားထုတ်မှုများလို့သာ ထိန မိဒ္ဓ ဖြစ်တာ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ခန္ဓာကိုယ် ပင်ပန်းလွန်းလို့။ ဒီယောဂီတွေ ကျတော့ ဗိုက်လေးလို့ငိုက်တာ။ စားမှ ငိုက်တာမဟုတ်ဘူး။ မစားလည်းပဲ ငိုက်တာပဲ။ စားပြီးတော့လည်း ငိုက်တာပါပဲ။ ဒါဆို ဘာကိလေသာရှိလို့လဲ။ ထိန ကိလေသာ ဝင်လာမှာပဲလေ။ အဲဒါ ယောဂီတို့အလုပ် မဟုတ်ဘူး။ အကုသိုလ် လုပ်ပြီးတော့ မိုက်နေတာနဲ့စာရင် ကုသိုလ်လုပ်ပြီးရင်တော့ ငိုက်နေတာ ဝမ်းသာတယ်။ ဒါ အမှန်ပဲလေ။ မဟုတ်တာမလုပ်ဘဲနဲ့ ဒီမှာငိုက်နေတာကို ချီးကျူးတယ်။ ငိုက်ရုံတင် မဟုတ်ဘူး။ ဒီမှာ လာအိပ်ပါ။ ကျေးဇူးတင်တယ်။ အဟုတ်ပြောတာ။ ဒီနေရာလာပြီးတော့ အိပ်ဖို့ဆိုတာ လွယ်တဲ့ကိစ္စမဟုတ်ဘူး။ ဒါ အမှန်ပြောတာ။

အိမ်မှာ အိပ်လို့ မရဘူးလား။ အိမ်မှာ အိပ်တယ်ဆို စား ချင်ရာစား သွားချင်ရာသွား လုပ်ချင်ရာ မလုပ်ဘူးလား။ ဒီမှာ စားချင်ရာစား သွားချင်ရာသွား လုပ်ချင်ရာ လုပ်လို့မရဘူး။ ဒီမှာကျ အထိန်းရှိတယ်။ အထိန်း နဲ့ နေတဲ့သူနဲ့ အထိန်းမဲ့နေတဲ့သူ မတူဘူး။ ဒါကြောင့် ငိုက်ရုံမကလို့ အိပ်ပါစေ။ ဘာဖြစ်လဲ လဲပါစေလေ။ လှဲအိပ်ပါစေ။ အေးဆေးအိပ်ပါစေလေ။ အိပ်ရေး ကို ဝလို့။ ဘာဖြစ်လဲ။ ဟောက်သံပဲကြားကြား ငေါက်သံပဲကြားကြား ကိစ္စမရှိဘူး။ ငေါက်သံကြားရင် အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ ဟောက်သံကြားရင် အကုသိုလ် မဖြစ် ဘူး။ တရားထိုင်တဲ့အချိန် ပြောတာပါ။ ဒါပေမယ့် သတိအားမကောင်းလို့ ဘယ်ကောင်လဲ မသိဘူးကွာ ဟောက်နေတယ်လို့တော့ မလုပ်နဲ့ပေါ့။ ငေါက်တာ က ဒုစရိုက်။ ဟောက်တာက ဒုစရိုက်မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ငေါက်တာထက် စာရင် ဟောက်တာက တော်တာပေါ့။ ဒါ ရှင်းရှင်းပြောတာ။

ဒါကြောင့် တရား ထိုင်တာ ချီးကျူးလို့ကို မဆုံးဘူး။ စာရင်းပေးပြီဆိုတာ နဲ့တင် ကျေးဇူးတင်နေပြီ။ လာရင် နောက်ထပ်ကျေးဇူးတင်ဖို့ပဲ ပြင်တယ်။ မငိုက်ရင် ပိုကျေးဇူးတင်တယ်။ ငိုက်ရင် ဘာဖြစ်လဲ။ တဝက်တင်တယ်ပေါ့။ မငိုက်တတ်တဲ့ သတ္တဝါမှ မဟုတ်တာ။ ဘယ်လောက်ပဲပြောပြော ယောဂီတို့ရဲ့ ခန္တီအားဟာ အဲဒီလောက်ထိ မခံ နိုင်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ကိုယ်နဲ့တန်တဲ့ခန္တီအားတော့ ကိုယ့်မှာရှိတယ်။ တန်တဲ့ခန္တီကို ထုတ်သုံးမှာပေါ့။ နိုင်သလောက်ပဲ ကိုယ်က ခံတာလေ။ ဟိုယောဂီက (၁၀) နာရီဆို ထိုင်နိုင်သလို ကိုယ်က (၁၀)နာရီ သွားထိုင်လို့ မရဘူးလေ။ အဲဒါ ကိုယ်က သည်းခံအားမရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ အဲ့လောက်ထိ စွမ်းရည်မပြည့်သေးတာ။

ပြီးတော့ အဓိဋ္ဌာနပါရမီ။

အဓိဋ္ဌာနဆိုတာ အဓိဋ္ဌာန်ထားတာ။ ပါရမီဖြစ်ရမယ်။ အဓိဋ္ဌာန မှန်တယ်။ ပါရမီမထိုက်တာ ရှိတယ်။ လုပ်မယ်ပြောထားရင်းနဲ့ ပျက်သွားတယ်။

ဒါဟာ ပါရမီမဟုတ်ဘူး။ ဒါဆို ဒီကိုလာတယ်။ အခုထိ မပြန်သေးဘူး။ မပြန်သေးတာကတော့ သေချာတယ်။ အဲဒါ ပါရမီပဲ။ ဒီဟာ တစ်ခုကို အာမခံ လိုက်တယ်။ လုပ်မယ်လို့ အာမခံတယ်။ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး။ အပြစ်ပြောပြော မပြောပြော ဖြစ်အောင်လုပ်တာ အဓိဋ္ဌာန်ပဲ။ သူများ အပြစ်ပြောတာပဲဖြစ်ဖြစ် အကောင်းပြောတာပဲဖြစ်ဖြစ် သူ့ရဲ့အလုပ်ကို ပြီးအောင်လုပ်တာ။ သူ အာမခံ ထားတာကို ပြီးအောင်လုပ်တာ။ အခု အာမခံတယ်လေ။ တစ်ရက်တရားစခန်း ဆိုတော့ တစ်ရက်နေ့ဖို့အာမခံထားတာ မဟုတ်ဘူးလား။ အဲဒါ အဓိဋ္ဌာန်ပြည့် တယ်။ အာမခံထားလို့ မပြန်တာလေ။ အဲဒါ ပါရမီ။ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ တစ်ခု ဖြစ်မသွားဘူးလား။ ဖြစ်တယ်။

ပြီးတော့ မေတ္တာပါရမီ။

မေတ္တာပါရမီဖြစ်ဖို့ တရားမထိုင်ခင်ကတည်းက မေတ္တာအလေ့အကျင့် လုပ်ခိုင်းထားတာ။ ကိုယ့်ကိုကိုယ်လည်း ပို့တယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ မိဘ၊ ဆရာသမား တွေ (၃၁)ဘုံမှာ ရှိတဲ့ သက်ရှိသတ္တဝါတွေကို မေတ္တာပွားခိုင်းထားတာ။ မေတ္တာ ဖြစ်ရုံနဲ့ မရဘူးနော်။ ပါရမီ ဖြစ်ရတယ်။ မေတ္တာအပို့ခံပုဂ္ဂိုလ်တွေ အချိုးမပြေရင် ဒေါသထွက်တယ်။ အဲဒါ ပါရမီ မဟုတ်ဘူး။ မေတ္တာပို့တာပဲ ရှိတာ။ မေတ္တာက ပါရမီ ဖြစ်မလာဘူး။ ဒါကြောင့် စမ်းကြည့်ချင်တာ မေတ္တာပို့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ခြေထောက်နဲ့ ပိတ် ကန်ကြည့်။ ဘာဖြစ်မလဲ။ ပါရမီလား။ မေတ္တာလား။ မေတ္တာပဲ။ မေတ္တာပါရမီက အကန့်အသတ်နဲ့ခံနိုင်ရည် ရှိတယ်။ ဒါဆို တရားထိုင်တဲ့အခါမှာ ခံနိုင်ရည်ရှိဖို့ လိုတယ်။ ခန္တီရယ် မေတ္တာရယ် တွဲလျက်။ ခြင်ကိုက်တယ်ဆိုရင် ခြင်ကိုက်တာကို ခံနိုင်ရည် ရှိရတယ်။ သည်းခံအားကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မေတ္တာရှိတယ်။ မေတ္တာရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သည်းခံနိုင်တယ်။ ပါရမီဖြစ်ဖို့ လိုတယ်။ ဒါပေမယ့် လူတွေ တော်တော်များများ မေတ္တာပို့လေ့ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ပါရမီ ဖြစ်လားဆိုတော့ ခွေးသား မေတ္တာနဲ့ မတန်ဘူးတွေ ဖြစ်တာပဲ။

မေတ္တာတော့ ရှိကြတယ်။ မိဘက သားသမီးကို မေတ္တာမရှိဘူးလား။ သားသမီးကရော မိဘအပေါ် မေတ္တာမရှိဘူးလား။ ပါရမီလား။ ဟုတ်မဟုတ် သိချင်တယ်ဆိုရင် အဲဒီသားသမီး ကောင်းမကောင်း စစ်ကြည့်ပေါ့။ ပြီးတော့ သားသမီးက မိဘစကားကို နားထောင်ရင် တမျိုး နားမထောင်ရင် တမျိုးဖြစ်ရင် ပါရမီ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် မေတ္တာဟာ ပါရမီဖြစ်ဖို့ လိုတယ်။ ဒါဆို အချိန်တိုင်း မရရင် အချိန်ပိုင်းပေါ့။ ဒီနေ့ဟာ ပါရမီပြည့်ရမယ်လို့ စိတ်ထဲမှာ ထားခိုင်း။ အဲဒီ မေတ္တာမပျက်စေနဲ့။ အခု အိမ်ပြန်ကြည့် တွေ့ပါလိမ့်မယ်။ မေတ္တာ မြမမြ သိလိမ့်မယ်။ အချိုးမပြေတာက ဒီက ထွက်တာနဲ့ မသိသေးဘူး။ MRT စီးတာနဲ့ စတွေ့ပြီ။ အဲဒါ ပါရမီဖြစ်မဖြစ် ယူသွား။ ဒါအဖြေပဲ။ ထစ်ခနဲ ဖြစ်ပြီဆိုတာနဲ့ ဘာဖြစ်သွားလဲ။ ပါရမီ ပျက်သွားတယ်။ မေတ္တာတော့ ကျန်ခဲ့တယ်။ ပါရမီ ပျက်သွားတယ်။ မေတ္တာကျန်တယ် ဆိုရင်တော့ မပူပါနဲ့မေတ္တာရဲ့အကျိုးကိုတော့ ရမှာပါ။ အမြင့်ဆုံးဟာ ပါရမီမဖြစ်တဲ့ မေတ္တာဟာ ဗြဟ္မာတော့ ဖြစ်ခွင့်ပေးပါ သေးတယ်။ ဒါပေမယ့် လွတ်လပ်ခွင့် လွတ်မြောက်ခွင့် မပေးနိုင်ဘူး။ ပါရမီမဖြစ် တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ပါရမီတွေ စုနေရာဖြစ်တဲ့နိဗ္ဗာန်နဲ့ လားလားမှ မဆိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ထိန်းဖို့ လိုတယ်။

ပြီးတော့ နောက်တစ်ခုက ဥပေက္ခာပါရမီ။

ဥပေက္ခာဆိုတာ ကောင်းတာပဲဖြစ်ဖြစ် ဆိုးတာပဲဖြစ်ဖြစ် အကုသိုလ် မဖြစ်အောင်နေတာမျိုး။ ဒီနေ့ စားရတဲ့ထမင်း ကောင်းရဲ့လား။ ကောင်းတယ်။ ပြောရခက်တယ် ထင်တယ်။ ဘယ်လိုလဲ စားရသောက်ရတာ အဆင်ပြေလား။ ပြေတယ်နော်။ တကယ်လို့များ အဲဒီမှာ လောက်ကောင်တွေ တွေ့မယ်ဆိုရင် ရော။ ဘယ်လိုနေလဲ။ စိတ်ကို စမ်းကြည့်တာပါ။ ဘယ်လို ဖြစ်သွားလဲ။ ဘာဖြစ် သွားလဲ။ တွန့်သွားတယ် မဟုတ်လား။ တကယ်တွေ့လား လောက်ကောင်တွေ။ အော် ဥပေက္ခာ ကြည့်ဦး။ ဥပေက္ခာအဖြေ ထွက်တာ။ သူက အကောင်းဆိုရင်

သာ ဦးဇင်းတို့ ကြိုက်တာ။ အဆိုးဆိုရင် မကြိုက်ဘူး။ ကောင်းတာပဲဖြစ်ဖြစ် ဆိုးတာပဲဖြစ်ဖြစ် သဘာဝအတိုင်း လက်ခံနိုင်တာဟာ ဥပေက္ခာ။ အခုက အေးနေလို့ အဆင်ပြေနေတာ။ ရာသီဥတု ပူကြည့်ပါလား ဘာဖြစ်မလဲဆိုတာ ကိုယ်တိုင်သိမှာပေါ့။ ဘာမှ မရှိတဲ့ ဟင်းလင်းကြီးမှာ တရားထိုင်ခိုင်းကြည့်။ တစ်ယောက်မှ လာမထိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။

များသောအားဖြင့် ဥပေက္ခာကို မကျင့်နိုင်ကြဘူး။ ဥပေက္ခာက အခက်ဆုံး။ ကောင်းတာ ကံ ကံ ဆိုးတာ ကံ ကံ တည့်တည့်တန်းတန်း သွား နိုင်တာ ဥပေက္ခာပဲ။ ဒါပေမယ့် အခုတော့ ပြဿနာတွေ မကြုံရတဲ့အတွက် ဥပေက္ခာရှိတယ်လို့ပြောလို့ ရတယ်။ ကောင်းတာဖြစ်ဖြစ် ဆိုးတာဖြစ်ဖြစ် အခု ငိုက်တယ်ပြောလည်း စိတ်မဆိုးဘူးလေ။ ပြီးတော့ မြောက်ပြောလည်းပဲ ဝမ်းမသာဘူး။ စိတ်မဆိုးဘူး ဝမ်းလည်းမသာဘူးဆိုမှ အဲဒါ ဥပေက္ခာ။ စိတ်တော့ မဆိုးဘူး။ ဒါပေမယ့် မြောက်တာတော့ ဟဲ ဟဲ ဟဲ ဖြစ်နေရင် ဥပေက္ခာ မဟုတ် ပြန်ဘူး။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဝမ်းနည်းခြင်း ဝမ်းသာခြင်း မရှိတဲ့နေရာ။ ဥပေက္ခာမရှိလို့ ဝမ်းနည်း ဝမ်းသာ ဖြစ်နေတဲ့သူဟာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ မလွယ်ဘူး။ အဲဒါကို နားလည်ဖို့ လိုတယ်။

ဒါဟာ ပါရမီ ၁၀ ပါးပဲ။ ဒါဆို ဒီနေ့ ပါရမီ ၁၀ ပါးစလုံး ပြည့်လုလု ဖြစ်နေပြီ။ လွတ်တယ်ဆိုတာတောင်မှ တစ်ပါးတလေပဲ လွတ်တာ။ နည်းနည်း လေး ဖြည့်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ရနိုင်ချေရှိတယ်။ ဒါကြောင့် မိုးကုတ်ဆရာတော် ကြီးက ရိုးရိုး ပကတိသာဝကတွေမှာ ပါရမီက ဖြည့်ရင်းနဲ့ ပြည့်တာမို့လို့ တရား ချက်ချင်းရအောင် အားထုတ်ခိုင်းတာ။ သူက တွန်းအားနဲ့ သွားတာ။ ပေါ် ရှူ။ ပေါ် ရှူ။ ပေါ် ရှူပဲ။ ရည်ရွယ်ချက်က တရားမှတ်နေသူရဲ့ အချိန်တိုင်းဟာ ပါရမီ (၁၀) ပါး မြန်မြန်ပြည့်နိုင်တာဖြစ်လို့ ပါရမီပြည့်တဲ့အချိန်နဲ့တိုးရင် တစ်မင် တစ်ဖိုလ် ရစေချင်လို့ပါပဲ။

ဒါကြောင့် တွန်းအားပေးရတယ်။ ဘဝထဲမှာ ရှင်သန်တာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဘဝတိုးတက်အောင် ကြိုးစားတာပဲဖြစ်ဖြစ် ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ပါရမီ ဖြည့်သွား။ သည်းခံရမယ်။ မေတ္တာပွားရမယ်။ ဥပေက္ခာ ထားရတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ် မကြိုက်တဲ့သူမို့လို့ ဥပေက္ခာထားပြီးတော့ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့သူကျတော့ မုဒိတာ ပွားတယ်။ အဲလိုတော့ မရဘူးနော်။ ပါရမီ (၁၀)ပါးမှာ ကရုဏာ မုဒိတာ မပါဘူး။ မေတ္တာနဲ့ ဥပေက္ခာပဲ ပါတယ်။ သနားစရာလည်း သူ့မှာ မရှိဘူး ဝမ်းသာစရာ လည်း သူ့မှာ မရှိဘူး။ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဝမ်းသာစရာ ဝမ်းနည်းစရာ လုံးဝပေါ်လို့ မရဘူး။ ပါရမီ ၁၀ ပါးမှာ ဝမ်းနည်း ဝမ်းသာ မပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်ဖို့ဆိုရင် ဗြဟ္မဝိဟာရတရား လေးပါး ရှိတယ်။ ကရုဏာ မုဒိတာ ပြီးတော့ မေတ္တာ ဥပေက္ခာ။

မေတ္တာသည် အနိမ့်အမြင့် မရှိဘူး။ အရောင် မရှိဘူး။ ဆင်းရဲချမ်းသာ မရှိဘူး။ တန်းတူပဲ။ ဥပေက္ခာလည်းပဲ အတူတူပဲ။ ဒါကြောင့် အနိမ့်အမြင့် အကောင်းအဆိုး လုံးဝမရှိဘူး။ မေတ္တာနဲ့ ဥပေက္ခာက ပုံစံတူတယ်။ ဒါပေမယ့် ဝမ်းနည်းတယ် ဝမ်းသာတယ် ဖြစ်ပြီဆိုရင်တော့ ပြင်ထားပေတော့ပဲ။ ဝမ်းနည်း ဝမ်းသာတာ ဖြစ်လာပြီဆိုရင် ခန္တိအား မရှိတဲ့ အတွက် ဥပေက္ခာလည်း မဖြစ်ဘူး။ ခန္တိလည်း မဖြစ်ဘူး။ မေတ္တာလည်း ပျက်တယ်။ ဒါကြောင့် တရားအားထုတ် တဲ့အခါမှာ တခါတရံကျရင် ဝမ်းသာစရာ ကြုံတယ်။ ဝမ်းသာတတ်တယ်။ ဒါဆိုရင် ဥပေက္ခာ မရှိတော့ဘူး။ ဝမ်းသာဖို့အတွက် တရားအားထုတ်တာ လဲမဟုတ်သလို ဝမ်းနည်းချင်လို့ တရားထိုင်တာလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဝမ်းနည်းစရာ သွားကြုံတော့ ခံနိုင်ရည် မရှိဘူး။ ပါရမီမထိုက်တော့ဘူး။ အဲဒါ ကြောင့် တရားအားထုတ်တာပဲဖြစ်ဖြစ် ဘာလုပ်တာပဲဖြစ်ဖြစ် ဒီပါရမီ (၁၀)ပါး စလုံး သတိလေးထားပြီးတော့ ပွားနေရတယ်။ တရားအားထုတ်တဲ့ အချိန်မှာ အဓိကထား အားထုတ်ကြိုးစားဖို့လိုတယ်။ ရိုးရိုး ရဟန္တာဖြစ်ချင်သူတစ်ယောက်

အနေနဲ့ ပါရမီကို တစ်ကမ္ဘာဖြည့်စရာ မလိုပါဘူး။ တစ်ဘဝလုံးဖြည့်စရာလည်း မလိုပါဘူးတဲ့။ လုပ်တဲ့အချိန်မှာ ပြည့်အောင် ကြိုးစားနေရင် ကြိုးစားတဲ့အချိန်မှာ ပြည့်သွားတာပါပဲတဲ့။ ဒါကြောင့် ပကတိ သာဝကတစ်ယောက်အနေနဲ့ ရိုးရိုး ရဟန္တာဖြစ်ချင်တယ် အရိယာ ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင် တရားကျင့်တဲ့အချိန်မှာ ပါရမီ (၁၀)ပါး ပြည့်နေပါစေ။ ဒါကြောင့် ပါရမီ ၁၀ ပါး လက်ကိုင်ထားလို့ ပြောတာပေါ့။ တရားအားထုတ်ရင်တော့ (၁၀) ပါးစလုံး ပြည့်ရတယ်။ ဒါဆိုရင် အရှင်ဘုရားရေ တရားအားထုတ်တာ ဒါနဖြစ်ရဲ့လားလို့ မေးကောင်းမေးနိုင်ပါတယ်။

တပည့်တော် လှူတာမှ မဟုတ်ဘဲလို့ ပြောပါလိမ့်မယ်။ တရားထိုင်တဲ့အခါ ဘုရားကို ခန္ဓာကိုယ် မလှူဘူးလား။ သတိထားမိကြလား။ ဒါနပါရမီ မဟုတ် ဘူးလား။ သင်္ကန်းကပ်မှ ဒါနဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ ခန္ဓာလှူတာလောက် မြတ်တာ ဘာရှိလဲ။ ပစ္စည်းလှူတာတောင် မဟုတ်ဘူး။ ခန္ဓာကို လှူထားတာ။ တကယ်လို့ စိတ်ပါလက်ပါသာ လှူကြည့် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်ခွင့်ရှိတယ်။ အဲ့လောက်ထိ မြင့်တာ ခန္ဓာလှူတာက။ ဒီအတိုင်းတော့ မရဘူး။ စိတ်ပါ လက်ပါ ဆိုတာ သေရင်သေ ကြေရင်ကြေ ဘုရား တရား သံဃာအတွက်ဆိုရင်တော့ ငဲ့ခန္ဓာကိုယ်ကို ပေးအပ်တယ်လို့ ပေးရဲတဲ့ သတ္တိရှိရင် အဲဒါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်း တွေပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကို အသက် ပေးလှူနိုင်တာဟာ ဒါန ပရမတ္ထပါရမီ ထိုက်လို့ပါပဲ။

ဒါကြောင့် ဒေဝဒတ်က ဘယ်လောက်ပဲ ဆိုးခဲ့ ဆိုးခဲ့ ဘယ်လောက်ပဲ အာယာတနဲ့ ဘဝကို ဖြတ်သန်းခဲ့ ဖြတ်သန်းခဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်ခွင့်ရသွားတာကို သတိပြုရမှာ။ သူ့အပေါ်မှာ ကောင်းခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို မကောင်းတဲ့စိတ်နဲ့ ပြစ်မှားခဲ့တာရယ်။ ကံတောင် နှစ်မျိုးကျူးလွန်မိသွားတာ။ ဘုရားကို သွေးစိမ်း တည်အောင်ရယ် ပြီးတော့ သံဃာနှစ်ခြမ်းကွဲ အောင်ရယ်လုပ်ခဲ့တာ။ ဒီအတိုင်း ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒေဝဒတ်တော့ ကျွတ်လမ်းမရှိတော့ဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် အဖြစ်

အပျက်က ထင်တာနဲ့တခြားစီပဲ။ ဗုဒ္ဓက မိန့်ကြားပါတယ် ကံကြီးကို ကျူးလွန် ထားတဲ့ ဒေဝဒတ်ဟာ ငါ့ကို ဖူးတွေ့ခွင့် မရှိတော့ဘူးလို့။ ဒါဟာ ဘာကို ဆိုလိုတယ်ဆိုတာ ရှင်ဒေဝဒတ်မသိ ဘယ်ရှိပါ့မလဲ။ အဘိညာဉ်တောင် ရခဲ့သူ တစ်ယောက်အနေနဲ့ အသာလေးသိနိုင်တဲ့အရာ။

ငါ့ကို ဖူးတွေ့ခွင့် မရှိဘူးဆိုရင် သွားကြည့်ရင် သေမှာပဲ။ မြေမြိုဘူး ဆိုရင်တောင် သေမှာပဲ။ ဒီလောက်ထိ သေလုမြောပါးဒုက္ခကို ခံရမယ်။ သေမယ် ဆိုတာ သိရဲ့သားနဲ့မှ ဘုရားကို သွားဖူးတာရယ်။ ဒီလူတွေ ဘုရားကို သွားဖူးရင် သေမယ်ပြောကြည့်။ တစ်ယောက်မှ ဖူးမှာမဟုတ်။ ကံကောင်းမယ်ထင်လို့ သွားဖူးတာ။ ပါရမီကွာတာ။ သာမန်လူတွေက ဥပေက္ခာရယ် ခန္တီရယ် မေတ္တာ ရယ် မရှိကြဘူး။ လောကဓံ ခံနိုင်ရည်ရှိအောင် ဥပေက္ခာရယ် ခန္တီရယ် မေတ္တာ ရယ်ကို မွေးမြူရတယ်။ ရင့်ကျက်လာရင် ကောင်းတာ ဆိုးတာ သူ့အလုပ် မဟုတ်ဘူး။ မြေမြိုတာလည်း ကိစ္စမရှိဘူး။ သေတာလည်း ကိစ္စမရှိဘူး။ နေရ တာလည်း ကိစ္စမရှိဘူး။ ဒါ ဥပေက္ခာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဘုရားကို သူမဖူးလိုက်ရဘူး။ မြေမြိုခံလိုက်ရလို့။ မြေမြိုနေစဉ်အတွင်းမှာ အပြစ်ကိုတောင်းပန်ပြီး ခန္ဓာကိုယ် ကို လျှံခဲ့တာ။ ဆိုးတုန်းက ဆိုးခဲ့သမျှ ကောင်းတော့လဲ အလွန်အကျွံ။ ခန္ဓာကိုယ်ကို လျှံသွားလို့ ဒါနပရမတ္ထပါရမီထိုက်ရော။ ပါရမီ (၁၀)ပါးတင် မကဘူး။ ကျော် သွားတာ။ ခန္ဓာအသေခံရတဲ့အထိဆိုရင် အဆင့်ကမြင့်သွားပြီ။ ရိုးရိုးပါရမီ က ခန္ဓာအသေခံစရာ မလိုဘူး။ ပစ္စည်းဥစ္စာကို စွန့်တယ်။ ပြီးတော့ ခန္ဓာကို တတ် နိုင်သလောက် ခိုင်းတာပဲ ရှိတာ။ သေတဲ့အထိ လုပ်စရာမလိုဘူး။

အဲဒါ ကြောင့် သူက ဘာဖြစ်သွားလဲ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်း။ ဒါကြောင့် ဘဝမှာ ဘယ်လောက်ပဲ ဆိုးခဲ့ဆိုးခဲ့ ကိစ္စမရှိဘူး။ တရားထိုင်တဲ့အခါမှာလေ ဘုရားကို တကယ် စိတ်ပါ လက်ပါနဲ့ ဘုရားရဲ့ကျွန်အဖြစ် ဗမာစကားနဲ့ပြောရင် ကျွန်ပေါ့။ ဒါဆိုရင် အခု တရားထိုင်တာဟာ ဘုရားအတွက်။ ဘုရားကို

လျှာလိုက်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ဆိုတာ ဘုရားကို ရိုရိုသေသေလေးစားနဲ့ ဘုရားရဲ့ လိုအပ်ချက်အားလုံး ဖြည့်ပေးရမယ်လေ။ ဘုရားက ဘာလိုချင်တာလဲ။ ကိလေသာလိုချင်တာလား။ ကိလေသာ ကင်းစင်စေချင်တာလား။ ဒါဆိုရင် ကိလေသာကင်းစင်အောင် ဘုရားရဲ့ကျွန်ဖြစ်တဲ့ ဒကာတွေက ဘုရားရဲ့အလိုကျအတိုင်း လုပ်ရမှာ။ ခန္ဓာအလျှာထဲမှာ ဒါနပါတယ်။ သီလဆောက်တည်ထားတော့ သီလပါတယ်နော်။ မေတ္တာပို့တယ် ခန္ဓာလျှာတယ်။ ပါရမီ (၁၀) ပါးလုံးပါအောင် လေ့ကျင့်နေတာ။

အဲဒီပါရမီ (၁၀) ပါးစလုံးကို သိနေမှ မဟုတ်ဘူး။ ပါရမီ (၁၀) ပါးကို ဖြည့်နေဖို့ပဲ လိုတာ။ သိမှ မဟုတ်ဘူးနော်။ ဒါနဆိုတာ သိပြီးလျှင်မှ ဒါနဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ မသိဘဲလျှာလည်း ဒါနပဲ။ ဒါပေမယ့် ငါက ဒါတွေကို စွန့်နေပြီဆိုတာ သိရင် ပါရမီပဲ။ ဒါနရယ် ပါရမီရယ်ဆိုတဲ့ စကားလုံးကိုသိမှ ဒါနပါရမီ ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူးနော်။ ဒါဆိုရင် ပါရမီ (၁၀) ပါး နာမည်ကြားပြီးတော့ လေ့ကျင့်ထားမှ ပြည့်တယ်လို့ထင်လား။ ဂေါတမဘုရားလောင်း သုမေဓာရှင်ရသေ့ဘဝနဲ့ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားရဲ့ ခြေရင်းမှာ ဘုရားဆုကို ပန်တဲ့အခါမှာ ဘုရားကနေ ပြီးတော့ ပါရမီ ၁၀-ပါး ဖြည့်ရမယ်လို့ မပြောခဲ့ဖူးဘူး။ ပေးဆပ်ရမယ်ဆိုတာ သုမေဓာရှင်ရသေ့ သိပြီး ဖြည့်ခဲ့တာ။

ပေးဆပ်ချင်တဲ့စိတ် လွတ်မြောက်ချင်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်တဲ့အလုပ်မှန်သမျှ ဟာ ပါရမီထိုက်တယ်။ ပါရမီမှာ (၁၀) ပါးစလုံး ပါမနေဘူးလား။ ဒါန သီလ နေက္ခမ ပညာ ဝီရိယ သစ္စာ ခန္တီ အဓိဋ္ဌာန မေတ္တာ ဥပေက္ခာ။ ပါရမီ (၁၀) ပါးမှာ အလွယ်တကူပျက်တတ်တာက အဓိဋ္ဌာန်နဲ့မေတ္တာပဲ။ ကုသိုလ်လုပ်ဖို့ သွားမယ်ဆိုရင် မသွားဖြစ်တာများတယ်။ ဒါပေမယ့် တဏှာအလုပ်ဆိုရင်တော့ သွားဖြစ်တယ်။ အိပ်ရာထဲမှာ ဘယ်လောက်ပဲ လှဲနေလှဲနေ။ ငါ ဒီနေ့ အဲဒါ မလုပ်လို့ မဖြစ်ဘူးရယ်ဆိုပြီး ဖြစ်အောင်သွားလုပ်တယ်။ ဒါပေမယ့် သံသရာက

လွတ်မြောက်စေမယ့် တရားစခန်းဆိုရင်တော့ ဒီနေ့ နေမကောင်းလို့ တပည့် တော် မလာတော့ဘူးနော်တဲ့။ ခက်လိုက်တဲ့ ပုထုဇဉ်တွေရဲ့ အဖြစ်။ ခက်ခဲတဲ့ အခြေအနေမှာတောင်မှ ကိုယ့်ရဲ့အဓိဋ္ဌာန်ကို မဖျက်ပဲနဲ့ လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပါရမီပြည့်တော့မှာ။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်အကြောင်း ကိုယ်သိရတယ်။ စွန့်ရဲတဲ့ သတ္တိ ရှိလာပြီဆိုရင် နိဗ္ဗာန်နီးနေပြီလို့ မှတ်ပါ။ အခြေနေတွေ တအားဆိုးဆိုးဝါးဝါး ကြုံလာတာတောင်မှ ခက်ခဲတဲ့အခြေအနေတွေကို ကျော်လွှားပြီးတော့ ကုသိုလ် အလုပ်ကို လုပ်နိုင်တဲ့သတ္တိရှိရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လွတ်တော့မှာ။

ဗန္ဓုလ စစ်သူကြီး ရဲ့မိန်းမ မလ္လိကာကိုပဲကြည့်။ သောတာပန် သကဒါဂမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာ ဘာတစ်ခုမှ မဖြစ်သေးဘူး ပုထုဇဉ်စစ်စစ်။ သူ ကုသိုလ် လုပ်တဲ့နေ့မှာ သူ့သားနဲ့ သူ့ရဲ့ယောက်ျား အသတ်ခံရတယ်။ ပါရမီ အပျက်မခံ ဘူး။ ဒါဟာ ဥပေက္ခာပါရမီ နဲ့ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီပဲ။ ဘယ်လောက် ကောင်းသလဲ။ ဝမ်းသာမှု ဝမ်းနည်းမှု လုံးဝ မပေါ်ဘူး။ ကုသိုလ်အလုပ် အပျက်မခံဘူး။ ဒီလူတွေ များလေ သားတစ်ယောက်များသေကြည့် ဘုန်းကြီးကျောင်းလည်း မသွား တော့ဘူး။ တရားလည်း မထိုင်တော့ဘူး။

ယောဂီတို့ သံသရာကို ကြည့်ရတယ်။ နောက်နောက် ဘဝမှာ တရား အားထုတ်မယ်ဆိုရင် လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ တရားအားထုတ်လို့ ရအောင်ဆိုရင် အဓိဋ္ဌာန် ပြည့်ရတယ်။ ကုသိုလ်လုပ်နေတာပဲ။ အကုသိုလ်အဖြစ်ခံလို့ ဘယ် ဖြစ်ပျံ့မလဲ။ အကုသိုလ်ကတော့ ဝင်လာမှာပေါ့။ သား သတ်ခံရတယ်။ ပြီးတော့ ယောက်ျား အသတ်ခံရတယ်။ ဒါပေမယ့် မတုန်လှုပ်ဘူး။ ဥပေက္ခာအပြင် အဓိဋ္ဌာန်မပျက်စေဘူး။ ပြီးတော့ မေတ္တာကို ကြည့်လိုက်။ ကောသလမင်းကြီး ကိုလဲ အပြစ်မမြင်ဘူး။ ကမ္မဿကာပဲ။ သတ္တဝါတွေ သူ့ကံနဲ့ သူလာတာလို့ သဘောထားနိုင်တယ်။ ပါဏာတိပါတ = သူများအသက်သတ်ခဲ့လို့ အခု အသတ်ခံရတာ။ ငါ့ယောက်ျားလုပ်ခဲ့ရင် ငါ့ယောက်ျား အသတ်ခံရမှာ။

သူ့ကံကြောင့် အသတ်ခံရတဲ့ဟာကို ဘယ်သူ့ကိုမှ မေတ္တာပျက်စရာ အကြောင်း မရှိဘူး။ ဥပေက္ခာပျက်စရာ အကြောင်း မရှိဘူး။ အဓိဋ္ဌာန်ပျက်စရာ အကြောင်း ရှိလား။ ကုသိုလ်လုပ်တဲ့အချိန် ပြောတာ။ အကုသိုလ်လုပ်တဲ့အချိန် ပျက်ချင်ပျက် မပျက်ချင်နေ ကိစ္စမရှိဘူး။ ကုသိုလ်က လွတ်လပ်စေတာ။ နောက်ဆုံး လွတ် မြောက်စေမယ်။ ဒါဆိုရင် ပါရမီ ၁၀ ပါးကို လက်ကိုင်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဘဝမှာ မလွတ်ဘူးဆိုတာ ရှိပါ့မလား။ နောက်ဘဝများ တွေးမနေနဲ့ ဒီဘဝတောင် လွတ်တယ်။ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလားတွေးရင် မဖြစ်တော့ဘူး။ ယုံကြည်မှု မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဘဝမှာ အောင်မြင်တယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။

ယုံကြည်မှုဆိုတာ သူများပေးလို့ ရလာတာမဟုတ်ဘူး။ မင်းကို ငါယုံပါတယ်ကွာ ပြောယုံနဲ့ ယုံကြည်မှု ကိုယ့်မှာ ရမလာဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံမှသာ လွတ်မြောက်မှုကိုရနိုင်တာ။ တရားအားထုတ်တဲ့နေရာမှာ ငါလုပ်နိုင် တယ်ဆိုတဲ့ အတွေးကိုတွေးပြီး အားထုတ်မယ်ဆိုရင် တရားရနိုင်တာပဲ။ အဲဒီ အချိန်မှာကျတော့ ငါက ဘယ်ရောက်နေလဲ။ မဟုတ်တဲ့နေရာမှာ ကောင်းတဲ့ ငါက ဟုတ်တဲ့နေရာမှာ မကောင်းပြန်ဘူး။ ဟုတ်တဲ့နေရာမှာလဲ ကိုယ့်ရဲ့ စွမ်းရည် တွေကို ထုတ်သုံးမယ်ဆိုရင် လွတ်မြောက်သွားမှာပဲ။ လွတ်မြောက်အောင်လည်း ကြိုးစားဖို့ မလိုအပ်ဘူးလား။ ဒီဘဝမှာ လွတ်နိုင်ပါ့မလားလို့ တွေးနေတုန်းလား။ လွတ်တာမလွတ်တာ သူ့အလုပ်။ လွတ်အောင်လုပ်ဖို့က ကိုယ့်အလုပ်။ ကိုယ့် အလုပ် ကိုယ်လုပ်ပါ။ သူ့အလုပ်ကို ကိုယ်သွားလုပ်စရာ မလိုဘူး။ ကိုယ့်အိမ်မှာ လိုအပ်ချက်ကို ကိုယ်ဖြည့်ပါ။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်အိမ်မှာရှိတဲ့ အရာတစ်ခုကို အရင် ပြည့်အောင် လုပ်လိုက်ပါဦး။ ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ ရှိနေတဲ့ ခန္ဓာရဲ့ ဖြစ်ပျက်ကို သိအောင် အရင် ကြိုးစားလိုက်ပါဦး။ အဲလိုသာ ကြိုးစားမယ်ဆိုရင် ဒီဘဝမှာ လွယ်လွယ် ကူကူနဲ့ ကိလေသာကင်းပြတ်သွားမှာပါပဲ။ ပြတ်အောင်လုပ်လို့ မရနိုင်ဘူးလား။ ဒါဆိုရင် ဒီနေ့အခြေခံသည် ပါရမီ (၁၀) ပါးပါပဲ။ ပြည့်သွားပြီ။ ခဏပဲပြည့်

သေးတာနော်။ အမြဲတမ်း ဖြည့်ရတယ်။ ကွဲနေတဲ့ အိုးနဲ့ဆိုရင်တော့ မပြတ်ဖြည့်မှ ရမှာ။ ခဏဖြည့်ရင် ခဏပဲပြည့်မှာ။ ကွဲနေတာကိုး။ ဒါပေမယ့် ဘာကို ဖာရ မလဲဆိုတာ အရင်ကြည့်လိုက်ပါ။ ပါရမီ (၁၀) ပါးမှာ ဘာတွေ အားနည်းနေ သလဲဆိုတာသိရင် အဲဒါကို ဖြည့်သွားမယ်ဆိုရင် ဘဝက လွတ်ပြီလို့မှတ်ပါ။ ဘဝက လွတ်တယ်ဆိုတာ ဒုက္ခက လွတ်တာပါပဲ။ အဲဒါကြောင့် တရားချစ်ခင် သူတော်စင်များအနေနဲ့ မိမိတို့ဘဝကို ရတဲ့ကာလမှာ ဒါန သီလ ဘာဝနာ များကို အားထုတ်ကြပါတယ်။ အားလည်း အားထုတ်ဖို့ ကြိုးစားနေကြပါတယ်။ အဲလိုမျိုး ကြိုးစားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ ပါရမီဖြစ်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်ဖို့ လိုအပ်တယ်။ ပါရမီ ၁၀ ပါး လက်ကိုင်ထားပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ထိရောက်အောင် ကျင့်သုံးနိုင်သော သူတော်ကောင်းများ ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(စင်္ကာပူ Arena country club ဝါဆိုသင်္ကန်းလှူဒါန်းပွဲတွင် ဟောကြား သော တရားတော်ကို ပြန်လည်ရေးသားခြင်း ဖြစ်ပါသည်

အကြောင်းနှင့်အကျိုး

သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကို ပိုင်းခြားထင်ထင် ကိုယ်တော်တိုင်သိမြင် တော်မူတဲ့ သုံးလောကထွဋ်ထား ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့တရားတော်အရ လောကမှာ ရှိနေတဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ အရာအားလုံးဟာ အကြောင်းကင်းပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အရာ တစ်ခုမှမရှိပါဘူး။ သတ္တလောကလို့ ခေါ်ရတဲ့ သက်ရှိသတ္တဝါများဟာ ကံဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားများကြောင့် ငါးပါးသောခန္ဓာများကို ပိုင်ဆိုင်ကြရ ပါတယ်။ သက်ရှိသတ္တဝါရယ်လို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါမှာလည်း သူတို့ရဲ့ကံတရား အလိုက် နေစရာဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်လာရပြန်ရော။ ဒါကိုကျတော့ ဩကာသ လောက = သက်ရှိသတ္တဝါများရဲ့ နေရာများလို့ ခေါ်ရတာပေါ့။ ဒါ့အပြင် သက်ရှိ သတ္တဝါတွေဟာ ခန္ဓငါးပါးကို ပိုင်ဆိုင်ကြရတာဖြစ်လို့ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘော တရားများကို အချိန်နဲ့အမျှ ကြုံတွေ့ရပြန်ပါတယ်။ ဒါကိုတော့ သင်္ခါရလောကလို့ ခေါ်ရပြန်ရော။ သင်္ခါရလောကသားများဖြစ်တဲ့ သက်ရှိသတ္တဝါတွေဟာ အဝိဇ္ဇာနဲ့ တဏှာဆိုတဲ့ ကိလေသာရဲ့ အဖျက်အမှောင့်ကြောင့် အမှားရော အမှန်ကိုပါ ပြုလုပ်တတ်ပြန်ပါတယ်။ အမှားအတွက် တာဝန်ခံက အဝိဇ္ဇာဖြစ်သလို အမှန်ရဲ့ တာဝန်ခံကတော့ တဏှာပေါ့။

သွေးသားထဲမှာ ကိလေသာစီးဆင်းနေတဲ့ သတ္တဝါတွေအနေနဲ့ အမှန်

ထက် အမှားကို ပိုကြိုက်တတ်ကြပါတယ်။ အမှားဆိုတာ ဒုစရိုက်ကို ခေါ်တာပါ။ ပါဏာတိပါတစတဲ့ မကောင်းတဲ့ကာယကံအမှု၊ မုသာဝါဒစတဲ့ မကောင်းတဲ့ ဝစီကံ အမှုနဲ့ အဘိဇ္ဈာစတဲ့ မကောင်းတဲ့မနောကံအမှုများကို အဝိဇ္ဇာခေါင်းဆောင်နဲ့ အမှားကို ကျူးလွန်ကြပြန်ရော။ တကယ်တော့ မကောင်းကျိုးကိုပေးတတ်တဲ့ မကောင်းမှုအမှားကို ကြိုက်လွန်းလို့ သတ္တဝါတွေ ကျူးလွန်ကြတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အမှားအမှန် မသိနိုင်လို့သာ မိုက်ရူးရဲဆန်စွာ ဒုစရိုက်ကို ကျူးလွန်မိကြတာပါ။ မှန်ပါတယ်။ ဘယ်ဘာသာကို ကိုးကွယ်သူဖြစ်ဖြစ် မကောင်းတဲ့ အကျိုးကိုတော့ မလိုလားကြပါဘူး။ အသက်တိုချင်သူ၊ မတရားအလုပ်ခံချင်သူ၊ ချစ်ရသူနဲ့ဝေးချင်သူဆိုတာ လောကမှာ ရှာလို့တွေ့မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ရှာစရာမလိုဘဲ တွေ့နေမြင်နေရတာဟာ အဝိဇ္ဇာခေါင်းဆောင်နဲ့ အမိုက်ဖြစ်တဲ့ဒုစရိုက်ကို ကျူးလွန်ခဲ့တယ်ဆိုတာကို သက်သေပြနေတာပါ။ အမှားကျူးလွန်နေကြပေမယ့် အကောင်းကို တမ်းတတတ်တာဟာလဲ သက်ရှိသတ္တဝါများပဲ ဖြစ်တာကြောင့် တဏှာဦးစီးတဲ့စိတ်နဲ့ ကောင်းတဲ့ကုသိုလ်များကိုလဲ အလျင်းသင့်သလို လုပ်ကြပြန်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကောင်းမှု (Good deeds) များကို လူမျိုး ဘာသာမရွေး လုပ်နေကြတာပေါ့။ ဘာသာမတူ အသိမတူသူများတောင်မှ လူသားချင်း စာနာစိတ်၊ ကူညီချင်စိတ်များနဲ့ ပေးကမ်းတာ မေတ္တာထားနေတာတွေကို တွေ့မြင်သိရှိ ခံစားရဖူးမှာပါ။ ကိုယ်နဲ့အယူမတူလို့ ကိုယ့်ကိုမကူပေမယ့် အယူတူသူများကို ကူနေတာဟာလဲ သုစရိုက်ကောင်းတဲ့အကျင့်များဖြစ်လို့ ကောင်းမှုလို့ ခေါ်ရတာပါပဲ။ ဘယ်လောက်ပဲ ကောင်းတာကိုလုပ်နေပါစေ အသိမမှန်သေးတော့ အမှားလေးတွေ အနည်းနဲ့အများ ပါလာတတ်ပြန်ရော။ ဒါဟာ အဝိဇ္ဇာရဲ့ အနှောက်အယှက်ကြောင့်ဖြစ်ရတာမျိုးပါ။ ဒါကြောင့် သက်ရှိသတ္တဝါများဟာ ဩကာသလောကမှာ နေထိုင်ကြရင်း ဒုက္ခပေါင်းစုံကို ခါးစည်းခံနေကြရတာပါ။

သက်ရှိသတ္တဝါတွေ အမှားကျူးလွန်ကြတာဟာ အကြောင်းသုံးမျိုးကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ လောဘလိုချင်မှုနဲ့ လောကကို အလှဆင်ချင်တဲ့စိတ်၊ ဘဝကို ကောင်းမွန်စွာ ဖြတ်သန်းချင်တဲ့စိတ်နဲ့ တိုးတက်အောင် ကြိုးစားကြပေမယ့် ဒေါသမကျေနပ်မှုနဲ့ အဖျက်လုပ်ငန်းကို လုပ်မိကြပြန်ရော။ မောဟအသိမမှန်မှုနဲ့ လုပ်သင့်တာကိုမလုပ်၊ မလုပ်သင့်တာကိုလည်း လုပ်နေကြတာလေ။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ မကောင်းတဲ့အကြောင်းတွေကြောင့် ရလာတဲ့အကျိုးဆက်များကတော့ သက်ရှိသတ္တဝါတွေ ကပ်(ပျက်စီးမှုကိုကြုံရခြင်း) ဆိုက်တော့တာပါပဲ။

ဒုက္ခိက္ခန္ဓရကပ်

သတ္တဝါတွေထဲမှာ အတိုးတက်ချင်ဆုံး သတ္တဝါကိုပြုပါဆိုရင် လူသားကိုပဲပြရမှာပါပဲ။ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေဆိုတာ တိုးတက်အောင်လုပ်စရာ မလိုလောက်အောင်ကို ချမ်းသာမှုအတိပြည့်နေတဲ့ သတ္တဝါမျိုးပါ။ အပါယ်ဘုံသားများကျပြန်တော့ မောဟများတဲ့ သတ္တဝါဖြစ်လို့ တိုးတက်အောင်လုပ်ချင်စိတ်ကို မရှိကြတာရယ်။ လူသားတွေကြတော့ အဆိုးအကောင်းကို သိတတ်သူများမို့ မကောင်းတာကိုမလိုချင် ကောင်းတာကို လိုချင်တဲ့စိတ်ရှိနေလို့ တိုးတက်အောင် ကြိုးစားကြပါတယ်။ ဒီလိုကြိုးစားမှုများကြောင့်ပဲ တစ်နေ့တခြား ပြောင်းလဲပြီး လှပတဲ့ကမ္ဘာကို ဖန်ဆင်းနိုင်ကြတာပဲလေ။ ဒါပေမယ့် အရာရာဟာ အကောင်းအဆိုးဒွန်တွဲနေတာကြောင့် မလိုလားအပ်တဲ့ ပြဿနာများဟာလဲ လူသားနဲ့ တွဲလျက်ပါလာရတော့တာပါပဲ။ ဒါကတော့ တခြားမဟုတ်ပါဘူး ကိုယ့်အတွက်၊ ကိုယ့်မိသားစုအတွက်လောက်ပဲ တွေးတတ်တဲ့အတ္တတွေ ရင်ထဲကိန်းဝပ်ပြီး ပါလာတာပဲပေါ့။ တိုးတက်ချင်တယ်၊ အောင်မြင်ချင်တယ်၊ ချမ်းသာချင်ပါတယ်ဆိုတဲ့ လူသားများဟာ အများအတွက်မတွေးဘဲ ငါ့အတွက်သာ တွေးကြတာကြောင့် ငါသာ တိုးတက်မယ်၊ အောင်မြင်မယ်၊ ချမ်းသာမယ်ဆိုရင် ဘယ်သူသေသေ ငတေမာရင် ပြီးရောဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ ဘဝကို ဖြတ်သန်းကြပါရော။ တိုးတက်

ဖို့အတွက် ဗဟုသုတရှာကြသလို၊ အောင်မြင်ဖို့အတွက် ကြိုးစားကြပါတယ်။ ချမ်းသာဖို့အတွက်ဆိုရင်လည်း စီးပွားရေးတွေကို နေ့မနား ညမအား လုပ်ကြ ပြန်ရော။ တိုးတက်အောင်၊ အောင်မြင်အောင်၊ ချမ်းသာအောင် လုပ်ဆောင်ကြ တာဟာ ကောင်းတဲ့အရာဖြစ်ပေမယ့် ငါ့အတွက်၊ ငါ့မိသားစုအတွက်သာ တွေးကြတာဖြစ်လို့ နေရာဆိုရင်လည်း လူ၊ ငွေဆိုရင်လည်း စု ဖြစ်ကြတာပေါ့။ ငါ့အတွက်၊ ငါ့မိသားစုအတွက်သာတွေးပြီး ကြိုးစားနေကြလို့ ပတ်ဝန်းကျင် ဘာဖြစ်နေတယ်၊ လူသားတွေ ဘယ်လိုနေထိုင်ကြတယ်ဆိုတာကိုတောင် သတိမထားမိတော့ပါဘူး။

အတိတ်ကကံကောင်းလို့ ကြိုးစားသမျှ အောင်မြင်လာတော့ လောက ကြီးကို ဂရုကိုမစိုက်မိ။ ကိုယ့်အိတ်ထဲ ပြည့်လာလေလေ သူများအိတ်ထဲ ပါးလာ လေလေဆိုတာကိုတောင် သတိမထားမိ။ နောက်ဆုံးတော့ ထားစရာမရှိအောင် ချမ်းသာလာပေမယ့် ပတ်ဝန်းကျင်မှာတော့ စားစရာမရှိအောင်ကို မွဲပြာကျကုန် ပါရော။ အတိတ်ကံရှိလို့ လုပ်တိုင်းဖြစ်တော့ ငါမှငါ၊ ငါလုပ်တာအားလုံး ဖြစ်တယ် ဆိုပြီး အတ္တကို ရှေ့တန်းတင်တဲ့အချိန်ကစလို့ ကံမကောင်းသူများနဲ့ မျက်ခြေ ပြတ်မှန်းမသိ ပြတ်ကုန်ပါတယ်။ ပညာတတ်သူများကလည်း ပညာရေးဆိုတာ ငွေပေးမှရခဲ့တဲ့ပညာဖြစ်လို့ သူတို့လည်း ငွေရမှ ပညာပြန်ပေးလေတော့ ငွေရှိသူ သာ ပညာတတ်ဖြစ်လာပြီး ငွေမဲ့သူများကတော့ ပညာမဲ့ဘဝနဲ့ လောကကို ဖြတ်သန်းရပါရော။ ဒါဟာ ပညာဆင်းရဲခြင်းအစပဲပေါ့။ ပညာမဲ့လာတော့ တိုးတက်စေရမယ်ဆိုတဲ့ အာဏာမက်သူရဲ့စကားကိုယုံမိပြီး အမှားတွေ ကျူး လွန်ကြပြန်တယ်။ ပညာမဲ့သူ အမှားကျူးလွန်လေ အာဏာမက်သူ ပိုအဆင်ပြေ လေဖြစ်လာပြီး ပညာမဲ့သူရဲ့မိသားစုတွေတော့ အဆင်မပြေမှုများစွာနဲ့ ဘဝကို ဖြတ်သန်းရပါရော။ အတိတ်က ဒါနပါလို့ ချမ်းသာသူများလည်းပဲ အတ္တကို ရှေ့တန်းတင်ပြီး စီးပွားလုပ်လေလေ ဆင်းရဲသူများ အဆင်မပြေဖြစ်လေလေပါပဲ။

ပြီးတော့ချမ်းသာသူများက ရောင်းစရာပစ္စည်းများကို သိုလှောင် စုဆောင်းထားကြပြီး နိုင်ငံရေးအဆင်မပြေတာ ကြုံတဲ့အခါ၊ သဘာဝဘေးဒဏ်ခံရတဲ့ အချိန်တွေမှာ လူသားချင်းစာနာစိတ်ကင်းပြီး ပစ္စည်းဈေးတင်ရောင်းတော့ ဆင်းရဲသူတွေမဝယ်နိုင်လို့ ငတ်မွတ်မှုက စတင်လာပါရော။

ဒါတင်မက စီးပွားရေးသမားတွေက လုပ်ပိုင်ခွင့် အမျိုးမျိုးရပြီးနောက် ရှေ့ရေး၊ နောက်ရေးမတွေးတော့ဘဲ တစ်ဘဝစာချမ်းသာဖို့ သက်သက်နဲ့ စက်ရုံတွေတည်၊ သစ်တောတွေ ခုတ်ပြန်တော့ ရာသီဥတုတွေပါ ဖောက်ပြန်ရပေ။ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်တာနဲ့ ထိပ်တိုက်ကြုံရတာကတော့ ဆင်းရဲသားတောင်သူများပါပဲ။ လယ်တွေယာတွေ အဆင်ပြေပြေ လုပ်ဆောင်နိုင်အောင် ချေးငွေနဲ့ လုပ်ကြပေမယ့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုဒဏ်ကို ခံထားရတဲ့မြေကြီးက လိုသလောက် ထုတ်မပေးနိုင်တော့။ လုပ်သလောက်မရ ဖြစ်လာတဲ့ လယ်သမားတွေရဲ့ဘဝဟာ နင်းပြားဖြစ်ရပြန်။ သာမန် လက်လုပ်လက်စားသမားတွေအနေနဲ့ လည်း နိုင်ငံရေး မတည်မငြိမ်ဖြစ်လာတော့ တစ်နေ့လုပ် တစ်နပ်စားဖို့တောင် မလွယ်။ နောက်ဆုံးတော့ ပညာတတ်သူတွေ၊ အာဏာရသူတွေ၊ ဥစ္စာရှိသူတွေ သာ အဆင်ပြေကြပြီး ငတ်မွတ်မှုတွေဟာ သာမန်ပြည်သူရဲ့ ဘဝထဲ သန္ဓေတည်လာရပါတော့တယ်။ ဒါ့တင်မက နိုင်ငံမငြိမ်မသက်ဖြစ်မှုကလည်း ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှုကို ဖန်တီးတတ်ပြန်ပါသေးတယ်။

လင်္ကာဒီပခေါ်တဲ့ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာလဲ ဒီလိုအဖြစ်တွေကို ကြုံခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဗြဟ္မတိဿ သူပုန်ဘေးကြောင့် နိုင်ငံကြီးဟာ မငြိမ်မသက်ဖြစ်ပြီး စီးပွားရေးလဲ ထိုးကျသွားပါရော။ ဒါ့ပြင် မြေနိမ့်ရာ လှံစိုက်၊ နူရာဝဲစွဲအဖြစ်နဲ့ပါ ကြုံ ကြရပြန်တယ်။ နိုင်ငံရေး မငြိမ်မသက်ဖြစ်လို့ စီးပွားရေး မကောင်းပါဘူးဆိုမှ ရာသီဥတုပါ ဖောက်ပြန်လာတော့ လူတွေ အငတ်ဘေးနဲ့ ကြုံရလို့ သေမယ့်နေ့ကိုသာ စောင့်မျှော်နေရတဲ့အဖြစ်။ အငတ်ဘေး ဒုဗ္ဗိက္ခန္ဓာရကပ် ဆိုတာ ကျော်သွားလို့မှမရတာ။

နိုင်ငံရှိ ဆင်းရဲတဲ့ ပြည်သူပြည်သားအားလုံးနဲ့ အာဏာရသူ၊ ပညာတတ်သူ၊ ဥစ္စာရှိသူအားလုံး တိုင်ပင်ညီညွတ်ပြီး ဖြေရှင်းရမယ့်ကိစ္စရယ်။ ကံပေါ့လေလို့ ပြောပြီး မဖြေရှင်းဘူးဆိုရင် အတိတ်ကိုအပြစ်ပုံချတဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်ရုံမက အငတ်ဘေးကလည်း လွတ်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒီအဖြစ်တွေ တွေ့ကြုံရတာဟာ အတ္တရှေ့တန်းတင်တဲ့ လောဘသမားတွေကြောင့်ပါ။

သတ္တန္တရကပ်

အတ္တရှေ့တန်းတင်တဲ့ လောဘသမားတွေဟာ အနာဂတ်ဘဝရေး၊ သံသရာအရေးကို မတွေးတော့ဘဲ လုပ်တာမဖြစ်ရင် ဖြစ်အောင်လုပ်ရမယ်၊ ရေဗူးပေါက်တာ မလိုချင်ဘူး ရေပါတာပဲ လိုချင်တယ်ဆိုတဲ့ တစ်ဖက်သတ်ဆန်တဲ့ အနိုင်ကျင့်မှုတွေနဲ့ လူသားတွေကို နှိပ်စက်ကြပါရော။ အာဏာမက်တဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတွေက လူမျိုးရေးဆိုတဲ့ မက်လုံးများနဲ့စစ်ပွဲကို ဖန်တီးကြတယ်လေ။ စစ်ပွဲရယ်လို့ နိုင်ငံနဲ့အဝှမ်းမှာ ဖြစ်လာရင် ပြည်သူပြည်သားများ အနေနဲ့ ပညာလဲကောင်းကောင်း သင်ခွင့်မရ၊ အစာလဲ ကောင်းကောင်းမစားရ၊ အိပ်တာတောင် ဝအောင် မအိပ်ရတဲ့အဖြစ်ကို ခံစားကြရပြန်ရော။ လက်နက်ဘေး၊ စစ်ဘေးတွေ ဖြစ်ပြီဆိုမှတော့ အသက်ရှည်အောင် ဘုရားမှာ ကြိုက်သလောက်ဆုတောင်း အသက်တိုကြရတာပါ။ ဥစ္စာကို ကံစောင့်သလို အသက်ကိုလည်း ဉာဏ်ကစောင့်တာမို့ အသက်ရှည်ချင်ရင် အသိဉာဏ်ရှိတဲ့သူတွေ နိုင်ငံနဲ့ လူမျိုးကို အုပ်ချုပ်ဖို့လိုအပ်တာပေါ့။ ဥစ္စာရှင်တွေဟာလဲ အတ္တရှေ့တန်းတင်ပြီး လောဘစိတ်နဲ့ စီးပွားရှာလို့ အဆင်မပြေတိုင်း လက်အောက်ငယ်သားတွေကို ကျွန်လိုဆက်ဆံ၊ ငရဲသားလိုနှိပ်စက်ကြပြန်ရော။ လက်အောက်ငယ်သားကိုမှ မဟုတ်ပါဘူးလေ။ ရွှေ ငွေနဲ့ပတ်သက်လာရင် မိဘနဲ့ သားသမီးတွေ ရန်သူတွေ ဖြစ်ကြပြီး ရုံးရောက် ဂတ်ရောက်နဲ့ အနှိပ်စက်ခံရတဲ့အဖြစ်တွေက ဘဝမှာ

အမြောက်အမြားရယ်။ ပညာတတ်ပါတယ်ဆိုတဲ့ လူတန်းစားများကလည်း ပညာသင်ယူသူများကို အာဏာမရှိ၊ ဥစ္စာမရှိပြန်ရင် ဆက်ဆံရေးက ကျိုးတို့ ကျဲတဲ့ နှိပ်စက်မှုက လက်နဲ့ပါမက ပါးစပ်နဲ့ပါ အဆစ်ထည့်ပြီး ကံကြောင့်ရတဲ့ ဘဝကို စော်ကားကြပြန်ပေါ့။

ဒီလိုနဲ့ နိမ့်ကျသူလူတန်းစားကြားထဲ သတ္တန္တရကပ် = ရန်ဖြစ်မှုဘေး၊ မတရားလုပ်တဲ့ဘေး၊ အနိုင်ကျင့်တဲ့ဘေးနဲ့ စစ်ဘေးဆိုတာကြီး ပေါ်လာရ တာပေါ့။ ဒါဟာ အဒေါသ ခေါ်တဲ့ မေတ္တာကို လက်ကိုင်မထားနိုင်လို့ ဖြစ်လာရ တာချည်းပါပဲ။ မေတ္တာမထားနိုင်တာဟာလဲ အတ္တရှေ့တန်းတင် လောဘဦးစီး ထားလို့ပါပဲလေ။ လူတွေ မေတ္တာနည်းလာလေလေ ကမ္ဘာကြီးမှာ သတ်ဖြတ်မှု တွေ၊ စစ်ပွဲတွေ ဖြစ်လေလေပါပဲ။

ရောဂန္တရကပ်

ခေတ်မီတိုးတက်မှုဟာ သက်ရှိသတ္တဝါတွေကို ခြိမ်းခြောက်လေ့ရှိပြီး အကျင့်တွေလဲ သိသိသာသာကို ပျက်စေပါတယ်။ အထူးအားဖြင့် လူသား တွေပေါ့။ သက်ရှိသတ္တဝါတွေဟာ ရောက်တဲ့နေရာ ရတဲ့ဘဝမှာ ပျော်ရွှင်စွာ နေတတ်ကြပေမယ့် လူဆိုတဲ့ သတ္တဝါကတော့ ကြံဖန်ကာ တီထွင်တတ်ကြပါ တယ်။ တီထွင်ဖန်တီးမှုနဲ့အတူ ပြောင်းလဲလာတာကတော့ တိုးတက်မှုပေါ့။ ကမ္ဘာကြီးတိုးတက်ပြီဆိုရင်တော့ လူသားတွေအကျင့်ပျက်ဖို့ သေချာပါပြီ။ လူတွေအတွက် မြင်စရာအမျိုးမျိုး၊ ကြားစရာအဖုံဖုံ တိုးတက်ပြောင်းလဲပြီး အသုံးပြုနိုင်အောင် တီထွင်ဖန်တီးကြပါတယ်။ အမြင်ဆိုရင်လဲ အရင်ခေတ်တွေ က ဖြူမဲကာလမှ အခုဆို ကာလာစုံ၊ ရောင်စုံတဲ့အထိ ပြောင်းလဲလာပါရော။ အသံဆိုရင်လဲ ငြိမ်ညောင်းသံစဉ်မှ အုန်းဒိုင်း သံစဉ်တွေထိ တိုးတက်လာပါတယ်။ နေထိုင်မှုစနစ်တိုးတက်လာတာနဲ့အမျှ တွေးခေါ်မှုပုံစံပါ ပြောင်းလဲလာတာ

ကြောင့် တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အရှက်မဲ့တဲ့ဖက် ကူးလာပါတော့တယ်။ ကာမစိတ်နဲ့ ရှင်သန်နေတဲ့ လူသားများဟာ အပျော်နောက်ကို ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်တတ်ကြပါတယ်။ ပြီးတော့ ကာမစိတ်ရဲ့ ထုံးစံကလည်း ထူးပြီး ဆန်းနေမှ။ ရိုးရိုး ပုံတုံးကြီးဆို သိပ်မကြည့်ချင်ကြ။ လူမကြည့်ချင် မမြင်ချင်တဲ့အရာတွေကို ဖန်တီးနေရင် အရှုံးကိုပဲ ရင်ဆိုင်ရမှာပေါ့ဆိုတဲ့ စီးပွားရေးသမားတွေရဲ့ အတွေး နောက်မှာ ကောက်ကောက်ပါလိုက်သွားသူတွေကတော့ ခေတ်မီလို့သူများပေါ့။

လူတွေ အမြင်အကြားကိုပဲ ပြောင်းလဲချင်တာမဟုတ်တော့ အဝတ် အစားကိုလဲ ပြောင်းလဲကြပါတော့တယ်။ အရင်ခေတ်က အဝတ်အစားဆို လုံမှ အခုခေတ်ကျတော့ အဝတ်အစားဆို ပေါ်မှ။ လူ့လောကကြီးမှာ ခေတ်မီတယ် ဆိုတဲ့ အတွေးကို ရင်ဝယ်ပိုက်လိုက်တာနဲ့ အရှက်နဲ့အကြောက်ကို ဘေး ဖယ်ရတော့တာပါပဲ။ အရှက်အကြောက်ကင်းရခြင်းရဲ့ အကြောင်းကတော့ မောဟအားကြီးမှု ကြောင့်ပါပဲ။ မောဟဆိုတာမျိုးက သိသင့်တာ မသိအောင်၊ မသိသင့်တာကျ သိအောင်၊ လုပ်သင့်တာ မလုပ်အောင်၊ မလုပ်သင့်တာ လုပ်အောင် ရှေ့ဆောင် လမ်းပြတတ်တဲ့အရာမျိုး။ မောဟကြီးပြီး အရှက် အကြောက်ကင်းလာရင် လုံမှ သိက္ခာရှိတယ်လို့တွေးရာကနေ ပေါ်မှဂုဏ်ရှိတယ် လို့ တွေးလာကြပါရော။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်လဲ တန်ဖိုးမထား ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလဲ ဂရုစိုက်သူနည်းပါးလာရင် လူတွေကြားထဲ ရောက်လာမှာကတော့ ရောဂါပါပဲ။ လူတွေဟာ မလုပ်သင့်တာ လုပ်နေကြလို့ မဖြစ်သင့်တဲ့ ရောဂါတွေဖြစ်ပြီး အသက် ကိုပေးဆပ်နေရပါရော။ အဖော် အချွတ်နဲ့ ရောဂါနဲ့ ဘာဆိုင်လဲလို့ လူတွေ မေး ချင်မေးကြမှာပါ။ ရောဂါဆိုတာမျိုးက တန်းဖြစ်တာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ တဖြည်းဖြည်းချင်း ဖြစ်ပြီးမှ ဖျက်ဆီးတတ်တာမျိုးပါ။

လူသားရဲ့ ကိုယ်ပိုင် ယဉ်ကျေးမှုဆိုတာ နေရာအရပ်၊ ယုံကြည်ရာ ဘာသာကို အဓိကအခြေခံပါတယ်။ နေရာဒေသကအေးရင် အဝတ်အစားက

ထူမှာပါပဲ။ ဘာသာရေးက အရှက်အကြောက်ကို တန်ဖိုးထားဖို့ပြောရင် သိက္ခာဆိုတာကိုလဲ စောင့်ထိန်းကြမှာပါပဲ။ တချို့ဘာသာတွေက ယုံကြည်မှုကိုပဲ ရှေ့တန်းတင်ပြီး ကျင့်သုံးမှုကို ပြမထားတတ်ပါဘူး။ တိုးတက်နေတဲ့ အနောက် တိုင်းသားတွေကို လူ့အတော်များများ အားကျကြပါတယ်။ လူ့ထုံးစံအရ ကိုယ့်ထက်အောင်မြင်သူတွေကို မော်ကြည့်ပြီး အားကျတတ်တာ အဆန်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ရတနာပေါတဲ့ အရှေ့ထက် ရတနာ နည်းပါးတဲ့ အနောက်က ပိုကြိုးစားကြတာကိုတွေ့ရပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ ကြိုးစားမှု၊ တီထွင်မှုကိုတော့ အသိအမှတ်မပြုလို့ မရပါဘူး။ ဒါပေမယ့် လူဆိုတာမျိုးက ကြိုးစားအားထုတ်မှု ထက် မြင်ရတဲ့ ပြယုဂ်ကိုသာ အားကျတတ်တာမျိုး။ ချမ်းသာသူတွေက ဒီလို ဝတ်တယ်ဆိုရင် ဆင်းရဲတယ်ထင်မှာစိုးလို့ သူတို့လို လိုက်ဝတ်ရတာနဲ့ အောင်မြင် သူတွေကို ဒီလိုလုပ်တယ်ဆိုရင်လဲ လိုက်လုပ်ရတာနဲ့။ သူ့လူမျိုး သူ့ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင်နေကြတာ အပြစ်ပြောစရာမရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဘာက ဘယ်ကလာတယ်ဆိုတာလေးကိုတော့ သိထားသင့်ပါတယ်။ ဒါမှ လုပ်သင့် တာလုပ်ကြမှာပေါ့။

မြန်မာဆိုတဲ့ လူမျိုးတွေဟာ အရှက် အကြောက်ကို တန်ဖိုးထားသူ တွေပါ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ပထမမြန်မာနိုင်ငံကို တည်ထောင်သွားသူက အရှက်အကြောက်ကို တန်ဖိုးထားဖို့ လမ်းပြသွားတာကြောင့်ပါ။ ပထမ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီးကို အနော်ရထာမင်းကြီး တည်ထောင်ခဲ့တယ်ဆိုတာ အားလုံးသိကြမှာပါ။ အနော်ရထာ မတိုင်ခင်ကတည်းက မြန်မာနိုင်ငံဆိုတာ တည်ရှိနေပေမယ့် စည်းကမ်းရှိမှု၊ စည်းလုံးမှု၊ အရှက်အကြောက်ကို တန်ဖိုး ထားမှုကတော့ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနဲ့ဆို နည်းပါးတယ် ဆိုရမလားပဲ။ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုတွေမှာ ကိုယ်ပိုင်ယဉ်ကျေးမှုဆိုတာ ရှိကြမှာပါ။ ဒါပေမယ့် အားလုံးက အတူယူရလောက်တဲ့အထိ အကြောင်းပြုခိုင်လုံမှုတော့ ရှိဟန်မတူ

ပါဘူး။ ဒါကြောင့်ပဲ ကိုယ်ထင်ရာ ကိုယ်လုပ်နေရင်း မှားမှန်းမသိ မှားနေကြ တာပေါ့။

အနော်ရထာမင်းကြီး နန်းတက်ကာစမှာလဲ အရည်းကြီးများ မင်းမူ နေတယ်ဆိုတာကို ကြားဖူးကြမှာပါ။ သူတို့ရဲ့မင်းမူဟာ အရှက် အကြောက်ကို တန်ဖိုးမထားတဲ့ သဘောဖြစ်နေလို့ သဘောမတွေ့သူက မင်းကြီး အနော်ရထာ ပါပဲ။ အနောမဒသီခေါ်တဲ့ ရှင်အရဟံရဲ့ အရှက်အကြောက် အခြေပြု သတိတရားတော်ကြောင့် လူ့ဘဝ လူ့လောကအပြင် သံသရာကိုပါတွေးသူတွေ အတွက် မှန်ကန်တဲ့ အသိအခြေခံ ယဉ်ကျေးမှုကြီးကို ပုဂံဒေသပါမက မြန်မာပြည် အဝှမ်းကိုပါ မိတ်ဆက်ပေးလိုက်ပါရော။ ကာယကံနဲ့ ဝစီကံတွေဟာ မနောကံ ကိုသာ အခြေခံကြောင်း မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ (စိတ်သာလျှင် ရှေ့သွားရှိ) လို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက မိန့်မှာခဲ့တာမဟုတ်ပါလား။ အဲဒီအချိန်ကစလို့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ အရှက်နဲ့အကြောက်ကို တန်ဖိုးထားလာကြတာဟာ ခေတ်အဆက်ဆက်ပါပဲ။

စာပေတတ်မြောက်မှု အသိကြွယ်မှုတွေက မြန်မာရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကို ကာကွယ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ အနောက်တိုင်းသားများရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုအောက်မှာ နှစ်ရာနဲ့ချီ နေခဲ့ရပေမယ့် မြန်မာယဉ်ကျေးမှုမပျက်တဲ့အပြင် မေတ္တာတရားတွေပါ ခိုင်မာခဲ့ပါတယ်။ ခေတ်မီလို့ ယဉ်ကျေးမှုပျက်ကြေးဆိုရင် အင်္ဂလိပ်လက် အောက်မှာ နှစ်ရာနဲ့ချီနေခဲ့ရတဲ့ ရှေးမြန်မာကြီးတွေကို အားနာသင့်ပါတယ်။ သူတို့လဲ သူတို့ခေတ်လိုက် ခေတ်မီခဲ့ကြတယ်ဆိုတာကို ဘယ်သူမှငြင်းနိုင်မယ် မထင်ပါဘူး။ အင်္ဂလိပ်ရဲ့အုပ်ချုပ်မှုအောက်မှာနေရတုန်းက ယဉ်ကျေးမှု ပျက်စီးယိုယွင်းမှုမဖြစ်ဘဲနဲ့ အခု မြန်မာတွေအုပ်ချုပ်မှုအောက်မှာ နေရမှာ ယဉ်ကျေးမှုပျက်စီး ရတယ်ဆိုတာက စာပေမတတ်၊ အသိမကြွယ်ယဉ်ကျေးမှုရဲ့ စီးဆင်းရာကို မသိလို့ပါပဲ။ ကိုယ့်လူမျိုး ကိုယ့်နေရာ ကိုယ်စာပေကိုသာ တန်ဖိုး ထားနေမယ်ဆိုရင် အရှက်နဲ့အကြောက်က ရှိပြီးသားမို့ လူတွေမှာ စိတ်ရိုင်းဆိုတာ

ဝင်လာစရာ၊ ဖြစ်လာစရာ အကြောင်းမရှိပါဘူး။ စိတ်ရိုင်းမဝင်သေးသရွေ့ လူဟာ ဒုစရိုက်ကို မကျူးလွန်တာမို့ ဘဝထဲရောဂါရောက်လာဖို့ဆိုတာလည်း လွယ်ကူမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အသိမဲ့ယဉ်ကျေးမှု အရှက်အကြောက်မဲ့ ကိုယ်ကျင့် တရားကို လက်ကိုင်ထားတဲ့အချိန်ကစလို့ ရောဂါဆန်းတွေက ဟောတစ်မျိုး ဟောတစ်မျိုးပါပဲ။ AIDS ရောဂါဆိုတာ လူတွေ အရှက်မဲ့အကြောက် တရားမရှိလို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရောဂါတစ်မျိုးပါ။ ဒီရောဂါမျိုးဖြစ်လာတာဟာ လူ့ကျင့်ဝတ်ကို မလိုက်နာလို့ပါပဲ။ လူမှန်ရန် ကိုယ့်ကိုယ်ကို တန်ဖိုးထား(ဟိရိ=အရှက်)ဖို့ လိုအပ်သလို ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း ဂရုစိုက်ဖို့ (ဩတ္တပ္ပ) လိုအပ်ပြန်ပါတယ်။ ခေတ်မီတယ်၊ တိုးတက်တယ်ဆိုတဲ့ လူတွေကတော့ ယောက်ျားနဲ့ မိန်းမအတူ နေရင်း ဖြစ်ချင်တာ ဖြစ်နေတာကို (Living together) အပြစ်မမြင်တော့ပါဘူး။ ဒါဟာ အရွယ်ရောက်ပြီးသူတိုင်း လုပ်တတ်တဲ့အကျင့်ဖြစ်တဲ့အတွက် အရွယ် ရောက်လာရင် ဖြစ်မှာပဲပေါ့တဲ့။

လူဆိုတာ အသိရှိနေရင် လုပ်သင့်တာနဲ့မလုပ် သင့်တာကို သိကို သိထားရပါတယ်။ ဒါမှသာ မောဟအမှောင်ရဲ့ လွှမ်းမိုးမှုကို မခံရမှာ။ အဲလိုမှ မဟုတ်ရင် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရအပြင် အဓမ္မရာဂ = အဖေနဲ့သမီး၊ သားနဲ့အမေ မမှားသင့်ဘဲမှားလာနိုင်သလို၊ ဝိသမလောဘ= ပုံမှန်မဟုတ်တဲ့ ကျင့်သုံးမှု နဲ့ အိမ်ထောင်သာယာရေးအတွက် လုပ်ချင်တာလုပ်လာနိုင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် မိစ္ဆာဓမ္မ = ယောက်ျား ယောက်ျားအချင်းချင်း၊ မိန်းမ မိန်းမအချင်းချင်း လိင်တူ ပြဿနာတွေပါ ထပ်တိုးလာပြီဆိုရင်တော့လူကြားထဲမှာ ထူးပြီး ဆန်းတဲ့ ရောဂါတွေပေါ်လာရမြဲပါ။ လူသားတွေရဲ့အမှားကနေ ဖေါက်ဖွားလာတဲ့ HIV/ AIDS ရောဂါကြောင့် ၂၀၀၅ ခုနှစ်နဲ့ ၂၀၁၂ ခုနှစ်ကြားကာလမှာ လူပေါင်း (၃၆)သန်းရဲ့ ဇီဝိန်ကိုချွေနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အသက်ပေါင်း (၃၆) သန်းပဲ နှုတ်ယူ တယ်လို့ မထင်လိုက်ပါနဲ့ဦး (၁၉၇၆) ခုနှစ် ကွန်ဂိုနိုင်ငံမှာ စတွေ့ခဲ့တဲ့

ဒီရောဂါကြောင့် (၁၉၈၁) ခုနှစ်ကတည်းက လူပေါင်း (၃၆) သန်းကို သေဆုံးစေခဲ့တာပါ။ ဒါကြောင့် ဒီရောဂါကို ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကပ်ရောဂါအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါတယ်။ လက်ရှိအခြေအနေမှာလည်း (၃၁) သန်းနဲ့ (၃၅) သန်းကြားမှာ ကူးစက်နေဆဲလို့ မှတ်တမ်းတင်ထားပါတယ်။ ဒါဟာ မောဟ = သိသင့်တာကို မသိအောင်လုပ်တတ်တဲ့ သဘာဝတရားကြောင့် အမိုက်နောက်လိုက်ရင်း အမှားကြီးမှားတဲ့အတွက် ကြုံတွေ့ရတဲ့ ရောဂန္တရကပ်တစ်မျိုးပါ။ ရောဂါဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အကြောင်းတရားက ဒါနဲ့တင် ရပ်သွားတာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။

သက်ရှိသတ္တဝါထဲမှာ အလုပ်မရှိရင် မနေတတ်တဲ့ သတ္တဝါဟာ လူသားပါပဲ။ လူဆိုတဲ့ သတ္တဝါဟာ အလုပ်မရှိရင် မနေတတ်သလို အလုပ်များရင်လည်း ငြီးငြူတတ်ပါတယ်။ အလုပ်မရှိတဲ့အခါ ရှိတာကိုလုပ်တတ်သလို ငွေပေါတဲ့ အခါမှာလဲ မဟုတ်တာကို လုပ်တတ်တာဟာလဲ လူသားပါပဲ။ ဒီလို မောဟ ဦးစီးတဲ့စိတ်နဲ့ မူးယစ်စေတတ်တဲ့အရာကို အမျိုးမျိုးစမ်းသပ်သုံးစွဲရင်း လူသားရဲ့ဘဝတွေထဲကို ရောဂါဆန်းတွေ သယ်ယူလာကြပြန်ရော။ အရက်သောက်လို့ ဖြစ်ရတဲ့ ရောဂါကတစ်မျိုး၊ မူးယစ်ဆေးဝါးကို သုံးလို့ ဖြစ်ရတဲ့ ရောဂါကတစ်ဖုံနဲ့ လူသားနဲ့ရောဂါ၊ ရောဂါနဲ့လူသား နှပန်းသတ်နေပါရော။ တကယ်တော့ ရောဂါဆိုတာမျိုးက လာချင်လို့ လာခဲ့တာမဟုတ်ပါဘူး။ တန်းတန်းမတ်မတ် ရောက်လာအောင် ဖိတ်ခေါ်တတ်တဲ့ အသိမဲ့သူ လူသားများကြောင့်ပါပဲ။ ရောဂါဖြစ်ရခြင်းအကြောင်းက ဒီလောက်နဲ့ ရပ်မသွားသေးပါဘူး။

ဘယ်သတ္တဝါဖြစ်ဖြစ် ဘဝတစ်ခုမှာရှင်သန်နိုင်ဖို့အတွက်

- ၁။ ကံ
- ၂။ စိတ်
- ၃။ ဥတုနဲ့

၄။ အာဟာရတို့က မရှိမဖြစ်လိုအပ်တဲ့ အားပြည့်ဓာတ်စာများပါပဲ။ ကံကောင်းလို့

လူဖြစ်လာတာမှန်ပေမယ့် မောဟများလို့ စိတ်ကောင်းမရှိသူတွေ မှီလိုပေါတဲ့ လောကကြီးမှာ ဥတုတွေဖောက်ပြန်လာပါတော့တယ်။ ဥတုဖောက်ပြန်လာပြီ ဆိုတာနဲ့ သစ်ပင် တော တောင်ရေ မြေသဘာဝတွေပါ ပြောင်းကုန်ရော။ ရေမြေကိုမှီနေတဲ့ သစ်ပင်များဟာ ဥတုရဲ့ဖောက်ပြန်မှုဒဏ်ကို မလွန်ဆန်နိုင် တာကြောင့် မသီးသင့်တဲ့အချိန်မှာသီးပြီး ပြည့်ဝမှုမရှိတဲ့ အာဟာရကို ထည့် ပေးလိုက်ပါတယ်။ အာဟာရမပြည့်ဝတဲ့အစာကို စားမိတဲ့လူသားများဟာ အသက်တိုခြင်း ရောဂါဖြစ်ခြင်းဆိုတဲ့ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဆက်ခံရပါ တော့တယ်။ ဥတုမကောင်းလို့ အသီးအပွင့်တွေ အာဟာရမပြည့်ရတဲ့ကြားထဲ အသိဉာဏ်မဲ့ အတ္တကြီးတဲ့ အသီးအပွင့် ရောင်းသူများကြောင့်ပါ ရောဂါတွေ ပိုတိုးရပြန်ရော။ အမြတ်များများကျန်ချင်တဲ့ အတ္တစိတ်နဲ့ အသီးအပွင့်တွေကို ဆေးဖျန်းလိုဖျန်း၊ ဆေးထိုးလိုထိုးနဲ့ စားသုံးသူများရဲ့ အသက်ကို တဖြည်းဖြည်း ချွေဖို့ ကြိုးစားကြပြန်ရော။ ကြာရှည်ခံအောင် အစားအသောက်ထဲ ဆေးပါ ထိုး ထည့်ကြတော့ စားသုံးသူမှ ရောဂါမဖြစ်ရင် ဘယ်သူဖြစ်ဦးမှာတဲ့လဲ။

ဒါ့တင်မက အစားအသောက်ကြမ်းတဲ့ လူသားတွေက အသားကို ကျက်အောင်မချက်တော့ဘဲ အစိမ်းပါစားလာကြပါရော။ သားစိမ်း ငါးစိမ်းမှာ ပါနိုင်တဲ့ ရောဂါပိုးတွေက စားသုံးသူကို သနားမယ်များထင်နေလား မပြောတတ်။ ရောဂါပိုးဆိုတာ လူမရွေးသလို ဘာသာလဲမရွေးဘူးရယ်။ ဖြစ်ပြီဆိုရင် အသက်နဲ့ခန္ဓာ အိုးစားကွဲဖို့ ပြင်ထားပေရော။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်အဆုံးနဲ့ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အစမှာ ဝူဟန် (Covid-19) ရောဂါဖြစ်လာပုံကိုသာကြည့်တော့။ လင်းနို့ကိုစားလို့ ဖြစ်လာ သလိုလို ဇီဝလက်နက်တီထွင်ရင်း ဖြစ်လာသလိုလို လိုလို ဒီလိုလို သတင်းတွေ ထွက်နေပေမယ့် လူတွေရဲ့အသက်တွေကို နှုတ်နေ တာကတော့ အမှန်။ ဒါတွေဟာ ပုံမှန်စားသောက်နေသလို မစားကြပဲ အဆန်း ထွင်ပြီးစားရာက ဖြစ်လာတာပါပဲ။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရနဲ့ သုရာမေရယကို

သတိနဲ့ရှောင်လို့ရသလို လူ တိုင်းလဲ ကျူးလွန်တာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် လူသားတိုင်း ရှောင်မရတာက အစားသောက်ပါပဲ။ အာဟာရကို သောင်းကျန်းစွာ စားသောက်ရင်တော့ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးအနေနဲ့ ရောဂါက ကပ်ပါလာမှာ အသေ အချာ။ စားသူဖြစ်တာ မဆန်းပေမယ့် မစားပေမယ့် ရောဂါရှိသူနဲ့ပတ်သက်မိလို့ ရောဂါကူးစက်ပြီး ငွေကုန်လူပန်းရတဲ့အပြင် အသက်ပါပေးရမယ်ဆိုရင် မတန်ရေးချမတန်ပါပဲ။ အသိမဲ့သူတွေကြားမှာတော့ ရောဂါဆန်းတွေ နာမည်ရနေမှာအမှန်ပေါ့။ ဖြစ်လာတဲ့ရောဂါအတွက် ဖြေဆေးတွေ ထွင်နေကြ ပေမယ့် ဖြေဆေးရရှိရုံသေး နောက်ရောဂါတစ်မျိုးက ပေါ်လာပြန်တော့ လိုက် လေလေဝေး တွေးလေလေ လွမ်းရတဲ့အဖြစ်တွေပေါ့။ ဒီရောဂါပျောက်သွားလို့ နောက်ထပ်ကပ်မဆိုက်တော့ဘူး မထင်လိုက်ပါနဲ့။ လူသားတွေရဲ့ အတ္တ လောဘကြီးမှု၊ သည်းမခံနိုင် ဒေါသကြီးမှုနဲ့ အသိဉာဏ်မဲ့မှု မောဟတွေက လူသားတွေကို ရောဂါအသစ်တွေနဲ့ မိတ်ဆက်ပေးနေဦးမယ်ဆိုတာကို သိထား ဖို့လိုအပ်နေပါပြီ။

ကာကွယ်ခြင်းသည် ကုသခြင်းထက် ထိရောက်၏ ဆိုတဲ့အတိုင်း ရောဂါ မဖြစ်အောင် ကာကွယ်နည်းများကိုတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက မိန့်မှာခဲ့ပါတယ်။ ဘာသာမတူ အယူမတူလို့ မလေ့ကျင့်ချင်ဘူးဆိုပြီး ဘူးခံနေရမယ့်အချိန်မဟုတ် တော့ပါဘူး။ အစွမ်းထက်တဲ့ ဆေးဆိုတာ ဘယ်သူ့ကိုကုကု ပျောက်စေတာ အမှန်ပါပဲ။ ဒါကြောင့် လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ အယူအကြောင်းကို ပြောမနေတော့ဘဲ အန္တရာယ်ကင်းကြောင်းကိုသာ ရှေ့ရှုဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ မိန့်မှာခဲ့တဲ့ ကပ် အန္တရာယ်ကာကွယ်နည်းများကတော့

၁။ ဒုဗ္ဗိက္ခန္ဓရကပ် = အငတ်ဘေးကို မကြုံချင်ဘူးဆိုရင် အတ္တနဲ့လောဘကို လျှော့ပြီး ပေးသင့်တာပေး ကျွေးသင့်တာကျွေးဖို့ပဲ လိုအပ်တာပါ။

၂။ သတ္တန္တရကပ် = လက်နက်ဘေးစစ်ဘေး မကြုံချင်ဘူးဆိုရင်လည်း ဣဿာကင်း မစ္ဆရိယရှင်းစွာနဲ့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မေတ္တာမပျက်စေဘဲ ကြီးပွားစေလိုတဲ့စိတ်နဲ့ လိုအပ်တာကိုကူညီ၊ မပြည့်တာကို ဖြည့်ပေးနေဖို့ပါ။

၃။ ရောဂန္တရကပ် ကင်းချင်တယ်ဆိုရင်တော့ သိသင့်တာ သိအောင်လုပ်ပြီး လုပ်သင့်တာကိုလုပ်၊ စားသင့်တာကို စားဖို့ပါ။ သဘာဝကိုကျော်ပြီး ဘာမှမလုပ်တာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ သဘာဝ (ဓမ္မ) ကို ကျော်လွန်လာရင် သဘာဝ (ဓမ္မ) က ဒဏ်ခတ်မှာအသေအချာမို့ အသိရှေ့ဆောင်ပြီး ဘဝကို ဖြတ်သန်းဖို့ပဲ လိုအပ်တာပါ။ ကပ်ကြီးသုံးပါး ဘဝထဲရောက်လာရင်ခြင်းရဲ့ မူလအကြောင်းက စာနာမှုကင်းမဲ့ကာ လောဘကြီးခြင်း၊ မေတ္တာကင်းကာ ဒေါသကြီးလာခြင်းနဲ့ အသိဉာဏ်မဲ့ကာ အာရုံနောက် ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်စေတတ်တဲ့ မောဟကြီးခြင်းတို့ပါပဲ။

အကြောင်းကင်းတဲ့ အကျိုးဆိုတာ မရှိနိုင်ဘူးဆိုတာကို သိတဲ့ လူသားများအနေနဲ့ ပေးကမ်းလှူဒါန်းမှု = အလောဘ၊ မေတ္တာသက်ဝင်ချစ်ခင်မှု = အဒေါသ၊ မှန်ကန်တဲ့အသိ = အမောဟနဲ့ လောကကို ဖြတ်သန်းကြမယ်ဆိုရင် သုံးဆယ့်တစ်ဘုံဆိုတဲ့လောကကြီးဟာ ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့စရာကောင်းတဲ့ အိမ်တစ်အိမ်လို (Home sweet Home) ဖြစ်မှာ အမှန်ပါပဲလေ။

သက်ရှိသတ္တဝါအားလုံး ကပ်သုံးပါးမှ လွတ်မြောက်နိုင်ကြပါစေ . .

(၁၈. ၀၃. ၂၀၂၀) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

